

Filisteim Artūram Landsmanim.

1985. g. 18. novembrī,

Siesnīkā m. draudzībā,

fil. T. Siliņ.

Motto: Es tēvu zemei noliecos par visām viņas mokām,
Par brāļiem, kaujās kritušiem, par mīlām mātes rokām.

Es tēvu zemei noliecos par viņas sāpju tēlu,
Par tautu tumsas verdzībā, par katru viņas dēlu.

Un karsdams saucu svešumā: Dievs, vienu garu lemi:
Vest galā tēvu cīņiņu par brīvu valsti, zemi.

Andrejs Eglītis.

Vilis Plūdons.

SVEŠUMĀ KLĪSTOT

Teici man zemi plašajā pasaulē,
Kuŗa būtu tik mīļa kā tu, mana dzimtene !
Lai klīstu kur klīzdams, lai ietu cik tāl ;
Tava atmiņa sirdī nekur nenobāl' -

* * *

Svešā malā kad vientulim jāmaldās man,
Kur sveši ļaudis, sveša valoda skan,
Nāk prātā ik brīdi tavš mocekles tēls,
Kaŗa asini traipīts, bezgala žēls.

* * *

Svešā malā man tagad sirds pārpilnam jūt,
Cik dārga, cik dārga vari, dzimtene, būt !
Par velti prāts rauga tevi aizmirst un rimt -
Tikai ar tevi man celties, - bez tevis mums grimt.

Akadēmiskās Organizācijas

KONKORDIJAS VALDEMĀRIJAS

KALIFORNIJAS KOPAS

DARBĪBA 25 GADOS

Atmiņu stāstījumu uzrakstījis un fotografijas sakārtojis
filistrs Teodors SĪLIS

— TĒVZEMEI un BRĪVĪBAI —

PLW
297

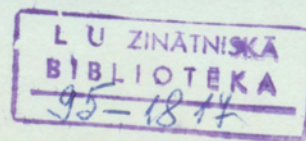
8

Grafiskā apdare: fil. Arturs LANGMANIS

Konkordijas Valdemārijas Kalifornijas kopas izdevums
1985. gadā.

*Printed by El Camino Printing and Publishing
1061 El Camino Real
Menlo Park, California 94025*

LUB

Ievadam

Valdemārijas Kalifornijas kopas konventa pārrunās, kādā veidā atzīmēt kopas 25 gadu darbību, izteicu domu, ka nebūtu rīkojamas jubilejas svinības, bet darbības atcerei izdot foto albumu līdz ar atmiņu stāstījumu par kopas darbību, centieniem un valdemāriešu rosmēm vispārējā sabiedriskā darbā. Šī doma guva visa konventa vienprātīgu piekrišanu un ieteikumu, fotogrāfijas savākt no visiem kopas valdemāriešiem, jo par fotogrāfiju krāšanu šādām vajadzībām agrāk nebija domāts.

Konvents atzina, ka grāmatas-albuma vajadzībām noderīgas būtu fotogrāfijas, kas atspoguļo katra valdemārieša un tā ģimenes locekļu dzīvi un rosmes konventā un arī vispārējā sabiedriskā dzīvē. Fotogrāfijās jāatspoguļojas valdemāriešu sabiedriskiem panākumiem, saņemtām atzinībām un katra valdemārieša iemīļotākai brīva laika nodarbībai.

Konventa doma bija, ja visas savāktās fotogrāfijas kopā ar atmiņu stāstījumu publicēs, tad būs parādīta visas kopas darbība un līdz ar to arī katra valdemārieša aktivitātes konventā un sabiedrībā.

Fotogrāfiju savākšanu un atmiņu stāstījuma uzrakstīšanu konvents uzticēja man. Par to, kā šo darbu veikt, kas īsti saturā būtu ietilpināms, tad vēl nemaz plašāk un nopietnāk nebiju padomājis. Sāku par to domāt tikai kad no valdemāriešiem līdz no teiktam laikam biju saņēmis prasītās fotogrāfijas.

Bija redzams, ka plašākais melnbalto fotogrāfiju klāsts ir no pirmajiem kopas darbības gadiem, jo vēlāk ir uzņemtas tikai galvenokārt krāsainās fotogrāfijas, no kurām noderīgas bija tikai nedaudzas.

Lielākais fotogrāfiju krājums bija man un, protams, tāpat kā citi, arī es tās biju krājis tikai savam ģimenes albumam un galvenokārt tās, kur re-

dzams kāds ģimenes loceklis. Redzēju, ka fotogrāfijas pilnībā neatspoguļoja arī katra valdemārieša aktivitātes, jo visi nebija fotogrāfijas cītīgi krājuši. Bija redzams, ka mans fotogrāfiju krājums var kļūt par dominējošo un man kā albuma sakārtotājam tas nepatika. Par visu to ziņoju konventam, kas tomēr atzina par pareizu iepriekšējo lēmumu, ka jāpublicē visas savāktās fotogrāfijas neskatoties uz to no kādiem krājumiem tās nāk, - "jo vairāk, jo labāk".

Sākot grāmatu veidot radās vajadzība parādīt arī Ziemeļkalifornijas telpisko un garīgo vidi, kurā Valdemārijas kopa darbojās, jo Valdemārijas pamatprincips ir, - nenoslēgties tikai sava konventa šaurā dzīvē, bet katram valdemārietim jādarbojas arī citās sabiedriski kultūrālās organizācijās un draudzēs vispārības labā.

Risinot atmiņu stāstījumu par kopas aizvadītiem darbības gadiem, nenovēršams bija mans subjektīvais skatījums. Radās arī vēl citi jautājumi, - cik plaši raksturot kultūrāli sabiedrisko vidi, cik plaši pakavēties pie organizācijām, kurās darbojas valdemārieši?

Konvents atzina, ka plašāk jāpakavējas pie tiem sabiedriskiem pasākumiem, kurus vadījuši un veidojuši valdemārieši un tikai iespēju robežās, lai pilnīgāk raksturotu vidi, ievietošanas atsevišķas fotogrāfijas no organizācijām un kultūrāliem pasākumiem, kurus darbojušies valdemārieši.

Konventa pārrunās izrietēja doma, ka ar fotogrāfijām jāparāda arī saskare ar citu kopu valdemāriešiem un zinteniecēm un ka vēlams grāmatā ievietot arī retas fotogrāfijas ar kultūrvēsturisku nozīmi, lai arī tām nav sakara ar Valdemāriju.

Konvents ieskatīja, ka subjektīvais skatījums ir

normāla parādība katrā atmiņu stāstījumā un ka katrs lasītājs to tā arī vērtē.

Veidojot tālāk grāmatu pēc konventa norādījumiem arvien radās daudz sīku "problēmīņu", bet konvents tās atstāja manā ziņā un ieteica man grāmatas manuskriptu veidot tālāk pēc saviem ieskatiem.

Darbu turpinot man bija sajūta, ka man ir dota par daudz liela uzticība un ka es ar kopīgi iecerēto darbu esmu atstāts pilnīgi viens. Bija liela vēlēšanās visu sīkāk pārrunāt, lai tad kopīgi vienotos, kā būtu labāk, -kā darbs turpināms.

Sākot manuskriptu veidot manā rīcībā nebija vēl visu fotografiju un arī nodoma izveidot atsevišķas nodaļas, tāpēc grāmatai nav viengabalainības, jo vēlāk saņemtas fotografijas un iecerētās nodaļas bija jāievieto tikai iespējami piemērotākā vietā, lai viss darbs atkal nebūtu jāsāk no jauna.

Nebija iespēju fotogrāfijas pēc svarīguma ne palielināt, ne samazināt, tās bija jāpublicē tādas, kādas biju saņēmis. Visas fotografijas lielāko tiesu ir pašu valdemāriešu -amatieru "knipsējums", kas to veicis nebija zināms, tāpēc arī vārdi nav atzīmēti.

Skaidrojot grāmatas publicēšanas iespējas, radās nepārvaramas grūtības to publicēt kādā latviešu spiestuvē drukas burtiem. Mans sastādītais un ar rakstāmmašīnu uzrakstītais manuskripts bija jānodod amerikāņu spiestuvē pavairošanai grāmatas vajadzībām tieši tāds, kādu to biju sastādījis un uzrakstījis, - nebija iespējams to salikt no jauna drukas burtiem latviešu valodā. No tā cieš grāmatas izskats, - teksts nav drukas burtiem un raksta rindas ir nevienlīdzīgi nobeigtas, jo tas iespējams tikai ar speciālu rakstāmmašīnu.

Bijām spiesti vadīties no principa, - labāk kaut kas, nekā nekas, lai grāmata vispār iznāktu.

Apzinājamies arī to, ka grāmata ir Valdemārijas Kalifornijas kopas interns izdevums, kas netiks pār-dota, bet izplatīsies tikai valdemāriešu saimē.

Teodors Sīlis
(Teodors Sīlis)

1985. g. 1. augustā.

Šaurais galds pie kura tapa šī grāmata.

Konkordijas Valdmārijas garīgais tēvs:

Krišjānis Valdemārs 1825–1891

Kr. Valdemārs dzimis pārtikuša klaušu laika zemnieka sētā, Talsu apriņķa Ārlavas draudzē, Vecjunkuru mājās, 1825. gada 27. novembrī.

Krišjāņa Valdemāra lielums izpaužas apstākļi, ka daudzās latviešu dzīves kultūras nozarēs viņš bija pirmais. Valdemārs nodibināja pirmo latviešu kori. Viņš nodibināja pirmo latviešu bibliotēku. Viņš nodibināja pirmo latviešu biedrību. Viņš bija pirmais latvietis, kas, jau būdams pieaudzis, ieguva formālu vidējo izglītību. Viņš bija pirmais akadēmiskais latviešu tautsaimnieks. Viņš bija pirmais, kas pulcināja latviešu studentus nacionāl-politiskam darbam. Viņš bija pirmais latviešu inteligences pārstāvis, kas ne vien nepārvācojās, bet pasvītroti deklarēja, ka viņš ir latvietis. Valdemārs bija pirmais latvietis, kas ne vien protestēja pret Latvijas agrārās iekārtas netaisnībām, bet arī meklēja un atrada praktisku ceļu, kā šīs netaisnības novērst. Valdemārs bija pirmais latvietis, kas pavēra latviešu lauku iedzīvotājiem praktiskas iespējas darbam ārpus lauksaimniecības. Valdemārs bija pirmais, kas deklarēja, ka latviešu bagātā folklorā jāglābj no iznīcības pašiem latviešiem. Valdemārs bija tautiskās atmodas garīgais tēvs.

Prof. Dr. E. Dunsdorfs

Akademiskā organizācija Konkordija Valdemārija

Konkordija Valdemārija ir dibināta pie Latvijas universitātes Rīgā no nacionāli noskaņotiem studentiem 1927. g. 11. februārī. Valdemārijas devīzes ir "Esi vīrs un turi vārdu" – "Tēvzemei un Brīvībai."

Devīzi "Tēvzemei un Brīvībai" deva Valdemārijas goda filistrs prof. Kārlis Zāle. Latvijas valsts valdība izraudzīja Kārli par Brīvības pieminekļa Rīgā autoru un cēlāju. Viņš šo devīzi vēlāk iekala arī Brīvības pieminekļi. Arī 4 kaŗavīru figūras Brāļu kapos Rīgā ar Latvijas četrū apgabalu vairogiem ir radušās konkordiju ierosmē, pārrunās ar prof. K. Zāli.

Latvijā darbojās 5 konkordijas, un ciešāki sadarbībai izveidoja konkordiju senioriātu ar devīzēm: "Concordia res parvae crescunt" un "Ja gribi latvis būt – dzīvo latvju garā."

Trimdā darbību ir atjaunojušas tikai konkordijas Valdemārija, Zelmēnis un studēšu konkordija Zintēniece. Valdemārijas kopas darbojas Kalifornijā, Viskonsinā, Mičigānā un Čikāgā. Valdemārieši dzīvo Austrālijā, Anglijā, Zviedrijā un Somijā. Valdemārijas krāsas ir: zelts, zaļš, oranžs, zils, kas tiek lietotas cepurē, vairodziņos un krāsu lentēs. Tikko iestājušos biedru-junioru krāsas un cepure ir zila ar zelta iekantējumiem. Junioru devīze ir: "Viens par visiem, visi par vienu." Valdemārijas krāsas simbolizē Latvijas četrus nedalāmos apgabalus, un šo krāsu simboliskā devīze ir: zelta sirds, ceri, dedzi Krišjāņa Valdemāra idejās. Krišjāņa Valdemāra un visas tautiskās kustības idejas un centieni bija: censties pēc gara gaismas, – izglītības, nodrošināt materiālo labklājību un stiprināt nacionālo pašapziņu.

Konkordijas ir izteikti nacionālas akadēmiskas organizācijas, kas savas tradīcijas vei-

dojušas pilnīgi latviskas Latvijas brīvvalsts laikā, kad latviskais gars varēja brīvi izpausties. Pamatā ir goda prāts un skaidras latviešu tradīcijas, pēc kuŗām jāveido sava dzīves ziņa un pasaules uzskats. Valdemārieši par savu patronu uzskata atmodas laika dārbnieku Krišjāni Valdemāru, kas dzīvē arvien centās līdzsvarot materiālo ar garīgo, un katros apstākļos apliecināja, ka ir latvietis.

Konkordijas atzīst, ka akadēmiskai inteliģencei ir nesautīgi jāstrādā savas tautas brīvības labā un kultūras celšanas darbā. Tā nedrīkst veidot norobežotu virsslāni, it kā būtu augstāka un pārāka šķira, bet tai ir jāiekļaujas visas tautas kopībā.

Konkordiju locekļus savā organizācijā vieno kopējas idejas, savstarpēja draudzība, apzinīga disciplīna, kopējas tradīcijas un četrkrāsu nozīmes, kas simbolizē tēvzemi Latviju ar tās visiem četriem apgabaliem. Valdemārija kā organizācija savā darbībā vadās no savas satversmes un arī no visu konkordiju kopējas satversmes, kas ir pieņemta jau 1928. gada 5. maijā.

Visumā konkordiju satversme neizteic tik daudz – kas mēs esam, bet vairāk – kādiem konkordiešiem ir jābūt. Šo satversmi var uzskatīt kā stikla kalnu tautas pasakā, kuŗā dažs ar vaŗa zirgu uzjāj pusē, cits ar sudraba zirgu tiek pāri pusei, un tikai retais zelta zirgā uzjāj pašā stikla kalna galotnē. Mēs varētu tikai vēlēties, lai mūsu tautai būtu daudz šādu zelta zirga jātnieku, kas sasniedz mērķi – uzmodina Saulcerīti.

"Mēs esam tik lieli, cik liela mūsu griba."

* * *

Valdemārijas dzelzs likumi

Izraksts no Valdemārijas tradīciju kōdēksa

1. Konvents ir draugu saime, kurā valda kopības gars, disciplīna un draudzība.
2. Neaizmirsti nekad, ka, iestājoties pilntiesīgu locekļu saimē, Tavš dotais uzticības solījums Tevi saista ar Valdemāriju uz visu mūžu.
3. Konventa vienības devīze: " Viens par visiem, visi par vienu". Seko šai devīzei arī tad, ja Tev likte - nis kādreiz liek pildīt šīs devīzes pirmo daļu.
4. Atceries vienmēr, ka, iestājoties konventā, Tev ir jāupurē draugu kopībai daļa no savas privātās dzīves, daļa no Tavas patmīlības un patstāvības, kā arī daļa no personīgām ērtībām.
5. Mācies cienīt arī konventa dzīvē iegūtās pretvērtības: - draugu sabiedrību, kopības sajūtu, garīgo pacilātību un patīkamu izklaidēšanos, kas viss palīdz Tevi veidot par harmonisku personu.
6. Neaizmirsti, ka viss tas, ko Tu atradi, iestājoties Valdemārijā, ir Tavu priekšgājēju veikts un radīts. Gādā, lai arī Tu vari savam konventam kaut kādā veidā kalpot. Pildi ar prieku un lepnumu tos pienākumus, ko Valdemārija Tev uzliek.
7. Nenoslīksti vienaldzībā! Dari visu ar prieku, sajūsmu un centies to iedegt arī Tavas konventa draugos.
8. Netaupi savu enerģiju un laiku, darbojies sava konventa labā, tad arī Tev konvents būs vieta kur dzīves paguruma brīžos rast atbalstu.
9. Esi vienmēr gatavs palīdzēt saviem konventa draugiem, bet īpaši pierādi savu draudzību viņu dzīves grūtākos brīžos.
10. Centies ar savu personīgo dzīvi un panākumiem celt sava konventa labo slavu. Esi krietns arī ikdienas dzīvē un iekļaujies plašākā sabiedrībā.
11. Centies konventa dzīvi izvirzīt arī savas tautas cētienu kopējā plūsmā. Esi savas tautas kultūras sasniegumu cienītājs un glabātājs.
12. Saklasi savās krūtīs arī savas tautas asins balsi, - savu senču aicinājumu cīnīties par tautas brīvību. Centies kļūt saucējs un ceļvedis savas tautas locekļiem ceļā uz gaišāku nākotni.

* * *

Tradīcijas

Konkordieši krāsu lentes liek pār kreiso plecu uz labajiem sāniem, jo konkordiju krāsu lente patapināta no seno latvju taurētāju saites (prievītes), ko nēsāja pār kreiso plecu. Pirmajā vakarā pēc krāsu konventa jaunie krāsneši, pēc tradīcijas, lenti nēsā virs svārkjiem. Šaurās-20 mm, valkājamas tikai pie vakartērpa (smokinga vai frakas). Krāseneš junioriem zīlens) liekamas galvā tikai internās sanāksmēs un akadēmiskos sarīkojumos pēc rīkotāju norādījuma. Trimdā arī 18. novembra un citos izcilos svētkos, ar konventa lēmumu, valdemārieši var valkāt krāsu lenti bez cepures. Oficiālos Valdemārijas konventos visiem krāseneš liekamas galvā. Katrai amatpersonai, izdarot kādu amata funkciju, cepurei jābūt galvā. Krāseneš nopemamas dziedot valsts himnu un garīgā akta laikā. Sēdot pie mielasta galda, cepure paliek galvā, bet ja pie galda sež arī dāmas, - krāseneš jānopem un jāiebāž azotes kabatā, vai arī jānoglabā drošā vietā. Dejojot krāsene vienmēr nopemama un turama kreisajā rokā ar nagu uz augšu. Sēru gadījumos (sapemot ziņu par kāda konventa locekļa aiziešanu mūžībā) krāseneš, krāsu žetoni un prezidija platās sviņību lentes, pārvelkamas ar sēru plīvuri. Personīgos sēru gadījumos var rīkoties līdzīgi. Krāseneš un visas lentes glabājamās redzamā vietā pakārtas pie sienas.

No studentu dziesmas "Gaudeāmus" konkordieši nekad nedzied 7. pantu, jo tas izsaka pret citiem nievas.

Valdemārijas konventa dziesmas

VALDEMĀRIJAS KONVENTA DZIESMA

Nu sveiki, brāļi, kas šē kopā esam,
 Ko mīlestība vienoja !
 Mēs mīļai tēvijai šīs dziesmas nesam
 Un garam, kas mūs biedroja.
     Mūs visus silda jau mīlestības stars,
     Kas mīlē Latviju, tam latvju gars. :

Mēs mostamies uz jaunu, jauku dzīvi,
 Mūs modināja laika gars;
 Brīvība mūsu karogam par zīmi,
 Un taisnības kausam pilnīgs svars.
     Lai brīvība zaļo, un taisnība lai spīd,
     Pēc tā lai cenšamies, latvji, ikbrīd. :

J. Pilsātnieka vārdi.

* * *

VALDEMĀRIJAS DEVĪZES:

Esi vīrs un turi vārdu.

Tēvzemei un brīvībai.

Junioru devīze:

Viens par visiem, visi par vienu.

VALDEMĀRIJAS KRĀSU DZIESMA

*Motto: „Zelta sirds ceri un dedzi
 Kr. Valdemāra idejās!”*

Saules zelts, kas mirdz un virmo
 Manu krāsu pamatā,
 Glabā tautas garu sirmo
 Zelta sirdī, draudzīgā.

Dabas spēka krāsa zaļā
 Salauž ziemas stingumu;
 Tā lai atver vārtus vaļā
 Gaišai latvju rītdienai.

Dedzībai un vīra sparam
 Krāsa dzeltensarkanā:
 Krūtīs Valdemāra garam
 Mūžam mājot māca tā.

Pāri jūrām zilā tēlē
 Svešas zemes saulē mirdz,
 Kaut tur vētras aizden mani,
 Tēvuzemei pieder sirds.

Ed. Avota vārdi.

KONKORDIJU SENIORĀTA DEVĪZES:

Concordia res parvae crescunt.

Ja gribi latvis būt – dzīvo latvju garā.

Valdemārijas goda filistri

KONKORDIJAI VALDEMĀRIJAI KOPŠ TĀS DIBINĀŠANAS 1927. GADA 11. FEBRUĀRĪ IR PIEVIEŅOJUŠIES 28 GODA FILISTRI, - ZINĀTNIEKI, MĀKSLINIEKI, RAKSTNIEKI UN KAĶAVĪRI. VIŅI AR SAVĀM SPĒJĀM UN ZINĀŠANĀM IR PACĒLUŠI ORGANIZĀCIJAS DZĪVI ĻOTI AUGSTĀ AKADĒMISKĀ LĪMENĪ, KAS IZ - PAUDUSIES NACIONĀLĀ DZĪVES ZIŅĀ, ZINĀTNĒ, MĀKSLĀ UN RAKSTNIECĪBĀ. LĪDZ AR TO, SEVIŠ - ĶI BRĪVĀS LATVIJAS LAIKĀ, VISĀ KONVENTA DZĪVĒ BIJA GARĪGS SPRIEGUMS UN AUGSTVĒRTĪGI PRIEKŠNESUMI AR AKADĒMISKA LĪMEŅA DISKUSIJĀM. AIZVADĪTOS GĀDOS VALDEMĀRIJĀ IR DAR - BOJUŠIES ŠĀDI GODA FILISTRI:

Tagad jau mūžībā aizgājuši;

Dr. med. Augusts Zandbergs
Grāmatu izdevējs, rakstnieks Ansis Gulbis
Tēlnieks, prof. Kārlis Zāle
Mākslinieks, gleznotājs Jūlijs Madernieks
Mākslinieks, gleznotājs prof. Lūdofls Liberts
Generālis Rūdofls Bangerskis
Rakstnieks Atis Ķeniņš
Generālis Eduards Kalniņš
Komponists, prof. Nikolajs Vanadziņš
Gleznotājs, prof. Leo Svemps
Prof. Dr. Valdemārs Burkevics
Koru diriģents, literāts Eduards Ramats
Zinātnieks, inž. - tehnologs Jānis Laže
Arhitekts Aleksandrs Lazdiņš
Prof. Dr. Kārlis Bikše

Rakstnieks Valdemārs Kārklis
Komponists Volfgangs Dārziņš
Rakstnieks Jānis Veselis
Profesors inž. Jānis Turaidis
Vēsturnieks, komponists prof. Nikolajs Kreišmanis
Prof. Dr. med. Miķelis Kasaks.

Trimdā darbojas šādi goda filistri:

Prof. Dr. Jānis Silpiņš
Prof. Dr. Haralds Biezais
Prof. Valdemārs Ruševics (vijolnieks)
Prof. Ernests Ābele
Mākslinieks, dekorators Pēteris Rožlapa
Mākslinieks, gleznotājs Jānis Kalmīte
Sabiedriska darbinieks Dr. Valdis Muižnieks.

* * *

KĀ ZINĀTNIEKI, MĀKSLINIEKI UN RAKSTNIEKI PLAŠĀK PAZĪSTAMI IR ARĪ VĒL ŠĀDI FILISTRI:

Z i n ā t n ē : prof. Dr. Kārlis Dzelzītis +, prof. Dr. Normunds Alens, prof. Dr. Valdis Zeps, prof. Dr. Niko - dēms Bojārs, Ārsts, prof. Dr. Tālvaris Turaidis, Dr. Dainis Turaidis, Dr. A. Zaube un filozofs Jānis Ķēniņš.

M ā k s l ā : gleznotājs Alberts Vasils +, gleznotājs Ērvīns Antons (Ēris), grafiķis Arturs Langmanis, glez - notājs Leons Liepiņš, glaznotājs, rakstnieks Tālivaldis Ķīkauka, vijolnieks Adofls Upenieks+ un dziedātājs, tenors Alfreds Grīslis.

R a k s t n i e c ģ b ā : rakstnieks Gunārs Janovskis, rakstnieks Kārlis Ķezbers, rakstnieks Eduards Frei - manis, dzejnieks Oļģerts Čakars un literāts Hermanis Kreicers+.

Telpiskā un garīgā vide, kurā darbojas Valdemārijas Kalifornijas kopa

Kalifornijas pavalsts, kas piekļaujas Klusā okeāna rietumu krastam ap 1000 jūdžu garumā, sarunās un rakstos ir ieguvusi sadalījumu, - Ziemeļkalifornija un Dienvidkalifornija, lai gan šāda oficiāla sadalījuma nav.

Dienvidkalifornijas lielākā pilsēta un kultūras centrs ir Losandželosa ar daudzām citām pilsētām visapkārt, bet Ziemeļkalifornijā ir divi lieli centri, - Sanfrancisko un no tās ap 80 jūdžu attālā Kalifornijas galvas pilsēta Sakramento. Arī šīs abas pilsētas ir apņemtas ar daudzām mazākām un lielākām pilsētām. Losandželosa, kuras rajonā dzīvo ap 1700 latviešu, no Sanfrancisko ir ap 450 jūdžu tālu.

Sanfrancisko ir skaistākā Kalifornijas pilsēta, kas paceļas Klusā okeāna krastā uz kādiem 32 kalniem un pakalnēm ar plašu skatu uz okeāna un Sanfrancisko līča zilajiem ūdeņiem. Klusā okeāna Sanfrancisko līcis iespiežas tālu sauszemē un sazarojas uz visām pusēm skaistos mazākos līčos. Pāri šiem līčiem met gleznainus lokus 6 tilti.

Viss Ziemeļkalifornijas apgabals ir lielāks par Latvijas teritoriju un šī apgabalā 1949./50. g. un vēlāk no R-Vācijas DP nometnēm ieceļoja ap 1600 latviešu, kurus izvietoja izklaidus pa šī apgabala pilsētām un lauku saimniecībām.

Šinī izklaidē radās arī īpatnējs izkārtojums latviešu kultūrāli sabiedriskai dzīvei. Kādās 12 pilsētās nodibinājās latviešu kopas, kas organizēja latviešu dievkalpojumus un sanāksmes savos rajonos, bet lielāki sarīkojumi un dievkalpojumi visa apgabala mērogā risinājās Sanfrancisko.

Tad ieceļotāju ilgas satikt citus latviešus, parunāties latviski un būt latviskā vidē, bija tik lielas, ka kopu rīkotos dievkalpojumos un sanāksmēs ieradās gandrīz visas apkārtnē dzīvojošās latviešu ģi-

menes ar bērniem un jauniešiem. Skolotāji tūlīt visā Ziemeļkalifornijas apgabalā noorganizēja 8 latviešu skolas, kurās mācījās ap 200 latviešu bērnu. Nodibinājās arī divas latviešu draudzes, - Ziemeļkalifornijas latv. Ev. - Lut. draudze (prāvests A. Ernstsons) un Oakes latv. Ev. - Lut. draudze (māc. G. Kness-Kņezinskis), darbībai visā plašajā apgabalā, kurš, kā jau norādīju, ir lielāks par visas Latvijas platību. Ziemeļkalifornijas latv. draudze atsevišķās pilsētās izveidoja 12 atsevišķas draudzes kopas ar vēlētiem kopu priekšniekiem un dāmu komiteju priekšniecēm, bet Oakes latv. draudze izveidoja 5 draudzes kopas. Mācītāji vadīt dievkalpojumus kopās ieradās reizi mēnesī.

"San Francisco-Oakland Bay Bridge", kas savieno Sanfrancisko un Oakes pilsētu, kurā trimdas sākuma gados Valdemārijas kopa irēja konventiem telpas.

Tilta garums ir 8,3 jūdzes, kas vidū balstās uz līcī esošo salu.

Tāpat darbībai visā Ziemeļkalifornijas apgabalā nodibinājās Latviešu apvienība (biedrība) Oaklandē un Daugavas Vanagu Apvienība Ziemeļkalifornijā. Arī akadēmiskās organizācijas: Ziemeļkalifornijas korporāciju kopa, studenšu korporāciju kopa, konkordijas Valdemārijas Kalifornijas kopa, konkordijas Zintenieces kopa un Latvijas Universitātes Vienību Savienību kopa, dalībniekus pulcināja no visa Ziemeļkalifornijas apgabala.

Nodibinoties draudzēm un organizācijām ar darbību visa apgabala mērogā, latviešu kopu darbība atsevišķās pilsētās izbeidzās, jo sanāksmes pēc dievkalpojumiem sāka rīkot draudžu kopas.

Trimdas sākuma gados ļoti aktīva bija latviešu jaunatne. Aktīvi darbojās Ziemeļkalifornijas jaunatnes pulciņš, studentu un sporta kopas. Jaunatne ar Ziemeļkalifornijas latv. draudzes atbalstu jau 1952. g. rudenī sarīkoja jaunatnes salidojumu Sanfrancisko, kurā piedalījās vairāk kā 200 latviešu jauniešu no Kalifornijas, Oregonas un Vašingtonas pavalstīm. Salidojumā referātus lasīja pazīstami jaunatnes un izglītības darbinieki: prof. Dr. Kārlis Kundziņš, prof. Dr. L. Bērziņš, bij. skolu departamenta direktors J. Celms, tautskolu direktors A. Dravnieks, tautskolu inspektors T. Sīlis un jaunieši paši. Šādi salidojumi visa ASV rietumu apgabala mērogā turpinājās katru gadu līdz 1966. gadam. Liela nozīme bija vīru korim "Dziesmu draugs" diriģenta Ed. Patvaldnieka vadībā un vīru korim "Krīvs" diriģenta L. Bērziņa vadībā. Šie kori kuplināja lielos sarīkojumus Sanfrancisko un rīkoja arī paši dziesmu vakarus un koncertus.

Ilgāku laiku darbojās arī Daugavas Vanagu dubultkvartets A. Upenieka vadībā un Daugavas vana džu dziesmu ansamblis Gunas Graubiņas-Simones vadībā. Jaunieši vairākus gadus savu dziesmu prieku izteica pašu noorganizētā ansamblī "Līča

vēji". Augstvērtīgus koncertus arī citos latviešu centros sniedza Kalifornijas trio (vijolnieks Ed. Vīnerts, pianists H. Straus un čellists A. Ciemiņš).

Izturīgākais ir bijis Ziemeļkalifornijas jauktais koris, kurš visas krīzes ir pārvarējis un darbojas arī vēl tagad diriģentes Vijas Adamovičas vadībā. Kādreiz šim korim ir bijuši ap 80 dziedātāju un to ir vadījuši diriģenti L. Bērziņš un H. Štrauss.

No jaunatnes trimdas sākumā noorganizētiem pasākumiem vēl tagad darbojas sporta kopa "Venta" Daugavas Vanagu Apv. paspārnē un tautas deju kopa "Ritenītis" latviešu biedrības paspārnē. Tāpat jaunatnes pulciņš pēc pasivitātes periodiem arvien atjauno darbību Ziemeļkalifornijas draudzes atbalstīts. No 8 latviešu skolām vairs darbojas tikai viena skola Oaklandes rajonā ar 40 - 45 bērniem. Agrāk bija ap 200 skolēnu.

Jau trimdas sākuma gados no draudžu un organizāciju pārstāvjiem izveidojās Ziemeļkalifornijas latv. jaunatnes audzināšanas padome, kas galvenokārt rūpējās par bērnu un jauniešu vasaras nometņu rīkošanu.

Liela nozīme vietējās sabiedriskās un kultūrālās dzīves rosināšanā ir bijusi teātriem, kuŗu izrādes arvien ir pulcinājušas lielu apmeklētāju skaitu. Teātra kopa darbojas pie latviešu biedrības un pie Daugavas Vanagu Apvienības. Ziemeļkalifornijas Daugavas Vanagu teātri ilgus gadus vadīja valdemārietis L. Stabulis, kas bija arī režisors. Viņa vadībā DV teātris par labi sagatavotām lugām izpelnījās ALA Kultūras biroja atzinību un saņēma atzinības rakstu un goda diplomu. Atsevišķi vēl darbojas "Sanfrancisko mazais teātris".

Jāpiezīmē, ka Ziemeļkalifornijas sabiedriski kultūrālā dzīvē liela nozīme bija un vēl tagad ir tam, ka šeit dzīvoja un vēl tagad dzīvo daudzi latviešu gara darbinieki, - rakstnieki, māslinieki un

zinātnieki. Ar atzinību ir piemināmi rakstnieki un dzejnieki: jaunatnes audzinātājs un rakstnieks Fricis Jansons, Zinaida Lazda, Eduards Sināts, Elvīra Kociņa, Jānis Klīdzējs, Ausma Jaunzeme, Eduards Patvaldnieks, Jānis Radāns, Benīta Veisberga, Ivars Lindbergs un Gunārs Grieze.

Gleznotāji: Ēlza Krimuldēna-Reinvalde, Ervīns Antons - Ēris, Arturs Langmanis, Ivars Hiršs, Raimonds Slaidiņš, Raimonds Staprāns, Emilija Klīdzēja, Gvido Augusts un saržists Harijs Bergs.

Dziedātāji: operdziedonis Adolfs Kaktiņš +, Mirdza Vīnerte, Milda Grimma-Štrausa, Biruta Plūge-Sereda, Guna Graubiņa-Simone, Roberts Romanovskis, Alfreds Grīslis, Valdis Gudrais, Velta Ozola-Stuarde un Fridrihs Bošs.

Pianisti: Nikolajs Kreišmanis, Hugo Štrauss, Rasma Reķšāne, Dainis Turaidis, Inta Salzirne un Ausma Užāne. Vijolnieki: Eduards Vīnerts, Adolfs Upenieks un čelists Arvīds Ciemiņš.

Augstskolu profesori: Dr. Edgars Andersons, Dr. Nikodēms Bojārs, Nikolajs Kreišmanis, Jānis Turaidis, Stanislavs Vasiļevskis, Maksimiliāns Bergs, un Valerija Tumīņa.

Mācītāji: prāvests Arnolds Ernstsons, prāvests Roberts Aboliņš, Gustavs Kņess-Kņezinskis, Eduards Lamberts, Eduards Putniņš, Ivars Gaide, Jānis Mednis un Georgs Viegļais.

Visiem pieminētiem radošiem darbiniekiem un kultūrāliem pasākumiem ir bijusi liela nozīme latviskās kultūras uzturēšanā samērā augstā līmenī un latviskās gaisotnes un vides veidošanā, kas trimdniekus aizkavē strauji ieslīdēt pārtautošanas ceļos.

Valdemārijas Kalifornijas kopa un valdemārieši ir centušies materiāli atbalstīt visus kultūrālos un izglītības pasākumus un paši tur

iesaistījušies ar savu darbu pēc savām spējām, vai uzņēmušies vadību.

Valdemārieši vienmēr ir vadījušies pēc Konkordiju pamatprincipa, neveidot noslēgtu grupu tikai savai iekšējai darbībai, bet aktīvi līdzdarboties arī vispārējās organizācijās un draudzēs, kas nāk par labu visai latviešu sabiedrībai un sekmē Latvijas brīvības centienus.

* * *

Pirmais latviešu jaunatnes salidojums Sanfrancisko 1952. gada rudenī. Runā bij. skolu departamenta direktors, Lāčplēša Kara Ordeņa Kavalieris Jānis Celms.

Priekšā no kreisās puses redzams prof. Dr. Kārlis Kundziņš, Teodors Sīlis un māc. Arnolds Ernstsons.

Pirmais jaunatnes salidojums Sanfrancisko 1952. g. nobalso šāda veida salidojumos pulcēties kopā katru gadu.

Pirmā jaunatnes salidojumā Sanfrancisko referātu lasa bij. tautskolu direktors Arvīds Dravnieks. Viņam blakus salidojuma rīcības komitejas priekšsēdis Arnis Zēbergs.

Salidojumā pirmo reizi pēc ieceļošanas ASV satikās netikai latviešu jaunieši, bet arī vecākās paaudzes darbinieki un draugi, kas bija aicināti kā referenti. No kr. p. bij. skolu departamenta dir. J. Celms un tautskolu insp. T. Sīlis satiekoties apņemas latviešu skolu darbā turpināt strādāt arī ASV.

Jaunatnes audzinātāja un rakstnieka Friča Jansona apsveicēji viņa 80 mūža gadu jubilejā 1955. gadā.

No kreisās puses Rasma Sarkanbārde, Māra Lāce, Juris Petričeks, jubilārs Fricis Jansons, rakstnieks Jānis Klīdzējs, Dzintra Opše un Teodors Sīlis.

Rakstnieks dzīvodams Ziemeļkalifornijā uzrakstīja plašas sava dzīves laika kultūrvēsturiskas atmiņas un nodeva glabāšanai ALA Kultūras birojam.

Jaunatnes rakstnieks Fricis Jansons mūžībā aizgāja 1957. gada 26. maijā.

* * *

Ziemeļkalifornijas latv. draudzes mēnešraksta "Zelta Vārtu Vēstis" redakcija 1953. gadā. No kreisās puses: tehniskais redaktors Emils Dumpis, garīgās daļas redaktors māc. Arnolds Ernstsons, atbildīgais redaktors Jānis Strads un redakcijas sekretārs Teodors Sīlis.

Ciemos pie jaunatnes rakstnieka Friča Jansona viņa pēdējā dzīves vietā Redvudsitijā Kalifornijā 1954. g. No kr. puses: L. Sīle, Fricis Jansons, rakstniece Elvīra Kociņa un Teodors Sīlis.

Dzejniece Zinaida Lazda

Zinaidas Lazdas dzeju pēcpusdienu Sanfrancisko 1956. gadā. Savus dzejoļus lasīja Zinaida Lazda, bet mūzikālos priekšnesumus sniedza soprāns Milda Grimma-Štrausa un pianists Hugo Štrauss. Rakstnieks Jānis Klīdzējs stāstīja par dzejnieces literārām gaitām Rīgā. Dzeju pēcpusdienu vadīja Ausma Ozola.

Dzeju pēcpusdienā: no kr. p. dzejnieces brālēns inž. K. Ieleja, F. Klīdzēja, Z. Lazda, A. Ozola un J. Klīdzējs.

Pēc priekšnesumiem: no labās puses dzejniece Zinaida Lazda, soprāns Milda Grimma Štrausa un Hugo Štrauss.

Gunārs Grieze

PALIKA DZIMTENĒ LAUKI UN AUGLĪGAS DRUVAS

Palika dzimtenē lauki un auglīgas druvas,
Iekoptas sētas un iemītas taciņas tuvas;
Sirds iesāpas...
Svešnieki nobradā tās vietas, kas bija tik tuvas.

Gads rit pēc gada, un jautājot lūgšanas raidām;
Dievs, klausies mūs
Dzimtene brīva kad būs?
Atplaukt kad lemts būs reiz smaidam?

Dievs, spēku dodī mums, svešuma nastu kad nesam,
Saturi kopā mūs visus, kas klīduši esam,
Lai reiz mēs visi, kas izturēt spēš,
Atpakaļ dzimtenē esam.

Pienāks reiz diena, kad Latvijas karogi plīvos,
Atskanēs korāļi dzimtenes dievnamos brīvos;
Tad gavilēs laimīgi atplauksim mēs -
Dievs mūsu dvēselēs dzīvos.

Ziemeļkalifornijas latviešu Ev. -
Lut. draudzes valde 1953. gadā
Sanfrancisko.

No kreisās puses pirmā rindā:
sekretārs A. Užāns, dāmu komiti-
jas priekšniece Z. Dobele ("vec-
latviete"), draudzes priekšnieks
S. Vasiļevskis, mācītājs Arnolds
Ernstsons, draudzes priekšnieka
vietnieks Pēteris Kore ("veclat-
vietis") un kasieris A. Legzdiņš.

Otrā rindā valdes locekļi:
H. Bergs, K. Hincenbergs, Harijs
Ģīmis, T. Sīlis un revīzijas komi-
sijas priekšsēdis A. Dučkens.

No kr. "Kolimas piezīmes"

Zenta Sarma
G R Ū T U M Ā

Viss izārdīts, viss miris, -
Kurp gan lai domas griež?
Man saules spožums iris,
Nakts logā tumsu sviež.

Kā sāpju pilnu rētu
Sirds vēl šo dzīvi jūt
Un ilgojas - kaut spētu,
Kungs, tavu mieru gūt.

Kaut spētu palāvībā
Uz Tevi raudzīties
Un Tavā žēlastībā
Kaut brīdi ietīties.

ASV Rietumu apgabala latviešu draudžu mācītāju un draudžu delegātu konference Sanfrancisko 1956. gadā.

No kr. puses pirmā rindā: māc. A. Galiņš, delegāts L. k. o. k. Jānis Celms, māc. A. Ernstsons, delegāts S. Vasiļevskis, apgabala vadītājs prof. Dr. K. Kundziņš, prof. Dr. L. Bērziņš, māc. Edm. Mačs un māc. A. Kleinbergs. Otrā rindā pirmais māc. J. Cilnis un pārējie delegāti, kuru vidū no Ziemeļkalifornijas draudzes vēl redzami: Pēteris Kore, Miķelis Sveilis un T. Sīlis.

◀ Apgabala draudžu vadītājs prof. Dr. Kārlis Kundziņš nolasa draudžu darbības pārskatu.

Pirmā rakstnieku pēc-
pusdienu Ziemeļkali-
fornijā 1953. g. Palo
Alto pilsētā, kurā pie-
dalījās četri rakstnie-
ki. No labās p. Fricis
Jansons, Elvīra Kociņa,
un T. Sīlis (lasīja ievad-
referātu). Otrā rindā:
Eduards Patvaldnieks
un Jānis Radāns.

Rakstnieks Jānis Klīdzējs un Emilija Klīdzēja jauniešu vidū 1954. g. Palo Alto Kalifornijā,
rakstnieka 40-tā dzimšanas dienā. Visi kopīgi dzied Jāņa Klīdzēja "Brūnacīte".

B R Ū N A C Ī T E

Pēdējo te dziesmu dziedu
Ilgi dziedu to,
Papēmu līdz tavu ziedu
Ceļam dāvāto,
Ilgi mani, brūnacīte,
Neredzēsi vairs...

Dievs to zin, ko tālās dienas
Svešumā man dos;
Draugs būs dziesmiņa šī viena
Skumjos vakaros,
Ilgi mani, brūnacīte,
Neredzēsi vairs...

Sniegs būs apsnidzis to ciemu
Naktī vētrainā,
Aizbridīšu es pa ziemu
Svētku vakarā.
Ilgi mani, brūnacīte,
Neredzēsi vairs...

Operdziedonis Adolfs Kaktiņš 1958. gadā Sanfrancisko apskatē. No labās puses: Adolfs Kaktiņš, Miķelis Sveilis, Kaktiņa kundze un Feliks Veikins.

Rakstnieka J. Klīdzēja 40 mūža gadu atcere 1954. g. Palo Alto. No labās p. dzejnieks Ed. Patvaldnieks, rakstnieks Fricis Jansons, Emīlija Klīdzēja, J. Klīdzējs un T. Sīlis. ▶

▶
Dzejnieks Andrejs Eglītis no Zviedrijas Kalifornijā 1957. g. No kr. p. A. Eglītis un T. Sīlis Stanforda universitātē, kur redzams Hūvera institūta tornis, kurā glabājas arī DV org. un vispārējais trimdas latviešu archīvs.

◀
DV salidojumā 1962. g. No labās p. bij. pašvaldību dep. direktors G. Caucis, publicists J. Šķirmants, lāčplēsis V. Ozols un Saša Cimdiņš.

Konkordijas Valdemārijas Kalifornijas kopas seniori aizvadītos gados

1960. gadā Aleksandrs Cimdiņš

1961. gadā Aleksandrs Cimdiņš

1962. gadā Aleksandrs Cimdiņš

1963. gadā Laimonis Stabulis

1964. gadā Laimonis Stabulis

1965. gadā Laimonis Stabulis

1966. gadā Juris Kanaševics

1967. gadā Alvils Renga

1968. gadā Teodors Sīlis

1969. gadā Teodors Sīlis

1970. gadā Teodors Sīlis

1971. gadā Teodors Sīlis

1972. gadā Teodors Sīlis

1973. gadā Egils Stabulis

1974. gadā Teodors Sīlis

1975. gadā Teodors Sīlis

1976. gadā Teodors Sīlis

1977. gadā Teodors Sīlis

1978. gadā Laimonis Stabulis

1979. gadā Laimonis Stabulis

1980. gadā Laimonis Stabulis

1981. gadā Alfreds Grīslis

1982. gadā Alfreds Grīslis

1983. gadā Alfreds Grīslis

1984. gadā Arturs Langmanis

1985. gadā Arturs Langmanis

Aleksandrs Cimdiņš

Laimonis Stabulis

Juris Kanaševics

Alvils Renga

Teodors Sīlis

Egils Stabulis

Alfreds Grīslis

Arturs Langmanis

Goda filistri, kas darbojās Kalifornijas kopā

Eduards Kalniņš

Jānis Turaidis

Nikolajs Kreišmanis

Atskatoties uz Valdemārijas Kalifornijas kopas darbību.

Kalifornijas kopas pirmais prezidijs ar jaunuzņemtiem valdemāriešiem, no kr. puses pirmā rindā : goda fil. J. Turaidis, viceseniors T. Turaidis, seniors A. Cimdiņš, sekretārs A. Savelis un goda fil. N. Kreišmanis. Otrā r. : D. Turaidis, O. Turaidis, V. Gudrais, A. Grīslis, A. Upenieks un T. Sīlis. Iztrūkst goda fil. ģen. E. Kalniņš (skat atsevišķi).

Kalifornijas kopas nodibināšana

Jau aizskrējuši 25 gadi kopš Konkordijas Valdemārijas filistrs Aleksandrs Cimdiņš sāka Kalifornijā organizēt Valdemārijas kopu. Archīva materiāli rāda, ka viņš jau 1959. g. ir sazinājies ar goda filistri ģenerāli Ed. Kalniņu, kas dzīvo Losandželosā un ar Sanfrancisko rajonā dzīvojošiem valdemāriešiem: fil. Andreju Arāju, fil. Leopoldu Grāveri, junioru Teodoru Sīli un Konkordijas Zelmanis filistri Oļgertu

Gods filistrs ģen. E. Kalniņš un fil. Teodors Sīlis 1963. gadā.

Rubeni. Pirmie juniori kopā uzņemti 1960. g. sākumā un gada beigās paaugstināti par krāsnešiem, tā kopas dalībnieku skaits sasniedzis jau 12 un ir varēts ievēlēt oficiālu kopas vadību.

Valdemārijas Kalifornijas kopas dibinātājs filistrs A. Cimdiņš, savā 1961. g. septembra mēneša ziņojumā tā laika Valdemārijas senioram, goda filistrim E. Ābelem, par kopas nodibināšanu ir ziņojis sekojošo:

" Par Valdemārijas kopas dibināšanu Kalifornijā sāku domāt tūlīt pēc atgriešanās no konkordiešu sanāksmes Čikāgā, 1959. g. septembrī. Toreiz Kalifornijā bez manis vēl dzīvoja valdemārieši: goda fil. ģenerālis Ed. Kalniņš, fil. A. Arājs un fil. L. Grāveris. Diemžēl, izrādījās, ka viņi neviens man nekādu jūtamu palīdzību nevarēja sniegt. Faktiski iznāca tā,

ka par pirmo valdemārieti kopā saistījās jau Latvijas laikā uzņemtais juniors Teodors Sīlis, kas ir aktīvs sabiedrisks darbinieks un Daugavas vanagu vietējās apvienības priekšnieks. Pēc personīgām pārrunām viņš Valdemārijas kopā iestājās 1960. g. sākumā par junioru, bet krāsas saņēma tā paša gada 18. septembrī. Viņa kundze Liene Sīle tajā pat dienā tika uzņemta Valdemārijas dāmu saimē.

Teodors Sīlis būdams vēl juniors bija man lielisks palīgs kopas organizēšanā. 1960. gada jūnijā un jūlijā par junioriem iestājās Ojārs Turaidis un Tālvaris Turaidis, Laimonis Stabulis, Aivars Savelis un Valdis Gudrais.

Straujāks pagrieziens iestājās, kad 1961. g. 13. maijā Čikāgā notiekošā konkordiešu sanāksmē, Valdemārijas prezidijs paziņoja, ka par Valdemārijas goda filistri uzņemts prof. inž. Jānis Turaidis. Kopai tad vēl pievienojās goda fil. J. Turaida trešais dēls Dainis Turaidis un Alfreds Grīslis.

Kopas prezidijs, kurā darbojās seniors A. Cimdiņš, vice seniors T. Turaidis un sekretārs A. Savelis, 15. septembra konventā tika papildināts, ievēlot par audzinātāju T. Sīli, par dziesmotāju V. Gudro un par revidentu L. Grāveri.

Kopas konvents nolēma ierosināt uzņemt par Valdemārijas goda filistri prof. Nikolaju Kreišmani.

Ar visu kopas amatpersonu ievēlēšanu, kopas noorganizēšana jauzskata par pabeigtu. Turpmākais uzdevums kopai ir piedalīties Latvijas universitātes svētku un akadēmiskās balles sarīkošanā kopā ar citām akadēmiskām organizācijām, bet nākošajā gadā rīkot Kalifornijas kopas oficiālu atklāšanu savienotu ar Valdemārijas 35 gadu darbības atceres svinībām!

* * *

Seniors fil. A. Cimdiņš atklāj svinīgo konventu, pie prezidija galda krāsneši L. Stabulis un A. Savelis.

Kopējais azaidis. No kreisās p. pie galda priekšā seniors A. Cimdiņš, dāmu seniore M. Stabule un goda filistrs Jānis Turaidis.

Kopas audzinātāja Teodora Sīļa
50 mūža gadu atceres svinības
1962. g. 1. aprīlī. Pirmā rindā no
kr. p. dāmu seniore M. Stabule ,
seniors A. Cimdiņš, L. Sīle, T.
Sīlis un goda filistrs J. Turaidis.
Priekšā Andris un Ilze Sīļi.

Sākuma gados arvien bija spraigas
diskusijas. No kreisās p. T. Sīlis ,
goda fil, J. Turaidis un fil, A. Cimdiņš.

Valdemārijas un Zintenieces Kalifornijas
kopu prezidiji svinīgā konventā.

No kr. p. H. Pāvuliņš, T. Sīlis un J. Turaidis.

Pirms svecīšu gājiena. Vidū no kr. p. L. Stabulis, A. Cimdiņš un A. Grīslis, Kr. p. zintenieces B. Plūģe un A. Plūģe. Labā pusē A. Upenieks un T. Sīlis.

No kr. p. J. Kanaševics, A. Renga un J. Stabulis.

Pēc gājiena atgriešanās konventa telpā. Priekšā redzami Valdemārijas un Zintenieces prezidiji.

Darbība pēc visu amatpersonu ievēlēšanas

Pirmais svinīgais konvents ievadot kopas atklātu darbību bija 1961. g. 25. novembrī Sanfrancisko latviešu namā, piedaloties arī Valdemārijas dāmām, zinteniecēm, konkordiešu ģimenes locekļiem un tuviem draugiem. Kopas seniors A. Cimdiņš referēja par konkordiju mērķiem, latvisko tradīciju izveidošanu akadēmisko organizāciju darbībā un konkordiju darbību brīvās Latvijas laikā pie Latvijas universitātes Rīgā.

Tanī pat gadā, kopā ar zinteniecēm un konkordiešu ģimenes locekļiem, bija plašs Ziemsvētku svinīgais konvents Sakramento, goda filistra J. Turaida mājā 30. decembrī, ko A. Cimdiņš izveda pēc visām Valdemārijas tradīcijām. Konvents sākās aizdedzinot eglīti un ienākot Valdemārijas un Zintenieces kopu prezidijiem platajās konventa vadības krāsu lentēs. Dziesmotājs uzaicināja nodziedāt Ziemsvētku konventā atklāšanas dziesmu "Klusa nakts, svēta nakts". Pēc tam audzinātājs nolasīja no Bībeles Kristus piedzimšanas vēsti. Sekoja Ziemsvētkiem piemērota runa un Kristus leģendu lasījums. Valdemāriešu un zintenieču ģimeņu bērni skandēja Ziemsvētku dzejoļus. Konventa svinīgo daļu noslēdzot dziesmotājs uzaicināja visus nodziedāt "Ak tu priecīga, ak tu svētīga Ziemas svētku dieniņa".

Pēc tam seniora A. Cimdiņa vadībā risinājās tradicionālais Valdemārijas Ziemsvētku konventa svecīšu gājiens. Visi konventa dalībnieki ar aizdedzinātām svecītēm rokās sastājās vienrindas gājienam un dziedot senās Ziemsvētku dziesmas, gājiens izvirzījās no konventa telpām dārzā. Svecītēm mirdzot tumšajā naktī, gājiens pa dārzu veidoja vairākus lokus un atkal atgriezās konventa telpās, kur nodziedāja vairākas tagadējās Ziemsvētku dziesmas. Pēc svecīšu nodzēšanas visi tukšoja vīna glāzi vēlot priecīgus Ziemsvētkus un laimīgu Jauno gadu. Sekoja savstar-

Priekšā no labās p. goda fil. N. Kreišmanis un juniors A. Renga ieslēgti draudzības lokā.

* * *

pēja Ziemsvētku apdāvināšanās un kopējais azaidis.

No šī laika visi Ziemsvētku konventi kopā ar zinteniecēm un ģimeņu locekļiem ir risinājušies līdzīgā garā un izvests arī svecīšu gājiens, ja vien telpas un laika apstākļi to ir pieļāvuši.

1962. g. 12. janvārī bija darba konvents, kurā pārrunāja Valdemārijas 35 gadu darbības atceres svētku sarīkošanu, jo lielā attāluma dēļ visi kopas dalībnieki nevarēja piedalīties kopējos Valdemārijas svētkos Čikāgā. Svētkus nolēma rīkot 1962. g. 3. martā Oa-landes pilsētā. Pieņēma svētku norises programmu un konstatēja, ka svētkos būs ap 150 dalībnieku, ieskaitot lūgtos viesus, kas jau paziņojuši savu ierašanos.

1962. g. 9. februārī bija krāsu konvents, kurā goda filistra solījumu parakstīja prof. Nikolajs Kreišmanis un juniors Alvīls Renga.

Junioru uzņemšana un krāsu konventi

Pie prezidija galda no kr. p. L. Stabulis,
kopas seniors A. Cimdiņš un A. Savelis.

Kopas seniors T. Sīlis uzliek juniora lenti A.
Bleķim. Blakus viceseniors J. Kanaševics.

Andris Sīlis paraksta juniora solījumu. No kreisās p.
E. Stabulis, J. Kanaševics, S. Zīrāka un D. Lejniece.
Stāv pie galda kopas seniors T. Sīlis.

Kopas seniors T. Sīlis uzliek savam
dēlam Andrim Sīlim juniora cepuri.

Pie prezidija galda no kr. p.
J. Kanaševics un A. Renga.

Andris Sīlis pēc juniora krāsu saņemšanas kopas vadības vidū. No kr. p.
J. Turaidis, L. Stabulis, A. Sīlis, T. Sīlis, F. Stabulis, A. Grīslis, A. Stabu-
lis un J. Kanaševics.

Krāsu konventi:

Junioris Ilgmārs Bergmanis paraksta
krāsneša solījumu. Pie galda t./l.
Valdemārijas seniors Z. Kārklis.

Krāsnesis I. Bergmanis pēc krāsu saņemšanas ar savu
krāsu krusttēvu fil. Hugo Pāvuliņu un senioru Z. Kārklīņu.

A. Cimdiņš ar savu krāsu
krustdēlu Rūdolfu Blāķi .

Vidū no kr. p. jaunie krāsneši J. Zalte un H. Pāvuliņš
ar saviem krāsu krusttēviem R. Blāķi un A. Cimdiņu.

Jaunie krāsneši. No kr. p. Dainis Turaidis, Alfreds
Grīslis, Laimonis Stabulis un Valdis Gudrais .

Jaunais Krāsnesis Alvīls Renga ar
savu krāsu krusttēvu Valdi Gudro.

Kopas seniors L. Stabulis uzliek krāsas savam brālim Andrim Stabulim, Klāt kr. p. A. Grīslis.

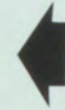
Kopas seniors L. Stabulis uzliek krāsu cepuri Dr. Normundam Alenam, N. Alens tagad profesors Brazīlijā.

No labās p. krāsnesis Egils Stabulis ar krāsu krusttēvu Adolfu Upenieku.

Ojārs Krātiņš
 nodod krāsneša
 solījumu.
 Pieņem kopas
 seniors
 L. Stabulis.

Juniora Andra Sīļa paaugstināšana par krāsnesi.

No kr. p. T. Sīlis, Andris Sīlis nolasa krāsneša svinīgo solījumu.

Solījumu pieņem kopas viceseniors J. Kanaševics un Alvilis Renga. Viceseniors J. Kanaševics uzliek Andrim Sīlim krāsneša cepuri.

Jaunais krāsnesis Andris Sīlis valdemāriešu vidū. No kr. p. J. Stabulis, J. Kanaševics, T. Sīlis, A. Bleķis, Andris Sīlis, A. Grīslis un A. Renga.

Jaunais krāsnesis Andris Sīlis kopā ar saviem vecākiem un svinīgā krāsu konventa prezidiju. No kr. p. T. Sīlis, L. Sīle, A. Renga, Andris Sīlis, J. Kanaševics un J. Stabulis.

Valdemārijas un Zintenieces kopu prezidiji pie Zintenieces devīzes - Mēs būsim lielas, cik mūsu griba - (1964. g.)

Viesi no Čikāgas. No kr. p. Juris Strautmanis ar kundzi Guntu. Vīpus sagaida T. Sīlis. (1964. g. 24. maijā).

Goda fil, J. Turaidis ciemos pie K. V. centrālā prezidija Čikāgā. No, kr. p. sēd goda fil, prof. J. Turaidis, K. V. seniors goda fil, prof. E. Ābele un K. V. sekretārs Eduards Avots. Stāv K. V. prezidija locekļi Z. Kārklipš un J. Gailītis. ▶

1964. gada 31. maijā, Danvilā. ▶

Pirmo kopas krāsnešu paaugstināšana par filistriem. No kr. p. Valdis Gudrais, Laimonis Stabulis, kopas seniors A. Cimdiņš, Teodors Sīlis un Zigurds Ritmanis.

Valdemārijas 35 gadu darbības atceres svētki

Valdemārijas 35 gadu darbības atceres svētki Kalifornijas kopā risinājās 1962. g. 3. martā Oakes pilsētā Norvēģu zālē piedaloties 150 dalībniekiem.

Svinību zālē virs skatuves dekoratīvi bija piestiprinātas Latvijas karoga krāsas, bet skatuves vidū nostiprināts makets, kuŗa gaišzilo fonu šķērsoja Valdemārijas krāsas - zils- oranžs-zaļš-zelts- ar zelta ciparu " 35 " un burtiem "KV".

Svētku konventu iesākot, svinību zālē iesoļoja kopas prezidijs, - seniors A. Cimdiņš, viceseniors T. Turaidis un sekretārs A. Savelis Valdemārijas seniora prof. E. Ābeles sveicienus nodeva kopas seniors A. Cimdiņš un paziņoja svētku konventu par atklātu, pēc tam V. Gudrais vadīja dziesmu "Nu, sveiki, brāļi".

Svētku ievadījuma uzrunā seniors A. Cimdiņš atgādināja Valdemārijas 10 gadu jubilejas konventu, kad t/l seniors Kārlis Elksnis aicinājis neaizmirst Kr. Valdemāra un visa tautas atmodas laika idejas, kas derīgas latviešiem vienmēr un visos laikos.

Valdemārijas 35 gadu jubilejas svinībās ir jāatkārto, teica A. Cimdiņš, ka šīs idejas tagad trimdā ir vajadzīgas visvairāk kā jebkad. Šo ideju saturs īsumā ir šāds: vairot materiālo labklājību, kopt un vairot nacionālo kultūru. Citiem vārdiem, -vairot turību, izglītību un latvisko pašapziņu. Šodien tam visam klāt nāk vēl vajadzība visām akadēmiskām un sabiedriskām organizācijām cieši sadarboties, lai atkal atgūtu brīvu un neatkarīgu Latvijas valsti.

Visi nodziedāja Latvijas valsts himnu "Dievs, svēti Latviju".

Kritušos un mirušos pieminot, kopas seniors izsauca mūžībā aizgājušo vārdus un audzinātājs T. Sīlis katŗa piemiņai aizdedzināja svecīti. Beidzot svecīti aizdedzināja kara laikā bezvēsts pazudušo valdemāriešu piemiņai. Tad zāli piepildīja "Integer

Kalifornijas kopas valdemārieši 35 g. jubilejā. Sēd no kr. p. goda fil. J. Turaidis, Tālis Turaidis, kopas seniors A. Cimdiņš, Aivars Savelis, goda fil. N. Kreišmanis. Stāv: Dainis Turaidis, Ojārs Turaidis, Valdis Gudrais, Alvīls Renga, Alfreds Grīslis, Adolfs Upenieks un Teodors Sīlis.

* * *

vitaē" skaņas vijolnieka, krāsneša Adolfa Upenieka izpildījumā, klavieru pavadījumus veicot goda fili-strim prof. N. Kreišmanim. Valdemārijas krāsu un devīžu deklarāciju nolasīja krāsnesis T. Turaidis, bet Valdemārijas krāsu dziesmu noskandēja krāsnesis L. Stabulis. Svētku runu "Akadēmiskās saimes piēnākumi" teica goda fil. prof. inž. Jānis Turaidis.

Pēc tam kopas seniors A. Cimdiņš paziņoja, ka ir nodibināta Konkordiju Seniorāta Kalifornijas nodaļa sadarbībai ar citām akadēmiskām organizāci-

jām. Pēc tam, Valdemāriju 35 darbības gadu atcerē un jaundibināto Valdemārijas Kalifornijas kopu, sveica visas akadēmiskās un laicīgās organizācijas. Svētku koncertu ievadīja pianists, krāsnesis Dainis Turaidis atskaņojot Fr. Šopēna "Balādi". Krāsnesis, baritons Valdis Gudrais dziedāja E. Dārziņa "Rezignāciju" un A. Kalniņa "Brīnos es". Vijolnieks, krāsnesis Adolfs Upeniņš atskaņoja A. Kalniņa "Elēģiju" un J. Vītola "Romanci", bet zinteniece, soprāns Biruta Plūģe dziedāja J. Mediņa "Pieskaņu" un A. Jurjāņa "Jel nevaicā". Goda filistra N. Kreišmaņa sabalstoto tautas dziesmu "Kas kaitēja man dzīvot" izpildīja valdemāriešu trio, -tenors A. Grīslis, vijolnieks A. Upeniņš un baritons V. Gudrais. Visiem priekšnesumiem klavieru pavadījumus veica goda filistrs prof. N. Kreišmanis.

Svētku balli ievadīja ar polonēzi to vadot kopas senioram A. Cimdiņam ar kundzi. Polonēzei beidzoties visi tukšoja vīna glāzi un uzsauca tostus "Sauls mūžu Konkordijai Valdemārijai" un "Lai dzīvo latviešu akadēmisko un sabiedrisko organizāciju sadarbība", - "Latvijai jāklūst atkal brīvai" !

Valdemārijas dāmas bija klājušas bagātīgus galdu azaidam. Savie sīgā dzīve ar dejām, dziesmām, runām un kopējām pārrunām turpinājās pāri pusnaktij.

* * *

No labās p.
A. Cimdiņš,
D. Lejniece,
R. Gudrā un
M. Pāla.

Valdemārijas un Zintenieces kopu prezidiji. No kr. p. Valdemārijas kopas seniors T. Sīlis, sekretārs E. Stabulis un viceseniors J. Kanaševics. Zintenieces kopas seniore S. Zīrāka, viceseniore Z. Kanaševica un sekretāre D. Lejniece.

Draudzīgā saimē. No kr. p. A. Grīslis, L. Sīle, M. Stabule, T. Sīlis, Z. Kanaševica, L. Stabulis, J. Kanaševics, E. Blumberga un G. Kolba.

Nosvinot Valdemārijas 35 gadu jubileju, kopas darbība ritēja spraigi tālāk, - bija regulāri konventi reizi mēnesī un bez tam vēl atsevišķi referātu un diskusiju vakari, kuŗos piedalījās Zintenieces kopas dalībnieces, Latvijas universitātes vienību savienību dalībnieki, dzintarieši un visu šo organizāciju ģimenes locekļi un tuvi draugi.

Sākumā konventi un sanāksmes risinājās Sanfrancisko latviešu namā, bet vēlāk telpas īrēja Oaklandes pilsētas Internacionālā institūtā. Referātu un diskusiju vakari bija kupli apmeklēti, bet līdz ar to bija radies arī atšķirīgs un aktīvs akadēmisko organizāciju nogrupējums iepretī korporācijām.

Valdemārijas un Zintenieces kopu dalībnieku straujais pieaugums un aktīva darbība izraisīja arī "berzi" ar korporācijām, sevišķi centienos konkordijām piesaistīt jaunos studentus.

Uzliesmoja arī vecās nesaskaņas no tiem laikiem, kad Rīgā pie Latvijas universitātes dibinājās konkordijas. Sevišķi iecirtīgs bija A. Cimdinš, kas, no savas personīgās pieredzes Rīgā, vienmēr ar rūgtumu to atgādināja un negribēja nekādos kompromisos sadarbības labā ar korporācijām ielaisties. Viņš uzsvēra, ka sadarbība jākārtu uz vienlīdzības principiem un ka arī korporācijām jāsāk respektēt konkordiju nacionālie centieni un tradīcijas.

Sabiedrībā radās izbrīna, kā pēc akadēmiskās organizācijas vienā un tanī pašā laikā rīko divus Latvijas universitātes atceres svētkus un abos aicina piedalīties visu sabiedrību? Arī jaunie akadēmisko organizāciju locekļi saspīlējumu īsti nevarēja izprast un jautāja: "Kāda tad mums tēvzeme trimdā jādala? Visiem ir viens galvenais

Zinteniece Biruta Pluģe nolasa apsveikumu.

mērķis, - kalpot zinātnei un tēvzemei! Visiem ir jācenšas palīdzēt tautai atgūt brīvību un atjaunot neatkarīgo Latvijas valsti!"

Bet nesaskaņas bija jau tā iesakņojušās, ka neviens pirmais soli nespēra, lai no šī stāvokļa izkustētos. Tomēr starp dažādu akadēmisko organizāciju atsevišķiem locekļiem pastāvēja draudzība un privātās sarunās nerimās pārrunas, kā no šī nevēlamā stāvokļa izklūt? Bija jūtams noskaņojums, ka pagātnes kļūdas trimdā ir jāaizmirst un jāsāk iet kopēji ceļi respektējot katras akadēmiskās organizācijas interno dzīvi un tradīcijas. Sadarbība ir jāsāk Latvijas brīvības centienos, kas visām akadēmiskām organizācijām ir vienādi.

Šinīs privātās sarunās valdemārieši balstījās uz Konkordiju seniorāta jau 1959. g. pieņemto

Goda fil. Valdemārs Kārklis.

deklarāciju, kurā teikts: "Konkordijas atzīst, ka visiem latviešiem ir draudzīgi jāsadarbjas, lai saglabātu tautas eksistenci tēvzemē un trimdā. Visiem pārējiem pagātnes un tagadnes jautājumiem, kas šādu sadarbību varētu kavēt, ir jāapklust. Šādi sadarbības pamatprincipi vispirms īstenojami visu akadēmisko organizāciju vidū".

Valstīdīgās pārrunās saskatījām, ka veco nesaskaņu uzvaidīšanā ir vainojams A. Cimdiņš, bet arī dažu korporāciju locekļu izturēšanās pret konkordijām ir bijusi nekorekta un pat aizvainojoša.

Sadarbības jautājumos ļoti atsaucīgs bija Ziemeļkalifornijas korporācijukopas aktīvs darbinieks Arnolds Liepiņš. Viņš pārrunās apsoliya un arī darīja visu iespējamo, lai vismaz visas akadēmiskās organizācijas varētu kopā rīkot Latvijas universitātes atceres svētkus.

Arī mēs, grupa valdemāriešu, apņēmāmies nopietni ar citiem valdemāriešiem atsevišķi pārrunāt visus "sasāpējušos" jautājumus, lai reiz nonāktu pie sadarbības. Viegli tas nenāca.

Neskatoties uz šo "sadarbības ēnu" Valdemārijas kopas darbība spraigi turpinājās un nāca klāt arvien jauni valdemārieši.

* * *

Goda filistra V. Kārklīņa viesošanās

Valdemārijas un Zintenieces goda filistrs V. Kārklis zinteniešu vidū. No kr. p. E. Blumberga, A. Pluģe, V. Kārklis, Biruta Pluģe, S. Zīraka un Dagmāra Lejniece.

Tuvojoties 1963. g. noslēgumam, ārpus regulāriem konventiem un diskusiju vakariem, plašāks sarīkojums bija Sanfrancisko latviešu namā 2. novembrī piedaloties zinteniecēm un lūgtiem viesiem. Sarīkojumā ieradās Valdemārijas goda filistrs, rakstnieks Valdemārs Kārklis, lai nodotu goda filistra solījumu un saņemtu Valdemārijas un Zintenieces goda filistra krāsas.

Sarīkojumu ievadīja mūzikālie priekšnesumi, ko sniedza vijolnieks A. Upenieks, pianists Dainis Turaidis, tenors Alfreds Grīslis, meitas Laimdota Grīseles klavieru pavadījumā. Par V. Kārklīša literāro darbību referēja T. Sīlis un nolasīja fragmentu no rakstnieka vēl nepabeigtā romāna "Kurzeme", kurā skats traģisko notikumu jautājums pēc Kurzemes cietokšņa kapitulācijas.

Pēc tam svinīgā cermonijā V. Kārklis saņēma Valdemārijas un Zintenieces goda filistra krāsas. Svinīgā konventa noslēgumā V. Kārklis, pateicoties Valdemārijai un Zinteniecei par viņam parādīto pagodinājumu, starp citu teica:

"Arī pašiem rakstniekiem, māksliniekiem, zinātniekiem un visiem sabiedriskiem darbiniekiem ir jādara vairāk. Ir jāuzņem tiešs kontakts ar sabiedrību, lai radītās kultūras vērtības kristu auglīgā zemē. Svešumā pastāvēt ar savu gara dzīvi varēsim tikai tad, ja to spēsim nodot saviem bērniem un jauniešiem tā, ka tie to saņem ar lepnumu. Jaunos saista priekšzīme, varoņi, dižas personības un diži sniegumi. Tā visa mūsu tautai netrūkst, bet tikai jānožēlo, ka vecā, "polītisko partiju laika" rauga ietekmē, cenšamies mūsu dižas personības vairāk pazemot nekā celt. Neaudzinām viņas tā, kā tās ir pelnījušas. Jaunatne ir samulsumā un neziņā, jo nereti viena un tā pati persona vai vēsturisks notikums no viena

Goda fil. V. Kārklis Valdemārijas un Zintenieces kopu prezidiju vidū pēc krāsu saņemšanas.

Pēc mūzikāliem priekšnesumiem. No kreisās p. vijolnieks A. Upenieks, pianists Dainis Turaidis, tenors Alfreds Grīslis un viņa meita Laimdota Grīsele, kas uz klavierēm pavada tēva dziedāšanu.

Pēc svinīgā akta starpbrīdī gaidot uz mūzikāliem priekšnesumiem. No kr. p. pirmais J. Klīdzējs.

Goda filistrs V. Kārklis Valdemārijas dāmu un valdemāriešu vidū. Priekšā no kreisās puses goda filistri: prof. J. Turaidis, rakstnieks V. Kārklis un prof. N. Kreišmanis.

nogrupējuma tiek celts, no otra pelts. No visa tā mums jātiek vaļā, jo ātrāk, jo labāk."

Goda filistrs V. Kārklis pastāstīja, ka esot nodomājis personīgi uzņemt filmu par trimdā esošiem latviešu gara darbiniekiem. Iecerēts darbiniekus apciemot viņu trimdas dzīves vietās un to jau esot paveicis iemūžinot filmā vēsturnieku prof. Dr. A. Švābi, aktrīsi Liliju Štengali, dzejnieci Zinaidu Lazdu un citus. Sava stāstījuma beigās V. Kārklis teica: "Esmu iecerējis tik daudz, ka tas viss jau sāk mani nospiegt reizēm kā liels kalns un reizēm zogās šaubas, vai visu to iespēju veikt. Ar mani ir tā, - "skribinos" vienā un tanī pašā laika posmā ar vairākiem iesāktiem romā-

Valdemārijas goda filistrs Valdemārs Kārklis nolasa fragmentu no sava romāna "K u r z e m e".

niem vai apcerēm, bet tad kāda no tām mani pēkšņi piespiež to pabeigt, lai pēc tam kādu laiciņu varētu brīvi atvilkt elpu. Tad, ja ir iekrājies kāds grasis naudas ceļa izdevumiem, izlaižu kādu loku tālākos ciemos. Ja nav, palasu kādas citu rakstnieku grāmatas, līdz atkal mani piespiež strādāt kāds cits jau agrāk iesākts romāns, jeb sāku kādu romānu rakstīt no jauna.

Nemaz neapskaužu, bet nožēloju tos, kas visu dzīvi atdod tikai materiālo vērtību raušanai kā pašmērķim, nezinot gara dzīves skaistumu.

Jūtos laimīgs pavisam pieticīgos apstākļos, ja tikai ir garīga vide un varu rakstīt".

Diemžēl, goda filiistra V. Kārklīņa nodomi un ieceres palika nepiepildītas, jo viņu 58 gadu vecumā pēkšņi pieveica ļaundabīga slimība 1964. gada

1. janvārī. Uz viņa bērēm 4. janvārī Oregonā Salemas pilsētā ieradās arī Valdemārijas Kalifornijas kopas delegācija: A. Cimdiņš, L. Stabulis, V. Gudrais, Egils Stabulis un Z. Ritmanis, lai savu goda filistri mūžības ceļos izvadītu pēc Valdemārijas tradīcijām. Līdzī bija krāšņi vainagi no Valdemārijas un Zintenieces, kurus līdz ar organizācijas krāsām, atvadoties uz kapa nolika Kalifornijas kopas seniors L. Stabulis.

Pēc tam Kalifornijas kopa savam goda filiistram V. Kārklīņam sarīkoja sēru konventu, kurā pakavējās plašāk pie viņa dzīves gājuma, centieniem un sasniegumiem rakstniecībā.

Ja arī Dievs ir lēmis Valdemāram Kārklīņam mūža dusā apgulties Klusā okeāna Rietumu piekrastē, tad lai šī okeāna nemītīgā dunona mums

arvien atgādina, ka šī dižā latvieša mūžīgās dusas vieta būtu bijusi kādā no Latvijas kļusajām kapsētām.

Viņš viss vienmēr piederēja L a t v i j a i.

* * *

Goda filiistra V. Kārklīņa guldīšana mūžīgai dusai.

Kreisā pusē Valdemārijas goda sardze ar sēru plīvuri apsegta Valdemārijas krāsām.

T. Sīlis pateicas valdemāriešiem par 60 gadu dzimšanas dienas dāvanu, -Nameja gredzenu. Sēd no kr. p. J. Kanaševics, S. Zīraka, Z. Kanaševica un D. Lejniece.

No labās puses: H. Pāvuliņš, L. Sīle, Dz. Grīse, Z. Turaida un Z. Kanaševica. Aizmugurē sēd: A. Bleķis un A. Upenieks.

No kreisās puses: A. Grīslis un T. Sīlis.

No labās puses: A. Grīslis, L. Stabulis, H. Pāvuliņš, L. Sīle, aizmugurē Jēkabs Zalte.

Goda filistrs ģenerālis Ed. Kalniņš

Valdemārijas goda filistrs L. K. O. K. ģenerālis Eduards Kalniņš dzīvoja ap 500 jūdzes tālu Holivudā pie Losandželosas, tāpēc konventos Sanfrancisko nevarēja piedalīties. Goda filistri arvien par kopas darbību informējām un sarakstījamies dažādos jautājumos. Viņš vienmēr atbildēja un teica, ka būtu ļoti priecīgs par valdemāriešu apciemojumiem. Es ar goda filistri uzsāku sarakstīšanos vairākos vēsturiskos jautājumos, starpcitu skarot arī "ziemeļnieku un kalpakiešu" jautājumu, ģeņ. J. Baloža atturību Cēsu kauju laikā un ģenerāļa Radziņa lietu.

Goda filistrs atbildēja, ka labāk būtu ja par šīm "lietām" varētu personīgi parunāt, jo rakstot vēstuli tā iznāktu jūdzēm gaŗa.

Kopas seniors A. Cimdiņš goda filistri apciemoja jau 1961. g., bet man izdevība radās 1963. g. novembrī sakarā ar DV apvienības Dienvidkalifornijā darbības atklāšanas un Lāčplēšu svētkiem.

Apvienības priekšnieks kapteinis P. Pļavnieks aicināja mani teikt svētku runu un es izkārtāju arī satikšanos ar goda filistri ģeņ. Ed. Kalniņu. Satikšanās bija 9. novembrī un pēc tam ieradāmies kopā svētkos.

Satikšanās bija ļoti sirsnīga, bet diemžēl tā bija man pirmā un pēdējā, jo ģenerāli nākošā gadā nāve piepulcināja aizmūža cīnītāju pulkiem.

Lai gan personīgi ar ģenerāli nekad nebiju saticies, viņa nacionālos centienus, latvieša stāju un kalpojumu tēvzemei, zināju labi. Šķiet, tāpēc mūsu sarunu tūlīt apņēma sirsnības, draudzības, uzticības un valširdības gaisotne, lai gan bijām satikušās divas "karavīru paaudzes". Man priekšā stāvēja sirsnīgi smaidot vīrs balts kā ābele, kas savus labākos gadus bija ziedojis Latvijas

valstij. Toreiz 1919. gadā, kad viņš organizēja Latvijas atbrīvošanas armijas daļas Ziemeļlatvijā, piedalījās Cēsu un Juglas kaujās, man bija vēl tikai 7 gadi. Tagad, stāvot šī balti nosirmojušā ģenerāļa priekšā, es ar saviem 50 mūža gadiem, spilgti izjutu šo gadu skrējienu un Dieva nolikto paaudžu saistību tautas dzīvē. Atskārtu, cik tālu jau Pirmā pasaules kara blāzmojums manas bērnības rītā, kad tagad jau sirmmais ģenerālis jaunības ideālismā liek savu dzīvību ķīlā Latvijas brīvībai un dod manai dzīvei skaistos gadus brīvās tautas vidū. Saredzu, cik šie skaistie gadi ir bijuši īsi, kad atkal tumši kara padebeši ir savilkušies pār mūsu tēvzemi. Tad arī man rokās ir ierocis, lai aizstāvētu tēvzemi. Ir jāizbrien krievzemes purvi, dubļi un sniega kupenas nežēlīgā aukstumā, jācīnās savā tēvzemē un jānonāk pat līdz vāczemes Oderas upes krastiem, cīnoties ar sātanisko komunistu varu.

Sarunā ar ģenerāli atceros, ka vissīvākās cīņas ir bijušas ejot pa tiem pašiem ceļiem un bērzu birzēm, kur kādreiz ir cīnījies arī ģenerālis. Pavīd cīņas pie krievzemes robežām, tad Latgales ezeru zilums, Cesvaine, Cēsis un zenītartilērijas pozīcijas Rīgā... Un šobrīd, abi esam tālu svešumā un pāri šiem gadiem sniedzam viens otram roku, kā vienas brālības, - mūža organizācijas Konkordijas Valdemārijas locekļi, kuŗas devīze - Tēvzemei un brīvībai - ir iekalta arī Brīvības pieminekļī, kas vēl šodien stāv Rīgā.

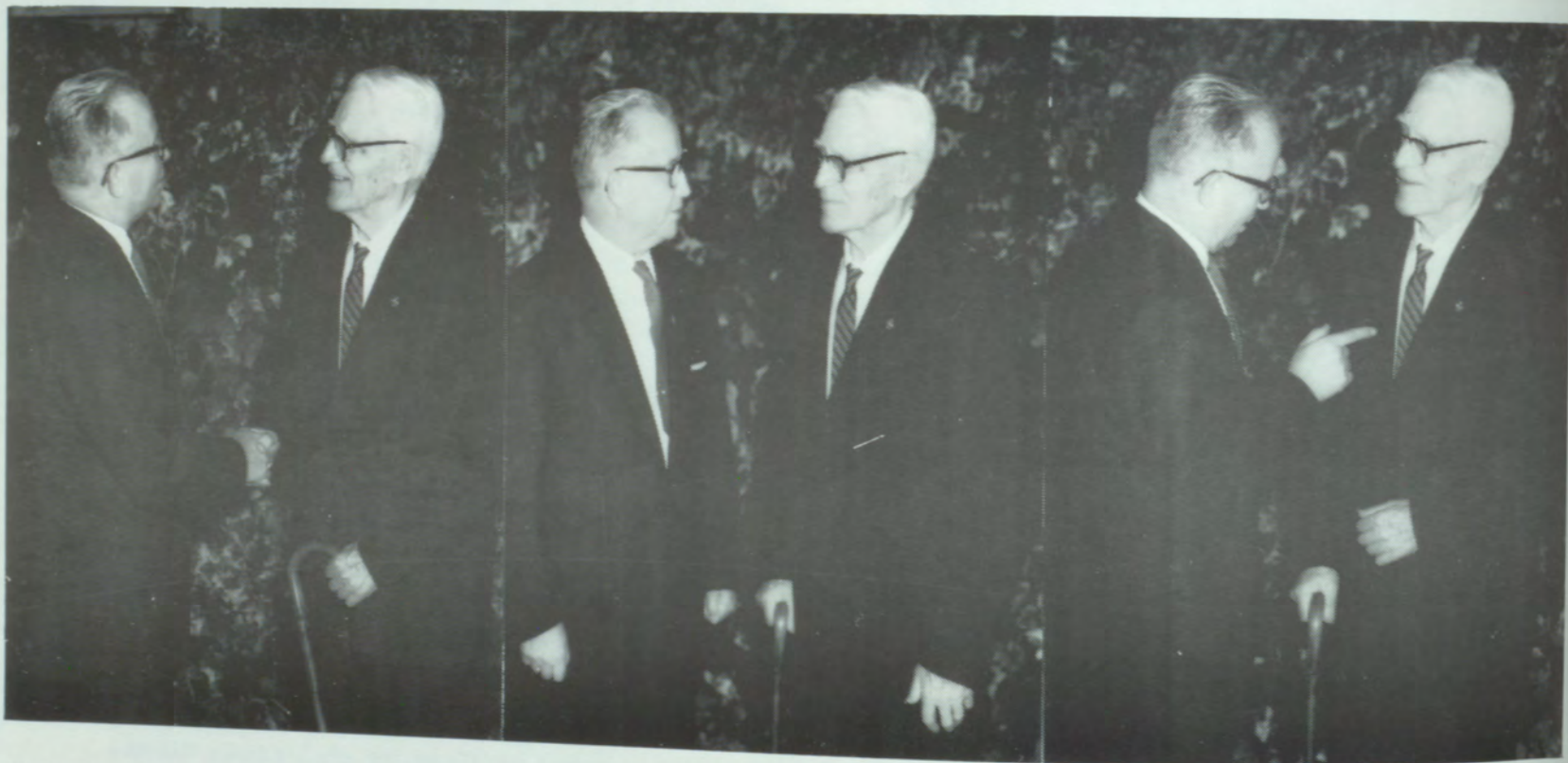
Vērojot šī 86 gadus vecā vīra moŗo garu, stalto augumu un zinot, ka viņš savas dienas vada pavisam pieticīgos apstākļos, jūtu godbijību tam gara spēkam, kas sirmā ģenerālī ir pa-

licis nesalauzts. Vīsa saruna liecina, ka ticība tēvzemes brīvībai un taisnības uzvarai, viņā ir palikusi nesalauzta. Saruna it kā pati no sevis rit un rit vieglā raisījuma, Runājam par komunistu varu, par tās iebrukumu Latvijā 1919. g. un atkārtoti 1940. un 1944. gadā, nesot to pašu posta dzīvi un nāvi. Saruna ievirzās Latvijas atbrīvošanas kara notikumos un leģiona cīņās. Runājam par "partiju laikiem" un par 15. maija pārmaiņām.

Kapteinis P. Pļavnieks bija parūpējies, lai mūsu satikšanās tiktu nofotografēta. Zinādams, ka ģenerālis no fotografēšanās izvairās, viņš

to bija izdarījis mums nezinot. Bet tad atskārtis, ka ģenerālis to var ņemt ļaunā, pēkšņi mūs sarunā iztraucēja jautājot: "Ģenerāļa kungs, vai drīkstu fotografēt?" Atbilde bija: "Lūdzu, liekas ciemiņam arī nebūs iebildumu. Nu pozēsim arī".

Vēlāk P. Pļavnieks man teica, ka viņš bijis priecīgs, ka tik viegli izdevies fotografēšanu "legalizēt", jo viņam esot zināms gadījums, kad pie ģenerāļa ciemojies kāds vīrs ar sievu un tā norīkojusi savu vīru blakus ģenerālim un gribējusi nofotografēt, ģenerālis pateicis: "Nē!" "Fotografie" apvainojusies un tūlīt aizgājusi.

Satikšanās ar goda filistri L. K. O. K. ģenerāli Eduardu Kalniņu nofotogrāfēta mums nemanot sarunas laikā.

"Nu, pozēsīmarī"

Es visu sarunu ar ģenerāli atgriežoties savās mājās 1963. g. 11. novembrī esmu "noprotokolējis" visos sīkumos un rakstījis arī "Valdemārijas vēstis". Šeit pieminēšu tikai mazliet no tā.

Par komunistu varu ģenerālis teica: "Komunistu režīms savu varu ar meliem un slepkavībām mūžīgi nenoturēs. Dieva dzirnavas arī vēl šodien lēni, bet labi maļ. Ir jau izaugušas paaudzes, kurām patiesības paušanu vairs pilnīgi nevar aizliegt piedraudot ar "buržuāzisko izcelsmi" un čekas moku pagrabiem. Visus, kuriem ir drosmē teikt patiesību, nevar iznīcināt. Ir redzams, ka patiesība arī zem režīma spaidiem laužas uz āru un tas ir lielākais drauds komunistu režīmam. Ir redzams, ka arī ar kolhoziem tālu netiks, pārtikas vienmēr trūks, jo "kopēja cūka nebarojas", to latvieši jau sen ir zinājuši.

1963. g. 9. nov. no labās p. kapt. P. Pļavnieks, ģenerālis Ed. Kalniņš un leitnants T. Sīlis.

Runājot par nākotni ģenerālis teica, ka nekā jauna jau nu neviens neizgudrošot, lai dzīve rī-tētu tā kā pasakā teikts: "Galdiņ, klājies"... Būšot tāpat vien jāturās pie vecām atziņām, jā-rūpējas pašiem, lai būtu vīri, kas ar pārlicību cīnās par savas tautas un tēvzemes brīvību. Tā-di paši no sevis neradīšoties arī nākotnē, tie tāpat latviešu tēviem un mātēm būšot jāizaudzi-na. Par to esot jādomā nopietnāk arī organizā-cijām un jāaicinot visa sabiedrība atbalstīt jau-nos, lai tie ieaugtu savas tautas kultūrā un palik-tu pie savas tautas. Svešumā palikt pie savas tautas varot tikai tad, ja esot lepnums sirdī par savu tautu, bet pie šāda lepnuma varot tikt tikai pazīstot savas tautas vēsturi un leģendas par brī-vības cīnītājiem -varoņiem. Vienmēr jāuzturot dzīvs varonības gars paaudžu paaudzēs visā vēsturiskā gājumā. Tas esot iespējams arī trim-das apstākļos, jo esot publicēti bieži Latvijas vē-stures sējumi un pārspiesta arī "Latvijas atbrī-vošanas kara vēsture". Tur slēpjoties spēcīgi avoti tēvzemes mīlestības un varonības gara uz-turēšanai.

Ģenerālis sevišķi uzsvēra, ka svešumā audzi-not jauno paaudzi, svarīgi esot šķirt tēvzemes un dzimtenes vārda jēdzienus, kas tagad nereti vien tiekot lietoti viens otra vietā. Dzīvojot Lat-vijā tas nebijis svarīgi, ja šauro dzimšanas vie-tas jēdzienu izpratnē paplašinājām visas tēvze-mes -Latvijas robežās. Tagad, kad latvieši dzimst dažādās zemēs visos kontinentos, jālieto tēvzemes vārds, kas apzīmē mūsu seno tēvu, tēvu zemi, uz-kuņu mums reiz visiem, kā mēdz teikt, dzīviem vai mirušiem, j ā a t g r i e ž a s.

"Tagad tēvzemes mīlestība un dzimtenes mīle-stība ir divi dažādi jēdzieni svešumā dzimušiem latviešiem", uzsvēra ģenerālis.

Plašāk runājām pr izcili spējīgo kara stratēģi, Latvijas atbrīvošanas laika armijas štaba priekš-nieku, visu šķiru Lāčplēša kara ordeņa kavalieri, vēlāko Latvijas armijas komandieri ģenerāli Ra-dziņu. Ģen. Ed. Kalniņš vispirms piezīmēja, ka tas, ko viņš par izcilo ģenerāli Radziņu stāstīšot, bijis zināms tikai nedaudziem Latvijas armijas augstā-kiem vadītājiem. Cieņā pret ģenerāļa Radziņa iz-ciliem nopelniem Latvijas atbrīvošanas karā, viņa "miera laika" izdarības tikušas slēptas.

Ģen. Ed. Kalniņš pastāstīja, ka ģenerāļa Radzi-ņa mūža pēdējo gadu lielākā nelaime bijusi alko-hols un tādēļ viņš nespējis vairs pildīt augstākus pienākumus un savu dzīvi beidzis pašnāvībā.

Tieši tad, kad ģen. Ed. Kalniņš bijis kara mini-stris, ģen. Radziņš būdams Latvijas armijas ko-mandieris, dzērumā pastrādājis tādu "trakumu", kuŗa dēļ viņam bijis jāaiziet no armijas koman-diera posteņa. Dzēruma augstākā dullumā, pilnīgi neapzinoties ko dara, pavēlējis naktī pie sevis ierasties pilnīgā kaujas gatavībā autotanku pulkam un kad tas ieradies, tad pavēles devējs pats jau bijis "nolūzis". Šī "izdarība" viņa spožajai mili-tārajai karjērai pielikusi punktu. Viņa stāvokls palicis neglābjams. Notikumu uz āru apslēpuši kā pulka "iziešanu nakts manevros", bet ģen. Ed. Kalniņam kā kara ministram "lieta bijusi jāvirza tālāk ģenerāļa Radziņa atcelšanai no amata.

Ģen. Ed. Kalniņš vispirms licis ģen. Radziņu pilnīgi "izolēt no šnabja" un kad bijis jau atskur-bis, uzaicinājis ģen. Radziņu ierasties Kara mini-strijā uz pārrunām.

Ģenerālis Radziņš pie viņa Kara ministrijā ieradies ar jau līdzi paņemtu pašrocīgi rakstītu rakstu, lai viņu atbrīvo no armijas komandiera pie-nākumiem un kā iemeslu minot tieši alkoholu. Ģen. Ed. Kalniņš lūgumu tādā veidā nepieņēmis,

tad par visu vaļsirdīgi un draudzīgi izrunājušies. Pēc tam ģen. Radziņš uzrakstījis "formālu" atteikšanās rakstu tālāk virzīšanai. Saruna atklājusi, ka ģen. Radziņš ir pilnīgi alkohola slimis, tam nespēj vairs pretoties ar visu savu gribas spēku. Kad pirmā glāze iedzerta, tad vairs nekāda robeža neesot. Viņš pats atzinis, ka viņš vairs nekādu amatu nevar pildīt un viņi šķīrušies draudzīgi.

Protams, sabiedrībā klīdušas runas, ka "ģenerālis ir intrigu un skaudības upuris", "kritis nežēlastībā" un t. t. Patiesībā arī pēc tam darīts viss iespējamais, lai ģenerālim palīdzētu slimību pārvarēt un lai viņš materiāli neciestu. Viņš saņēmis lielu algu tāpat kā agrāk un lai viņam būtu nodarbošanās iecelts par lektoru augstākos militāros kursus un lūgts rakstīt kara vēsturi. Viņš arī pats ļoti centies no savas "nelaimes" tikt vaļā un licies, ka ģenerālis arī šo cīņu uzvarēs, bet tad pēkšņi sekojusi pašnāvība, kuŗa aizsegta ar vārdiem- "pēkšņi miris".

Viss tas toreiz ticis tā darīts, lai nesatriektu ģenerāļa cieņu un viņa leģendāros panākumus, kuŗiem visiem bijis segums un visi jaunie virsnieki un jaunatne ģen. Radziņu uzskatījusi par spējīgāko latviešu karavīru un kā priekšzīmi.

Toreiz jau vēl bijuši "partiju laiki", bijis jādomā par armijas godu, jo ģen. Radziņam jau bijuši arī "draugi" sociāldemokrati un komunisti. Tie ģenerāļa "nelaimi" būtu izmantojuši visneglīgākā veidā pret ģen. Radziņu un pret Latvijas armiju.

Sarunas noslēgumā ģen. Ed. Kalniņš teica: "Man ir prieks, ka cīnītāju pulkos ir vienmēr arī valdemārieši. Valdemārieši man ir tuvi no Rīgas laikiem, kad tur ritēja spraiga dzīve.

Jāprieecājas, ka Valdemārijas saimes locekļi nav aizrāvušies tikai ar šīs zemes labumu gūšanu, bet atjaunojuši savu brālību, lai kalpotu tās devīzei "Tēvzemei un brīvībai". Nododiet manus visirsnīgākos sveicienus valdemāriešu saimei un es ticu, ka tie būs cīnītāji arī nākotnē par savas tautas brīvību un tiesībām."

* * *

Pie ģen. Ed. Kalniņa stāstījuma par ģenerāli Radziņu ir jāpiemin arī tas, ka to viņš ir stāstījis arī kapt. P. Pļavniekam. Es zinot, ka ģenerālis Ed. Kalniņš par kara lietām daudz ir runājis ar kapteini P. Pļavnieku, aizrakstīju arī viņam vēstuli un lūdzu pastāstīt, ko viņš zina par "Radziņa lietu". Kapteinis P. Pļavnieks man 1978. g. 10. janvāra vēstulē raksta: "Pārrunās ar ģen. Ed. Kalniņu pieskaroties mūsu armijas augstākai vadībai, uz manu jautājumu par galveniem iemesliem, kādēļ tika atstādināts no amata mūsu armijas komandieris ģenerālis Radziņš. Ed. Kalniņš atbildēja: "Dzeršanas dēļ". Sekoja arī tuvāks paskaidrojums par gadījumu, kas pielicis punktu. Ģenerālis to man stāstīja zem četrām acīm: Radziņš dzērumā izsaucis pie sevis Autotanku pulku un ar to viņa stāvoklis kļuvis neglābjams".

* * *

Valdemārijas gods filistrs ģen. Ed. Kalniņš mūžībā aizgāja 1964. g. 28. jūnijā. Arī uz viņa bērēm 2. jūlijā Losandželosā ieradās Valdemārijas Kālifornijas kopas delegācija: fil. A. Cimdiņš, L. Stabulis, Andris Stabulis, A. Grīslis un Valdemārijas dāmu kopas seniore M. Stabule.

Pie nelaiķa šķirsta, kas bija klāts ar Latvijas karogu, stāvēja Valdemārijas goda sardze un viņa mūža organizācijas vainags daudzo citu vainagu un ziedu vidū.

Pēc tam 17. jūlijā Valdemārijas kopa sarīkoja atklāta rakstura sēru konventu ģen. Ed. Kalniņa piemiņai Berkalejas studentu internacionālā mītnē. Sēru konventā piedalījās valdemārieši, zintenieces, Ziemeļkalifornijas organizāciju un draudžu pārstāvji un daudz citu sērotāju.

Aizlūgumu vadīja bij. Alūksnes garnizona māc. G. Kņess-Kņezinskis, kopas seniors L. Stabulis nolasīja aizgājēja biogrāfiju, bet L. K. O. K. pulkv. leitn. Jēkabs Zeltiņš referēja par ģen. Ed. Kalni-

ņa brīvības cīņām tēvzemē, sevišķi izceļot ģen. Ed. Kalniņa lomu Cēsu kaujās un viņa nelokamo latvieša stāju pēc Cēsu kaujām pamiera sarunās un vēlāk miera sarunās ar Padomju Savienību.

Referents uzsvēra to, ka ģenerālis bijis daudzu valodu pratējs un ar diplomāta talantu, tāpēc spējis Latvijas armijas labā daudz ko darīt arī "partiju laikos" būdams kara ministrs. Dzejoļus ar varonības motīviem skandēja Irina Blāķe un Ausma Savele.

* * *

KAM DROSME IR

Kam drosme ir un goda prāts,
Un skaidra sirds, kam tauta tuvāku
Par draugu stāv, tas nāk man līdz,

Tas nāk man līdz, lai mūžam godā,
Slavā zeltu Latvija.

Kārlis Ulmanis.

No kr. p.: T. Sīlis, J. Kanaševics, S. Zīrāka, Z. Kanaševica, Dagmāra Lejniece, Māris Stabulis un Andris Sīlis.

No kreisās puses: rakstniece Elvīra Kociņa, T. Sīlis, Egils Stabulis un Juris Kanaševics.

Kopas vadības sagatavošana

Kalifornijas Valdemārijas kopas dibinātājs fil. A. Cimdiņš jau sākot ar 1963. gadu pievērsās sagatavot jaunus krāsnešus kopas senioru pienākumiem. Viņš pats nekandidējot konventam ieteica par kopas senioru ievēlēt krāsnesi Laimoni Stabuli, ko konvents arī ievēlēja. A. Cimdiņu ievēlēja par kopas sekretāru. Kad krāsnesis L. Stabulis bija jau trīs gadus pildījis kopas seniora pienākumus, fil. A. Cimdiņš konventā teica: "krāsnesis L. Stabulis savus seniora mācekļa gadus ir godam veicis, - bijis labs seniors, tagad jāļauj mācīties arī citiem. Tā par kopas senioru 1966. gadā ievēlēja krāsnesi Juri Kanaševicu, ko pēc gada nomainīja krāsnesis Alvilis Renga. Visus šos piecus gadus arī A. Cimdiņš nekad neatteicās kandidēt uz kādu kopas amatu un vienmēr viņu arī ievēlēja. Tā viņš visu laiku bija neaizstājams padomdevējs jaunajiem senioriem.

Viņš kopā ar prezidiju noorganizēja 1965. g. Portlandes dziesmu svētku laikā Valdemārijas konventu un satikšanos ar citiem konkordiešiem. Šinī konventā juniori Zigurds Ritmanis un dzejnieks Eduards Freimanis parakstīja krāsneša solījumu un saņēma krāsu cepuri un lentes.

A. Cimdiņš bija sācis apzināt arī studentes, lai

nodibinātu Konkordijas Zintenieces Kalifornijas kopu. Viņš arī pirmās zintenieču junioras iepazīstināja ar konkordiju satversmi un ar zintenieču darbību Latvijā. Konkordijas Zintenieces prezidījs bija A. Cimdiņu pilnvarojis pieņemt pirmās Kalifornijas Zintenieču kopas locekles krāsu solījumu un pasniegt viņai Zintenieces krāsas.

Pie krāsu pasniegšanas Ārijai Silai asistēja arī Valdemārijas filistrs L. Grāveris.

Pēc krāsu pasniegšanas. No kreisās puses stāv: A. Cimdiņš, Ārija Sila, A. Grāveris.

Filistra Zigurda Ritmana, kas dzīvo Portlandē, Oregonas pavalstī, viesošanās Kalifornijas valdemāriešu saimes vidū, Sanfrancisko. No kreisās puses pirmajā rindā: Ilze Sīle, Daina Kanaševica, kopas seniors T. Sīlis, A. Upenieks, rakstniece Elvīra Kociņa, Z. Ritmanis, D. Lejniece, Dz. Grīle, A. Grīslis, M. Stabule, L. Sīle un T. Turaidis.

Aizmugurē stāv: L. Stabulis, Egils Stabulis, A. Langmanis, A. Bleķis un A. Sīlis.

Valdemārijas 40 gadu darbības atceres svētki

Valdemārijas 40 gadu darbības atceres svētku svinīgais konvents. No kreisās puses pie prezidīja galdā: J. Kanaševics, Valdemārijas t./l. seniors Ziedonis Kārklīšs un L. Stabulis. Goda sardzē pie Valdemārijas karoga stāv: Jēkabs Zalte, Egils Stabulis un Aivars Savelis.

Valdemārijas 40 gadu darbības atceres svētki Kalifornijas kopā risinājās 1967. gada 25. februārī piedaloties 110 dalībniekiem, -valdemāriešiem, zinteniecēm un lūgtiem viesiem. Valdemārijas dāmas un zintenieces rūpējās par visu svētku viesu kopēju azaidu.

Svētkos no Čikāgas ieradās tā laika Valdemārijas globālais seniors fiļ. Z. Kārklīšs atvedot līdzi

arī Valdemārijas jau brīvajā Latvijā izgatavoto karogu. Šo karogu, uzņemoties lielu risku, no iznīcināšanas pirmajā komunistu okupācijas gadā bija izglābis A. Cimdiņš kopā ar vēl diviem valdemāriešiem. Valdemārijas karogu svētku svinīgā konventā ienesa krāsnesis Egils Stabulis asistējot krāsnešiem Jēkabam Zaltem un Aivaram Savelim.

Svētku runu "Valdemārijas tapšana" teica Valdemārijas dibinātājs mag. jur. A. Cimdiņš. Viņš plašāk pakavējās pie konkordiju dibināšanas un centieniem arī akadēmisko organizāciju dzīvē izveidot latviskas sadzīves tradīcijas.

Viņš norādīja, ka Valdemārijas locekļi arī pēc 40 gadiem tagad trimdā apliecina uzticību konkordiju ideāliem kopjot savās sanāksmēs un dzīvē nacionālu garu un latviskās tradīcijas, jo apzinās, ka tikai uz šiem nacionāliem pamatiem spēsim trimdā pastāvēt un kalpot Latvijai.

Runas noslēgumā A. Cimdiņš teica: "Šajos svētkos valdemārieši apliecina savu uzticību krāsām: zeltš-zaļš-oranžš-zils, kā arī krāsu devīzei "Ar zelta sirdi cerēt un degt Krišjāņa Valdemāra idejās".

Valdemārija un valdemārieši stāv un cīnās par visas latviešu tautas brīvību un neatkarīgu Latvijas valsti. Tas ir izteikts arī Valdemārijas devīzē, - "T ē v z e m e i u n b r ī v ī b a i", kuŗu Valdemārijas goda filistrs prof. Kārlis Zāle iekala Brīvības pieminekļī, kuŗa vēl šodien Latvijā atgādina katram latvietim ejamo ceļu.

Katrs valdemārietis sapemot krāsas ir solījis šai devīzei būt uzticīgs un savā dzīvē vadīties arī no otras Valdemārijas devīzes: "Esi vīrs un turi vārdu".

Akta laikā Valdemārijas seniors Z. Kārklipš izteica A. Cimdiņam pateicību kā vienam no Valdemārijas dibinātājiem 1927. g. 11. februārī un arī par aktīvas Valdemārijas Kalifornijas kopas nodibināšanu. Seniors pasniedza A. Cimdiņam visas valdemāriešu saimes pateicības velti, pēc tam A. Cimdiņu ilgi sumināja aplausiem. Sekoja daudzie apsveikumi, bet šoreiz to vidū vairs nebija korporāciju kopu apsveikumu un tās nebija arī pat atbildējušas uz svētku ielūgumiem.

* * *

Valdemārijas seniors Z. Kārklipš pasniedz A. Cimdiņam visas valdemāriešu saimes pateicības velti un pateicas par viņa izcilo kalpojumu Valdemārijai jau sākot ar studiju gadiem brīvajā Latvijā un tagad trimdā.

Svētkos par azaidu rūpējas Valdemārijas dāmas. No kreisās puses: M. Stabule, Z. Turaida, kopas seniore L. Sīle, Dz. Grīse un R. Gudrā.

Kalifornijas kopas valdemārieši Valdemārijas 40 gadu darbības atceres svētkos ar Valdemārijas karogu vidū. No kr. puses pirmā rindā : A. Samts, A. Cimdiņš, J. Kanaševics, t. / l. Valdemārijas seniors Z. Kārklis, L. Stabulis, goda fil. J. Turaidis un A. Upenieks. Otrā r. R. Blāķis, Dr. O. Turaidis, A. Grīslis, J. Zalte, Egils Stabulis, A. Savelis, A. Renga, T. Sīlis. Trešā rindā: D. Turaidis, A. Matisons un H. Pāvuliņš.

Konkordiešu sanāksme Sanfrancisko dziesmu svētkos

Fil. A. Cimdiņš tūlīt pēc Valdemārijas 40 gadu darbības atceres svētkiem sāka domāt par plašākas sanāksmes noorganizēšanu 1967. g. Sanfrancisko notiekošos dziesmu svētkos. Valdemārijas kopas dalībnieki aktīvi iesaistījās dziesmu svētku sarīkošanas darbos un A. Cimdiņam bija uzticēts pienākums izkārtot telpu sadali visām organizācijām, kas dziesmu svētku laikā rīkoja sanāksmes.

A. Cimdiņš jau laikus sazinājās ar citur esošām konkordijas Zintenieces, Zelmaņa un Valdemārijas kopām un aicināja tās rūpēties, lai konkordieši sanāksmē piedalās.

Sanāksmē A. Cimdiņam uzticējām pildīt mājas

tēva pienākumus, ko arī viņš lielā sirsnībā veica. Viņš Kalifornijas kopas dalībniekus iepazīstināja ar tālajiem ciemiņiem un sanāksmē teica uzrunu. Plašāku runu teica Zelmaņa goda filistrs prof. Dr. Edmunds Šmits. Par atspirdzinājumiem rūpējās A. Cimdiņš. Visā svētku laikā konkordieši turējās kopīgi vienotā saimē arī citos sarīkojumos un ierodoties dziesmu svētku ballē krāsās, parādīja sevi atklātībai kā draudzībā vienotu konkordiešu saimi. Svētku laikā valdemāriešiem bija iespēja satikt arī trimdas centrālo organizāciju vadītājus un tuvāk ar tiem iepazīties. A. Cimdiņš mudināja valdemāriešus šo iespēju izmantot, jo iepazīšanās ar citiem

Dziesmu svētku sanāksme. No kr. puses sēd: Marta Pāvuliņa, profesors Edmunds Šmits (Zelmeņa goda filistrs) Valdemārieši: Reinis Kalnājs, Dr. Nikodēms Bojārs. Stāv Aleksandrs Cimdiņš, Alfreds Vītiņš (Zelmeņa Vinipegas kopas seniors), Zigurds Ritmanis, Juris Kanaševics un Teodors Sīlis.

sabiedriskiem darbiniekiem esot ļoti vajadzīga katram sabiedriskam darbiniekam. Viņš piekodināja pie izdevības sabiedriskos darbiniekus informēt arī par Valdemārijas darbību, jo Valdemārija turpmāk pievērsīsoties arī vispārējam sabiedriskam darbam, sadarbojoties ar visām organizācijām un draudzēm.

Valdemārijas kopai jau bija izveidojusies cieša sadarbība ar DV apvienību Ziemeļkalifornijā, jo gandrīz visi valdemārieši bija arī Daugavas vanagi.

Man kā ALA Rietumu apgabala skolu referentam bija jau īsi pirms svētkiem plašāka saruna ar ALA priekšsēdi prof. Dr. P. Lejpu par latviešu skolu jautājumiem. Sarunā ierosināju latviskai audzināšanai izmantot vairāk skolu vasaras brīvlaiku, kad

latviešu bērni ir brīvi no obligāto skolu mācībām. Tad iespējams vasaras nometņu laiku pagarināt, izveidojot ar skolām līdzīgu mācības programmu pat vairākus mēnešus ilgi, kā tas tagad ir Garezerā.

Garāka laika nometnes, - vasaras skolas būtu neorganizējamās arī ASV Rietumu un Austrumu apgabalā. P. Lejiņš apsoliya ALA atbalstu un aicināja skolotājus un vietējo organizāciju darbiniekus sākt tik skolas organizēt. Viņš izteica atzinīgus vārdus valdemārietim Ed. Avotam par veikumu Garezerā.

Sarunas laikā prof. Dr. P. Lejpu informēju arī par akadēmisko organizāciju "berzi" Ziemeļkalifornijā. Viņš solijās par to aprunāties ar vietējiem lettoniem, jo no "veciem strīdiem" esot jātiek vaļā.

Pēc sarunas S a n f r a n c i s k o. No kreisās puses prof. Dr. Pēteris Lejiņš un Teodors Sīlis.

Kad visu akadēmisko organizāciju sadarbība atkal bija atjaunota, Valdemārijas kopa prof. Dr. P. Lejiņu uzaicināja teikt akadēmisko runu Latvijas univeritātes svētkos Sanfrancisko, kad Valdemārijas kopai rotācijas kārtībā bija svētki jāriko pēc Valdemārijas tradīcijām. Prof. Dr. P. Lejiņš aicinājumu ar prieku pieņēma un pa visu viesošanās laiku bija t./l. Valdemārijas kopas seniora A. Grīšļa viesis viņa mājā.

Dziesmu svētkos Sanfrancisko (no 1967. g. 30. jūnija līdz 4. jūlijam) ieradās arī Latvijas sūtniecības ASV vadītājs prof. Dr. A. Spekke. Ar viņu bijām jau pazīstami kopš 1956. g., kad viņš bija goda viesis DV organizācijas 10 gadu dibināšanas atceres svētkos Sanfrancisko, ko rīkoja DV apvienība Ziemeļkalifornijā. Dziesmu svētku laikā pārrunājot ar sūtni DV organizācijas darbu un politisko stāvokli, informēju viņu arī par Valdemārijas darbību Kalifornijā. Prof. Dr. A. Spekke sarunā uzzinot, ka Valdemārijas devīze "Tēvzemei un brīvībai" ir tā pati, kas Brīvības pieminekli teica: " Jūsu mūža organizācijas devīze ir kļuvusi par visas latviešu tautas devīzi, turiet to svētu un darbojaties tās garā tālāk, tad latviešu tauta atkal reiz kļūs brīva un dzīvos savā valstī".

Prof. Dr. A. Spekke bija DV organizācijas goda biedrs, tāpēc ar viņu bieži sarakstījos politiskos jautājumos un viņu apciemoju ASV galvas pilsētā Latvijas sūtniecības namā. Sarunā viņš ieminējās arī, kā ejot ar sadarbību akadēmiskām organizācijām un bija priecīgs uzzinot, ka atkal esam uz viena ceļa, jo visur jau tik gludi vēl neejot.

Dziesmu svētki 1967. g. Sanfrancisko visiem konkordiešiem ir palikuši jaukā atmiņā. Svētku rīkošanā valdemārieši pielika arī savu roku, kur vien bija vajadzība. Tieši rīcības komitēja darbojās L. Stabulis (sarīkojumu daļas vad.) un zinteniece Anna Plūģe (jaunatnes daļa), bet dažādus citus pienākumus veica: A. Cimdiņš, J. Kanaševics, A. Renga, A. Langmanis, E. Antons (Ēris), T. Sīlis, zintenieces E. Blumberga un Biruta Plūģe. Valdemārieši un zintenieces bija aktīvi darbinieki arī 1979. g. notiekošos dziesmu svētkos Sanfrancisko.

* * *

Sanfrancisko sanāksme.
No kreisās puses: Adolfs
Samts, Aina Samta, Juris
Kanaševics, Zaiga Kana-
ševica, Kārlis Renga un
Mirdza Renga. Aizmugurē:
Teodors Sīlis, Aleksandrs
Cimdiņš, Jānis Kēniņš, Zi-
gurds Ritmanis un Alvils
Renga.

Sanfrancisko sanāksme
Sēd no kreisās puses: Irīna
Blāķe, Liene Sīle, Mārīte
Stabule, Alfreds Kalnājs, Dr.
Zigrīda Lēnerte un Adolfs
Upeniņš, Stāv aizmugurē:
Teodors Sīlis, Rūdolfs Blā-
ķis un Aleksandrs Cimdiņš.

Sanfrancisko dziesmu svētku laikā pēc sarunas par Latvijas politisko stāvokli un Valdemārijas centieniem, No labās puses Latvijas sūtniecības vadītājs prof. Dr. A. Spekke, Ilze Sīle un T. Sīlis.

Valdemārijas juniors F. Stabulis reklamē dziesmu svētkus 2 x 2 nometnē. No labās puses F. Stabulis un 2x2 nometnes vadītājs Ģirts Kaugars

Lielas sēras Valdemārijai

Pēc dziesmu svētkiem Sanfrancisko, kopas konventā 1967. g. 21. jūlijā, A. Cimdiņš draugiem teica, ka nevarot no svētku pārdzīvojumiem atzīgt, visu laiku esot liels nogurums, to esot sācis sajust jau dziesmu svētku laikā. Mēs vērojām ka Saša patiešām izskatās ļoti noguris ar bālu seju. Mudinājām viņu tūlīt rītdien iet pie ārsta. Saša aizbildinājās, vai nu tūlīt jāejot pie ārsta, viņam visu laiku esot bijusi "zirga veselība", gan jau arī tagad pārņemot, esot tikai tāds svētku nogurums.

Valdemārijas kopas vidū bija divi ārsti, - Dr. O. Turaidis un Dr. T. Turaidis, bet bija tā sagādījis, ka abi bija kavēti konventā ierasties. Sašam nezinot zvanījām viņiem pa tālruni un lūdzām, lai nākošā dienā noteikti ierodas pie Sašas un pārbauda viņa veselību, jo viņš pats negrib pie ārsta iet.

Otrā dienā tomēr arī pats Saša nejūtoties labi bija aizgājis pie ārsta, kas viņu tūlīt bija nosūtījis steidzīgi uz slimnīcu veselības pārbaudei.

Atklājās pavisam bēdīgs fakts, - Sašam bija ne-

Aleksandrs Cimdiņš ar saviem Valdemārijas krāsu krustdēliem 1932. gadā Rīgā. Priekšā sēd: A. Cimdiņš, no viņa labā pusē Gunārs Janovskis, tagad plaši pazīstamais rakstnieks. Aizmugurē stāv Laimonis Šīns.

dziedināma slimība, plaušu vēzis, kas jau izplatījies tālāk. Pēc tam ārsti darīja visu ārstēšanā iespējamo, bet nekas vairs nelīdzēja, ļaundabīgā slimība Sašu 1968. g. 30. jūnijā, 62 gadu vecumā noveda kapā.

"Tās ir lielas, lielas sēras Valdemārijai", rakstīja "Valdemārijas vēstis" un to patiešām izjuta visa Valdemārijas saime. Bija zaudēts dedzīgākais Valdemārijas darbinieks, - viens no tās dibinātājiem, nesavtīgākais ideālists, kas Valdemārijas izveidošanai un darbībai bija ziedojis visu savu dzīvi, sākot jau ar studiju gadiem. Viņš būdams jurists bija piedalījies Valdemārijas satversmes izstrādāšanā un trimdā to piemēroja darbībai pa atsevišķām kopām.

Viņa lielo darba ieguldījumu un devumu Valdemārijai var apjaust tikai tad, ja ieskatās viņa atstātā Valdemārijas archīvā, vai ir bijusi iespēja ar viņu kopā strādāt.

Kalifornijas kopā, kopš atklājās A. Cimdiņa slimība, viss laiks bija traģisku izjūtu piesātināts, jo viņš pats un arī mēs visi zinājām nenovēršamo likteni. Mēs zinājām, ka Sašam, kā mēs draugi viņu

saucām, ir daudz iesāktu un arī vēl iecerētu darbu Valdemārijas labā. Tāpēc Saša, zinot savu aiziešanu, centās ar pārdabīgiem spēkiem iesāktu paveikt un domāja arī par daudzajām iecerēm, kas paliek neīstenotas.

Pie prezidija galda vīdū A. Cimdiņš.

A. Cimdiņš 1962. g. pasniedz kopas audzinātājam T. Sīlim "diplomu", sakarā ar mūža 50 gadiem.

Sašam bija vecais ideālista gars, par sevi viņš nekad nedomāja. No dzīves sev atļāvās gaužam maz. Viņš savas domas, savu neizsīkstošo enerģiju un pat savus personīgos naudas līdzekļus veltīja Valdemārijas un "kanaku" gara uzturēšanai. Viņš mēdza teikt: "Ja nebūs nacionālo centienu un "kanaku" gara, tad nebūs arī brīvas Latvijas". Šie centieni viņā reizēm kūsāja ar lielu nemieru. Tad viņš rakstīja, zvanīja pa tālruni, sprieda un secināja un bija jaunu ideju, ierosinājumu pilns. Ar to viņš neļāva arī citiem iesnausties. Daudz kam nevarēja piekrist, daudz kas nesakņojās īstenības realitātēs, bet arvien varēja sajūst, ka Saša to dara ideālista dedzībā bez kriptiņas savtīguma. Tāpēc Sašas dedzību nevarēja vienaldzīgi uzņemt. Viņš bija liels dzinēj spēks visiem mums un tā viņa ietekmē Kalifornijas kopā daudz ko paveicām. Viņa visa dzīve bija ideālisma apgarots kalpojums tēvzemei gatavībā sevi visu atdot tēvzemei un Valdemārijas idejai. Tāpēc bija satriecoši, ka viņa mūžs izdzisa klusā traģismā.

Zinot par ļaundabīgo slimību un to, ka nenovēršami tuvojas aiziešana, viņš draudzīgā vaļsirdībā teica: "Savas dzīves man nav žēl, bet žēl nepadarīto darbu. Gribēju piedzīvot brīdi kad būšu visas Valdemārijas idejas un tradīcijas ietvēris grāmatā, lai tās nezustu un varētu atkal aizvest uz brīvo Latviju. Esmu nodomājis Valdemārijas Kalifornijas kopai atstāt naudas līdzekļus, tos izlietojiet veicinot Latvijas brīvības centienus un Valdemārijas idejas. Rūpējaties, lai jaunie Valdemārijas idejas aizved atpakaļ uz brīvo Latviju."

Mēs visi zinājām, ka Saša pats strādāja un bija lūdzis filistri Ed. Avotu palīdzēt viņam Valdemārijas satversmē ietvertās nacionālās idejās, latvisko dzīves ziņu un tradīcijas, sakopot un rediģēt, lai

varētu publicēt grāmatā, kā Valdemārijas idejisko kodeksu.

Sašas traģēdiju dziļi izjutu 1968. g. 27. janvārī, kad D. V. Apvienība Ziemeļkalifornijā rīkoja Latvijas valsts dibināšanas 50 gadu atceres ieskaņu. Šinī sarīkojumā nolasīju referātu par jaunatnes dzīvi brīvā Latvijā un pieminēju arī studentu dzīvi Rīgā savās akadēmiskās organizācijās. Pretstatā notēloju izjūtas, kādas pārdzīvojām sarkanarmijai okupējot Latviju un vēlākās cīņas latviešu leģionā. Saša pēc sarīkojuma pienāca man klāt pateikties, ka esmu pieminējis sirdij tik tuvus jautājumus un pēc tam skumji teica: "Es klausījos, ko Tu saki un skatījos, cik zāles dekorējums ar Latvijas karogu, leģionāru vairodziņu un Daugavas vanagu organizācijas simbolu, kur vanadzīņš uz saviem spārniem nes trīs zvaigznes, simboliski izsaka visu mūsu dzīvi, ideālus un centienus. Latvijas karogs un šie simboli mūs visur ir pavadījuši un atgādinājuši, kas mēs esam un par ko mums jāstāv un jācīnās. Atcerējos ka pie manis bija Latvijas karogs arī, kad sarkanarmija mūs bija ielenkusi pie Leningradas un kad nebija gandrīz nekādu cērību ka varēsim izlausties. Tomēr no ielenkuma izlauzāmies, mani ievainoja, bet es Latvijas karogu paņēmu pie sevis un izvedu brīvībā, jo nevarēja to atstāt, lai komunisti to saplēstu un samīdītu dubļos.

Saša vēlējās mūsu kopējo gaitu atmiņai pie šiem simboliem nofotogrāfēties. To arī izdarījām un es jutu ka Sašu bija pārņēmis dziļš atmiņu sentiments ar skaidru traģisku apziņu, ka no dzīves drīz būs jāšķiras. Man bija drauga bezgala žēl, bet nevarēju rast neviena vārda ar ko viņu varētu mierināt. Mēs klusējām...

Tad Saša paspieda man roku un klusām teica: "Viss Dieva ziņā"...

No labās puses A. Cimdiņš un T. Sīlis starp Latvijas karogu un leģiona un DV simboliem.

* * *

Pēc tam A. Cimdiņš vēl piedalījās kopas februāra mēneša konventā un pēdējais kurā viņš vēl spēja ierasties bija 1968. g. 29. martā, tad viņš paziņoja, ka atstāj Valdemārijas Kalifornijas kopai ap 7.000 dolāru naudā un savu personīgo latviešu grāmatu bibliotēku ar vairāk kā 1000 grāmatām.

A. Cimdiņš izteica savu vēlēšanos, kādām vajadzībām viņa atstātie līdzekļi lietojami un ieteica bibliotēku vienmēr papildināt ar jaunām latviešu grāmatām un rūpēties par bibliotēku kāmēr vien Kalifornijas kopa pastāv. Šinīs konventos A. Cimdiņš aktīvi piedalījās debatēs par kopas turpmāko darbību un izteica arī savas vēlmes.

Pēc konventa Saša man piekodināja aprīļa vidū ierasties pie viņa Sakramento pilsētā dažādu jautājumu pārrunai, jo līdz tam laikam viņš būšot sakārtojis visu Valdemārijas arhīvu un varēšot dot man tuvākus paskaidrojumus par dokumentiem un arī pārrunāt citas Valdemārijas lietas.

Kad Sašu apmeklēju, tad viņa visas domas bija tikai pie Valdemārijas. Viņš teica: "Kaut man būtu atļauts kaut pāris gadījumus vēl dzīvot, tad es paspētu daudz ko vēl nokārtot un tad es varētu mierīgi aiziet. Reiz jau katram ir jāaiziet, bet gribas arī iecerēto paveikt". Bija ilga runāšana un varēja redzēt, ka viņš daudz bija domājis par Valdemārijas kopas turpmāko darbību un naudas līdzekļiem ar ko darbību sekmēt un uzturēt. Viņš teica:

"Naudas līdzekļus es atstāju tikai Kalifornijas kopai, lai gan draugi no Latvijas laika Ed. Avots un J. Gailītis man ieteica naudas līdzekļus labāk atstāt Valdemārijas centrālām prezidijām visas Valdemārijas darbības sekmēšanai. Es visu to labi pārdomāju un atzinu, ja naudu atstās prezidijām visas Valdemārijas vajadzībām, tad tā "izkusīs, kā sniedzis pavasara saulītē", bet jā būs spēcīga un aktīva Kalifornijas kopa, tad Valdemārija dzīvos.

Inkorporējiet Valdemārijas Kalifornijas kopu kā bezpeļņas organizāciju, es to nepaspēju izdarīt. Tu, Tedi, biji man kopas dibināšanā pirmais palīgs, Tev kopas darbībā jāpaliek kamēr vien vari", un es draudzībā viņam sniedzu roku un apsolījos to darīt līdz iespējai; viņš par to bija iepriecināts.

Pēc tam Saša rādīja daudzus aktu vākus, kuros viņš bija sašķirojis un sašūvis visu savu saraksti ar Valdemārijas centrālo prezidiju un citām Valdemārijas kopām. Viņš ieteica, ja vien iespējams, šos arhīva materiālus novietot kādā krātuvē.

Pēc tam Sašam sekoja grūtas dienas slimnīcā,

tur par viņu sirsnīgi rūpējās goda filistrs J. Turaidis un palīdzēja arī ārsti O. Turaidis un T. Turaidis. A. Cimdiņam pienāca daudz vēstuļu no visām Valdemārijas kopām, tās viņu iepriecināja un dažas vietas no vēstulēm lūdza vēl reiz nolasīt.

Nenovēršami pienāca Sašas aiziešanas diena 1968. gada 30. jūnijs, - lielās sēras Valdemārijai.

Mīlo Sašu zemes klēpim atdevām 3. jūlijā Sakramento kapsētā. Aizgājējam veltītu piemiņas dievkalpojumu vadīja māc. G. Kņess-Kņezinskis, dziedāja zinteniece soprāns Biruta Pluģe un valdemārietis bass baritons V. Gudrais. Šķirstu visapkārt sedza daudzo organizāciju un tautiešu nestie vainagi un ziedi. Sērās tīti pār šķirstu liecās Latvijas un Valdemārijas karogi, blakus stāvot valdemāriešu un Daugavas Vanagu goda sardzēm. No Čikāgas ar Valdemārijas karogu bija atlidojis Valdemārijas globālais seniors L. Neimanis, lai nodotu pēdējos sveicienus un pateicību konkordijas Valdemārijas dibinātājam un idejiskās satversmes devējam. Gara, jo gara bija vietējo organizāciju pārstāvju rinda, kas teica pateicības vārdus aizgājējam par ideālismā veikto darbu. Daugavas Vanagi pēdējo godu savas organizācijas biedram, leģiona leitnantam, parādīja ar svinīgu atvadjundu, kurā visi nodziedāja "Dievs, Kungs ir mūsu stiprā pils" un Latvijas valsts himnu - Dievs, svēti Latviju.

Saša bija vēlējies, lai kopa rīko visiem pavadītājiem bērnu mielastu goda filistra J. Turaida mājās, kas bija pulcinājis daudz pavadītāju no visas Ziemeļkalifornijas un gandrīz visus Sakramento kopas latviešus.

Valdemārijas seniors bija izsludinājis divu mēnešu sēras visai valdemāriešu saimei. Valdemārijas Kalifornijas kopa sēru konventu A. Cimdiņam sarīkoja 19. jūlijā, kurā pakavējās

pie aizgājēja dzīves gājuma un atmiņām, kas saistījās ar kopā pavadītiem gadiem.

Pēc sēru konventa tūlīt notika arī kopas darba konvents, lai ievēlētu jaunu kopas prezidiju, ievērojot fil. A. Cimdiņa izteikto vēlēšanos. Par kopas senioru ievēlēja Teodoru Sīli, par vicesenioru goda filistri Jāni Turaidu un par sekretāru Andri Stabuli. Kasiera pienākumus uzticēja Dainim Turaidam, audzinātāja Laimonim Stabulim, revidenta Leopoldam Grāverim, dziesmotāja Adolfam Upeniekam un ekonomā pienākumus Egilam Stabulim.

Visa kopas vadība sajūtām, ka fil. A. Cimdiņš mums ir atstājis labi ievadītu darbības ceļu, izcilu priekšzīmi un atstājis pat naudas līdzekļus darbībai. Visi sajūtām, ka tas uzliek mums pienākumu strādāt viņa iecerēto ideju garā. Turpinājām pulcēties katru mēnesi konventos un vēl līdz 1968. gada beigām sarīkojām plašus Latvijas universitātes svētkus, diskusiju vakaru un kopā ar zintenicēm Ziemsvētku svinīgo konventu.

Korporācijas bija izsludinājušas Latvijas universitātes svētkus neaicinot piedalīties Valdemārijas un Zintenieces kopas. Tas rādīja, ka korporācijas bija no konkordijām norobežojušās, tāpēc Konkordiju seniorāta Kalifornijas kopa nolēma rīkot Latvijas universitātes atceres svētkus atsevišķi. Svētkos uzrunu teica kopas seniors T. Sīlis, audzinātājs L. Stabulis skandēja Ed. Virzas dzejoļi "Latvijas universitātei", bet goda filistrs prof. N. Kreišmanis teica akadēmisko runu par tēmu "Akadēmiju pirmsākumi rietumu civilizācijā".

Koncerta daļā piedalījās zinteniece Biruta Pluģe (soprāns), fil. Adolfs Upenieks (vijole), soliste Ausma Junzeme (tautas dziesmas) un pianists Dainis Turaidis. Svētki bija ļoti kupli apmeklēti, lai arī tieši tajā pašā laikā risinājās korporāciju

rīkotie svētki citā vietā. Pēc universitātes svētkiem decembra sākumā sarīkojām vēl atklātu diskusiju vakaru par nesen iznākušo grāmatu "Latvijas sapnis". Ievada referātu par grāmatas nozīmību un tur skartām problēmām jaunākās paaudzes skatījumā, lasīja T. Sīlis, bet grāmatas saturā dziļāk pakavējās rakstniece Elvīra Kociņa. Bija ļoti spraigas diskusijas izvērtējot politiskā stāvokļa attīstību un Latvijas brīvības atgūšanas iespējas.

1968. g. darbību noslēdzām ar Ziemsvētku svinīgo konventu, ko rīkojām kopā ar Zintenes kopu. Goda filistrs J. Turaidis šim konventam bija uzrakstījis un nolasīja savu Ziemsvētku stāstu. Izvedām arī svēcīšu gājienu, kā bija mācījis A. Cimdiņš.

* * *

Vijolnieka fil. A. Upenieka apsveikšana dzimšanas dienā. No labās puses: Ziedus A. Upeniekam pasniedz dāmu kopas seniore M. Stabule, blakus L. Sīle, bet aizmugurē stāv T. Sīlis, Z. Kanaševica, N. Bojārs un J. Kanaševics.

Ziemsvētku konventā goda filistrs J. Turaidis nolasīja savu stāstu "Pārsteigums Ziemas svētku vakarā". Viņam blakus labā pusē L. Stabulis, kr. p. A. Grīslis.

Pie mūžībā aizgājušiem

Valdemārijas Kalifornijas kopai jau mūžībā ir aizgājuši 9 valdemārieši, kas pēc pašu izteiktās vēlēšanās guldīti kapsētās, vai pārpelnojojot pelnu urnas novietotas kapličās, vai arī izkaisītas Klusā okeāna viļņos.

Latvieši mūždien ir uzturējuši garīgas saites ar mūžībā aizgājušiem un gājuši kapsētās sērst pie mūžībā aizgājušiem ģimenes locekļiem, Latviešu kapsētas vienmēr ir bijušas ziedošas svētnīcas, kurās katrs labprāt iegriežas klusiem pārdomu brīžiem, lai gūtu dvēseles mieru. Tā ir klusa garīga sarunāšanās ar aizgājējiem atceroties kopējās dzī-

ves gaitas un labestību, ko viens otram snieguši un saņēmuši pretī. Līdzņemtie ziedi ir kā šīs zemes dzīves jaukāka daļa ar ko izsakam savu mīlestību un pateicību aizgājējiem.

Latvijas laikā skaista tradīcija bija kapu svētki ar dievkalpojumu kapsētās un pēc tam sēršana pie piederīgo, draugu un paziņu kapu kopiņām. Dziļu izjūtu bagāti bija vakara dievkalpojumi kapsētās mirušo piemiņas dienā, kad uz visām kapu kopiņām mirdzēja svecīšu liesmas. Patriotiskās jūtas kāpināja organizētie gājieni uz varoņu kapiem Lāčplēšu un 18. novembra atceres svētkos.

Ziedus uz A. Cimdiņa kapa noliek kopas seniors Teodors Sīlis. No kreisās puses stāv: M. Stabule, L. Sīle, J. Turaidis, Z. Turaida, A. Renga, A. Buls, Dz. Grīslis, H. Pāvuliņš, A. Bleķis, A. Arājs un Juris Kanaševics.

Jau Latvijas laikā Valdemārija piekopa sēršanu kapsētās pie savu mūžībā aizgājušo draugu kapu kopīnām. Arī Valdemārijas Kalifornijas kopas valdemārieši ir iegriezušies pasērst kapsētās un kapličās pie saviem mūžībā aizgājušiem draugiem vienatnē, vai arī kopīgi pēc kāda konventa, lai aiznestu ziedus un uz brīdi būtu ar viņiem garīgā kopībā.

Atzīmējot Valdemārijas Kalifornijas kopai 15 darbības gadus, grupa Valdemārijas saimes locekļu ieradās Sakramento kapsētā pasērst pie A. Cimdiņa kapa vietas un nolikt pateicības ziedus.

Ziedus noliekot kopas seniors T. Sīlis teica:
" Šodien mēs esam nākuši sērst pie sava mūžībā aizgājušā drauga Sašas kapa, kā paguruši ceļinieki, lai smeltos ticību, ideālismu, pašai dziedību, neatlaidību un izturību, kāda bija aizgājējam iepretī mūsu visu mūža organizācijai Valdemārijai, to dibinot un tanī darbojoties. Mēs apzināmies, ka trimdas gadiem ieilgstot, tie krājas uz mūsu kamiešiem, mūsu

Ziedu nolikšana uz drauga Sašas kapa 1980. g. No labās puses kopas seniors L. Stabulis un audzinātājs T. Sīlis.

Valdemārieši pie drauga Sašas kapa 1975. gada vasarā. No kreisās puses stāv: A. Arājs, J. Kana - ševics, A. Renga, H. Pāvuliņš, A. Upenieks, kopas seniors T. Sīlis, A. Bleķis, goda filistrs J. Turaidis, un Alfreds Grīslis.

* * *

spēki reizēm pagurst, -zogas šaubas, neticība un garīga vienaldzība, kas ir lielākais drauds un posts mūsu personīgai dzīvei, bet visvairāk kaitē Valdemārijai un Latvijas brīvības centieniem.

Mīļais Saša! Mēs solāmies pret šo draudu cīnīties, viens otru atbalstīt, iet tavu ideālisma ceļu, neaizmirst Valdemāriju un Latviju. Šo apņemšanos apliecinām ar šiem ziediem, ko noliekam uz tavas mūžīgās dusas vietas draudzībā un pateicībā par to, ko esi devis mūsu mūža organizācijai Valdemārijai un mums katram kā savam draugam".

* * *

A. Cimdiņš apsveic jaunuzņemto junioru Andri Stabuli.
Vidū Aivars Savelis.

Juris Stabulis nolasa juniora solījumu, blakus
viņam krāsu krusttēvs Alfreds Grīslis.

No labās puses: Alfreds Grīslis pēc paaugstinā-
šanas par krāsnesi kopā ar goda filistri prof.
J. Turaidu un kopas senioru Aleksandru Cimdiņu.

Juris Stabulis pēc paaugstināšanas par
krāsnesi jaunuzņemto junioru vidū. La-
bā p. Alfreds Bleķis, kr. p. Guntis Rapa.

Uz sadarbības ceļa

Pēc A. Cimdiņa aiziešanas mūžības ceļos, Valdemārijas kopas darbība ritēja tālāk sparīgi un kopas vadība apņēmās darīt visu iespējamo, lai panāktu Ziemeļkalifornijas akadēmisko organizāciju sadarbību, jo par nesadarbības "dīvainību" sāka runāt arī vietējā sabiedrībā.

Konventā visu plaši pārrunājām un atzinām, ka trimdas apstākļos sadarbības jautājumā akadēmiskām organizācijām būtu jārāda priekšzīme, bet sabiedrībā ir radies pretējs ieskaits. Pārrunās bija vienprātīga atziņa, ka akadēmiskām organizācijām, lai rastos sadarbības iespējas, ir jāatsakās no iecirtības, iedomāta prestiža zaudējuma un jāaizmirst uz visiem laikiem kādreiz Rīgā radušās domstarpības un "ķīviņi" par tagad trimdas apstākļos maznozīmīgiem jautājumiem. Sadarbību veidojot pāri visam visaugstāk jāpaceļ visu akadēmisko organizāciju kopējais mērķis, - kalpojums zinātnei un tēvzemei, kas bija likts Latvijas universitātes pamatos un ko dzejnieks Edurads Virza bija izteicis arī Latvijas universitātei veltītā himnā.

Pēc pārrunām konvents pilnvaroja kopas senioru T. Sīli turpināt sarunas par visu akadēmisko organizāciju sadarbību pamatā liekot tos centienus, kas visām organizācijām ir kopēji.

Par konventa lēmumiem un atzinumiem informējām korporāciju kopas tā laika senioru A. Liepiņu, kurš apņēmās tūlīt sākt "iekšmisijas" darbu, lai sagatavotu vispirms atsevišķus locekļus labvēlīgam konventa lēmumam. Kopējās pārrunās atzinām, ka jautājums kārtojams ļoti uzmanīgi, lai nonāktu pie labvēlīga rezultāta, jo zinājām, ka "abās pusēs" būs jāstopas ar "iecirtīgiem gariem".

Valdemārijas kopas darbs jau bija iegājis noteiktās tradīcijās un akadēmiskām organizācijām atbilstošā disciplīnā, tāpēc visus jautājumus nebija grūti nokārtot. Visus lēmumus pieņemām konventos visiem esot klāt, jo valdemārieši visus citus pienākumus centās izkārtot laicīgi jau tā, lai konventos visi varētu ierasties. Konventa ikmēneša sanāksmes un citus lielākus sarīkojumus izplānojām pusgadu uz priekšu un centamies norisi uzturēt augstā garīgā līmenī.

Konventa darba norisi vienmēr sākām ar dziesmu "Nu, sveiki brāļi, kas šē kopā esam", ko novadīja dziesmotājs, bet konventu beidzot dziesmotājs vienmēr novadīja dziesmu "Nevis slinkojot un pūstot", vai "Daugavīša abas malas mūžam nesadalās".

Ievedām jauninājumu tradīcijās tādā veidā, ka visos konventos un sanāksmēs svinīgajā daļā piedalās arī Valdemārijas dāmas. Pēc tam Valdemārijas dāmas aiziet savrupībā, lai pārrunātu savus jautājumus un sagatavotu kopējo azaidu.

Plašākās sanāksmēs, Valdemārijas gada svētkos un diskusiju vakaros, piedalās arī zintenieces, konkordiešu ģimenes locekļi un tuvi draugi. Tā izveidojās kupla, draudzīga saime, kurā bija dažādi talanti, kas visu sanāksmju priekšnesumus pacēla augstā līmenī. Sanāksmēs pāri visam valdīja dziesmu gars.

Seviski svinīgi un sirsnīgi ir Ziemsvētku konventi, kas noris kopā ar Zintenieču kopu piedaloties arī ģimenes locekļiem un to tuviem draugiem.

Priekšnesumu sniegšanā tiek iesaistīti arī ģimeņu bērni, ir savstarpēja apdāvināšanās un svecīšu gājiens.

Kādus 7 gadus konventiem un sanāksmēm Valdemārijas kopa telpas īrēja Sanfrancisko "pārdaugavā", Oaklandes pilsētas Internacionālā institūtā. Lai tur

noķlūtu Sanfrancisko rajonā dzīvojošiem bija jābrauc pāri vairāk kā 8. jūdzes gaļam tiltam no kura atvērās skaists skats uz abām pilsētām un uz otru Sanfrancisko līča "Zelta Vārtu" tiltu.

Institūta telpās jutamies ērti un labi, - "kā savās mājās", jo baudījām lielu pretīmnākšanu sanāksmju izkārtošanā piekdienas vakaros pusgažu uz priekšu. Bet, diemžēl, mainoties institūta vadībai, tādās priekšrocības vairs nebija, tāpēc konventus un mazākas sanāksmes rīkojam valdemāriešu privātās mājās. Lai izvairītos no parastās sacensības viesmīlības parādīšanās ar bagātīgu cienastu, konvents nolēma, ka arī privātās mājās notiekošiem konventiem par azaidu rūpēsies visas Valdemārijas dāmas līdzņemot groziņus ar azaidu un Valdemārijas kopas ekonoms rūpēsies par atspirdzinājumiem. Izkārtojumam, konventus noturēt valdemāriešu mājās, līdzī nāk arī zināms ieguvums, - konventa norise ir savienota ar draudzīgu un mājīgu ciemošanos un iepazīšanās ar katra valdemārieša iekārtoto mājas dzīvi.

Turpinot vaļsirdīgas pārrunas sadarbības jautājumos ar atsevišķiem citu organizāciju locekļiem un arī ar vadošām personām, izdevās rast arī veidu, kā nonākt uz sadarbības ceļa. Korporāciju kopas seniors A. Liepiņš bija saskatījis, ka vislielākais šķērslis, gandrīz kā "zemūdens klints" esot nelaiķa A. Cimdiņa netaktiskā izturēšanās kādos universitātes svētkos, kad viņš "pats ņēmis vārdu" un izteicis pārmērumus par to, ka viņa meita uzņemta korporācijā. Bija skaidrs, ka nelaiķis A. Cimdiņš, kuram dzīves biedre bijakorporācijas locekle, ar šādu rīcību korporāciju saimi ir aizvainojis, jo visi zināja, ka valdemāriešiem A. Cimdiņš ir autoritāte.

Lai arī šai "zemūdens klintij" tiktu pāri, Valdemārijas Kalifornijas kopa piesūtīja korporāciju kopas senioram A. Liepiņam oficiālu atvainošanās

rakstu par agrāk pielaištām "pārsteidzīgām kļūdām" un pēc tam sākās lietišķas sarunas par sadarbības iespējām.

Vienojamies, ka Latvijas universitātes atceres svētku oficiālās rīkotājas vienmēr būs visas vietējās akadēmiskās organizācijas. Aicinājumus svētkos piedalīties vienmēr parakstīs: Korporāciju kopa, Studenšu korporāciju kopa, Konkordijas Zintienieces kopa, Valdemārijas kopa un Latvijas universitātes Vienību Savienību kopa. Bet tiešo svētku sarīkošanu rotācijas kārtībā uzņemās veikt tikai trīs korporāciju, studenšu korporāciju un Valdemārijas kopa palīdzot zinteniecēm. Vienojamies, ka katra kopa, veicot savā reizē svētku sarīkošanu, tos var rīkot pēc savām tradīcijām, izvēlēties arī svētku programmu un uzņemties pilnīgu atbildību var visu izdevumu segšanu, kas saistās ar svētku sarīkošanu.

Līdz ar šo vienošanos bija atrisināts arī vārīgais studentu dziesmas "Gaudeāmus" 7. panta dziedāšanas vai nedziedāšanas jautājums. Kad Valdemārija ir svētku rīkotāja, tad 7. pantu nedziedam, bet jāsvētkus rīko korporācijas pēc savām tradīcijām un dzied arī "Gaudeāmus" 7. pantu, konkordieši to līdzī nedzied, bet paliek stāvēt līdz dziesmas beigām.

Valdemārieši atmeta A. Cimdiņa "noteikumu", ka konkordiešiem nodziedot "Gaudeāmus" dziesmas 6 pantus, tūlīt jāapsēžas savās vietās, jo 7. panta dziedāšana esot nepieņemama tāpēc, ka tas esot vērsti pret visiem "antiburšiem" ar zināmu nolādējumu, kas skarot visu citu akadēmisko organizāciju locekļus, kas neesot "burši".

Šādā skaidri izteiktā izkārtojumā izveidojās laba sadarbība ar korporācijām un visu akadēmisko organizāciju locekļi atskārta, ka ir jārespektē arī citu organizāciju tradīcijas, atzinumi un centieni. Svētkos radās draudzīgāka gaisotne un bija vēl

iespējams akadēmisko organizāciju sadarbību paplašināt. Visas akadēmiskās organizācijas labprāt pieņēma Valdemārijas kopas ierosinājumu, reizi gadā kopīgi rīkot rakstnieku pēcpusdienu par labu Ministres latviešu ģimnāzijai un Rietumu krasta vasaras vidusskolai "Kursa". Visi Ziemeļkalifornijā dzīvojošie latviešu dzejnieki un rakstnieki labprāt ar savu darbu lasījumiem piedalījās, lai tādā veidā atbalstītu latviešu izglītības iestādījumus. Rakstnieku pēcpusdienā piedalījās: Elvīra Kociņa, Benīta Veisberga, Ausma Jaunzeme, Jānis Klīdzējs, Eduards Patvaldnieks, Ivars Lindbergs, N. Bojārs un G. Grieze.

Arī rakstnieku pēcpusdienas sarīkošanu un vadīšanu veicām rotācijas kārtībā akadēmisko organizāciju pārstāvji. Rakstnieku pēcpusdienas bija labi apmeklētas un deva katru gadu krietnu artavu par dzētiem mērķiem un sabiedrībai rādīja, ka akadēmiskās organizācijas kopā ar rakstniekiem veic svētīgu pienākumu vispārības labā.

Teicama parādība ir tā, ka Latvijas universitātes svētkus katrs rīkotājs cenšas sarīkot ar augstvērtīgu programmu. Arī Valdemārijas kopa "savās reizēs" cenšas to ievērot un svētkos par akadēmiskās runas teicējiem aicina izcilākos zinātniekus neskatoties uz to kādai akadēmiskai organizācijai tas pieder. Valdemārijas kopas aicināti akadēmiskās runas Latvijas universitātes atceres svētkos Sanfrancisko ir teikuši: Dr. A. Karps, prof. E. Ābele, prof. Dr. G. Kings-Keņiņš (divas reizes), prof. Dr. P. Lejiņš, prof. Dr. J. Silpiņš un c. Svētku koncertā ir piedalījušies vietējie valdemāriešu un zintenieču mākslinieki tenors A. Grīslis, soprāns Biruta Plūģe, komponists N. Kreišmanis un pianists Dainis Turaidis. Tāpat akadēmiskās runas ir teikuši vietējās kopas valdemārieši prof. N. Kreišmanis, prof. J. Turaidis, prof. Dr. N. Bojārs un inž. R. Blāķis. Kā viesis izcilu vijoles koncertu universitātes svētkos sniedza Valdemārijas goda filistrs prof. V. Rušēvics doc. H. Štrausa klavieru pavādjumā.

* * *

Rakstnieku pēcpusdienā no kreisās p. J. Klīdzējs, B. Veisberga, Ed. Patvaldnieks, G. Grieze, A. Jaunzeme un I. Lindbergs. Aizmugurē stāv: korporāciju kopas seniors A. Liepiņš, Zintenieces kopas seniore D. Lejniece, studentu korporāciju kopas seniore G. Grīsle, sarīk. vad. A. Savele, L. U. Vienību Sav. kopas vecākais I. Cēbers un Valdemārijas kopas seniors T. Sīlis. (1976. g.)

Valdemārijas kopas rīkotos universitātes svētkos koncerta programmas izpildīšanā ir piedalījušies arī soprāns Milda Grima - Štrausa un tenori Roberts Romanovskis un Valdis Gudrais.

Valdemārijas kopa vienmēr aktīvi piedalās 18. nov. svētku sarīkošanā un organizāciju pārstāvju sanāksmēs Valdemārijas kopas seniors daudzas reizes ir ievēlēts par svētku rīcības komitejas priekšsēdi svētku sarīkošanai Sanfrancisko. Tāpat valdemārieši tiek aicināti svētku programmas izpildīšanā, - goda filistri prof. N. Kreišmanis un prof. J. Turaidis ir snieguši svētku runas, bet koncerta daļā piedalījušies zinteniece Biruta Plūge-Sereda, tenors Alfreds Grīslis un pianisti prof. N. Kreišmanis un Dainis Turaidis. Valdemārieši Latvijas valsts atceres svētkos ierodas Valdemārijas krāsu lentēs.

Valdemārijas kopa ir piedalījusies kopā ar citām organizācijām demonstrācijās pie Pad. Savienības konsulāta Sanfrancisko, lai protestētu pret komunistu varu, kas verdzina mūsu tautu un prasītu sarkanarmijas izvākšanu no Latvijas. Esam protestējuši arī pret citām komunistu varas aktivitātēm trimdas sabiedrībā un atgādinājuši latviešu patriotu apcietināšanas, spīdzināšanas un slepkavošanas.

Valdemārijas Kalifornijas kopa ir inkorporēta kā bezpeļņas organizācija un pie tās izveidots "Valdemārijas idejas, latviskās dzīves ziņas un izglītības veicināšanas fonds" ar konventā apstiprinātiem noteikumiem darbībai un pabalstu piešķiršanai. Fonda pamatkapitāls sastādās no valdemāriešu ziedojumiem un testamentos novēlētām naudas summām.

Fonds jau ir atbalstījis valdemāriešu ģimeņu bērnu latvisko izglītību, atbalstījis vispārējās bērnu vasaras nometnes un bērnu svētkus.

Ir doti līdzekļi vienas istabas izbūvei Latviešu studiju centrā, Rietumu piekrastes latviskās izglītī-

bas centrs atbalstīts ar lielāku ieguldījumu, bet Garozers atbalstīts iegādājoties akcijas un sniedzot līdzekļus Valdemāra zāles uzpošanai. Lai atbalstītu latviešu kultūras uzturēšanu un jaunradi Valdemārijas Kalifornijas kopa ir iestājusies par dalībnieci Latviešu fondā ar pilnu iemaksu 1000 dolāriem.

Nav aizmirsts arī nacionālpolītiskais darbs sniedzot katru gadu artavu Latviešu Nacionālam Fondam un iestājoties Latvijas brīvības fondā ar pilnu iemaksu.

Konvents ir nolēmis atbalstīt ar 5000 dolāriem goda filistra prof. Dr. J. Silīņa sarakstītās grāmatas "Latvju māksla" 4 daļas izdošanu. Šinī daļā autors ir izvērtējis trimdā un okupētā Latvijā radīto latviešu mākslu.

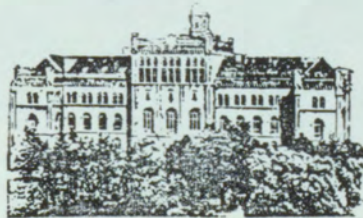
* * *

Valdemārijas Kalifornijas kopas trio dzied.
No kr. p. V. Gudrais, A. Upenieks un A. Grīslis.

Valdemārijas goda filistrs
prof. Valdemārs Ruševics.

Goda filistrs prof. V. Ruševics izpilda Latvi-
jas universitātes svētku koncerta program-
mu Sanfrancisko. Pie klavierēm docents
Hugo Štrauss.

Eduards Virza

LATVIJAS UNIVERSITĀTEI.

Līdzīgi saulei tu atnes mums dienu,
Gudrību vērīgiem gariem tu sniedz,
Celdamās augstāk pati arvienu,
Tautai tu augstāku pacelties liec.

Latvijas slava un Latvijas glītums,
Mākslām un zinībām patvērums tur.
Svešs lai kā ozoliem mūžīgiem vītums
Visiem, kas mūžīgo uguni kuŗ.

Goda filistrs prof. Dr. Jānis Siliņš

Latvijas universitātes nozīme.

Goda fil. prof. Dr. J. Siliņš

◀
 Latvijas universitātes svētkos 1983. gada 25. septembrī, Sanfrancisko. No kreisās p. goda filistrs prof. V. Rušēvics, goda fil. prof. Dr. J. Siliņš, kopas sekretārs T. Sīlis un kopas revidents Ervīns Antons (Ēris)

Goda fil, J. Silipu sveic dāmu seniore M. Stabule.

Goda fil, J. Siliņš ar apsveicējām, No l. p.
Dz. Grīse, L. Puķīte, L. Sīle, L. Kaugure
un Mārīte Stabule.

Goda fil, sagaidot, No kr. p. L. Stabulis, A. Sa-
velis, goda fil, J. Siliņš, A. Grīslis un T. Sīlis.

No kr. p. prof. E. Andersons, prof. Dr. J. Siliņš,
Dz. Grīse, T. Sīlis un E. Antons(Ēris).

Latvijas universitātes svētkos Sanfrancisko. No kr. p. goda fil. prof. V. Ruševics, goda fil. J. Silpiņš, T. Sīlis un aizmugurē stāv A. Renga.

No kr. p. H. Pāvuliņš, A. Grīslis, goda fil. prof. E. Ābele un T. Sīlis.

Latvijas universitātes svētkos Sanfrancisko 1972. g. No labās p. goda fil. prof. E. Ābele sarunā ar Ziemeļkalifornijas korporāciju kōpas senioru A. Liepiņu, blakus goda fil. prof. Jānis Turaidis, aiz viņa stāv Teodors Sīlis.

No kr. p. prof. S. Vasiļevskis, prof. Ābele, T. Sīlis

Sarunu laikā, no kr.
puses goda filistrs
prof. Dr. J. Silpiņš,
E. Trēde, T. Sīlis
un L. Stabulis.

Svētku laikā pie galda no labās puses:
Biruta Plūģe, Silvija Zīraka, Dzintra
Grīsele un Eižēnija Blumberga, Aizmu-
gurē stāv Mārīte Stabule un T. Sīlis.

Goda fil. prof. Dr. J. Silpiņš un T. Sīlis pēc
pārrunām par "Latvju māksla" 4. d. iz-
došanu ar Valdemārijas kopas atbalstu.

Latvijas universitātes svētkos akadēmiskās runas laikā

Goda filistrs komponists prof. Nikolajs Kreišmanis pie klavierēm savā 65 gadu jubilejā. Viņš sakarā ar jubileju konventam sniedza savu kompozīciju atskaņojumus un pastāstīja par katras komponēšanu.

Jubilārs pēc Valdemārijas dāvanas un atzinības "diploma" saņemšanas. Pa labi kopas audzinātājs A. Langmanis. 1977. gada 26. jūlijā.

Valdemārijas un Zintnieces kopu prezidiji.

Fil. L. Grāveris Nujorkā 1952. gadā.

Valdemārieši vispārējās nacionālpolītiskās un kultūrāli sabiedriskās rosmēs.

Valdemārijas Kalifornijas kopas konvents atzina, ka kopa savā darbībā trimdas apstākļos nedrīkst aturēties no nacionālpolītiskas darbības, ka kopai ir jāpiedalās arī pretkomunistiskās demonstrācijās un jāatbalsta visas citas nacionālpolītiskās akcijas, kas atmasko komunistu varas noziedzības okupētā Latvijā. Vienmēr jāatbalsta visi Latvijas brīvības atgūšanas centieni un valdemāriešiem aktīvi jāpiedalās jaunatnes audzināšanas pasākumos un visās kultūrāli sabiedriskās rosmēs. Valdemārijai, kā izteikti nacionāli akadēmiskai organizācijai, trimdas apstākļos ir jāsekmē viss, kas veicina tautas brīvības atgūšanu un nacionālas Latvijas valsts atjaunošanu. * * *

1970. g.

Valdemārijas kopas seniors T. Sīlis izdala informācijas lapiņas Sanfrancisko pie Pad. Sav. mēlīgās foto izstādes "PSRS šodien". Pad. Sav. konzuls mēģināja lapiņu izplatīšanu, kas atklāj patieso dzīvi čekas valstī, aizkavēt izsaucot policiju, bet tas neizdevās.

**LATVIETI,
NEAIZMIRSTI SAVUS TAUTIEŠUS
SIBĪRIJĀ!**

Plašākā demonstrācija 1965. g. Sanfrancisko.

Visplašākā demonstrācija, piedaloties 12 komunistu varas apspiesto Eiropas tautu grupām, bija 1965. g. jūnijā, kad risinājās Apvienoto Nāciju organizācijas 20 gadu darbības atceres sanāksme un svinības Sanfrancisko, kurās bija ieradusies arī plaša Padomju Savienības delegācija.

◀ Latviešu grupa visas trīs dienas demonstrācijās piedalījās ejot visu demonstrantu priekšgalā ar plakātiem un dziedot latviešu dziesmas.

Foto uzņēmumā redzama latviešu grupa, kuŗas priekšgalā jāšus uz zirga policijas seržants. Grupā no kreisās puses redzami latviešu nacionālpolītiskie un sabiedriskie darbinieki: Ernests Lange, Artūrs Ezerģails, Ivars Gaide, Teodors Sīlis, J. Pružinskis, A. Puriņš, V. Gudrais, G. Borššteins un latvietes tautas tērpos. Šis foto uzņēmums ar latviešu grupu priekšgalā parādījās laikrakstos "Palo Alto Times", "New York Times" un c.

* * *

◀ Kad tautas vaināgs zeļ un zied
Un daudzi tautai līdzi iet,
Tad ej ar tu, bet atstatu
Un slēp, kas viņai esi tu !

Kad posts un bēdas tautu spiež
Un nav, kas viņai līdzi cieš,
Tad ej, vai palīgs mazs vai vēls,
Un teic, ka esi viņas dēls!

Kaudzītes Matīss.

Pa visu PSSR foto izstādes laiku Sanfrancisko pie ieejas izstādē apmeklētājiem informācijas lapiņas daļģja Valdemārijas Kalifornijas kopas seniors T. Sīlis un Ziemeļkalifornijas latviešu biedrības priekšnieks Roberts Skrabe.

Informācijas lapiņā bija pastāstģts un ar foto uzņģmumiem parādģtas komunistu varas slepkavģbas Latvģju okupģjot robeģsargu mģtnģ un visā "Baigā gadā", kas bija pilnģgs pretstats foto izstādģ attģlotai "laimģgai dzģvei sociāģlisma valstģ".

Plakātam labā pusģ T. Sģlis un kreisā pusģ R. Skrabe.

Demonstrācijas pie Pad. Sav. konsulāta Sanfrancisko, Ar plakātiem rokā M. Stabule, T. Sīlis un L. Stabulis.

Ainas no demonstrācijām ar plakātiem pie Padomju Savienības konsulāta Sanfrancisko.

18. novembra svētku rīcības komitejas priekšsēdis T. Sīlis atklāj svētkus Sanfrancisko latviešu namā.

No labās puses: soliste Milda Grimma - Štrausa un svētku runas teicēja rakstniece Elvīra Kociņa.

Rakstniece Elvīra Kociņa teic 18. novembra svētku runu Sanfrancisko latviešu nama lielajā zālē.

18. novembra svētku rīcības komiteja Sanfrancisko. No kreisās puses: programmas daļas vadītājs A. Grīslis (Valdemārija), sekretāre Eižēnija Blumberga (Zinteniece), rīcības komitejas priekšsēdis T. Sīlis (Valdemārijas kopas seniors), rīcības komitejas priekšsēža vietnieks Harijs Ģimis (ZK latv. draudze) un saimniecības daļas vadītājs L. Bleķis (Daugavas Vanagi). ◀

Svētkos pirmo reizi pēc izklūšanas no okupētās Latvijas ieradās L. k. o. k. pulkv. -leitn. Artūrs Aparnieks. ▼

Svētku laikā. No kr. puses: L. k. o. k. pulkv. -leitn. Artūrs Aparnieks, T. Sīlis un rakstniece Eivīra Kociņa.

Zinteniece D. Lejniece pulkv. -leitn. A. Aparnieku sveic ar ziediem. Vidū redzami prāv. A. Ernstsons, pulkv. J. Skujiņa kundze un A. Millers.

Juris Stabulis goda sardzē.

Andris Sīlis sarīkojumā izplata Latviešu fonda informāciju.
Priekšā pulkveža Aparnieka kundze.

* * *

Valdemārijas kopas prezidijs.
No kr. puses A. Grīslis, seni-
ors T. Sīlis un A. Langmanis .

Aleksandrs Cimdiņš d e b a t ē.
Labā pusē L. k. o. k, Vilis Ozols.

Satikšanās Sanfrancisko 1957. g. dzejnieka Andreja Eglīša pirmajā priekšlasījumā un dzeju skandējumu turnejā pa ASV. No kreisās puses: prof. Dr. F. Dunsdorfs, dzejnieks Andrejs Eglītis un T. Sīlis.

Rakstnieki Jānis Klīdzējs un Fricis Jansons

➔
Dzejniekam Kārlim Skalbem veltītā pēcpusdienā T. Sīlis referē par tematu "Sirds un saules dzejnieks Skalbe"
1965. g.

Andrejam Eglītim veltītā pēcpusdienā 1972. g. par viņa literāro un nacionālpolitisko darbību referēja J. Klīdzējs un T. Sīlis. Andreja Eglīša dzejoļus skandēja jaunieši. No kr. p.: Sandra Adītāja, Daina Kanaševica, Silvija Pružinska un Ilze Sīle. Otrā r. Jānis Klīdzējs, T. Sīlis, Andris Sīlis un Juris Stabulis.

Dzejnieks Andrejs Eglītis Sanfrancisko runā par nacionālpolītiskiem jautājumiem un skandē savus dzejoļus. Aizmugurē uz latviešu nama skatuves Brīvības pieminekļa atveids, kuŗu darinājis valdemārietis mākslinieks Arturs Langmanis.

Dzejniekam šī bija jau piektā uzstāšanās turnejā pa ASV latviešu centriem, ko 1957. g. rīkoja aprīļa un maija mēnešos DV organizācija.

Diskusijas par nacionālpolītiku turpinājās arī vēl pēc sarīkojuma. No kreisās puses: E. Trekteris, dzejnieks Andrejs Eglītis, T. Sīlis, J. Strads, A. Olte un J. Klīdzējs.

Zinaidas Lazdas un Andreja Eglīša pēdējā tikšanās 1957. g. aprīlī Kalifornijā. Dzejniece Zinaida Lazda mūžībā aizgāja 1957. gada 7. novembrī.

Dzejnieks Andrejs Eglītis 1957. g. lekciju turnejas laikā pa ASV latviešu centriem vienu dienu apskatīja arī Palo Alto pilsētu, Stanforda universitāti, Hūvera institūtu un atpūtās, lai pēc tam dotos tālāk.

Dzejnieks Palo Alto Sīļu ģimenes mājas dārzā kopā ar visiem Sīļiem: Lienīti, Teodoru, Ilzi un Andri.

Ilzei pirmā satikšanās ar dzejnieku Palo Alto Kalifornijā.

Otrā satikšanās pēc 14 gadiem Stokholmā Zviedrijā.

Ziemeļkalifornijas latviešu jaunatnes un bērnu vasaras nometnes dalībnieki. Nometnēs vienmēr piedalījās visi valdemāriešu ģimeņu bērni un valdemārieši kā grupu vadītāji un sporta nodarbību organizētāji. Valdemārija ziedoja balvas. Vairākus gadus nometnēs sporta sacīkstes dažādās nozarēs vadīja L. Stabulis un nometni noslēdzot uzvarētājiem pasniedza balvas. Nometņu ugunsкура priekšnesumu vakarā valdemāriešu ģimenes ieradās kuplā skaitā un otrā dienā, ja vien bija iespējams, pulcējās arī atsevišķā draudzības konventā.

* * *

No kr.p. valdemārieši T. Turaidis, V. Gudrais un A. Savelis.

LATVIEŠU JAUNATNES DIVREIZDIVI

2x2 nometne jaunatnes latvisko zināšanu paplašināšanai sāka darboties ASV 1964. g. un darbojas vēl arī tagad katru vasaru. Visus aizvadītos gadus 2x2 nometē ir mācījušies arī valdemāriešu ģimeņu jaunieši un gadus jau-

2x2 nometnē 1969. gadā
pie Portlandes Oregonā,
No kr. puses lektori:
Jānis Klīdzējs,
Olafs Stumbrs,
Jānis Peniķis un
Teodors Sīlis.

* * *

 2x2 nometnē 1971. gadā
Kalifornijā,

No kreisās puses:
Valentīns Bērzkalns,
Teodors Sīlis,
Arvīds Berķis un
Tālivaldis Ķeniņš.

KALNĀ KĀPU LŪKOTIES

Tautas dziesma

Kalnā kāpu lūkoties /i/,
Kas ar manu tēvu zemi:
Vai ar krievi, vai vācieši,
Vai irbīte purināja.

Ne ar krievi, ne vācieši,
Vēl ar mani bālelīpi.

Dārga mana tēvu zeme
Pirkta tā ar asinīm.

Tur guļ brāļi karavīri,
Tur māsiņas rakstītājas.

* * *

Kreisā pusē T. Sīlis, kā
preses pārstāvis intervē
nometnes vadības puduri.

nākie valdemārieši. Valdemārijas Kalifornijas kopa 2x2 noņemtnes apmeklēšanai ir piešķīrusi deviņas stipendijas un kopas seniors T. Sīlis divās noņemtnēs bija lektors skolotāju sagatavošanas pudurī-seminārā, bet kādās septiņās noņemtnēs pildīja laikrakstu korespondenta pienākumus, lai noņemtnes mācību gaita un dzīve atspoguļotos arī latviešu presē. Nometne divas vasaras (1971. un 1979. g.) darbojās Kalifornijā. 1971. g. Kalifornijas noņemtnē pieteicās 159 jaunieši, bet varēja uzņemt tikai 130 dalībniekus. Nometne bija ap 230 jūdzes no Sanfrancisko pilsētas Serras-Nevadas kalnos ap 7.500 pēdu augstumā. Tur no kalnu galotnēm uz visām pusēm atveras plaši apvāršņi un turpat Kings Kenion un Sekvoja parkos zaļo ap 4000 gadus veci sarkankoku puduri, radot bijību pret dzīvības spēku izturēt gadu tūkstošus vētrās un negaisos.

Paaudžu paaudzes ar apbrīnu ir raudzījušās šo sarkankoku galotnēs, kas tiecas debesīs ap 230 pēdu, sapņojušas un domājušas mūžības domas. Valdemārieši novēl trimdas jaunatnei būt Latvijas brīvības sapņa sapņotājai un reālu darbu darītājai brīvības atgūšanā. 2 x 2 noņemtnēs ir tradīcija katru ritu pirms mācībām un vakaros mācības noslēdzot stāties draudzības lokā, lai mastā paceļoties brīvās Latvijas karogam visi dziedātu valsts himnu Dievs, svētī Latviju, bet vakaros karogu nolaižot - dziesmu "Kalnā kāpu lūkoties, kas ar manu tēvu zemi". Brīvās Latvijas karoga plīvojums, himna un šī dziesma trimdā dzimušai jaunatnei atgādina neaizmirst savu tēvu zemi un tai nolaupīto brīvību. Domāt kā to atgūt un kāpt arvien augstāk latvisko zināšanu kalnā, apzināties savu pieredzi senču ciltim un saredzēt, ka "tēvu zemei grūti laiki, dēliem jāiet palīgā". * * *

PRESES DRAUGIEM SATIEKOTIES:

No kreisās puses stāv Vanagu Kārlis, Teodors Sīlis un Raimunds Č a k s. (1982. gadā). ➡

Laikraksta "Laiks" korespondents Teodors Sīlis intervē Amerikas Latviešu Jaunatnes Apvienības priekšnieku Aivaru Osvaldu 1978. gadā Sanfrancisko jaunatnes kongresa laikā.

Sanfrancisko 1962. g. DV Apvienības Ziemeļkalfornijā 10 darbības gadu atceres svētkos. No kreisās puses: bij. pašvaldību departamenta direktors G. Caucis, L. k. o. k. pulkv. -leitn. T. Rudzroga, leģiona varonis kapteinis Žanis Butkuss un T. Sīlis.

INTERVIJA PRESEI,
T. Sīlis intervē 2 x 2
nometnes administra-
toru Dr. Andri Ritmani
sakarā ar viņa ieceri
rīkot vasaras nometni
arī "pazudušai paaudzei,
lai atkal to iesaistītu
latviešu sabiedrībā.

TRĪS LĀČPLĒŠI.

Daugavas vanadžu rīkotos lāčplēšu
svētkos Sanfrancisko 1974. gadā.

Kreisā pusē J. Zeltiņš, vidū Vilis
Ozols un labā pusē T. Rudzroga.

Tagad jau visi mūžības ceļos.

1967

◁ PRESSES BALLE SĀTANA PILSĒTĀ ▷

Rakstniece Aida Niedra nodzīvoja Sanfrancisko kādus trīs mēnešus lai iepazītos ar pilsētas vidi un dzīves ritmu un pēc tam uzrakstītu latviešu sadzīves romānu.

Iepazinusies visos sīkumos ar Sanfrancisko pulsējošo dzīvi, A. Niedra teica: "Tā ir īsta Sātana pilsēta, tāpēc romānam esmu izvēlējusies nosaukumu "Sātana pilsēta". Tomēr izdevējs tādā nosaukumam nepievienojās un romāns 1959. gadā iznāca ar nosaukumu "Zelta Vārtu pilsēta".

* * *

◁ Ainas no preses balles. ▷

1. Rakstnieks Gunārs Grieze "starp preses velniņu un preses pīli".
2. Preses darbinieku grupa pēc priekšnesumiem.
No kr. puses: P. Slavinskis, T. Sīlis, Ed. Patvaldnieks, F. Kociņa, I. Lindbergs, Ed. Sināts, O. Stumbrs, H. Bergs un J. Klīdzējs.
3. Polonēzes priekšējā rindā no labās puses:
V. Ērglis, F. Kociņa, J. Klīdzējs, F. Klīdzēja, H. Bergs, R. Berga, T. Sīlis un L. Sīle.
4. No labās puses: Ed. Sināts, Ed. Patvaldnieks, Elvīra Kociņa un T. Sīlis.
5. No kr. puses: Ed. Patvaldnieks, Ed. Sināts, F. Kociņa, J. Klīdzējs, L. Sīle un T. Sīlis.

Vidū preses balles atbildīgais rīkotājs saržists
H a r i j s P e r g s.

Mākslinieks Arturs Langmanis darina dekorācijas.

1967. g. dziesmu svētku laikā notiekošās Daugavas vanagu un skolotāju sanāksmes prezidijs atklāšanas brīdī. No labās p. F. Blumbergs, I. Blāķe un T. Sīlis.

Pārruna ar Latvijas sūtni ASV prof. Dr. A. Spekki Sanfrancisko dziesmu svētku laikā.

No labās puses: leģionārs Arturs Julla, sūtnis prof. Dr. A. Spekke un T. Sīlis.

Artūrs Julla aizejot mūžības ceļos daļu no savu īpašumu vērtības ar testamentu ir novēlējis latviešu organizācijām un draudzēm Ziemeļkalifornijā.

* * *

1967. g. Rietumkrasta latviešu dziesmu svētku rīcības komiteja kopā ar ALA priekšsēdi prof. Dr. P. Lejņu. No kreisās puses: R. Slavinska, V. Gulbis, T. Sīlis (presses pārstāvis), E. Dumpis, Z. Melķis, prof. Dr. P. Lejņš, blakus V. Švāns (svētku rīcības komitejas priekšsēdis), R. Slaidiņš, M. Vīnerte, L. Bērziņš, A. Keire un O. Hercs.

No kr. puses pirmā rindā: E. Elstiņš, apvienības goda priekšnieks T. Sīlis, vanadžu kopas priekšiece I. Blāķe, apvienības priekšnieks E. Blumbergs un A. Samts. Otrā r. J. Šteinblūms, A. Adītājs, L. k. o. k. Vilis Ozols, Dz. Pružinska, E. Fizenšteina, A. Baltiņa, A. Celle, L. Sīle, H. Ģīmis, A. Cimdiņš un A. Kanaševics. Aizmugurē stāv. J. Pružinskis, Ernests Lange, A. Ezergailis un J. Baltiņš. (1966. gadā)

DAUGAVAS VANAGU APVIENĪBAS ZIEMEĻKALIFORNIJĀ PADOME,
kurā aktīvi darbojās valdemārieši un Valdemārijas dāmas.

Teodora Sīļa 35 gadu skolotāja darba atcere
1971. gadā.

No kreisās puses: T. Sīlis (Valdemārijas kopas seniors), L. Sīle, H. Kņess-Kņezinska (draudzes dāmu komitejas priekšiece), M. Stabule (Valdemārijas dāmu seniore), L. Stabulis (Valdemārijas kopas audzinātājs), māc. G. Kņess-Kņezinskis (Latviešu skolas Oaklandē pārzinis) un P. Slavinskis (Latviešu biedrības priekšnieks).

DV informācijas sanāksmes atklāšana 1965. gadā. No kr. p. vanadžu kopas priekšniece M. Stabule, DV apv. priekšnieks T. Sīlis un I. Bergmanis.

DV ASV priekšnieka un Komitejas Latvijas brīvībai priekšsēdētāja Viļa Hāznera viesošanās Palo Alto 1966. gadā. No kreisās puses pirmajā rindā: E. Vika, L. Sīle, Vilis Hāzners, M. Stabule un H. Kņess-Kņezinska Otrā rindā: D. Viks, E. Blumbergs, māc. G. Kņess-Kņezinskis, L. Stabulis, T. Sīlis, Egils Stabulis, J. Lange un V. Ozols.

* * *

DV VADĪBAS MAIŅA. DV apv. Ziemeļkalifornijā priekšnieks T. Sīlis bija jau katru sestdienu aizņēmts latv. skolu darbā, pildīja laikrakstu koreponenta pienākumus, bija ALA Rietumu apgabala skolu referents, padomnieks DV Centrālā un DV ASV valdē vanadzēnu jautājumos, tāpēc viņš vairs DV Apv. priekšnieka pienākumiem nekandīdēja. Par priekšnieku ievēlēja E. Blumbergu, bet T. Sīli visu biedru rakstiskā nobalsojumā ievēlēja par DV Apv. Ziemeļkalifornijā goda priekšnieku.

DV sapulcē viņam E. Blumbergs, asistējot L. k. o. k. Vilim Ozolam, pasniedza speciālu balvu.

Viļa Hāznera viesošanās laikā Palo Alto: "Še kopā mēs biedri, kam lemts nebij mirt"...

Ciemos pie V. Hāznera 1963. g. Ņujorkas debes-
skrāpī -Komitejas Latvijas Brīvībai birojā,
(29 West 57 Str.) No kr. p. V. Hāzners un T. Sīlis.

Emilijas Klīdzējas un Elzas Krimuldēnes-Reinvaldes
gleznu izstādes atklāšana Sanfrancisko 1958. gadā. No
kr. p. T. Sīlis, Emilija Klīdzēja, J. Klīdzējs, Elza Kri-
muldēne-Reinvalde un Artūrs Reinvalds.

Rakstniece Elvīra Kociņa 18. novembra aktā

DV Apvienības priekšnieks T. Sīlis pasniedz ceļojošo balvu "Durbes" latviešu skautu pulciņam 1955. gadā. Labā pusē pirmais pulciņa vadītājs Vilis Pasteniekš.

* * *

Durbes latviešu skautu pulciņš, ko vadīja Vilis Pasteniekš, darbojas Palo Alto un viņam bija latviešu skautu grupa arī Sanfrancisko P. Slavinska vadībā.

Lai gan ASV Rietumu apgabalā Losandželosā, Portlandē un Sietlā dzīvoja vairāki Latvijas laika skautu vadītāji, tomēr Durbes skautu pulciņš palika vienīgais, kas nodibinājās Rietumu piekrastes latviešu centros. Nenodibinājās neviens latviešu gaidu pulciņš. 45 gadus Palo Alto nodzīvoja Latvijas un trimdas gaidu vadītāja Elizabete Laufera un mūžībā aizgāja 1985. g. 17. aprīlī.

E. Kociņa bija dzimusi 1902. g. 5. nov. ASV Sanfrancisko rajonā viņa nodzīvoja 25 gadus. Bija dedzīga latviete, kas skaidri saredzēja komunistu briesmas un pasaules politiku lielo naivumu klausoties Kremļa melīgā propagandā. Viņa mūžībā aizgāja 1977. g. 24. jūlijā.

RIETUMU APGABALA LATVIEŠU SKOLOTĀJU
KONFERENCE OAKLANDĒ 1978. GADĀ.

Pirmā rindā no kreisās puses konferences vadība un diskusiju "panelis": L. Sīle, B. Vīnerte, B. Puķīte, Ilze Sīle, Aina Celle, apgabala skolu referents, konferences vadītājs T. Sīlis, L. Rūse, Latviešu skolas Oaklandē pārzinis māc. G. Kņess-Kņezinskis, Lilita Puķīte, A. Savele un O. Celle.

* * *

No kreisās puses: Portlandes latv. skolas pārzinis māc. J. Cilnis, San Jose latv. skolas pārzinis māc. Jānis Mednis un apgabala skolu referents T. Sīlis.

ZIEMEĻKALIFORNIJAS
latviešu skolotāju konferen-
ce Sacramento 1967. gadā.
No kr. puses pirmā rindā:
māc. G. Kņess-Kņezinskis,
A. Celle, A. Cebere, konfe-
rences vadītājs T. Sīlis,
Z. Turaida, H. Jēkabsons,
Aina Celle un J. Turaidis.
Otrā rindā: A. Keire, Daina
Bērziņa, J. Zeltiņš, Z. Vit-
kovska, A. Kampe, B. Puķī-
te, A. Vitkovskis, L. Sīle,
A. Keire, A. Cebere, Mārīte
Stabule un L. Stabulis.

Oaklandes latv. ģimnā-
ziju un pamatskolu bei-
gušie 1976. gadā.
Aizmugurē vidū izlai-
duma klašu vadītājas
Herta Jēkabsons un
Zelma Vitkovska.

Priekšā vidū skolas
vad. G. Kņess-Kņezinskis
un apgabala skolu refe-
rents T. Sīlis.

JĀNA ZĪTARA GRĀMATNĪCAI 45 GADI.
Ziemeļkalifornijas latviešu kultūrālā dzīve nemaz

Nacionālpolītiskais cīnītājs Olafs Brūvers pēc izklūšanas no okupētās Latvijas 1976. g. ieradās arī Sanfrancisko, lai stāstītu par latviešu tautas apspiestību un ciešanām zem komunistu varas un mudinātu trimdiniekus sniegt tautai iespējamo morālisko un materiālo atbalstu. Viņš ieteica apciemojot okupēto Latviju, meklēt kontaktus ar tautu, bet ne ar okupācijas varas funkcionāriem un čekas radīto "kultūras sakaru" komiteju.

Valdemārijas kopa O. Brūveri sveica ar ziediem un izteica pateicību par drosmīgo cīņu pret apspiedējiem. No labās puses Valdemārijas kopas dāmu seniore M. Stabule, O. Brūvers un Valdemārijas kopas sen. T. Sīlis.

---

nav iedomājama bez Jāņa Zītara grāmatnīcas, jo tā jau 45 gadus ir bijusi klāt visos lielākos kultūrālos sarīkojumos. No labās p. pie grāmatu galda: grāmatnieks J. Zītars piedāvā grāmatas T. Sīlim un J. Klīdzējam.

Valdemārieša Alberta Vasila zīmējums "Tēva cepure". Mākslinieks piezīmējis: "Atceros, cik dūšīgs un liels biju, kad uzliku tēva cepuri galvā un valdīju pār saviem pavalstniekiem.

Vanadzēnu nometne

NC 1956. LĪDZ 1974. GADAM.

Pirmā vanadzēnu nometne risinājās 1956. g. vasarā Palo Alto Sīļu ģimenes mājas dārzā, kur piedalījās DV ģimeņu bērni līdz 7 gadu vecumam. Bērņus sajūsmināja spraigās nodarbības dārzā un pārgulēšana tur uzceltās teltīs. Vakarā pie kamīna uguns risinājās pasaku stāstīšana. Bērņiem šī pirmā nometne ļoti patika, tāpēc viņi projam braucot prasīja, kad atkal būs šāda nometne. Pēc tam vanadzēnu nometnes paplašinātā veidā visiem DV ģimeņu bērņiem un jauniešiem līdz 18 gadu vecumam, bija katru gadu izraugot telšu vietu kādā valsts parkā.

Sākot ar 1959. gadu izdevās sameklēt ļoti piemērotu vietu Los Altos kalnos Sanfrancisko pievārtē, kur pārnakšpošana tiem, kas gribēja, bija iespējama kabīnēs un varēja celt arī teltis. Bija sanāksmju zāle, pagalms ar āra kamīnu un plašas iespējas garīgām nodarbībām, sporta sacensībām un interesantiem kāpieniem kalnos.

Maziem vanadzēniem prieku sagādāja arī tuvumā esošās lauku saimniecības kumeļi un citi māju dzīvnieki.

Nodarbības nometnē izveda pēc vecumu grupām un nometnē bez DV ģimeņu bērņiem varēja piedalīties arī citu ģimeņu bērņi. Tā dažu vasaru dalībnieku skaits tuvojās simtam. Visi nometnes dalībnieki pie apģērba nesāja izšūtu vanadzēnu emblēmu - sporta tērpa nozīmi.

Vakaros bija j u n d a pēc Latvijas armijas tradīcijas, -visiem nometnes dalībniekiem stāvēt ierindā, nometnes vadītājs izsauca vārdus un katrs atsaucās skaļi sakot "Es". Pēc šīs vakara pārbaudes visi nodziedāja Latvijas valsts himnu "Dievs, svētī Latviju" un korāli "Dievs, Kungs ir mūsu stiprā pils".

Vakara ugunsiskus veltīja varoņu stāstiem, ietverot stāstījumos latviešu cīņas ar vācu un krievu iebrucējiem un plašāk pievēršoties Latvijas atbrīvošanas kara un latviešu leģiona karavīru varonībai un atsevišķiem varoņiem.

Pirmā vanadzēnu nometne Palo Alto 1956. gadā.

Vanadzēnu nometnes darbā aktīvi iesaistījās valdemārieši un Valdemārijas dāmas. Valdemārijas kopa deva līdzekļus balvām. Katru gadu vanadzēnu nometni noslēdzot izvērtēja katra vanadzēna sekmes aizvadītā mācības gadā latviešu skolā un aktīvo līdzdalību visās nometnes nodarbībās, lai piešķirtu balvas. Tā katru gadu vanadzēni par centību un sekmēm saņēma pelnīto atzinību.

Daugavas Vanagu Apvienība Ziemeļkalifornijā, visus 18 gadus vanadzēnu nometnes virsvadību bija uzticējusi T. Sīlim, kā nometnes idejas ierosinātājam. Nometnes nodarbību vadītāji parasti bija pazīstamie skautu darbinieki V. Pastenieks un Emils Elstiņš, bet grupu vadītājus izraudzīja no pašu nometnes dalībnieku vidus. No valdemāriešiem labs nodarbību vadītājs bija Egils Stabulis, sevišķi šausšanas apmācībās ar mazkalibra šauteni.

Vanadzēnu un Valdemārijas dāmas rūpējās par nometnes dalībnieku paēdināšanu un iespēju robežās vadīja arī grupu nodarbības. Visās vanadzēnu nometnes garīgo daļu vadīja DV mācītājs Gustavs Kness-Kņezinskis, kuŗu DV centrālā valde 1973. g. par darbu DV organizācijā apbalvoja ar DV nozīmi zeltā, bet Kultūras fonds piešķīra Krišjāna Barona prēmiju pēdējā pagā. Krišjāna Barona prēmiju pēdējā pagā.

Nodarbības un prieks bija maziem un lieliem

Vanadzēni vingrošanas stundā.

Nometnes vadītājs
T. Sīlis un DV mācītājs
G. Kņess-Kņezinskis pēc
vanadzēnu nometnes at-
klāšanas 1969. g. vasarā.

"Mēs
piecas vienā
teltī"

Varoņu stāstus klausoties
1970. g. vanadzēnu nometnē.

DV Apvienības Ziemeļkalifornijā vanadzēs 1965. gadā vanadzēnu nometnei dāvāja Latvijas karogu. Vanadze I. Blāķe ienes karogu pasniegšanai nometnes vadītājam T. Sīlim.

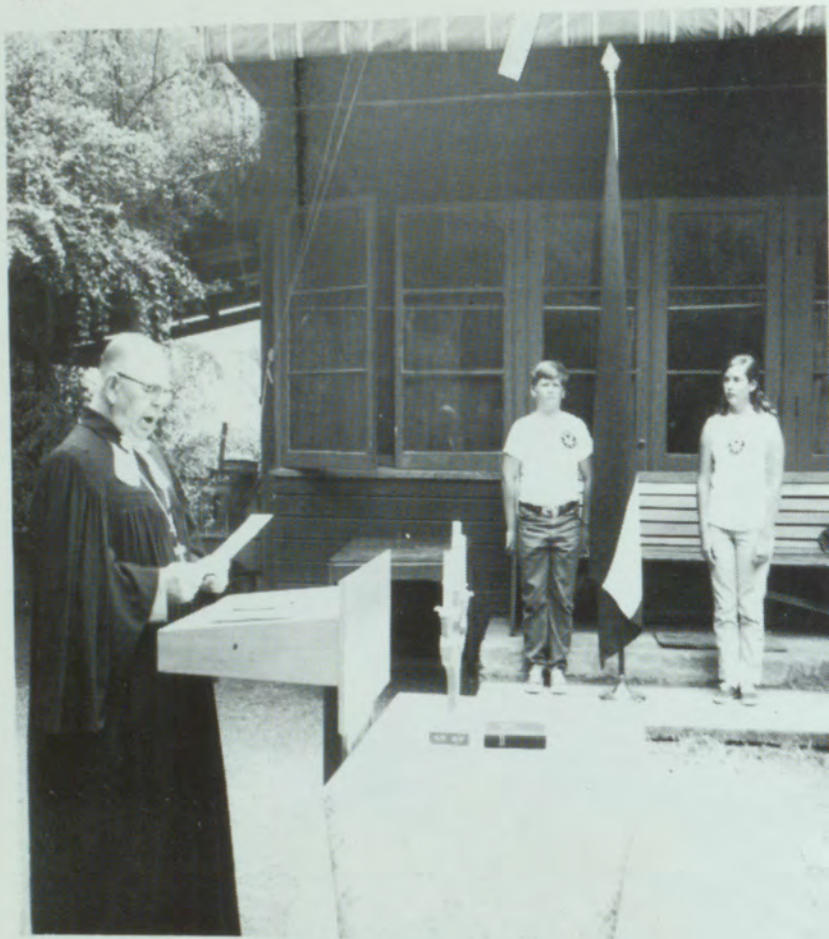

Dievs, svētī Latviju
Mūs: dārgo tēviju,
Svētī jel Latviju,
Ak, svētī jel to!

Kur latvju meitas zied,
Kur latvju dēli dzied,
Laid mums tur laimē diet,
Mūs' L a t v i j ā!

Latvijas karoga pasniegšana. No kreisās puses pie karoga vanadžu kopas priekšniece I. Blāķe un priekšnieces vietniece M. Stabule. Karogu saņem vanadzēnu nometnes vadītājs T. Sīlis.

Pasniegto karogu iesvētīja DV māc. G. Kness-
Kņezinskis. Pie karoga Māris Stabulis un Ilze Sīle.

Pie āra kamīna liesmām
par latviešu leģionāru
cīpām stāsta T. Sīlis.

Vanadzēni naktī pie ugunsкура San-
mateo pilsētas parkā 1957. g a d ā .

DV Apv. Ziemeļkalifornijā priekšnieka vietnieks V. Pa-
stenieks DV Centrālās valdes uzdevumā 1955. g. pas-
niedz T. Sīlim apbalvojumu DV nozīmi zeltā. No kr. p. :
V. Pastenieks, R. Slavinska, A. Pasteniece, T. S ī l i s ,
un DV Apv. valdes locekļi E. Blumbergs un J. Riekstiņš.

Būsim stipri garīgi, nekad neļausim
apsīkt vai bālēt mūsu tēvu zemes mī-
lestības un patriotisma ugunij!

Ja tā degs gaišās lie smās, tad varēs
būt droša mūsu tauta, mūsu zeme, mūsu
valsts, mūsu tēviņa.

Dr. K. Ulmanis.

"Dievs, Kungs ir mūsu stiprā pils"...

Pulcēties vakara jundai, - Andris Sīlis 1905. gadā.

Balvu izsniegšana vanadzēnu jaunākai grupai.

* * *

◀
Latviešu skolas Oaklandē pārzinis māc. G. Kņess-Kņezinskis pasniedz Ilzei Sīlei augstāko nopelnu stipendiju 1968. gadā. Sakarā ar Latvijas valsts dibināšanas 50 gadu atceri, ALA Izglītības birojs rīkoja zināšanu pārbaudi ASV latviešu pamatskolās un ģimnāzijās latviešu valodā, vēsturē, ģeogrāfijā, ticības mācībā un sabiedriskās zināšanās.

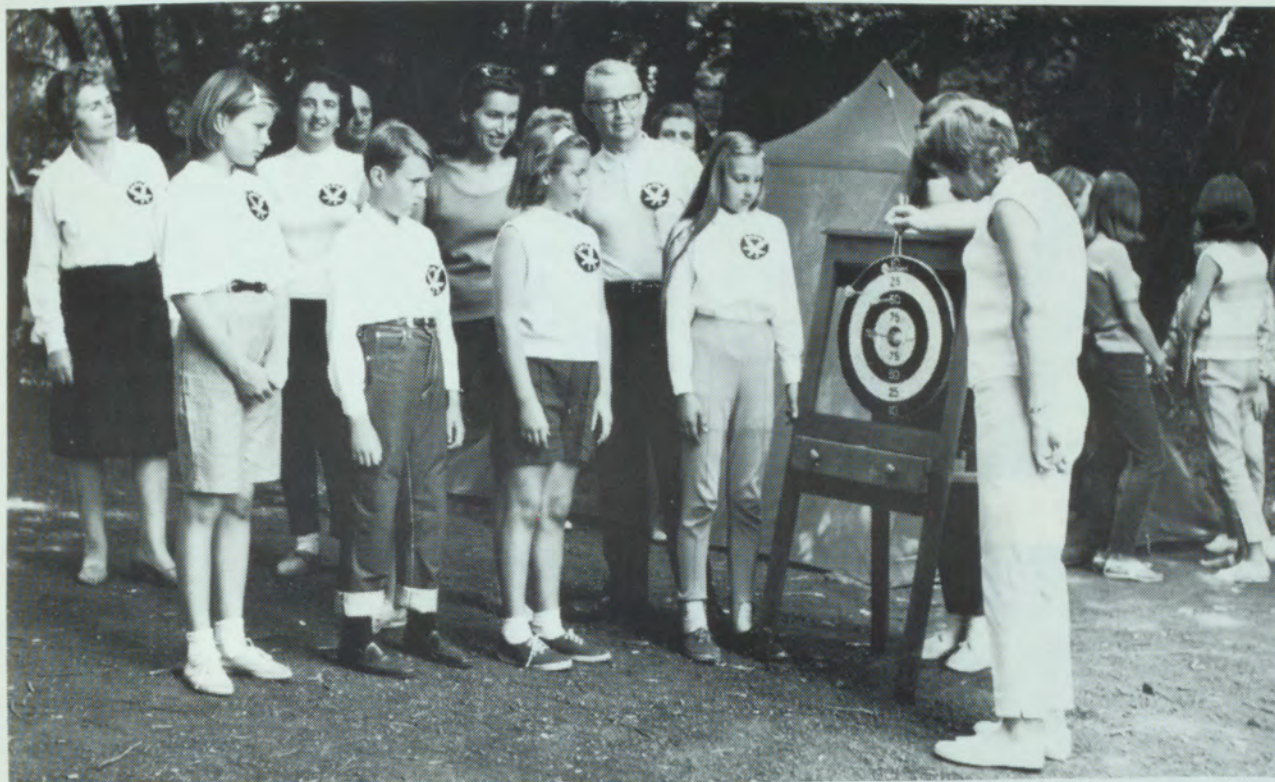
Zināšanas novērtēja pēc punktu sistēmas un zināmam skaitam augstāko punktu ieguvējiem piešķīra nopelnu stipendijas naudā. Ilze Sīle šinīs pārbaudījumos visas ASV mērogā ieguva pirmo vietu. Pēc tam viņa vēl pārbaudījumos piedalījās trīs gadus un arī ieguva piemo vietu ģimnāzijas audzēkņu grupā, saņemot augstākās stipendijas.

Vanadzēnu nometnē par sekmīgu grupu vadīšanu atzinības balvas saņēma arī vecākie vanadzēni - grupu vadītāji. No kreisās puses, balvu saņēmēji Guntis Rapa un Egils Stabulis ar balvu pasniedzējiem: DV Apv. priekšnieku L. Bleķi un nometnes vadītāju T. Sīli.

Vanadzēni 1967. gada nometnē ar ziediem apsveica nometnes vad. T. Sīli sakarā ar Kultūras fonda viņam piešķirto Krišjāņa Barona prēmiju jaunatnes audzināšanā. Ziedus T. Sīlim pasniedz Karina Vika, viņam aizmugurē L. Sīle.

VANADZĒNU
sporta nodarbības.

Mērķī sviešanas sacensības vada Mārīte Stabule, Aizmugurē no kreisās puses I. Blāķe un L. Sīle, zinteniece A. Plūģe un T. Sīlis.

Mērķī šaušana ar mazkalibra šauteni patika kā zēniem tā meitenēm.

Apmācības izveda Guntis Rapa (redzams uzņēmumā) un Egils Stabulis. Nometnē bija izveidojušās arī zēnu un meiteņu volejbola komandas, kas sīvi sacentās par pirmo vietu.

Tiesneši novērtē spēli

▲ Vanadzēnu nometnes tuvumā bija lauku saimniecība ar māju dzīvniekiem. Kādai mazai kazīnai patika, lai viņu paglauda un paauklē. Uzņēmumā redzama kazīnas paglaudīšana turot klēpī. Blakus jaunākais vanadzēns Eriks Makmurejs.

◁ Ainas no nometņu atklāšanas
Redzams Daugavas Vanagu mācītājs G. Kņess-Kņezinskis.

Vanadzēnu 10 gadu darbības atceres nometni atklājot 1966. gadā, No labās puses: DV Apv. Ziemeļkalifornijā māc. G. Kness-Knezinskis, apvienības priekšnieks Elmārs Blumbergs un apvienības goda priekšnieks Teodors Sīlis.

Vanadzēnu nometnē saimnieču pienākumus veica vanadzēs un Valdemārijas dāmas.

Vanadzēni jubilejas gadījumā katrai čaklai saimniecei pasniedza pa ziedam. No kreisās puses: M. Stabule, Dz. Pružinska, E. V i k a un L. Sīle.

V A N A D Z Ē N U
N O M E T N E S S A I M N I E -
C E S D A R B Ā. No kreisās
puses aiz galda: Mārīte
Stabule, Elza Vika, Irī-
na Blāķe un Liene Sīle.

K A L I F O R N I J A S S A U L Ē
I Z S L Ā P U Š O V I E N M Ē R
B I J A D A U D Z !

1965. gadā T. Sīlim atskatoties uz jaunatnes audzināšanā aizvadītiem 30 gadiem, Ziemeļkalifornijas latviešu biedrības priekšnieks P. Slavinskis (labajā pusē) pasniedza grāmatu "Paradīzes meklētāji".

GUNĀRS SELGA (Okupētā Latvijā 1968. g.)

Zvans

... Varbūt šī nav tava bērnība?
Tad šī ir mana! —

Mūsu skolai nebija zvana.
Zvanu mēs atradām rudenī,
Gaujienas pils dārzā, lietū ...
Ne jau baznīcas drūmajām skaņām
bronzas krūtīs bij lietas!

Zvanu mēs pacēlām
starp izvadītām bibliotēkas grāmatām,
starp saplīsušām ģimijas kabineta kolbām:
vispār —
starp karā izmocītiem cilvēkiem
un lietām.

Mēs sapratām —
zvans mums 1. septembri grib vēlēt,
Bet zvanam tāpat kā daudziem
tādēļ izrauta mēle.
Patrončaulīti mēs iekārām zvanā,
un zvans kļuva tumsu saskaldošs āmurs,
kuru dzirdēja Zvārtavā,
tāpat kā Sinolē.

Trapenē,

Umalniekos,

Aumeistaros,

Kaģumciemā ...

No Gaujas abiem krastiem
mūsu jaunība atnāca skolā
tajā drēgnajā, kara pēdējā ziemā.
Kritušā karavīra zābakos
mūsu jaunība atnāca skolā.
Un ļoti kautrējās sēdēt pirmajā solā.

Varbūt tā nav tava jaunība?
Tad tā ir mana!

Bet arī tu savu zvanu meklēsi vai kalsi.
Nepriecājies par maigu dūdojošu skaņu.
Galvenais — lai zvans sauc

ar patiesu balsi!

SVEICIENS DZIESMU
DRAUGIEM.

Sejas tālas, sejas tuvas,
Latvju ļaudis, latvju druvas
Sveicinam !

Lielu cīņu lepnas audzes,
Seno laiku dziesmu draudzes
Pieminam.

Nenīkstošu darba sparū,
Patiesu un brīvu garu
Godinam.

Pāri rūpēm, pāri briesmām -
Dziesmu draugus brīvām
dziesmām

Sveicinam !

* * *

DZIESMA BRĪVAI
LATVIJAI

Lai līgo lepna dziesma
Tev, brīvā Latvija !
Kā sauli uzlecošu
Sirds tevi sveicina.

Tu pērle iznirusi
No dzelmju pusnaktīm;
Kā pērli tevi dārgu

Mēs sirdī glabāsim.
Lai līgo lepna dziesma
Tev, brīvā Latvija !
Audz liela, skaista, spoža
Kā saule lecoša !

Vilis Plūdonis.

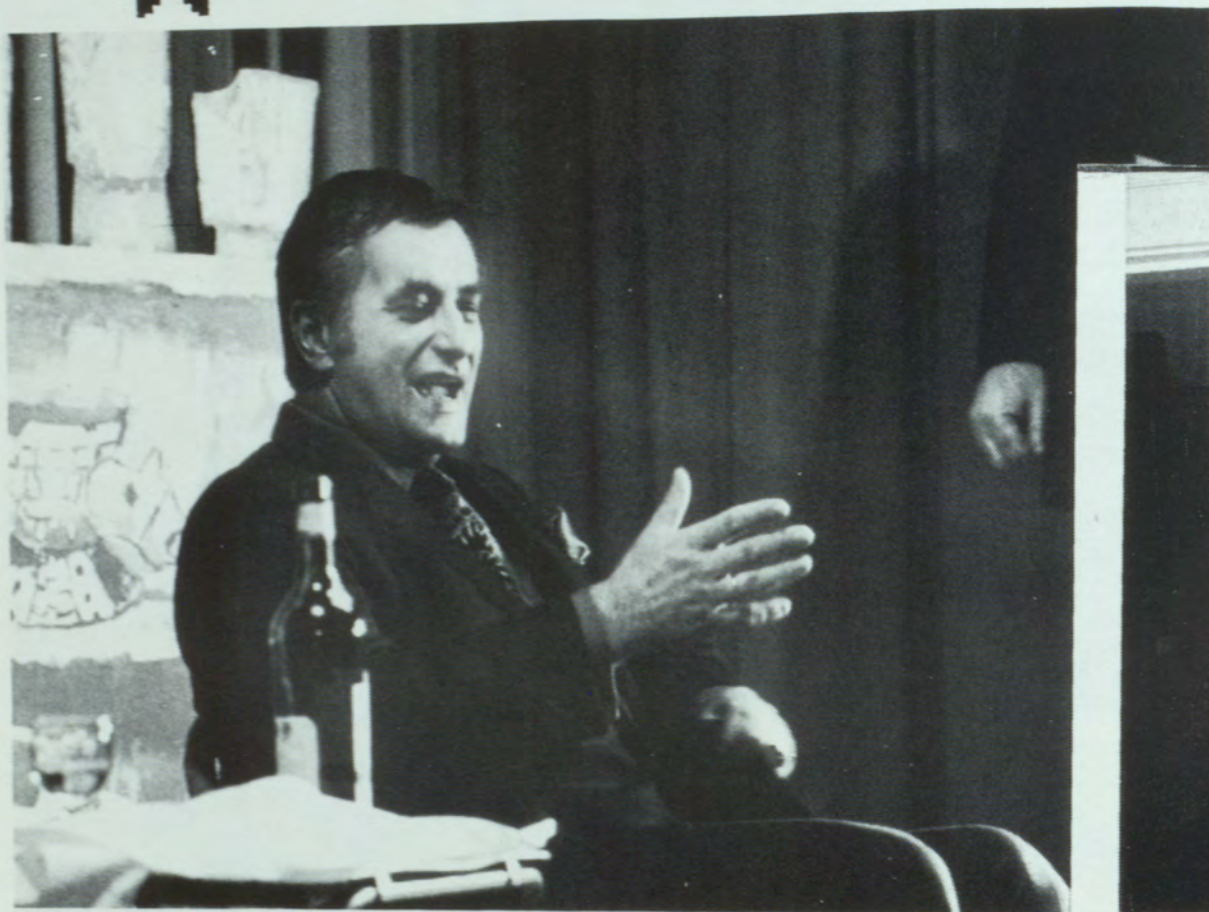
Vīru korim "Krīvs" pamati ir likti 1951. g., kad sāka darboties dziesmu ansamblis 7 vīru sastāvā diriģenta L. Bērziņa vadībā. Ansamblis strauji pieauga un svinot 10 gadu darbības atceri 1961. g. tas jau bija izveidojies par spēcīgu vīru kori un ieguva nosaukumu "Krīvs". Koris kuplināja visus lielākos sarīkojumus Ziemeļkalifornijā un katru gadu sniedza patstāvīgus koncertus Kalifornijas latv. centros un atsevišķu koncertu pirmajos Rietumkrasta dziesmu svētkos Sietlā 1962. g. Koris ir izdevis skaņu plati "Sveiciens dziesmu draugiem"

Uzpēmumā no kr. puses pirmajā rindā: J. Zuļģis, O. Turaidis (valdemārietis), A. Osītis, A. Kalniņš, E. Elstiņš, diriģents L. Bērziņš, I. Ābele, E. Eglīte, E. Dūcis, V. Ozols, A. Ozols un J. Rudzītis. Otrā rindā: A. Grīslis (valdemārietis), G. Grieze, A. Upenieks (valdemārietis), P. Paeglis, G. Skrastiņš, I. Bīns, O. Celle, V. Gulbis un T. Rubenis. Korī vēl dziedāja arī valdemārietis A. Savelis un klavieru pavadījumus spēlēja valdemārietis, pianists Dainis Turaidis.

Ziemeļkalifornijas D. V. teātris

VALDEMĀRIEŠA LAIMOŅA STABUĻA VADĪBĀ.

DV teātra vadītājs, režisors un aktieris Laimonis Stabulis redzams Anšlava Eglīša lugas "Jolanta Durbe" architekta lomā un pie lugas "Kazanovas mētelis" reklāmas plakāta. Viņš spēlēja Kazanova lomu.

* * *

Laimonis Stabulis abas šīs lomas nospēlēja lieliski, - radot neaizmirstamus skatuves tēlus, īpatnējus raksturā, izjūtu niansēs, straujā aizrautībā un pēkšņā pārgalvībā. Viss tas plūda it kā dabīgā liedzījumā, kas nāk no vienreizēja cilvēka-īpatnēja tipa,

kuru viņa raksturs un dēku gars ved nenovēršami preti zināmam liktenim-konkvencēm. Laimonis Stabulis spēj radīt skatuves tēlus, kas atmiņu vizijās vēl ilgi dzīvo pēc tam, kad skatuves priekškaris ir aizvēries. Laimonis visās spēlētās lomās

ir parādījis izcilu aktiera talantu un režisora ķerīenu. Viņa sniegums arvien ierosina domāt par agrāk redzēto profesionālo aktieru to pašu lomu tēlojumiem un salīdzinoši vērtēt līdzīgi.

Otrs lieliski talantīgs aktieris DV teātrim ir Gunārs Grieze, kas arī ir radījis neaizmirstamus skatuves tēlus par kuņiem vēl ilgi jādomā pēc izrādes.

Skatoties izrādes, kurās viņi piedalās, vienmēr ir bijis jādomā par trimdas talantiem, kam nav iespēju pilnīgi izaugt un attīstīties spēlējot profesionālā latviešu teātrī, jo trimdā tāda nav.

Redzot Laimoņa Stabuļa un Gunāra Griezes talantus gribas pieņemt, ka tie viņus normālos, brīvās Latvijas apstākļos, būtu noveduši uz profesionālo teātru skatuvēm. Tur viņi ar latviešu cilvēku patieso izjūtu un rakstura tēlojumiem būtu kļuvuši plaši pazīstami un viņu skatuves tēli iemīļoti.

Viņiem abiem ir arī otrs ar teātri saistīts talants, - Laimonim režisora-inscenētāja talants un Gunāram lugu rakstnieka talants. Diemžēl, šie talanti abiem var izpausties tikai patapas brīžos pēc i k d i e n a s maizes darba. G u n ā r s G r i e z e tomēr arī patapas brīžos ir uzrakstījis jau sep-

tiņas ejošas lugas, bet Laimonis Stabulis, pēdējā laikā dzīvodams tālu no latviešu centriem, savu talantu var izlietot sagatavojot lugu izrādes un inscenējumus amerikāņu sabiedrībai.

* * *

No kreisās puses: režisors Laimonis Stabulis pārrunā ar lugas "Vēlreiz Krautstatē" autoru Gunāru Griezi par lugas pirmizrādes inscenējumu, kurā autors kā aktieris līdzspēlēja.

"SKAPĒNA NEDARBI" L. Stabuļa režijā.

1. Aktieri "Skapēna nedarbos". Kreisā pusē augšas stūrī teātra administrators Verners Zariņš.
2. No kreisās puses režisors un aktieris L. Stabulis un lugu rakstnieks-aktieris Gunārs Grieze.
3. No labās puses Mārīte Stabule, rež. Laimonis Stabulis un Andrejs Eglīte.

Režisors Laimonis Stabulis lugā "Jautrais Saimnieks"
spēlē Vilka lomu.

Laimonis Stabulis un
Laimonis Silpiņš spēlē
"Skapēna nedarbos"

No kreisās puses: Ziemeļkalifornijas DV teātra
skatuves meistars E. Blumbersgs un režisors
Laimonis Stabulis ar palīgiem plāno skatuves
iekārtu un dekorāciju izgatavošanas iespējas.
DV teātris dekorācijām piegrieza lielu vērību,
daudzām izrādēm metus izstrādāja režisors
un lūdza arī palīgā vietējos māksliniekus.

Metus DV teātrim ir gatavojis A. Langmanis
un Gunārs Galviņš, veicot arī uzgleznojumus.

Ainas no J. Raiņa lugas "Pūt, vējiņi" krāšņās izrādes aktrīses Zeltas Skujiņas režijā un kur Laimonis Stabulis redzams Ulža lomā.

"BEIGU SĀKUMS"

Vienreizējs inscenējums Daugavas Vanagu teātrī bija Alfreda Dziļuma lugas "Beigu sākums" izrāde. Lugā rādīti latviešu karavīru traģiskie pārdzīvojumi un notikumi Otrā pasaules kara beigās, kad atklājas tas, ka slimnīca ar ievainotiem latviešu karavīriem paliks sarkanarmijas okupācijas joslā.

Autors šai lugai saturu ņēmis no sava jau publicētā romāna ar nosaukumu "Vakars uz ezera".

Uzvedumu inscenēja un režiju vadīja L. Stabulis un pats spēlēja arī ievainotā leitnanta lomu, bet Mārīte Stabule želsirdīgās māsas lomu.

Dekorātore bija zinteniece Anna Plūge.

Laimonis Stabulis un Mārīte Stabule

No kr. puses: Egils Stabulis ASV karavīra lomā un Andrejs Eglīte slimnīcas apkalpotāja lomā.

Apkalpotājs, leitnants un žēlsirdīgā māsa.

Žēlsirdīgā māsa M. Stabule un leitnants L. Stabulis.

Leonīds Bleķis ārsta lomā, viņam apkalpotājs "pašbrūvēto" uztraukuma bīžos iesaka kā labākās zāles.

Pēc "Beigu sākuma" beigām visi aktieri uz skatuves.
Vidū starp divām dāmām režisors Laomonis Stabulis.

Pēc "Beigu sākuma" beigām aizkulisēs uz skatuves.

ARNOLDS APSE

Vecais Vanags

Kurzeme, Prūsija, Pomerānija,
Belģijas bads un dzeloņu žogi.
Kas teica –
tie stāsti ir veci?
Nē, tie ir jauni,
kaut gadu desmiti pagājuši
un es esmu vecs.

Un tomēr - es esmu tas pats!
Kā gan var būt vēl tas pats?
Var!

Jo vēl arvien man sāp mani
kritušie biedri,
man sāp mums atņemtā zeme,
sāp kapenes tundrā,
sāp svešums,
un sāpēs līdz galam.
Es esmu tas pats,
jo mans gars liedz piedot un
uzsmaidīt svešiem,
kas manai tautai Daugavas krastos
liek dzīvot bez smaida –
Sakostiem zobiem.
Es esmu tas pats,
jo māju atslēgu paņēmu līdz –
tā ir man vēl šodien.

Un ja tā būs,
ka svešumā svētvakars pienāks,
es Latvijas atslēgu atdošu dēlam,
uz Aizsauli iešu
ar Daugavas Vanagu dziesmu,
un Aizsaulē būšu –
tas pats!

D. V. TEĀTRA PROGRAMMAS IEKŠPUSE

ZIEMEĻKALIFORNIJAS
DAUGAVAS VANAGU
TEĀTRIS

1966. GADĀ

KULTŪRAS FONDA GODALGOTĀS LUGAS PIRMIZRĀDE

Alfreda DZIŪMA

BEIGU SĀKUMS

Tragikomēdija 3 cēlienos 6 ainās.

Režisors: Laimonis STABILIS

Piedalās:

ĒRIKA	Sarkanā Krusta māsa	Māriete STABILIS
RUTA	kopēja	Līga GAIDE
Dr. AKMENS	ārsts	Leonids BLEKIS
RUMPE	virsraksts	Eduards DUCIS
BENEDIKTS	sātnieks	Andrejs EGLITE
DĀVIDS	leitnants	Laimonis STABILIS
MARTS	dīķkareivis	Peteris OZOLS
TEOBALDS	kareivis	Gunars GRIEZE
TOBIJS	kareivis	Emils ELSTIŅŠ
VĀRTU SARGI	latviešu leģionārs	Ivars BERZIŅŠ
	amerikāņu kareivis	Egils STABILIS

Notiek 1945. gada maijā, Vācijā

Pēc otrās un ceturtais ainas 15 minūšu starpbrīdis.

Dekoratore: Anna PLUĢIS

Skaņu efekti: Alfrēds GRĪSLIS un
Jānis ANDERSONS

Skatuves meistars: Elmārs BLŪMBERGS

Grimmi: Ādolfs STABILIS

Gaismotāji: Emils ELSTIŅŠ un
Aivars SAVELIS

Teātra vadītājs un pārstāvis: Laimonis STABILIS

ZEM BRĪVĪBAS UN MĪLESTĪBAS KAROGA

DAUGAVAS VANAGU CENTRĀLĀ VALDE IR IZSLUDINĀJUSI 1965. un 1966. G. PAR ORGANIZĀCIJAS JUBILEJAS GADIEM, KUROS VISOS PASAULES KONTINENTOS ESOŠĀS D.V. APVIENĪBAS UN NODALAS RĪKOS DARBĪBAS ATCERĒS SVĒTKUS, SARĪKOJUMUS VAI SANĀKSMES, LAI IZVĒRTĒTU D.V. ORGANIZĀCIJAS DARBĪBU ATZĪVĒTOS 20 GADOS, NOLŪKĀ SKAIDRĀK SASKATĪT NĀKOTNĒ FJAMOS CEĻUS UN NEIZMIRST NOTIKUMUS UN APSTĀKĻUS KĀDOS DAUGAVAS VANAGU ORGANIZĀCIJA DĪBINĀJĀS.

ŠINĪS DARBA ATCERĒS DAUGAVAS VANAGI VARĒS AR PATEICĪBU UN GANDARĪJUMU PIEMINĒT VISAS TRIMDAS SABIEDRĪBAS NEDALĪTO ATBALSTU UN AUSAUCĪBU KŌ TIE IR SAŅĒMUŠI VĀCOT ZIEDOJUMUS TRŪKUMCIETĒJIEM VAI VEICOT CITUS SABIEDRISKI KULTURĀĻUS PIENĀKUMUS.

DAUGAVAS VANAGI KALIFORNIJĀ, IEVADOT ŠĪS PAREDZĒTĀS ATCERĒS SVINĪBAS AMĒRIKAS KONTINENTĀ, IR IZVĒLĒJUSIES IZRĀDĪT ALFRĒDA DZIŪMA LUGU "BEIGU SĀKUMS" SANFRANCISKO UN HOLIVUDĀ, JO ŠINĪ LUGĀ ĻŌTI IEZĪNĪGI TĒĻŌTI NOTIKUMI UN IZJŪTAS OTRĀ PASAULES KARA BEIGĀS, PIRMS VĒĻ LATVIEŠU KARAVĪRI NONĀCA GŪSTĒKŅU NŌMETNĒS.

KĀ JAU TĀS VIŠĒIEM ZINĀMS, DAUGAVAS VANAGU ORGANIZĀCIJU NODĪBINĀJA LATVIEŠU KARAVĪRI 1945. GADA DECEMBRĪ, CEDELHEMAS GŪSTĒKŅU NŌMETNĒ, BELĢIJĀ.

ATZĪVĒTOS 20 GADOS ŠĪ ORGANIZĀCIJA IR IZVEIDOJUSIES PAR VIENU NO SPĒCĪGĀKĀM LATVIEŠU CĪŅAS ORGANIZĀCIJĀM BRĪVAJĀ PASAULĒ. BLĀKUS BRĪVĪBAS CĪŅU KAROGIEM, DAUGAVAS VANAGI IR PACĒĻUŠI ARĪ MĪLESTĪBAS KAROGU, KĀS APNEH GRŪTDIENUS SVĒŠĀTNĒ UN DZIMTENĒ. DAUGAVAS VANAGIEM ŠŌ MĪLESTĪBAS KAROGU UZDĀVINĀJA LATVIEŠU TAUTA TĀĻĀJĀS CĪŅU DIENĀS AUSTRUMU FRONTĒ, BARGĀ ZIEMAS SALĀ. TĀS PACĒĻĀS TUR TAI BRĪDĪ, KAD NO DZIMTENES UZ FRONTI, DAUDZU SIRŽU UN MĪLESTĪBAS PĀVADĪTAS, SĀKA PLŪST SVĒTKU PACĪNAS, SILTI KAMZOĻI, CIMDI UN ZEĶES. TAD ŠĪS KARŌGS SILTI APNĒMA KARAVĪRUS BUNKUROS, IERĀKUMOS UN KĀĻĻOS CĪŅU LAUKOS, DŌDŌT TIEM LĒĻU MORĀĻISKU SPĒKU IZTURĒT, CĪNĪTIES PĀRDABĪSKĪEM SPĒKIEM PĒT IZBRUCĒJIEM UN SALU AR APZIŅU, KĀ DZIMTENĒ ESOŠĪE KARAVĪRUS NAV ATZMIRSUŠĪ UN NEATZMIRSĪS.

ŠŌDIEN ZEM ŠĒM MĪLESTĪBAS UN BRĪVĪBAS CĪŅU KAROGIEM, KŌ SAVĀS RŌKĀS PACĒĻTUS TUR DAUGAVAS VANAGI, PULCĒJĀS JAUNI CĪNĪTĀJI, JO PĪEDERĪBU DAUGAVAS VANAGU BRĀĻĪBĀI NŌSĀKA TĪKĀI KĀTRĀ LATVIEŠĀ PAŠĀ DĒDZĪGĀ SIRDS, KĀS KRĪSTĪEŠĀ MĪLESTĪBĀ GRĪB PALĪDZĒT GRŪTDIENĪEM UN KĀLPŌT LATVIJAS BRĪVĪBAS CENTIENĪEM.

ŠĪ DAUGAVAS VANAGU BRĀĻĪBĀ, KURĀ APVIENŌTAS BRĪVĪBAS ĀĻKĀS, KRĪSTĪEŠĀ UN TĒVZEMES MĪLESTĪBĀ AR PAĻĀUŠĀNOS UZ DIEVU KĀ VISU VĀRENO, NAV SALĀUZĀMA UN SĀGRĀUJĀMA, LAI GĀN TĀS IZNĪCĪNĀŠĀNĀI KŌMŪNĪSTĪ IR RADĪJUŠĪ VESELĀS TESTĀDES AR SIMTIEM DĀRBĪNĪEKU UN IZGĀŽ MILZU LĪDZEKĻUS. BET ŠĪE MŪSU TAUTĀS APSPIEDĒJU NEGĒĻĪGTE, AR MELĪEM UN NAIDU PĪESĀTĪNĀTĪE, UZBRUKUMĪ DAUGAVAS VANAGU ORGANIZĀCIJĀI, TĪKĀI IZCEĻ UN PARĀDA TĀS LĪĒĻU NOZĪMI CĪŅĀ PAR LATVIEŠU TAUTĀS TĪESTĪBĀM BRĪVAJĀ PASAULĒ.

DAUGAVAS VANAGI SAVĀ DĀRBĪBĀ APZĪNĀS, KĀ ŠŌDIENĀS DZĪVES MATERIĀĻĀ LABKLĀJĪBA BŪS TĪKĀI LĪDZ PĪRMAJĀM LĪĒĻĀKĀM PĀRBAUDĪJUMĀM. PASAULĒ VĒĻ PĪĻNA PRETĒŠKĪBU, NĒMIERU UN KĀRA DRAUDĪU. TĀPĒC KĀTRĀM JĀKRĀJ VĀTRĀK GĀRĪGĀS VĒRTĪBAS AR KURĀM PĀSTĀVĒT VISLĒĻĀKOS PĀRBAUDĪJUMĀ BRĪŽOS UN PŌSTĀ.

NĀKŌTNĒ RAUGŪTĪES IR JĀGĀDĀ, LAI IZĀUG DĒDZĪGI LATVIEŠĪ UN LAI MŪSU TAUTĀ NEIZNĪKST TĪCĪBAS SPĒKS UN DZĪVES ĒRTĪBAS NEIZPLĒN VARŌŅU GĀRS. DAUGAVAS VANAGU ORGANIZĀCIJĀ IEVADĪTĀIS JAUNŌ VANADZĒNU AUDZĪNĀŠĀNAS DĀRBS IR NĀKŌTNES KĪĻĀ TAM, KĀ "TĒVU PĒDĀS" STĀIGĀS ARĪ DĒĻĪ UN MEĪTĀS.

ATZĪVĒTOS 20 DĀRBĪBAS GĀDOS DAUGAVAS VANAGI UN VANADZĒS IR PĪERĀDĪJUŠĪ, KĀ VIŅŅU GĀRĀ SPĀRŅI NEKĀD NEPĀGURST LĪDŌJŌT PĒTĪ MŪSU VISU LĒĻĀKĀJĀM MĒRKĪM - BRĪVĀI LATVIJĀI, KURĀ MŪZĀM NĒRĪMST DAUGĀVĀS KRĀCES UN LATVIJU VARŌŅU GĀRS. DĪEVS SVĒTĪ LATVIJU!

T. SĒĻIS
DAUGAVAS VANAGU APVIENĪBAS ZIEMEĻKALIFORNIJĀ
PRIEKŠNĪEKS

(1963. gadā)

ARĪ BĒRNIEM PATĪK TĒĀTRIS

1. Vanadzēni nometnē pie ugunsкура uzved tautas pasaku "Vecais abrenieks". Uzvedumus sagatavot bērniem palīdzēja skolotāja L. Sīle.
2. Dalībnieki, kas spēlēja pasaku "Sarkangalvīte un vilks".
3. Uzvedums "Dzimšanas dienas svinēšana".

* * *

Daudz tādu tautiešu, kas kādu graudiņu iesējuši tūlī grib plaut. Tādi dienas algādži lai mātās pazīt tos vīrus, kas paši ir bijuši ceļa lauzēji, arāji un sējēji dienas karstumā; kas laikmeta vagā iekaisīja darbus, kas tikai nākamībai atnes rosmīgu zelmeni un kuŗos augļi klusi zied mūžībai.

Ausēklis.

(Dzejnieka vārdi domājot par Adolfu Alunānu kā ceļa lauzēju latviešu teātrim Tautas atmodas laikmetā)

Valdemārijas 45 gadu darbības atceres svētki

Intensīvā un spraigā darbībā bija nemanot aizskrējuši atkal pieci gadi un šajos gados kopai bija izdevies izveidot gludu sadarbības ceļu ar visām Ziemeļkalifornijā esošām akadēmiskām un arī ar citām organizācijām un draudzēm. Tuvojās Valdemārijas 45. gada svētki, kopas konvents nolēma tos atzīmēt ar plašākām svinībām paredzot arī koncertu un kopēju azaidu visiem svētku dalībniekiem.

Svētki risinājās 1972. g. 11. februārī Alamo pilsētiņas skaistās "Round Hill Country Club" telpās ar 64 dalībniekiem, to vidū visu akadēmisko un citu organizāciju un draudžu pārstāvji. Kluba telpas šinī vakarā bija tikai Valdemārijas rīcībā un valdemārieši katru dāmu ierodoties svētkos sveica ar orchidējas ziedu. Svētku norisi vadīja kopas audzinātājs L. Stabulis. Svinīgo svētku konventu atklājot kopas seniors T. Sīlis aicināja visus nodziedāt "Daugav s abas malas", ko novadīja dziesmotājs A. Grīslis. Mūžībā aizgājušo, leģiona cīņas kritušo un vergu nometnēs nomocīto valdemāriešu piemīnai, audzinātājs L. Stabulis aizdedzināja piemiņas svečītes. Goda filistrs prof. N. Kreišmanis un vijolnieks A. Upenieks atskaņoja "Integer vitae". Turpinot uzrunu kopas seniors T. Sīlis sveica visus viesus un norādīja uz nacionālo pacilātību Latvijas valsts pirmajos patstāvības gados, kas izraisījusi studentos domu par konkordiju dibināšanu un tīri latvisku studentu sadzīves tradīciju radīšanu. Uzrunu noslēdzot visi nodziedāja brīvās un neatkarīgās Latvijas valsts himnu "Dievs, svētī Latviju".

Sekoja goda filistra prof. N. Kreišmana akadēmiskā runa "Indijas nemieri vēsturiskā skatījumā". Runa bija vēsturiski un aktuāli ļoti interesanta, jo rādīja seno bagāto Indiju, tad nokļūšanu angļu iz-

mantošanā, kas ar "skaldi un valdi" politiku izmantojot dažādas ticības un ciltis, sanaidoja un sašķēla tās, padarot tā nespējīgas pretoties Indijas izlaupīšanai. Angļi izlaupot Indiju atstāja tās iedzīvotājus nabadzībā un postā bez sociālās aizgādības un skolām, bet ar lielu naidu atsevišķu cilšu starpā. "Tāpēc paies vēl ilgi gadi līdz Indijā iestāsies miers, saskaņa un normāla valstiska dzīve ar vienotu tautas apziņu", bija profesora secinājums. Profesors salīdzinoši pieminēja arī latviešu tautu, kad to 12. g. s. vācieši ar "skaldi un valdi" metodi sāka pakļaut savai verdzībai un izmantošanai.

Pie kopējā vakariņu galda kopas seniors T. Sīlis uzaicināja visus tukšot vīna glāzes vēlot saules mūžu Latvijai un Valdemārijai. Pēc vakariņām apsveikumus ievadīja Studenšu korporāciju kopas seniore Ruta Radvany un pasniedzot ziedus kopas senioram T. Sīlim, novēlēja Valdemārijai raženus turpmākos darbības gadus sadarbībā ar citām akadēmiskām organizācijām un izteica cerību, ka varbūt viņai būšot gods Valdemāriju apsveikt arī pēc vēl nākošo 45 gadu aizvadīšanas, brīvā Latvijā.

Konkordijas Zintnieces kopas seniore Fižēnija Blumberga un viceseniore Dr. S. Zīrāka sveica Valdemāriju pasniedzot latviskiem ornamentiem rotātu paplāti un rozes. Seniore savā apsveikumā pakavējās pie patreizējiem dažādiem ideoloģiskiem strāvojumiem un norādīja, ka konkordijām un konkordiešiem par visu augstāk jātur latviskās tradīcijas, latviskā dzīves ziņa, labākie tikumi un jādeg nacionālos centienos, lai izturētu trimdu un būtu vienots spēks cīnoties par Latvijas brīvību.

Korporāciju kopas seniors A. Liepiņš apsveicot Valdemāriju izteica cerību, ka nākotnē sadarbības

ceļā visi grumbuļi un bedres vēl gludāk nolīdzināsies un akadēmiskās organizācijas kā vienots spēks palīdzēs Latvijai atgūt brīvību. Līdzīgu sadarbības un vienotības domu izteica arī L. U. Vienību Savienības kopas vecākais P. Slavinskis. Sirsnīgus sveicienus, līdz ar tālo gadu atmiņām no studentu dzīves Rīgā un tikšanos tur ar valdemāriešiem, kā dedzīgiem cīnītājiem par latvisko garu un latvisko sadzīvi, nodeva rakstnieks Jānis Klīdzējs kā akadēmiskās organizācijas "Dzintars" pārstāvis. J. Klīdzējs atcerējās kādu viesošanās reizi Rīgā Valdemārijas svētkos un tur viņu pārsteidzis tas, ka rīkojušies un vadījuši visu tikai jauni zēni, bet svētku viesu pirmajās rindās kā Valdemārijas goda filistri sēdējuši pazīstami profesori, rakstnieki, karavīri un citi kultūras darbinieki. Tā bijusi reta parādība jaunā organizācijā, ka tās idejai pievienojas tik izcilas personas ar sirmām galvām.

Teoloģiskās brālības "Auseklis" pārstāvis māc. G. Kņess-Kņezinskis apsveikumā norādīja, ka valdemārieši Ziemeļkalifornijā ir ļoti aktīvi arī vispārējā sabiedriskā darbā uzņemoties pienākumus arī skolās, draudzēs un vispārējās organizācijās.

Rakstniece Elvīra Kociņa sveicienus nodevā no Vienotnes "Latviete" un pasvītvoja, ka viņa valdemāriešu saimes vidū arvien jūtoties kā mīļu draugu vidū, kā savās mājās un priecājoties par pagodinājumu, ka valdemārieši viņu vienmēr aicinot arī uz saviem noslēgta rakstura konventiem, priekšlasījumu un diskusiju vakariem. Sevišķu saviņojumu viņā radot vienmēr mājīgais Ziemsvētku konvents esot sirsnīgo valdemāriešu un zintenieču ģimenes locekļu vidū.

Goda filistrs prof. J. Turaidis aicināja visus akadēmisko organizāciju locekļus ikbrīdi domāt par konkrētiem darbiem savas tautas eksistences un

kultūras nodrošināšanā. Jāatbalsta jaunās paaudzes radītais Latviešu Fonds, kļūstot par tā biedriem. Valdemāriju apsveica arī citu organizāciju un draudžu pārstāvji, bet rakstiskos apsveikumus noslasīja kopas sekretārs J. Kanaševics.

Apsveicējiem pateicās kopas seniors T. Sīlis un norādīja, ka konkordijas Latvijas valsts sākumā ir radušās jaunības straujuma un nacionālā degsmē. Tās dibināja un izauklēja, kā jau to dzirdējām no J. Klīdzēja, jaunekļi, kuriem nekādu šķēršļu pārvarēšana nelikās grūta, lai tikai piepildītu savus nacionālos ideālus. Dedzība un straujums ir jaunības daļa, bet tā izraisīja arī domstarpības ar vecākām akadēmiskām organizācijām un nācās piedzīvot arī sarūgtinājumus, bet šodien visam tam ir garā jāpaceļas pāri, ļaujot vietu sadarbībai, uzticībai un draudzībai. Šodienas skatījumā sevišķi augstu ir jāvērtē vecāko akadēmisko organizāciju korporāciju patriotiskais gars Latvijas traģiskākās dienās 1918. g., kad korporācijas Selonija un Tālavija pieņēma lēmumu stāties ar ieročiem rokās cīņā ar latviešu tautas apspiedējiem, lai kļūtu brīva un neatkarīga Latvijas valsts. Tā ir izcila, vienreizēja priekšzīme, gatavība upurēt savas dzīvības, lai taptu neatkarīga Latvijas valsts. Šī reāli radītā priekšzīme aizrāva citus, radās studentu rota, skolnieku rota, kas ir krāšņākie ziedi jaunatnes ideālismam Latvijas brīvības cīņās. Tas bija kodols Kalpaka un Zemitāna karaspēka vienībās no kā izauga Latvijas armija, kurā vienīgi spēja mums dot skaistos brīvības gadus savā senču zemē. Šo priekšzīmi un jauneklīgo ideālisma garu nekad nedrīkstām aizmirst, tad Latvija atkal celsies brīvībā.

Pēc šīs noslēguma runas visi pacilātībā nodziedāja Valdemārijas draudzības dziesmu "Nu, sveiki brāļi, kas šē kopā esam".

Svētku koncertu ievadīja tenors Alfreds Grīslis nodziedot A. Kalniņa "Aizejot" un E. Dārziņa "Teici to stundu, to brīdi". Vijolnieks Adolfs Upenieks atskaņoja J. Vītoliņa "Suītu danci", J. Brāmsa "Valsi" un A. Sejbolda "Tiroliešu deju".

Tenors Roberts Romanovskis dziedāja A. Jurjāņa "Jel nevaicā", "Kā zagšus" un "Jele pasmaidi". Noslēdzot koncertu sevišķi iejūtīgi viņš nodziedāja J. Vītola "Pie tava augstā loga" un "Aizver actiņas". Aplausiem nerimstot bija jādod piedevas un atkārtojumi. Klavieru pavadījumus veica goda fil. prof. N. Kreišmanis.

Pēc koncerta sekoja saviesīgā daļa ar dejām un dziesmām. Valdemārijas dāmas savas seniores L. Sīles vadībā bija rūpējušās, lai arī pēc vakariņām visā saviesīgās dzīves laikā uz galdiem netrūktu pīrādziņu, Jāņu siera un dažādu cepumu.

Visi aizejot savās pateicībās liecināja, ka Valdemārijas svētki bijuši bagāti saturā, sirsnībā un draudzībā. Tie stiprinājuši ticību latvju nemirstīgam garam un Latvijas brīvībai.

* * *

Valdemārieši 45 gadu darbības atceres svētkos. No kreisās puses pirmā rindā: kopas vice-seniors Egils Stabulis, kopas seniors T. Sīlis, sekretārs J. Kanaševics. Otrā rindā: H. Pāvuliņš, A. Upenieks, goda fil. N. Kreišmanis, goda fil. J. Turaidis, A. Renga, L. Stabulis, A. Grīslis, A. Savelis un L. Grāveris. Trešā rindā: A. Arājs, A. Stabulis, A. Bleķis, Juris Stabulis, J. Zalte un Arturs Langamanis.

Viesus sagaidot Valdemārijas 45 gadu darbības atceres svētkos visas dāmas rotāja ar orchidēju ziediem. No labās puses svētku viesi: korporāciju kopas seniors A. Liepiņš, studenšu korporāciju kopas seniore Ruta Radvany, viņas vīrs Radvany, Liepiņa kundze un Valdemārijas kopas seniors T. Sīlis.

Valdemārijas jubilejā Zintenieces kopas seniore E. Blumberga nodeva kopas senioram T. Sīlim latviskiem ornamentiem rotātu paplāti un viceseniore Dr. S. Zīraka sveica ar ziediem.

Valdemārijas kopas seniors T. Sīlis ar uzrunu atklāj svētkus. Pie prezidija galda kreisā pusē vice-senors Egils Stabulis, labā pusē kopas sekretārs Juris Kanaševics.

Akadēmisko organizāciju pārstāvji svētkos. No kr. puses: E. Blumberga (Zinteniece), G. Kņess-Kņezinskis (Auseklis), E. Kocipa (Vienotnes), P. Slavinskis (L.U. Vienību Sav.), T. Sīlis, J. Klīdzējs (Dzintars), Ruta Radvany (studentu korporāciju kopa) un A. Liepiņš (korporāciju kopa).

Valdemāriju jubilejā sveic
Ziemeļkalifornijas studen-
šu korporāciju kopas se-
niore Dr. Ruta Radvany, pa-
sniedzot Valdemārijas Ka-
lifornijas kopas senioram
T. Sīlim ziedus.

"Tev mūžam dzīvot, Latvija,
Tu tēvzeme mums, Dieva dota !
Lai latvju tauta vienota
Aug spēkā, slavā, daiļumā !"

Ciemos pie zinteniecēm

Valdemārieši, Valdemārijas dāmas, zintenieces un visi valdemāriešu un zintenieču ģimeņu locekļi Kalifornijā ir viena nedalāma draudzīga saime. Draudzība izpaužas konventu dzīvē un vispārējās sabiedriskās rosmēs. Valdemārieši ciemojas pie zinteniecēm viņu svinīgos konventos, svētkos un lielākās sanāksmēs, tāpat zintenieces pie valdemāriešiem. Katru gadu ir kopīgs Ziemsvētku svinīgais konvents. * * *

Konkordijas Zintenieces Kalifornijas kopas zintenieces 1965. gadā. No kreisās puses pirmā rindā: Maija Gudrā, Līga Blāķe, Gunta Zalte, Edīte Vanaga. Otrā rindā kopas prezidijs: Ārija Krātiņa, kopas seniore Eiženija Blumberga un Edīte Rituma. Trešā rindā: Velta Lamberta, Ārija Sila-Ezergaile, Dagmāra Lejniece, Anna Pluģe, Silvija Zīraka un Zigrīda Lenerte. Iztrūkst: Galina Kolba, Biruta Pluģe, Zaiga Kanaševica un Elīne Blumberga.

Zintenieču kopas prezidijs 1978. g. No kr. puses Zaiga Kanaševica, Eiženija Blumberga un Silvija Zīraka.

Zintenieču gada svētkos.

Zintenieču krāsu konvents. No kr. puses: Dr. S. Zīraka,
D. Lejniece, A. Sila-Ezergaile, A. Cimdiņš un T. Sīlis.
1962. gadā

Pie Valdemārijas karoga. Labā pusē Zinte-
nieces kopas seniore F. Blumberga, T. Sīlis
un Aleksandrs Cimdiņš.

Konkordijas Zintenieces 37 gada svētkos.
No kreisās puses pirmā rindā Zintenieces
kopas prezidijs: D. Lejniece, F. Blumberga
un Galina Kolba.

Otrā rindā: A. Cimdiņš, R. Blāķis, Maija
Gudrā, Ārija Sila-Ezergaile, Edīte Rituma,
Līga Blāķe, Juris Kanaševics un A. Grīslis.

No kr. puses: A. Sila-Ezergaile, B. Plūģe, A. Plūģe,
A. Cimdiņš un Dainis Turaidis. (1962. gadā)

D. Lejniece, S. Zīraka, B. Plūģe un F. Blumberga.
(1962. g.)

No kreisās puses: D. Lejniece, F. Blumberga,
A. Plūģe, A. Grīslis, L. Stabulis, A. Cimdiņš, ◊
māc. G. Kness-Knezinskis, J. Kanaševics un c.

1965. gadā.

* * *

Seniore
F. Blumberga ar
dāvātiem
svečtu-
riem
"CZ"

Zintnieces 1972. g. No kr. puses:
Z. Kanaševica, D. Lejniece, F. Blumberga,
S. Zīraka, B. Plūge, A. Ezergaile un R. Rituma.

No kr. puses: M. Stabule, Dz. Grīse un L. Sīle

No kr. p. Z. Kanaševica un E. Blumberga.

Ciemos pie zintniecēm 1979. g. Losgatosā.

Ciemos pie zinteniecēm Sanfrancisko 1977. gadā.
No kr. puses: Dr. N. Bojārs, Andris Sīlis, L. Sīle,
T. Sīlis, Zintenieces kopas viceseniore Z. Kanaševica,
kopas seniore E. Blumberga, sekretāre S. Zīrāka un Alfreds Grīslis.

Pēc mūzikāliem priekšnesumiem soprāns
Biruta Plūģe - Sereda un pianists Dainis
Turaidis.

* * *

1978. gadā Losgatosā. No kreisās
puses pirmā rindā: L. Sīle, D. Lejniece un Elīne Blumberga.
Otrā rindā: B. Turaida, M. Stabule,
E. Blumberga, T. Sīlis, L. Stabulis,
G. Kolba un Z. Kanaševica.
Trešā rindā: N. Bojārs, A. Langmanis,
J. Kanaševics un A. Lejnieks.

C I E M O Š A N Ā S.

No kreisās puses:
A. Cimdiņš, K. Sils
un L. Grāveris.

No kr. puses:
M. Stabule, Z. Kana-
ševica, Z. Turaida,
B. Turaida, L. Sīle, K.
Upeniece, M. Pavu-
liņa, E. Blumberga,
A. Puģe un D. Lej-
niece.

* * *
Tēvzemei,

zinātnei,

skaidrībai,

d a i l e i !

* * *

No kreisās puses: Galina Kolba, L. Sīle,
H. Lejniece, Ilze Sīle, Austra Reine, Dag-
māra Lejniece un Eižēnija Blumberga.

No kreisās puses: S. Zīraka, Dz. Grīslē, Daina
Kanaševica, L. Sīle un Zaiga Kanaševica.

Valdemārieša, tautsaimniecības maģistra Hugo Pāvuliņa 70 mūža gadu atcerē viņu 1975. g. apsveica Valdemārijas kopas audzinātājs L. Stabulis un Valdemārijas dāmu pārstāve Mārīte Stabule. Augšā kr. stūrī: Marta Pāvuliņa, Hugo Pāvuliņš un L. Stabulis. Apakšā labajā stūrī no kr. puses: Marta Pāvuliņa, Hugo Pāvuliņš un Mārīte Stabule. Visos konventos un sanāksmēs, kur Hugo bija klāt, valdīja dziesmu gars, draudzīga gaisotne, spraigas domu izmaiņas par dzīves patreizējiem notikumiem un nākotnes izredzēm. Mīlais draugs un dedzīgais valdemārietis mūžībā aizgāja 1977. g. 21. augustā.

Valdemārijas kopas audzinātājs(kr. p.) L. Stabulis 1972. g. pasniedz senioram T. Sīlim 60. g. jubilejā valdemāriešu dāvanu Nameja gredzenu zeltā, ko izgatavojis kapteinis Žanis Butkuss.

No kr. puses priekšā sēd: Andris Sīlis un L. Stabulis. Stāv: J. Kanaševics, A. Grīslis, A. Langmanis, T. Turaidis un T. Sīlis.

* * *

Draugi jau no studiju laikiem.

A. Cimdiņš un L. Grāveris bija draugi jau no studiju laikiem Rīgā un abi arī tur aktīvi darbojās Valdemārijā. L. Grāveris Latvijas universitātes tautsaimniecības fakultāti beidza 1941. g. un strādāja par Auces rajona nodokļu inspektoru līdz 1945. g. devās trimdā uz Vāciju. ASV viņš ieceļoja 1950. g. un strādāja Ņujorkā par grāmatvedi līdz

Jurists Aleksandrs Cimdiņš(kr. p.) un tautsaimnieks Leopolds Grāveris 1960. g. Sakramento pilsētā Valdemārijas Kalifornijas kopas dibināšanas laikā.

* * *

1959. gadā pārcēlās uz pastāvīgu dzīvi Kalifornijā un strādāja par grāmatvedi Sakramento pilsētā.

1968. g. aizgāja pensijā un nopirka nelielu mājiņu Napas pilsētā, kur dzīvoja līdz aiziešanai mūžībā 1981. gadā.

Leopolds Grāveris, tāpat kā viņa draugs A. Cimdiņš, aizejot mūžībā atstāja līdzekļus Valdemārijas Kalifornijas kopas darbībai un Valdemārijas idejas saglabāšanai publikācijās.

A. Cimdiņš mūža miegā atdusas Sakramento kapsētā, bet L. Grāveris latviešu brāļu kapos pie Ņujorkas. Abiem draugiem ar Valdemārijas Kalifornijas kopas gādību Brāļu kapos pie Ņujorkas ir piestiprinātas piemiņas plāksnītes.

* * *

Kalifornijas valdemārieši satiekot valdemārieti Zigurdu Ritmani, kas dzīvo Portlandē, Oregonā. No labās puses : L. Stabulis, Z. Ritmanis, Juris Stabulis un T. Sīlis.

Valdemārijas goda filistrs prof. N. Kreišmanis ar savu krustdēlu Imantu Leiti 1954. g. Sakramento.

" Mēs trimdā nekad nedrīkstam pazaudēt Krišjāņa Valdemāra, Kronvalda, Ausekļa un Kārļa Ulmaņa nacionālo garu un cēntienus būt pašiem noteicējiem savā senču zemē".

Prof. N. Kreišmanis.

(Citāts no viņa akadēmiskās runas 1977. g.)

Valdemārijas trio un soliste. No kreisās puses:
V. Gudrais, A. Upenieks, A. Grīslis un B. Plūģe.

Juris Kanaševics paraksta juniora solījumu (1963. g.)
No labās puses: kopas seniors L. Stabulis, A. Grīslis,
Rūdolfs Blāķis un T. Sīlis.

* * *

Grūtsirdīgs putns tu esi,
No mājām izdzīts un svešs,
Pasaules ciešanas nesi,
Tālu šalc dzimtenes mežs.
Celsies reiz dzimtene mīlā,
Spārnos latviešu tautu,
Tagad liec dzīvību ķīlā,
Laimas karogā skautu !
Jānis Veselis.

* * *

Valdemārijas kopas seniors L. Stabulis
uzliek junioram J. Kanaševicam juniora
cepuri. Asistē: A. Grīslis un T. Sīlis.

Kārlis Dzelzītis

M Ā C I M Ū S !

Latvju ģints,
Māci mūs dzīvot
Dzīvi augstāko, brīvo,
Kas mūžīga būs.

Tēvtēvu zints,
Māci mūs minēt
Mīklas un laikus zināt,
Kas nākotnē dus.

Dzimtenes klints,
Māci mūs stāvēt,
Pastāvēt, ejot pat nāvē,
M ā c i m ū s !

1972. g. 18. novembra svētkos Sanfrancisko ziedojumus Minsteres latv. ģimnāzijai vāca jaunieši Māris Stabulis un Ilze Sīle. Pēc tam ziedojumus ģimnāzijai vāc katru gadu 18. novembra svētkos.

* * *

No labās puses rakstniece Elvīra Kociņa, Dzintra Grīse, goda filistrs J. Turaidis un D. Kanaševica.

Tautas deju kopas "Ritenītis" dejotāji 1975. gadā.

VALDEMĀRIJAS FILISTRS PROF. Dr. KĀRLIS DZELZĪTIS bija daudzšķautnaina, zinoša, filozofiskas ievirzes, krāšņa un interesanta personība. Viņš jaunības laikos bija aizrāvis ar sociālisma mācību, kļuvis Dieva noliedzējs iedomājoties, ka tikai cilvēka radītās idejas un dzīves kārtība būs tās, kas atnesīs cilvēcei laimi un labklājību. Dzīves otrā pusē viņš nonāca pie Dieva atziņas un nacionālisma. Personīgi ar K. Dzelzīti tikai vienu reizi tikamies, bet mums attīstījās plaša sarakste, sevišķi laikā kad es biju Valdemārijas seniors. Kādā vēstulē viņš raksta: "Par valdemārieti es kļuvu tāpēc, ka Valdemārija ir akadēmiska organizācija ar skaidri izteiktiem nacionāliem mērķiem un tradīcijām, kas ir Dieva dots spēks, lai katrā tauta pastāvētu." Nacionālpolitikā mēs pilnīgi sapratamies. Viņš man ar ierakstu dāvāja abas savas trimdā iznākušās dzeju grāmatas. Viņš mūžībā aizgāja 1982. g. aprīlī gandrīz 90 g. vecumā. ◀

Ziemeļkalifornijas latv. biedrības deju kopa sāka darboties 1965. g. Aijas Turaidas vadībā. "Ritenītī" deju vai ir dejujuši pavisam kopā 6 valdemārieši. Deju kopa piedalās dziesmu svētku tautas deju uzvedumos, rīko patstāvīgus tautas deju uzvedumus un kuplina arī citu organizāciju sarīkojumu programmas.

* * *

Valdemārijas 50 gadu darbības atceres svētki Kalifornijā

Kalifornijas kopas valdemārieši par 50 gadu jubilejas svinībām sāka domāt jau pāris gadus iepriekš, pieņemot konventā lēmumu, ka Valdemārijas 50 gadu jubilējā katrā ziņā ar redzamiem darbiem un kopēju materiālo devumu jāapliecina uzticība savas mūža organizācijas augstākiem mērķiem, kas ir izteikti devīzē - Tēvzemei un brīvībai.

Konvents pašreizējos trimdas apstākļos par svarīgāko atzina latviešu skolu darbību un kultūrālās rosmes, kas audzina apzinīgus latviešus cīņai par tautas brīvību.

Konvents nolēma ierosināt Valdemārijas centrālā prezidijā, lai jubilejas gadījumā no visiem valdemāriešiem savāc ārtavu Valdemārijas 50 gadu jubilejas

balvai, ko pasniegt Minsteres latviešu ģimnāzijai. Šīs ģimnāzijas izvēli pamatoja ar to, ka tā ir vienīgā pilna laika latviešu vidusskola trimdā un ka tā pulcina audzēkņus no visām zemēm. Arī valdemārieši trimdā dzīvo pa dažādām zemēm.

Konventā tālāko pārrunu secinājums bija, ka lielo ceļa izdevumu dēļ, kas būtu jāizdod Kalifornijas kopas dalībniekiem braucot uz kopējām jubilejas svinībām Čikāgā, ieteicamāk jubilejas svinības rīkot arī Kalifornijā, bet līdzekļus krāt latviešu kultūrālo pasākumu atbalstam. Nolēma uz Čikāgas svinībām deleģēt tikai kopas senioru, kas tanī laikā būs amatā. Par labāko veidu atbalstīt latviešu kultūru atzina iestāšanos Latviešu fondā iemaksājot tam jubi-

* * *

Valdemārijas Kalifornijas kopas prezidijs ar valdemāriešiem, kas pildīja pienākumus Valdemārijas 50 gadu darbības atceres svētkos Kalifornijā. No kr. puses pie prezidija galda: goda fil. prof. N. Kreišmanis, viceseniors J. Kanaševics, seniors T. Sīlis un sekretārs A. Langmanis. Stāv: A. Renga, N. Bojārs, H. Pāvuliņš, F. Stabulis, A. Upenieks un L. Stabulis. Aizmugurē: A. Bleķis, Andris Stabulis un J. Zalte.

lejas gadījumā 1000 dolāru, - pilnu dalībnieka maksu. Atzina, ka arī vietējā skola jubilejas gadījumā jāatbalsta vismaz ar 200 dolāriem.

Visi šie nodomi labi īstenojās, tāpēc Valdemārijas 50 gadu jubilejas svinības Kalifornijas kopā 1977. g. 18. februārī, skaistajā Alamo "Country Club" telpās, kas bija tikai valdemāriešu rīcībā, noritēja svinīgā pacilātībā ar apziņu, ka savai mūža organizācijai esam sagādājuši arī pienācīgu jubilejas balvu.

Svētkos piedalījās 70 dalībnieku, - valdemārieši ar ģimenēm, viņu lūgtie viesi un kopas prezidija ielūgtie akadēmisko organizāciju pārstāvji.

Svinīgo svētku konventu atklāja kopas seniors fil. T. Sīlis ar uzrunu, kurā viņš pakavējās pie Valdemārijas nodibināšanas laika nacionālajiem strāvojumiem un pasvītroja, ka Valdemārijas nodibināšana pirms 50 gadiem ir jāuzskata par tā laika jaunatnes nacionālā gara un ideālisma izpausmi konkrētos darbos, apzinoties, ka Latvijas mūžīgie pastāvēšanas pamati slēpjas nacionālismā. Uzrunu noslēdzot visi kopīgi nodziedāja brīvās Latvijas himnu, - Dievs, svētī Latviju!

Pēc tam kopas seniors pazīvoja, ka visu 158 trimdā esošo valdemāriešu devums jubilejas gadījumā skolām un kultūrai ir 3200 dolāru liels (\$2200, - latv. skolām un \$ 1000, - latv. kultūrai).

Fil. L. Stabulis noskandēja fil. Ed. Avota Valdemārijas krāsām veltītu dzejoli "Saules zelts" un pēc tam visu mūžībā aizgājušo valdemāriešu piemiņai aizdedzināja lielo piemiņas sveci. Trīs mazās sveces aizdedzināja Kalifornijas kopas mūžībā aizgājušiem draugiem: goda filistram ģenerālim Ed. Kalniņam, miris 1964. g. 28. jūnijā; filistram-dibinātājam A. Cimdiņam, miris 1968. g. 30. jūnijā un Dr. Ojāram Turaidam, miris 1976. g. 14. novembrī.

Vijolnieks fil. A. Upenieks atskaņoja Integer Vitae.

Piemiņas sveciņu aizdedzināšana. No labās puses: kopas audzinātājs L. Stabulis, sekretārs A. Langmanis, seniors T. Sīlis un viceseniors J. Kanaševics.

* * *

Akadēmisko runu "Krišjāņa Valdemāra simtgade" teica goda filistrs prof. N. Kreišmanis, kurā viņš izgaismoja laikmeta strāvumus Krišjāņa Valdemāra dzīves laikā un arī nacionālos centienus par kuriem dega Valdemārs. Goda filistrs atzina, ka arī tagad Valdemāra centieni ir ļoti nozīmīgi, jo mēs trimdā nekad nedrīkstam pazaudēt Krišjāņa Valdemāra, Kronvalda, Ausekļa un Kārļa Ulmaņa nacionālo garu un centienus, būt pašiem noteicējiem savā senču zemē.

Kopā ar viesiem svētkos. No labās puses: mācītājs G. Kņess-Kņezinskis, mācītājs Eduards Putniņš, Dr. Andris Adamovičs, T. Sīlis un prof. N. Kreišmanis.

* * *

Jubilejā Valdemāriju sveica Zintenieces kopas seniore E. Blumberga pasniedzot ziedus un ārtavu naudā pievienošanai Minsteres latv. ģimnāzijas balvai. Sveicienus no "Dzintara" nodeva J. Klīdzējs un pateicās par valdemāriešu dzīvo rosmi sabiedriski kultūrālā un politiskā laukā.

Korporāciju kopas pārstāvis Dr. A. Adamovičs apsveikumā izteica pateicību par labu sadarbību un visai Valdemārijai novēlēja izturību nacionālo centienu paušanā un pārliecību, ka korporācijas Valdemāriju varēs sveikt arī simtgadē, - brīvā Latvijas universitātē, kur Valdemārija dibināta.

Teoloģiskās brālības "Auseklis" seniors māc. Ed. Putniņš novēlēja Valdemārijai Dieva svētību turpmākā darbā, bet L. U. Vienību savienību kopas

Valdemāriju no Ausekļa apsveic māc. Ed. Putniņš.

vecākais I. Cebers pieminēja lielo svētību, ko devusi akadēmisko organizāciju sadarbība, - rīkojot kopējus Latvijas universitātes atceres svētkus un rakstnieku pēcpusdienas par labu jaunatnes audzināšanas pasākumiem. Viņš nodeva sveicienus arī no Ziemeļkalifornijas Jaunatnes Audzināšanas Padomes un pateicās par bērnu un jauniešu vasaras nometņu atbalstīšanu.

Kavēta ierasties, Ziemeļkalifornijas studenšu korporāciju kopas seniore Gunta Cīrule bija piesūtījusi rakstveida apsveikumu ar atzinības vārdiem; "Sirsnīgi sveicinam Valdemārijas konventu tā piecdesmit darbības gadu atceres svētkos. Notecējušos gados, bet it sevišķi trimdas posmā, Valdemārija ir parādījusi varēšanu un panākumus lat-

viskās stājas un dzīves zipas veidošanā un nostiprināšanā mūsu jauniešos. Tas mūsu dienās ir viens no galveniem latviešu akadēmisko organizāciju uzdevumiem, ko var veikt, ja darba darītājiem ir patīams kalpošanas prieks un griba.

Vēlam nepagurt un vislabākās sekmes nākotnē". Latviešu akadēmisko kopu savienības vecākais Artūrs Saule no Klīvlāndes, apsveicot Valdemāriju, pateicās par valdemāriešu nacionālo centienu paaugstināšanu studentu dzīvē un novēlēja, iesākot Valdemārijas nākamo darbības posmu, valdemāriešiem būt tik pat modriem par latviešu kultūras mantojumu un tā sargāšanai meklēt vēl ciešāku sadarbību ar pārējām ideoloģiski radniecīgām latviešu akadēmiskām organizācijām un kopām.

Kopas sekretārs fil. A. Langmanis nolasīja Valdemārijas seniora fil. L. Neimaņa, viceseniora I. Bergmaņa, Rīgas laika valdemārieša fil. Ed. Avota, fil. R. Blāķa un daudzu citu apsveikumus ar turpinājumu pie vakariņu galda.

Viens no aktīvākiem kopas locekļiem, fil. Alfreds Grīslis, slimības dēļ, svinībās nevarēdams ierasties, savu mūža organizāciju jubilejā sveicināja ar skaistām rozēm.

Ilggadīgais Ziemeļkalifornijas korporāciju kopas seniors A. Liepiņš, atrazdamies Miniapolē, Valdemāriju sveicināja speciālā telefona sarunā, izsakot prieku par panākto jauko sadarbību un vienoto atzīni, ka akadēmiskām organizācijām trimdā ir jāpaceļas pāri sīkām atšķirībām un domstarpībām, lai skaidri saredzētu kopējo lielo mērķi, - brīvu, neatkarīgu Latvijas valsti.

Mūzikālos priekšnesumus sniedza vijolnieks fil. A. Upenieks, atskaņojot A. Kalniņa Elegiju, J. Vītola Romanci un J. Medīņa Āriju. Klavieru pavadījumus veica viešņa pianiste Inta Salzirne.

Svētku konventa noslēgumā visi kopīgi nodzie-

dāja Atmosdas laika dziesmu "Nu sveiki, brāļi" un pēc tam kopas seniors visus lūdza bārā uz kokteili un vakariņām.

Pie vakariņu galda visi tukšoja vīna glāzes un uzsauca četrkārtīgi Latvijai un Valdemārijai dzīvot saulesmūžu. Pie vakariņu galda skanēja dziesmas, kurū gaitā atceroties fil. dibinātāju Aleksandru Cimdiņu, fil. Hugo Pāvuliņš novadīja viņa mīļāko dziesmu "Šie kauli un šī miesa"...

Svētku balli ievadīja fil. L. Stabuļa vadītā poloņeze. Svinības sākās pulkstens 8-os vakarā un izskanēja pulkstens trijos rītā. * * *

Sekretārs A. Langmanis nolasa apsveikumus.

Kārlis Dzelzītis
MŪŽĪGĀ LATVIJA

Seglosim straujos atmiņu zirgus,
Uzjāsim Latvijas pagātnes kalnā,
Tauta kur kāpj jau tūkstošiem gadu,
Uzkāpj Latvijas saules kalnā,
Sasniedzot Latvijas valsti brīvo,
Sarkanbalts karogs pār zemi kur plīvo.

Seglosim raitos iedomu zirgus,
Uzjāsim Latvijas nākotnes kalnā,
Augšup doties kas aicina tautu,
Līdz kāmēr atgūs tā Latvijas valsti,
Brīvojot sevi no varmāku sloga,
Atverot spoži nākotnes logu.

Seglosim baltos ieceres zirgus,
Uzjāsim sirmajā mūžības kalnā -
Cilvēces kopvalstī, pasaules saimē,
Tautas kur brālīgi sadosies rokām,
Cilvēces karogs kur uzvīsies,
Arī pār Latviju, svētīs ko Dievs.

Svētkos Valdemārijas Kalifornijas kopas
prezidijs "ciemos" pie organizācijas garī-
gā tēva Krišjāņa V a l d e m ā r a.

* * *

Svētku laikā, No labās puses:
Vija Adamoviča, A. Adamovičs,
T. Sīlis un L. Sīle. ◊

Svētkos sagaidot tuvus Valdemārijas draugus. No kreisās puses: Jānis Klīdzējs, Teodors Sīlis un Emīlija Klīdzēja.

Valdemārijas goda filistrs, komponists prof. Nikolajs Kreišmanis pēc koncerta.

Mūsu nacionālā laime vai nelaime ir visai tautai un mums katram kopīga. Nevar būt lielāka un dziļāka nacionālā ievainojuma par to, kad tautai atņem brīvību, kad sveši zābaki cenšas samīt un iznīcināt tās identitāti, dvēselisko kodolu, sevi un savas neatkarības apziņu. Mūsu šodienas nacionālā nelaime ir visas latviešu tautas nelaime. Šinī nelaimē mēs esam saistīti vienā lielā kopumā. Svešas varas žogi un cirvji cenšas šo apziņu sacirst gabalos. Tautas daļas pār žogiem un tālu-
miem dzird un jūt viena otru. Tas spēj dot un ir devis mums pretdarbības spēku un mērķus.

Jānis Klīdzējs.

Satikšanās ar citu kopu valdemāriešiem

Valdemārijas Kalifornijas kopai darbojoties ASV "mežonīgos rietumos" Klusā okeāna piekrastē, Sanfrancisko rajonā, lielo attālumu dēļ, kopas dalībniekiem maz ir iespēju personīgi satikties ar citu kopu valdemāriešiem. Arī centrālā prezidija mājoklis ilgus gadus bija tālu projām Čikāgā, tāpēc kopas valdemārieši personīgi nepazīna pat Valdemārijas globālo senioru.

Kopas darbības sākuma gados vienīgi A. Cimdiņš, pats sedzot lielos ceļa izdevumus, pāris reizes aizlidoja uz Čikāgu, lai apspriestos ar Valdemārijas prezidiju un Konkordiju seniorāta vadību. Viņš tad kā jurists izstrādāja Valdemārijas satversmi darbībai trimdas apstākļos.

Pirmā plašākā konkordiešu (valdemāriešu, zelmniešu un zintenieču) sanāksme bija 1963. g. Klīvlāndē dziesmu svētku laikā, kad bija arī atsevišķa formāla balle konkordiešiem, viņu ģimenes locekļiem un lūgtiem viesiem. Pēc tam plašāka vai šaurāka apmēra sanāksmes valdemāriešiem ir bijušas gandrīz visos latviešu dziesmu svētkos un tajās ir piedalījušies arī Kalifornijas kopas valdemārieši.

Šīm sanāksmēm ir bijusi liela nozīme, jo tās ir bijušas gandrīz vienīgās, kas veidojušas personīgās draudzības ar citu kopu valdemāriešiem pāri šaurajam atsevišķo kopu draugu pulkam. Vienīgi vēlākos gados vēl goda filistrs prof. J. Turaidis viesojās pie Čikāgas kopas valdemāriešiem, apspriedās ar Valdemārijas centrālo prezidiju un satikās ar dažiem valdemāriešiem Tobago salas ekskursijā.

Vienmēr tie kopas valdemārieši, kas no "mežonīgiem rietumiem" bija "izkustējušies plašākā pasaulē" un satikuši citus valdemāriešus, tūlīt par to pastāstīja visam kopas konventam.

Valdemārieši Tobago salā pie Kurzemes līča. No kreisās puses: goda filistrs prof. J. Turaidis, Kezbera kundze, filozofs Jānis Ķeniņš, Turaida kundze un rakstnieks Kārlis Kezbers.

* * *

Tikai vēlāk, sākot ar 1965. g., kad mani atkārtoti ievēlēja par Amerikas Latviešu Palīdzības Fonda (ALPF) pilnvarnieku no Ziemeļkalifornijas rajona, katru gadu pilnvarnieku sapulcēs iznāca satikties ar Valdemārijas Viskonsīnas kopas aktīvo valdemārieti Raimundu Čaku, jo viņu savkārt atkārtoti arvien ievēl par ALPF Viskonsīnas apgabala vadītāju.

Fonda vēlētiem pilnvarniekiem samaksāja visus ceļa izdevumus braucieniem uz pilnvarnieku sapulcēm, kuŗas parasti notiek Filadelfijā, Vašingtonā DC vai Ņujorkā. Mēs ar Raimundu vienmēr iekārtojām laiku tā, lai varētu pārrunāt arī Valdemārijas darbības jautājumus, jo Raimunds 10 gadus bija arī redaktors Valdemārijas vēstīm.

ALPF pilnvarnieku sapulce 1982. gadā.
No labās puses: pirmā rindā otrais R. Čaks, bet otrā rindā trešais T. Sīlis.

Darbojoties Daugavas Vanagu organizācijā, ALA Izglītības birojā un Kultūras fondā, man bija jābūt arī DV ASV delegātu sapulcēs un ALA kongresos.

Lidojot uz kongresiem un sapulcēm, ja vien bija iespējams, visu izkārtāju tā, lai būtu iespēja apciemot arī kādu valdemārieti Čikāgas un Mičiganas kopā. Ar Eiropā dzīvojošiem valdemāriešiem: goda filistri prof. Dr. H. Biezo, rakstnieku Gunāru Janovski, tautsaimnieku Jāni Šāvēju, publicistu Artūru Landsmani, gleznotāju Leonu Liepiņu un sabiedrisko darbinieku Sergeju Ozoliņu, satikamies, kad četras reizes bijām Eiropas ceļojumā. Pirmā satikšanās bija 1973. gadā Ķelnē Eiropas dziesmu svētku laikā, kad Gunārs Janovskis bija noorganizējis valdemāriešu satikšanos. 1978. g. Eiropas ceļojuma laikā ar valdemāriešiem satikamies Stokholmā pie gleznotāja L. Liepiņa un pavadījām jauku vakaru pārrunās sēdot pie cienasta galda. Tad ciemojamies arī Anglijā pie rakstnieka Gunāra Janovska viņa lauku saimniecībā, kur viņš dabas klusumā ir sarakstījis lielāko daļu no saviem romāniem.

Tuvojoties Valdemārijas 50 darbības gadu atcerei, lidojot uz ALPFonda pilnvarnieku sapulci, jau 1975.

gadā, kā kopas seniors piedalījos Valdemārijas prezidija sēdē, lai pārrunātu jubilejas svinības un kopēji veicamos priekšdarbus. Prezidija sēde bija izkārtota Čikāgas O'Hare lidlaukā, jo pēc četrām stundām man bija jālido tālāk. Šinī sēdē prezidijs nolēma plašākus svētkus visiem valdemāriešiem rīkot

"Kurlanderi" Tobago salā. No reisās puses: Kārlis Kezbers un Jānis Kēniņš.

Čikāgā 1977. g. 12. februārī, bet šaurāka apmēra svētkus arī Kalifornijā 18. februārī, lai dotu iespēju svētkos piedalīties visiem Kalifornijas kopas valdemāriešiem.

Pārrunājot Valdemārijas turpmākās darbības jautājumus, tā laika Valdemārijas seniors L. Neimanis izteica domu, ka vēlami būtu Valdemārijas globālā prezidija mājokli no Čikāgas rotācijas kārtībā mainīt no vienas kopas uz otru ik pēc trim gadiem, kad izved Valdemārijas prezidija amatpersonu pārvēlēšanu. Sēde atzina, ka šī doma kā ierosinājums ir pārrunājama visu kopu konventos līdz Valdemārijas 50 darbības gadu jubilejas svinībām.

* * *

CIEMOS PIE GUNĀRA JANOVSKA ANGLIJĀ,

Valdemārijas Viskonsīnas kopa 1963. g. No kr. p. M. Ozols, P. Turlais, R. Čaks, F. Mednis un goda fil. prof. Dr. M. Kasaks. Otrā rindā: māc. V. Strautmanis, I. Strautmanis, A. Augstkalns, Dr. V. Zeps, J. Kēniņš un Juris Turlais.

Lienīte, Gunārs un Tedis.

* * *

Gunāra Janovska lauku saimniecības dārzā pie akas. "Pamēģiniet, vai vēl protiet izvilkt ūdeni no akas ar vindes palīdzību", saka Gunārs. No labās puses: L. Sīle, Gunārs Janovskis un T. Sīlis. (1978. gadā)

Gunārs: " Esmu pašlaik vieninieks, jo otra puse ir ceļojumā pa Itāliju".

No kreisās puses: Zenta Vītola, L. Sīle, Gunārs Janovskis un T. Sīlis.

Satikšanās ar Londonā dzīvojošo valdemārieti Jāni Šāvēju latviešu lauku īpašumā "S t r a u m ē n o s"

Gunārs Janovskis

Gunārs un Tedis Anglijā

Anglijā "Almēlijā" latviešu lauku īpašumā. No kreisās puses "Almēlijas" saimniece, DV org. vanadžu priekšniece M. Keņģe, rakstniece Veronika Strēlerte, L. Sīle un Z. Vītola. 1978. g.

Latviešu Nacionālā Fonda birojā Stokholmā. No labās puses filistrs Arturs Landsmanis un T. Sīlis.

Satikšanās Čikāgā 1965. gadā. No kreisās puses pirmā rindā: T. Ābeltiņš, goda filistrs P. Rožlapa, goda fil. prof. Dr. H. Biezais un Z. Kārklis. Otrā rindā stāv: A. Kalnājs, J. Kēniņš, Dr. J. Zaube, J. Rēķis, M. Švānfelds, H. Kreicers, A. Ziemeļis un R. Čaks.

Filistra Leona Liepiņa viesmīlīgajā mājā Stokholmā. No labās puses A. Landsmanis, L. Sīle, L. Neilande un goda filistrs H. Biezais.

Satikšanās 1982. g. Portlandē dziesmu svētku laikā apmeklētājiem no trim valstīm. No kreisās puses: T. Sīlis no ASV, archibīskaps A. Lūsis no Kanadas un Latvijas konsuls, laikraksta "Austrālijas Latvietis" izdevējs E. Dēliņš no Austrālijas.

J. Ķēniņš un T. Sīlis Bāzelē pie "savādā" reklāmas plakāta, kas bija salīmēts uz visiem pilsētas reklāmu stabiem un arī uz dažu māju sienām. Ekskursanti skatījās un brīnījās, jo plakātā bija attēlots mācītājs, kas sajūsmīgi skatās, kā no debesim birst d e s a s.

Bāzelē 1984. g. ekskursijas laikā kopā ar valdemārietu Jāni Ķēniņu no Milvokiem. No labās p. J. Ķēniņš, T. Sīlis un L. Sīle.

Visplašākā satikšanās man, kā Valdemārijas Kalifornijas kopas senioram, ar citu kopu valdemāriešiem iznāca Valdemārijas 50. g. darbības atceres svētkos Čikāgā 1977. gada 12. februārī. Biju aicināts svētkos teikt runu par tēmu "Atmodas laika centieni un Valdemārija". (Runa publicēta Valdemārijas Vēstīs" 1977. g. 59 num.)

Neaizmirstamā atmiņā ir palicis brīdis, kad svētkos pēc svinīgā konventa nodziedot "Gaudeāmus" pirmo reizi trimdā redzēju uzziēdam valdemāriešu krāsaino cepuru ziedu pāri visai zālei. (Valdemāriešu cepures augšējais, simboliskais zīmējums ir mākslinieka, Valdemārijas goda filistra, Jūlija Madernieka zīmēts).

Tāpat neaizmirstama ir sirsnība un draudzība, ko izjutu svētkos no visiem valdemāriešiem, lai gan daudzus redzēju pirmo reizi. Sajutu, ka Valdemārijas idejas garīgais spēks ir dzīvs un ka tas izstaro sirsnību, draudzību, uzticību un saista mūs visus kopā Valdemārijā kā mūža organizācijā, lai piepildītu devīzi: "Tēvzemei un brīvībai"

Valdemārijas svētki Čikāgā paliek neaizmirstamā atmiņā arī ar to, ka tur pēdējo reizi satiku valdemārieti Hermani Kreiceri ar kuru mani saistīja sirsnīga draudzība jau no brīvās Latvijas gadiem. Bijām tur kopējo ceļu gājēji jaunatnes audzināšanā un to turpinājām arī Vācijas DP nometņu laikos un ASV. H. Kreicers bija netikai izcils pedagogs, bet arī talantīgs rakstītājs presē ar literāru ievirzi. Viņam bija uz visu dzīvi

Pēc Valdemārijas centrālā prezidija sēdes Čikāgas O'Hare lidlaukā 1975. gadā. No kreisās puses: Valdemārijas seniors L. Neimanis, Kalifornijas kopas seniors T. Sīlis un Valdemārijas prezidija sekretārs Ilmārs Riekstiņš. "Bildi noknipsēja" Valdemārijas viceseniors Ilgmārs Bergmanis.

* * *
Mani nevaldzina godi un ordeņi, bet Piennes zieda ordeņa kavalieris gan vēlētos būt un palikt līdz mūža beigām. PZO kavalierim pieder šķirties no dzīves pilnā mierā. Kārlis Skalbe saka: "Cik gudras mazās puķes: Tās māca nomirt bez vaida!... Esiet priecīgi kā saule - Mūsu laiks ir īss: Gan šīs vasaras un ziemas Mūs reiz aiznesīs".

Hermanis Kreicers.

gaišs skats, dziļa humora izjūta un spēja sarežģītas dzīves likstas un sabiedriskos jautājumus atrisināt "vienā mierā" ļaujoties uz to, ka katrā cilvēkā mājā labais, kas tikai jāatrasa un jāļauj tam dominēt. Sarežģītus jautājumus sākot risināt viņš parasti teica: "Vispirms padomāsim dziļāk, nopietnāk, jūtas mazliet nobremzēsim"... Un viņam gandrīz vienmēr bija panākumi.

Svētkos satiekoties viņš viss it kā starodams iekšējā gaišumā sirsnīgi teica: "Jauki, ka satiekamies, gribēju Tevi redzēt un dzirdēt runājam, Zini, ka es jau esmu iekāpis savas dzīves devītā gadu desmitā. Mans

Pirmā valdemāriešu sanāksme ASV 1952. g. 23. februārī, Čikāgā. No kreisās puses pirmā rindā: goda filistrs Ed. Ramats, Gailīša kundze, Valdemārijas tā laika seniors Eduārdš Avots un Avota kundze. Otrā rindā: Jēkabs Gailītis, J. Rēķis, A. Kalnājs un T. Ābeltiņš (Viens no Valdemārijas dibinātājiem).

Svētku laikā Ziedonis Kārklīņš un T. Sīlis

* * *

mūžs jau ir galā, -viss ko varēju jau padarīts. Bet Tev gan vēl jāturās arī manā vietā, jo nelgu vēl ir daudz".

Ejot no svētkiem mājās viņš pienāca atvadīties un tāpat gaiši teica: "Dzīvojam viens no otra pārlietu tālu, diezi vai vairs šinī saulē redzēsimies! Daudz esam dzīvē tikušies, redzējušies, kopā strādājuši un arī kopā no Latvijas svešu varu izdzīti. Atliek tik cerēt, ka atkal tiksimies "tur augšā aiz zvaigznēm". Bija neparasti skumja sajūta, bet iekšējais miers un it kā rotaļīgi teiktie vārdi par dzīvi, arī šo šķiršanos padarīja gaišu, atvadījamies lielā sirsnībā. Piepildījās viņa nojautas, - vairs neredzējamies, jo draugs "tur augšā aiz zvaigznēm" aizgāja 1978. g. 17. jūnijā.

Uzskatu sevi par Hermaņa Kreicera audzekni: no viņa daudz mācījos savu skolotāja gaitu sākumā. Bieži sarakstījos, prasīju padomus, saņēmu no viņa konspektus mācības stundu uzbūvei, uzmundrinājumus un arī

Valdemārijas 50 gadu darbības atceres svētkos Čikāgā. No kr. puses pirmajā rindā: goda filistrs Ed. Ramats, Ramata kundze, goda filistrs V. Ruševics un Kalifornijas kopas seniors T. Sīlis, kā runas teicējs.

T. Sīlis teic svētku runu

* * *

* * *

paslavējumus, ja kāds mans raksts par skolu jautājumiem viņam bija patīcis. Par skolu jautājumiem sevišķi daudz sarakstījamies Vācijā DP nometņu laikā un ieceļojot ASV. Vēlāk pievienojās kopēji centieni un darbība Valdemārijā.

Viņš kādā vēstulē man raksta: "Valdemārijas nacionālā ideja ir mūžīga, tā atzels arī Latvijā līdzko tauta nokratīs internacionālās komūnisma važas. Daudz kas mainās un pārmainās, bet tautas nacionālā dzīves ziņa paliek"...

Dižā valdemārieša, pedagoga, rakstnieka un sabiedrības darbinieka Hermaņa Mārtiņa Kreicera mūža gājums sākās 1895. g. 22. novembrī Vidzemē, Ērgļu pagastā rentnieka ģimenē. Par savas paaudzes mūžiem H. Kreicers atmiņu grāmatā "Logi" saka: "Un kam gan vēl bijuši tik bagāti, daudzstāraini un daudzkrāsaini mūži kā tavai paaudzei? Zēnībā ap tevi liesmoja 1905. gads, jaunībā tevi mētāja Pirmā pasaules kara un vīra gados Otrā pasaules kara negantās šūpas. Tur riskantas situāci-

Valdemārijas 50 gadu darbības atceres svētkos Čikāgā satikās Pauls Kubuliņš un T. Sīlis, kas dzimuši un auguši vienā pagastā un reizē iesaukti dienēt Latvijas armijas Kurzemes artilērijas pulkā.

* * *

jas vaigu vaigā ar nāvi, tur revolūcijas, visādi strāvājumi un trakumi. Varenī esi šūpots, dažreiz elpu aizsita baigums... Ja nieku vien esi veicis no ceļu tālumiem un nelielos pauguros uzkāpis, tad tā bija paša mazā varēšana. Bet nav ko bēdēt par to, ka neesi izaudzis pāri citiem kokiem, Tavā laikā nav trūcis izcilīnu, kas drebinājuši zemes un tautas, kas asipainiem burtiem ierakstījuši sevi vēsturē. Bet

ko gan viņi galu galā guvuši sev, ko atstājuši aiz sevis tautām?"...

Ir tiesa, H. Kreicers iedomībā vai godkārībā nav tiecījis būt augstākā galotne pāri citiem. Bet viņš zaļoja gara kuplumā, - pašam nemanot ieauga un iesakņojās savā tautā kā spēcīgs ozols ar stiprām saknēm un kupli zaļojošiem zariem. Viņš bija īstais tautskolotājs, - strādāja skolā un arī visas tautas skološanā. Būdams izcils pedagogs, viņš prata savas zināšanas un dzīves pieredzi nodot jaunatnei un sabiedrībai tā, ka modās centības gars, drosme un uzņēmība laust dzīvē gaišāku ceļu. Audzinātāja, - tautskolotāja H. Kreicera devums latviešu jaunatnei un visai sabiedrībai ir ļoti liels.

Viņa paša izglītības ceļš ir vijies caur Ilūkstes skolotāju semināru, iegūstot tur skolotāja tiesības, tad caur cara armijas junkuru skolu, iegūstot virsnieka dienesta pakāpi. Izejot caur kara vētrām Latviju atbrīvojot, viņš nonāk Latvijas universitātē, beidz tur divgadīgo pedagogijas nodaļu un iegūst vidusskolas skolotāja tiesības. Ejot savu dzīves ceļu, kā virsnieks strēlnieku pulkos, Latvijas atbrīvošanas cīņās, būdams skolotājs, skolas pārzinis, Rīgas pilsetas izglītības nodaļas vadītājs, skolotāju biedrības priekšnieks un vēl daudz citos sabiedriskos pienākumos, viņš vienmēr rakstīja arī presē par audzināšanas, izglītības un kultūras dzīves jautājumiem. Bija izcils lektors skolotāju sanāksmēs un kursos. Mums jauniem skolotājiem H. Kreicers bija viena no autoritātēm mācības stundu norises un didaktikas jautājumos. Viņš bija arī labu mācības grāmatu autors un, izmantojot savas plašās pedagoga zināšanas un personīgo pieredzi, izveidoja jaunu mācības priekšmetu tautskolām, - dzīves mācību - un šī priekšmeta mācīšanai sarakstīja arī vajadzīgo mācības grāmatu. Esmu pārliecināts, ka nākotnes latviešu skolu darbā bez šī dzīves mācības priekš-

NO CIKLA

VECRĪGA

meta neiztik, bet to vēl izkops un paplašinās, jo skolām atkal būs jāatgriežas no zināšanu vien sniegšanas arī pie audzināšanas pienākumiem. Kā jau norādīju, H. Kreiceram bija arī talants literatūrā un literāro darbu izvērtēšanā. Trimdā viņš sarakstīja un publicēja piecas grāmatas: "Ceļi un gājēji", "Nu ardievu Vidzemīte", "Logi" un "Atspīdumi" divās grāmatās. Tur ir domu bagātība, iejūtīgi un interesanti atmiņu stāsti, kuŗos ietverti spilgtākie notikumi līdz ar pārdomām un atziņām no pieredzes paša garajā mūžā, - strēlnieku cīņās, Latvijas brīvības izcīnīšanā, neatkarīgās Latvijas laikā un trimdas ceļus staigājot. Šo grāmatu vērtība nezudīs, jo to saturs atspoguļo mūsu tautas visnozīmīgāko laikmetu, - brīvības izcīnīšanu un dzīvi pilnīgi neatkarīgā pašu valstī. H. Kreicers savas dzīves pēdējos 28 gadus darbojās Čikāgas latviešu vidū, kur bija it kā neatņemama daļa ar darbu skolā un ar daudzām citām sabiedriski kultūrālām rosmēm. Viņš bija arī viens no rosīgākiem Konkordijas Valdemārijas kopas internā dzīvē, - lasīja referātus, rakstīja Valdemārijas Vēstis un centās ierasties visos konventos un sanāksmēs. Visu iemīlēts, aizsaules ceļos viņš aizgāja skaistā vasaras vakarā ar apziņu, ka paspējis padarīt visu kas iecerēts un varēts. Ziedēja vasara un arī pieticīgā un izturīgā pienēnīte ceļa malās, kuŗas zieda ordeņa kavalieris vienīgi aizgājējs vēlējās būt. Valdemārieši savu draugu izvadot "tur augšā aiz zvaigznēm", stāvēja goda sardzē un nesa viņa šķirstu pēdējā ceļā...

I n t e g e r v i t a e.

* * *

Pēcņāves dzīvei "augšā aiz zvaigznēm" var ticēt un var neticēt... Bet viens tomēr nav noliedzams: ikviens mēs esam daļiņa nepārtrauktajā dzīves plūdumā no dziļas senatnes uz tālu nākotni. Laiku vēji visu neaizputina ar sniegu un smiltīm. Vecāku darbus un nedarbus turpina bērni. Paliek nams, tilts, ceļš, iekopts lauks, dziesma, glezna, grāmata. Arī tie anonīmie tūkstošu tūkstoši, kas līdumus līduši, izkarojuši kuŗus, sacerējuši mūsu dainas, ir ieauduši savus mūžus daudzstārainajā dzīves audumā.

Hermanis Kreicers.

ARTURS LANGMANIS

Citos vējos

Mēdz teikt, lai cilvēks neapsūnotu kā akmens, tam ir jādarbojas un vienmēr jāizjūt citi vēji: jāredz plašāki apvāršņi, jādzird citu domas, dzirdētais, grāmātās, laikrakstos lasītais jāpārdomā, jāspriež un jāpieņem savs atzinums, - spriedums.

Jau pieminēju, ka man tāda izkustēšanās citos vējos no "mežonīgajiem rietumiem" katru gadu iznāca lidojot uz Amerikas Latviešu Palīdzības Fonda pilnvarnieku sapulcēm ASV Austrumu krastā. Sapulces parasti bija aprīļa beigās, kad Kalifornijā viss zaļo, zied un kuplo, bet Austrumu krastā vēl varēja izbaudīt pavasara atmodas sākumu.

1977. g. izkustēšanās citos vējos man iznāca divas reizes, jo pēc Valdemārijas 50 gadu darbības atceres svētkiem Čikāgā, drīz vien sasniedzu mūža 65 gadus un "brīvkunga kārtu". Nezināju vai par to priecāties vai skumt, jo zināju, - brīva laika būs vairāk, bet naudas rosmēm mazāk. Tomēr uzvarēja iegūtās brīvības prieks un bezbēdības sajūta; es sāku posties otru reizi lidojumam "citos vējos".

Vispirms kopā ar sievu aizlidojām uz Filadelfiju, kur bija ALPF pilnvarnieku sapulce un pēc tam Fonda 25 darbības atceres svētki. Bija daudz lūgtu viesu, vērtīga koncerta programma un saviesīgā dzīve, - jauka satikšanās, pārrunas un prieks. Pēc tam otrā dienā apskatījām Filadelfiju un galvas pilsētu Vašingtonu un tad, diemžēl, sievai izbeidzās atvaļinājums un bija jāsteidzas naudu pelnīt. Bet es kā brīvkungs paliku vēl divas nedēļas izbaudīt citus vējus.

Vispirms ar autobusu devos atkal uz Čikāgu, lai kā delegāts piedalītos ALA kongresā un pēc tam, metot vairākus lokus, apciemotu valdemāriešus un citus draugus, atgriestos vēl reiz Filadelfijā uz DV ASV delegātu sapulci. Čikāgā mani sagaidīja

valdemārietis Ziedonis Kārklis un rūpējās arī, lai es laikā tiktu uz visām ALA kongresa "priekšizdarībām", - nogrupējumu apspriedēm un "kokteiļu partiju". Vārds "partija" man vienmēr atgādina partiju laikus Latvijā, kad darbojās ap 30 politisko partiju un kas savstarpēji apkarojās, "andelējās" un "dzina katra savu politiku". Arī šī ALA kongresa priekšvakarā rīkotā "kokteiļu partija", patiešām, savās izdarībās bija kaut kas līdzīgs Latvijas laika politisko partiju izdarībām. "Kokteiļu partijas" laikā arī notika "andelēšanās" veidojot nogrupējumus un cenšoties visādiem veidiem savai grupai nodrošināt kongresā delegātu vairākuma balsis.

Arī ap mani sāka plūst abu grupu atšķirīgie strāvojumi, - solījumi, piedāvājumi un neizpaužamas norunas. Dzirdēju sakam: "Lai kongresā "viņi" runā ko vien tik grib, bet "mums" jāpaliek pie norunātā un par to jācīnās "līdz nāvei". Sevišķi aktīva bija grupa, kas bieži teica vārdus: "Mēs jaunā paaudze"! Viņi centās ieskaidrot, ka jāiet progresīvāks, laikmetīgāks ceļš un darbībā jāiesaista visi latvieši vienalga, ko viņi dara un kāda viņu politiskā pārliecība. Izklaušījās, ka viņi pat spēs kalnus apgāst, ja tikai viņu grupas uzstādītos kandidātus ievēlēs ALA vadībā. Viņi piesolīja arī visādu pagodinājumus un amatus kultūras fondā, ja balsos par viņu priekšlikumiem.

"Kokteiļu partijā" faktiski abas grupas jau bija norunājušas, kas jāievēl kongresa vadībā un kas par kongresa balsu skaitītājiem. Atlika tikai pa nakts melnumu līdz kongresa sākuma otrā rītā "apstrādāt" delegātus, lai balso tikai par "viņu" priekšlikumiem un kandidātiem ALAs vadībai. Daudzi delegāti ieradās tikai īsi pirms kongresa sākuma un daži vēl kongresa laikā, tāpēc sacensība par "dvēselēm"

ALPF svētkos noklausoties koncertu. No labās puses: Tāļivaldis Kronbergs no Kanādas, T. Sīlis un U. Grava. Tad vēl čekas radītie "kultūras sakari" nebija tik plaši un dziļi izplatījušies. Valdība saskaņā, draudzība un visiem sabiedriskiem darbiniekiem bija skaidrs mērķis, - jācīnās pret komunistisko okupācijas varu un tās funkcionāriem, kas apspiež mūsu tautu un grib to iznīcināt. Tad vēl visi apzinājās, ka jāpalīdz tautai atgūt brīvību un atjaunot neatkarīgu Latvijas valsti.

spraigi turpinājās visu laiku, jo ALA vadības vēlēšanas bija paredzētas tikai kongresa otrās dienas pievakarē. Kongresam sākoties vadības vēlēšanās "progresīvo aktivistu" grupa neguva panākumus, nevienu no viņu grupas neievēlēja, tāpēc viņu aktivitāte tieši kongresa laikā kāpinājās. Viņi centās kongresu noskaņot "savā virzienā", lai balso par viņu kandidātiem izraugot ALA priekšsēdi un valdi.

"Progresīvo aktivistu" grupas asā kritika, protesti, jauni priekšlikumi, reizēm kongresu sašūpoja pavisam augstos viņos un šis ALA kongress Čikāgā ieguva "vētrainā kongresa" apzīmējumu. Šo kongresa viņošanas vēroju no kongresa prezidija galda, jo biju ievēlēts par kongresa vicepriekšsēdi. Tas man ierobežoja iespēju kongresa laikā pirms balsojumiem aprunāties ar domu biedriem un nebija iespēju saticīt valdemāriešus. Redzēju kongresa zālē sēdot 11 valdemāriešus.

Daudzi delegāti "kokteiļu partijā" nebija, tāpēc nezināja, ka ir noorganizējusies spēcīga "progresīvo aktivistu" grupa nolūkā pārņemt ALA vadību. Vērojot spēcīgos uzbrukumus agrākiem darbiniekiem, nezinātāji bija pārsteigti un izbrīnējušies sauca:

"Kas te īsti notiek, par ko tad te jācīnās, jālieto tik spēcīgi vārdi! Vai tad vairs viens otram netīcam!?"

Nekas jau vēl īsti nenotika, vienīgi pirmo reizi spilgtāk atklājās, ka čekai trimdnieku vidū jau ir izdevies sameklēt naivuļus, kas tic viņas meliem un ir uzņēmušies pakalpiņu pienākumus "kultūras sakaru" aizsegā. Šinī kongresā jau pavisam spēcīgi atskanēja arī čekas iefiltrētā doma, ka trimdas organizācijām jānodarbojas tikai ar latviskās kultūras celšanu, bet ne ar politiku. Tomēr šinī kongresā "progresīvo aktivistu" grupa -kultūrsakarnieki vēl neguva vairākumu, lai gan strādāja "pēc plāna un grafikas".

Ar valdemāriešiem parunāties tomēr iznāca kongresa balles laikā, kad valdemārieši pie trim gadiem sēdēju vienkopus. Pārrunājām arī Valdemāriju skarošus jautājumus. Seniors L. Neimanis bija noskaidrojis, ka Valdemārijas centrālā prezidija "rotācija" varētu norisināties ik pēc trim gadiem starp Čikāgas, Kalifornijas un Mičigānas kopām, bet Viskonsinas kopā dalībnieku skaits, pārceļoties darbā citur, esot stipri samazinājies, tāpēc tā nekādas citus pienākumus nevarot uzņemt. Seniors lūdza mani apciemojot Mičigānas kopas valdemāriešus pārrunāt, kuŗa kopa pirmā izvirzīs kandidātus globālā prezidija ievēlēšanai.

Ilgāku laiku iznāca parunāties ar goda filistri Eduardu Ramatu un ar viņa kundzi Irmu Ramati, kas pilda Valdemārijas dāmu seniores pienākumus. Sarunā savijās daudzas atmiņas no Latvijas brīvības gadiem. Goda filistram un viņa kundzei ir ļoti daudz interesantu atmiņu no plašās saskares ar brīvās Latvijas kultūras darbiniekiem un politiķiem. Mudināju viņus visu to uzrakstīt kultūras vēsturei, bet viņi domāja, ka tas jau ir novēlots, jo vairs neesot vajadzīgās uzņēmības un enerģijas. Tomēr, kad goda filistri balles rīkotāji uzaicināja nodirģēt visu kopēji dziedāto "Pūt vējiņi...", viņš pavisam mundri piecēlās, kāpa paaugstinājumā un dziesmu novadīja profesionāli ar visām niansēm. Atgriežoties pie galda viņš jokoja: "Daudz savā dzīvē esmu pieredzējis un darijis, bet kongresu gan savā mūžā vēl nebiju diriģējis".

Pēc kongresa braucot apciemot Mičigānas kopas valdemāriešus, pa ceļam iegriezās arī pie sena paziņas, virsnieka Valtera Zirniša, kas dzīvo Grand Rapidos savā skaistajā lauku īpašumā. Latvijā abi darbojamies Latvijas vanagu organizācijā un presē.

Bija skaists pavasara laiks, ap viņa māju un pla-

šā dārza piekalnītē ziedēja ceriņi, sanēja bišu stropi un mēs runājām, runājām un vērojām, kā ceriņu ziedi, bišu stropi un dārza koku siluēti atspoguļojās dārza ezeriņā. Atmiņās atcerējamies Latvijas brīvības gadus, kopējo pazīņu likteņus un aizrautīgo darbu jaunatnes organizācijās. Arī viss runātais ir kā atspoguļojās skaistu atmiņu ezeros, līdzīgi, kā ceriņu ziedi dārza ezeriņā.

Otrā dienā ciemos atbrauca kapteinis Jaunkalns un prof. Markuss. Abus pazinu jau no Latvijas brīvības laikiem, jo pie viena biju jaunkareivis un pie otra students. Kapteinis Jaunkalns bija pamēmis līdzīgu plašu fotogrāfiju kolekciju no Latvijas armijas virsnieku dzīves Kurzemes divīzijā, Liepājā. Man, tāpat kā kapteinim Jaunkalnam, fotogrāfijās redzamais saistījās ar personīgām atmiņām, jo es 1934./35. gadā dienēju Kurzemes artilērijas pulka 1. baterijā, ko komandēja kapteinis Jaunkalns. Tik plašu fotogrāfiju kolekciju no Latvijas armijas dzīves, nekad vēl nebiju redzējis. Jāvēlās tikai, lai šī kolekcija "paaudžu maiņā" nepazustu bez ziņas un mīnas.

Pēc tam ciemojos pie valdemārieša Eduarda Avota un no Grand Rapidem abi aizbraucām uz Lansingu apciemot valdemāriešus Paulu Kubuliņu, Jēkabu Gailīti un Albertu Vasilu. Mūs tur sagaidīja Pauls Kubuliņš ar kundzi Ritu pie pašu celtās mājās, kas jau no ārpuses vien izskatījās skaista kā pils. Ieejot plašajās gaumīgi iekārtotās istabās, tūlīt apņēma mājīgs, sirsnīgs un latvisks gars. Istabā pa plašajiem logiem, visapkārt lielajam dārzam, atkal sveicināja ceriņi pilnos ziedos, - zili un balti. Likās esmu atgriezies savās tēva mājās pavasarī, jo arī tur ap māju ziedēja ceriņi. Izejot dārzā kopā ar Paulu, mums sāka ziedēt arī atmiņas, - tās nāca skaistās vizijās viena pēc otras no tiem laikiem, kad mēs ar Paulu, kā viena pa-

gasta un vienas draudzes locekļi, bijām pabeiguši vidusskolu un abi iesaukti obligātā karadienestā Kurzemes artilērijas pulkā... Tad Paulam virsnieka gaitas Latvijas armijā un man skolotāja. Maz tikamies, tāpat leģiona cīņās nebijām kopā, bet te nu mēs atkal esam kopā, - tālā svešumā, Paula paša celtajā mājā, - garīgajā Latvijā, kur tāpat kā senās dienās mūs sveicina ceriņu ziedi...

Vakarā ieradās Valdemārijas Mičigānas kopas seniors Jēkabs Gailītis ar kundzi un pēc bagātīgām vakariņām, turpat pie galda pārrunājām arī Valdemārijas darbības jautājumus. Jēkabs ziņoja, ka Mičigānas kopas valdemārieši domājot, ka Valdemārijas centrālam prezidijam vispirms "jārotē" uz Kaliforniju, pēc tam uz Mičigānu un tad atpakaļ uz Čikāgu. Mičigānas kopas seniors J. Gailītis uzņēmās sazināties ar senioru L. Neimani, lai izsludina vēlēšanas laicīgi, jo amatpersonu pārvēlēšana jāizdara laicīgi, dodot jaunievēlētām amatpersonām sagatavoties, lai vadību pārņemtu ar 1978. g. 1. janvāri.

Otrās dienas pēcpusdienā bijām ielūgti viesībās pie veterinārārsta Dr. Rogas svinēt viņam dzimšanas dienu. Akadēmisko organizāciju locekļiem bija jāierodas savas organizācijas krāsās. Viesībās mēs bijām čeri valdemārieši savas organizācijas krāsās. Viesībās valdīja sirsnība, dziesmu gars un iznāca parunāties ar vairākiem sabiedriskiem darbiniekiem, kas arvien vēl bija pārsteigti par ALA kongresā pieredzēto. Trešā dienā Jēkabs mani savos spēkratos izvizināja pa East Lansingu, kurās sirds ir plaša un labi nostādītā universitāte. Redzēju arī Jēkaba paša izplānoto un celto māju, kas arī gaumīgi iekārtota un no dzīvojamās istabas atveras plašs skats uz dārzu.

Tā nemanot Paula viesmīlīgā mājā, viesībās un

pilsētas apskatē, bija aizskrējušas dienas un pienācis brīdis, kad Jēkabs mani izsēdināja pie Alberta Vasila studijas, kas iekārtota Krūklīša grāmatnīcas nama otrā stāvā. Jēkabs cieši nosaka: "Ir palikusi tikai stunda laika ciemoties. Lidmašīna negaida!"

Paspēju tomēr redzēt Alberta gleznas un grafikas un arī to darbu reprodukcijas vai foto uzņēmumus, kas jau "aizgājuši tautās". Albertam ar gadiem ir izveidojušies gleznojumu un zīmējumu cikli pēc tēmām, atspoguļojot latvju tautas senatni, vēsturisko periodu un tagad esošo nebrīvības un ciešanas laiku. Daļa no šiem darbiem ir

jau redzēta publicēta laikrakstos, žurnālos un Valdemārijas vēstīs. Vairāki darbi izstādēs ir godalgoti. Bija iespaidīgi visus darbus redzēt, kā atsevišķus ciklus vienkopus. Jācer, ka tie parādīsies reprodukciju mapēs un būs pieejami arī plašākai sabiedrībai.

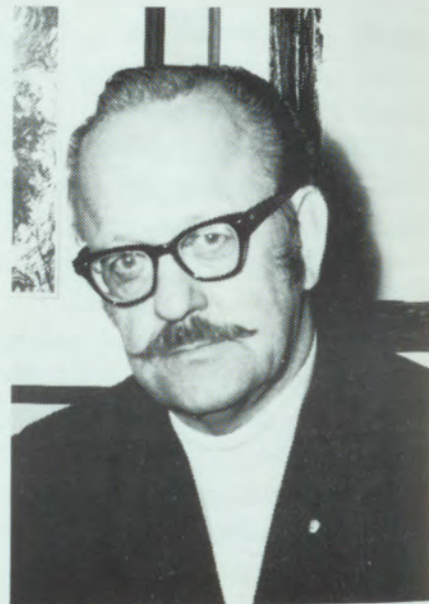
Alberts parādīja foto uzņēmumu no savas gleznas "Liktenis", kas guvusi ievērību ar politisko motīvu, bet izstādes laikā Lansingas koledžā nozagta. Atcerējos, ka arī Valdemārijas goda filistrim Jānim Kalmītem, DP laikā Vācijas franču joslā, nozaga gleznas pēc istādes Rāvensburgā.

Jānis Kalmīte 1947. g. Vācijā.

Jānis Kalmīte 1965. g. ASV.

Alberts Vasils 1972. gadā.

Gleznotājs Jānis Kalmīte 1947. gadā Vācijas franču joslā, latviešu kultūras dienās lasīja referātu par latviešu mākslu (skat uzņēmumu) Referātā starp citu viņš pieminēja arī "mākslas cienītājus", kas pēc izstādes "klusinām" paņēmuši visas viņa gleznas, kas bijušas saliktas jau kastē promvešanai.

* * *

* * *

Albertu mūžībā aizveda sirds trieka 1978. g. 5. jūnijā 63 g. v. Par viņa mākslas darbiem plašāk rakstīts "Valdemārijas Vēstu" 1978. g. 59. num.

DV delegātu
sapulcē pre-
zidijs un
referenti,
Z-Kalifor-
nijas delegā-
ti T. Sīlis un
L. Bleķis no
kr. puses trešais un ↗
ceturtais.

* * *

Alberta Vasila tušas
zīmējums
"Daugavas Vanagi" ↗

↖ * * *

Alberta Vasila tušas
zīmējums
"M a n a s a k n e"

* * *

Vācu policijai neizdevās zagļus notvert, tā tikai izteica nožēlu, ka arī vācu tautai ir tik rūdīti zagļi. Bet J. Kalmīte pie tā tikai piezīmēja: "Nu, brīnišķīgi, ka šajos laikos, kad visi vairāk domā tikai par maizi, ir arī tādi, kas iekāro gleznas".

Mēs ar Albertu bijām tā aizrāvušies ar gleznu apskati un runāšanu par gleznotājiem, ka satrūkamies dzirdot Jēkabu klauvējam pie durvim un atkal sakot: "Laiks braukt, lidmašīna negaidīs". Pēc nepilnas stundas lidojuma biju jau atkal Filadelfijā. Steidzīgi bija visā domāšanā jāpārslēdzas uz Daugavas Vanagu organizācijas problēmām, jo par tām runājām delegātu sapulcē divas dienas. Tikai lidojot atpakaļ uz Sanfrancisko, sēdot lidmašīnā, sāku sajost kopsakarībā visu kongresā, sapul-

cēs un satiekoties ar draugiem dzirdēto, runāto un izjusto, kā vienreizēju guvumu esot citos vējos. Sāku apzināties to, ka esmu runājis un dzirdējis citu latviešu domas, kas dzīvo izklaidus pa visiem ASV novadiem, bet bija sapulcējušies kopā risināt trimdas dzīves problēmas.

Sajutu un apzinājos, ka ne ar ko nevar atsvērt to, ka esmu personīgi saticies un runājis ar daudziem valdemāriešiem, kaut ar vienu otru paspējis tikai sasveicināties un dažus vārdus parunāt. Izpēmu no mapes visu valdemāriešu sarakstu un konstar-

* * *

Alberta Vasila tušas
zīmējums

"Viņa ilgu sapnis
piepildījās 1918. gada
18. novembrī".

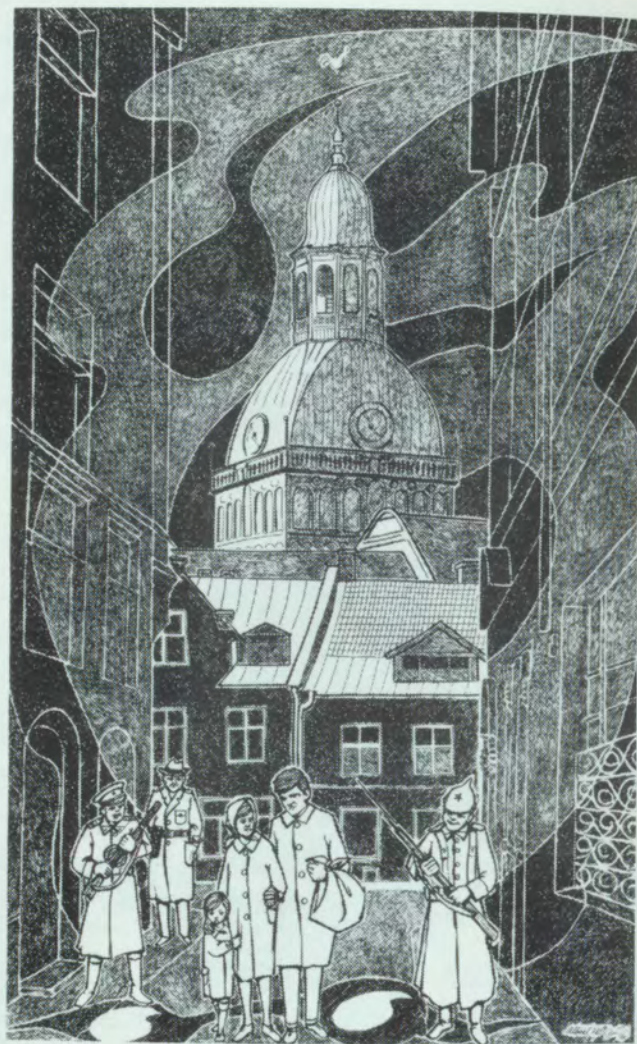

Alberta Vasila tušas
zīmējums
"14. jūnija deportācijas
Rīgā!"

* * *

tēju, ka vēl tikai nedaudz vairāk kā ar pusi no 160 valdemāriešiem, esmu personīgi iepazīsies. Bet jutu, ka arī tas sirdij ir devis lielu bagātību no kuņas plaukst draudzība un ticība kopējam darbam tēvzemes labā. Sajutu, ka būdams citos vējos esmu guvis ticību, ka darbojoties savā mūža organizācijā Valdemārijā, visi esam devēji un reizē arī saņēmēji viens no otra garīgām bagātībām un visi kļūstam bagātāki. Ticēsim visi, ka
DOTS DEVĒJAM ATDODAS.

Valdemārijas vadība Kalifornijā

Valdemārijas augstākās vadības rakstveida vēlēšanas, piedaloties visās zemēs dzīvojošiem valdemāriešiem, risinājās 1977. g. vasarā un rezultāti bija zināmi jau septembra beigās. No Kalifornijas kopas par visas Valdemārijas senioru bija ievēlēts filistrs Teodors Sīlis, bet prezidijā filistrs Nikodēms Bojārs un filistrs Arturs Langmanis.

Revizijas komisijā ievēlēti: filistrs Alfreds Grīslis, krāsnesis Andris Sīlis un krāsnesis Alfreds Bleķis. Goda tiesā - goda filistrs Ernests Ābele, no Viskonsinas kopas, goda filistrs Valdemārs Ruševics no Mičigānas kopas un filistrs Jānis Ķēniņš no Viskonsinas kopas.

Jaunievelētām amatpersonām pienākumi bija jāuzņemas sākot ar 1978. g. 1. janvāri. Pildīju vēl Valdemārijas Kalifornijas kopas seniora pienāku-

mus, tāpēc sasauca kopas konventu amatpersonu pārvēlēšanai. Kopas konvents apsveica jaunievelēto Valdemārijas centrālo prezidiju un revizijas komisiju, kas ievēlēja no Kalifornijas kopas un novēlēja sekmīgu darbu norādīt, ka jādara viss iespējamais, lai regulāri var iznākt "Valdemārijas vēstis". Kopas seniors T. Sīlis konventam paziņoja, ka sakarā ar viņa ievēlēšanu par visas Valdemārijas senioru, viņš pagaidām ne uz vienu kopas amatu nekandidēs un ieteica kandidātus, kādi konventam būtu ievēlami kopas turpmākā vadībā. Neviens kandidāts neatteicās kandidēt un konvents kopas vadību ievēlēja šādā sastāvā: kopas seniors Laimonis Stabulis, viceseniors Juris Kanaševics, sekretārs Egils Stabulis, kasieris Alvīls Renga, revidents-audzinātājs Alfreds Grīslis un goda tiesnesis gods filistrs Jānis Turaidis.

VALDEMĀRIJAS CENTRĀLAIS PREZIDIJS UN REVIZIJAS KOMISIJA NO 1978. LĪDZ 1981. GADAM.

Teodors Sīlis,
Valdemārijas seniors.

Nikodēms Bojārs,
Valdemārijas viceseniors.

Arturs Langmanis,
kasieris-sekretārs.

Alfreds Grīslis,
reviz. kom. priekšsēdis.

VALDEMĀRIJAS REVIZIJAS KOMISIJAS
LOCEKĻI.

Andris Sīlis

Alfreds Bleķis

Valdemārijas internā izdevuma
"Valdemārijas vēstis"
redakcijas kollēģija Kalifornijā.
No labās puses: N. Bojārs, redak-
tors T. Sīlis, A. Grīslis un Andris
Sīlis. Iztrūkst A. Langmanis.

Tūlīt konventā bij. kopas seniors T. Sīlis pieņā-
kumus nodeva jaunievēlētā senioram L. Stabulim.

Valdemārijas centrālais prezidijs vēl nebija
stājies pie pieņākumu pildīšanas, kad no valdemā-
riešiem pieņāca mudinājumi un ieteikumi rūpē-
ties par "Valdemārijas vēstu" izdošanu Kalifornijā.
Kāds valdemārietis savu vēlēšanos bija izteicis
šādi: "Ja jūs "Valdemārijas vēstis" nevarēsiet
izdot regulāri divas reizes gadā, tad par jums ne-
bija vērts balsot."

Ievēlētās amatpersonas, prezidijs un revizijas
komisija, sanācām kopā pirmā apspriedē un vieno-
jamies, ka Valdemārijas viceseniora pieņākumus
pildīs N. Bojārs, bet kasiera-sekretāra pieņākumus
Arturs Langmanis. Revizijas komisija savus pie-
ņākumus sadalīja: priekšsēdis A. Grīslis, sekretārs
Andris Sīlis un loceklis Alfreds Bleķis.

Nolēmām lūgt Čikāgā dzīvojošo filistri Ziedoni
Kārkliņu uzņemties Valdemārijas audzinātāja pie-
ņākumus, filistri Raimundu Čaku lūdzām turpināt
Valdemārijas informācijas nozares vadību un
Irmu Ramatu veikt Valdemārijas dāmu seniores
pieņākumus.

"Valdemārijas vēstu" rediģēšanai un tehnisko dar-
bu veikšanai izveidojām redakcijas kollēģiju: atbil-
dīgais redaktors T. Sīlis un locekļi N. Bojārs, A.
Langmanis, A. Grīslis un Andris Sīlis.

Centamies visu nokārtot un noskaidrot, lai va-
dību pārņemot ar 1978. g. 1. janvāri tūlīt netraucē-
ti varētu sākt darboties. Noskaidrojām, ka "Valde-
mārijas vēstu" 58 numurs, kas veltīts Valdemāri-
jas 50 gadu jubilejai, ir aizkavējies spiestuvē un
varēs iznākt tikai 1978. gada sākumā. Skaidrojot
"V. V." izdošanas iespējas Kalifornijā redzējām,
ka būs lielas grūtības tieši iespiešanā, jo nav ne-
vienas latviešu spiestuves. Atzinām, ka tomēr ne-

Valdemārijas Kalifornijas kopas seniors T. Sīlis pēc ievēlēšanas par visas Valdemārijas senioru atklāj kopas konventu un lūdz Kalifornijas kopai ievēlēt jaunu vadību. Pie prezidija galda kreisā pusē goda filistrs J. Turaidis, labā p. L. Stabulis.

* * *

kavējoties jāstājas pie 59 numura sagatavošanas un jāskaidro tālāk iespēšanas iespējas. Visas grūtības pārvarējām un "V. V." 59 numurs no Kalifornijas visus valdemāriešus sasniedza vēl pirms 1977. g. Ziemsvētkiem. Citās zemēs dzīvojošiem valdemāriešiem "V. V." piesūtījām pa gaisa pastu.

Uzņemoties visas Valdemārijas seniora pienākumus skaidri apzinājos, ka "nekādus kalnus nespēšu gāst", jo zināju, ka Valdemārijas visu kopu darbība svinot 50 gadu jubileju bija savas darbības kulminācijā un ka jau vispārējās sabiedriski kultūrālās rosmēs ir vērojama lejup slīdēšana, kā nenovēršama parādība trimdas gadiem ieilgstot.

Spilgtākās pazīmes bija skolēnu skaita samazināšanās latviešu skolās gandrīz uz pusi no tā, kas bija trimdas sākumā. Vanadzēnu nometnes darbība bija jāizbeidz, jo jaunās ģimenēs reti kuŗā bija bērni. Nevienai organizācijai vai draudzei nebija izdevies ilgstošai darbībai iesaistīt jaunos, tāpēc visu darba slodzi iznesa vecākā paaudze. Bet cik ilgi vēl? Ar valdemāriešiem, kas izklaidus dzīvo pa dažādām zemēm personīgi biju saticies ar lielāko pusi un redzējis, ka vairumā tie ir jau "brīvkungu" gados vai drīz tos sasniegs. Tāpēc skaidri apzinājos, ka nekādas jaunas rosmes no Valdemārijas centra vairs nav jāuzsāk, bet ka tādas vēl iespējamās atsevišķās kopās. Man bija personīga pieredze no darbības Valdemārijas Kalifornijas kopā. Tāpēc uzņemoties visas Valdemārijas seniora pienākumus, visai valdemāriešu saimei norādīju: "Apzinos, ka plašā valdemāriešu izkliede traucē tuvāka draudzības gara veidošanos, bet tomēr tas ir viens no svarīgākiem un būtiskākiem faktoriem Valdemārijas dzīvē. Tas ir ietverts arī Valdemārijas dzelzs likumu pirmajā pantā: "Valdemārijas konvents ir draugu saime, kuŗā valda kopības gars, disciplīna un draudzība". Apzinos, ka no šī organizācijai tik būtiskā dzelzs likuma, mēs nedrīkstam atkāpties un apzinos arī to, ka kopības gars, draudzība un disciplīna pati no sevis nerodas, ka tas viss ir kopjams, veidojams, balstāms un saudzējams visiem valdemāriešiem, kā vien tik iespējams.

Ko šinī virzienā mums pašreizējos apstākļos ir iespējams darīt?

Pirmkārt: ir jānodrošina, lai "Valdemārijas vēstis" varētu regulāri iznākt. Šo pienākumu uzskatu kā galveno Valdemārijas centrālajam prezidijam, jo "V. V." ir vienīgā garīgā saite, kas mūs pāri tālumiem var vienot, -kas var dot apziņu, ka esam vienas brālības locekļi.

Senioru maiņa Kalifornijas kopā. Bij. seniors T. Sīlis nodod pienākumus un sanāksmju reģistrēšanās grāmatu jaunievēlētam senioram L. Stabulim. No labās puses kopas seniors L. Stabulis, kopas viceseniors J. Kanaševics, Valdemārijas viceseniors N. Bojārs un kopas dziesmotājs A. Upenieks.

Otrkārt: aicinu katru valdemārieti pārlasīt un pārdomāt Valdemārijas dzelzs likumus un tradīcijas, kas ietvertas Valdemārijas tradīciju kodeksā, jo tās ir sāktas veidot Valdemāriju dibinot un izveidojušās tālāk visā Valdemārijas 50 gadu darbībā. Respektēsim tās, centīsimies dzīvot pēc tām un veidosim tās tālāk atbilstoši pašlaik esošā laika apstākļiem.

Treškārt: atsevišķo kopu iekšējā darbība aktivizējama, -gadskārtējā konventā jāvienojas, cik reizes gadā iespējams visiem sanākt kopā, jāvienojas par

visiem izdevīgākiem datumiem un tad visiem valdemāriešiem jau laikus citi pienākumi jāizkārtā tā, lai visi sanāksmēs-konventus varētu ierasties.

No praktiskās pieredzes varu ieteikt, ja ir neliels dalībnieku skaits, sanāksmes-konventus rīkot valdemāriešu mājās, vai lauku īpašumos un uz sanāksmēm aicināt līdz ar Valdemārijas dāmas. Katrai sanāksmei pamatā jāliek kopejas pārrunas par kādu izvēlētu tematu, literātūrā, mākslā, filozofijā, politikā, sabiedriskās dzīves aktualitātēs un c. Katru reizi par attiecīgu tematu kādam no valde-

māriešiem vai Valdemārijas dāmām, jā sagatavo īsreferāts pārrunu ievadīšanai. Šinīs sanāksmēs var iekārtot arī laiku pārrunāt kopas vai visas Valdemārijas jautājumus atsevišķi, vai arī kopā ar Valdemārijas dāmām, jo visi esam viena nedalāma saime.

Šādām sanāksmēm ir liela svētība draudzības veidošanā, bet ir arī viens stingrs priekšnoteikums, - tās nedrīkst pārvērsties par sacensības vietu cienasta pasniegšanā, tās nedrīkst izvērsties par viesībām. Nama māte vai namatēvs, no pacienāšanas pienākumiem strikti atbrīvojams. Groziņi ar azaidu katram ņemami līdzī un Valdemārijas dāmas cienastu klāj tikai no līdzņemtā.

Valdemārijas globālais prezidijs pēc ievēlēšanas pirmajā sēdē Kalifornijā. No labās puses: vice-seniors N. Bojārs, seniors T. Sīlis un kasieris - sekretārs Arturs Langmanis (1977. gadā).

Lai nodrošinātu šādu sanāksmju turpināšanos no mājas uz māju, šis noteikums stingri ievērojams, apzinoties, ka kopā sanākšanai iemesls nav ēšana un dzeršana, kas katram vienmēr pašam iespējama, bet gan kopejas domas, kopēja gara un kopejas draudzības izkopšanai, kas vajadzīga mums visiem ejot uz kopējo, lielo mērķi, - brīvu Latviju.

Tā nu, mīlie draugi, jūs visi redzat, ka es nenāku ne ar vienu jaunu ideju, ierosinājumu, bet aicinu darbu sākt uz veciem pamatiem, sākt "ar ābeci", jo man ir sajūta, ka mēs vecos pamatus, - "ābeci" it kā esam piemirsuši un ka bez šiem pamatiem laikmeta vēji mūs var aizpūst un izklīdināt bez ziņas un miņas.

Es ticu Valdemārijas nacionālā kopības gara, draudzības un vienotības domas atdzimšanai arī pāri tālumiem, ja mēs visi stingri nostāsimies uz Valdemārijas 50 gados veidotiem pamatiem un veidosim šos pamatus ar vien labākus un stiprākus." ---

Valdemārijas globālais prezidijs atrazdamies trīs gadus Kalifornijā šādā izpratnē un garā arī strādāja un rūpējās, lai draudzības gars un kopības apziņa par Valdemāriju kā mūža organizāciju vienmēr mājotu visos. Senioram bija ļoti plaša sarakste ar valdemāriešiem un vienmēr bija vēlēšanās pateikt katram darba jubilejās pelnīto pateicību un gadu mijās aizsūtīt sveicienus. Prezidijs jūta, ka valdmāriešu draudzība un sirsnība plūst arī uz prezidiju. Mums izdevās arī panākt, lai "V. V." regulāri iznāktu divas reizes gadā, - trijos gados iznāca seši "V. V." numuri. To kādas pūles prasa "V. V." regulāra izdošana, īsti zina tikai bijušie "V. V." redaktori. Dažreiz ir arī nepārvaramas grūtības, jo Valdemārijas prezidijam pārceļoties uz Mičigānas kopu, trijos gados bija iespējams izdot tikai divus "V. V." numurus.

Sākot ar 1984. gadu Valdemārijas prezidijs atkal ir Čikāgā. Par visas Valdemārijas senioru ievēlēja Ilmāru Bergmani, kas Valdemārijas juniora gaitas sāka Kalifornijas kopā, ieguva krāsas un tad pārceļās darbā uz Čikāgu. Ilmārs Bergmanis visu laiku aktīvi darbojas Valdemārijas Čikāgas kopā un jau agrāk bija arī Valdemārijas viceseniors un ilgāku laiku "Valdemārijas vēstu" redaktors.

* * *

Jēkabs Gailītis

Ilgmārs Bergmanis

Ernests Ābele

Valdemārijas bijušie seniori. No labās puses: Ed. Avots, Z. Kārklipš un L. Neimanis.

* * *

"Es ticu Dievam, vispasaules garam,
Kas zemi, sauli, zvaigžņu miljonus
Un visu zin un rada un kam varam
Mēs uzticēt ar savus sirdsēstus.
Es ticu Dievam, kas mūs mājās sauks,
Kad atdzimšanas rīts pār zemi plauks."

Valdemārijas seniori, kas sekoja rotācijas kārtībā pēc Kalifornijas. No kreisās puses filistrs Jēkabs Gailītis no Mičigānas kopas bija seniors no 1981. g. 1. janvāra līdz 1984. gadam un Valdemārijas tagadējais seniors filistrs Ilmārs Bergmanis, kas amatā ir kopš 1984. gada 1. janvāra.

Trimdā Valdemāriju kā seniori ir vēl vadījuši: filistrs Eduards Avots, goda filistrs prof. Ernests Ābele, filistrs Ziedonis Kārklipš un filistrs Leonīds Neimanis.

* * *

Šis ir Valdemārijas filistra, dzejnieka Kārļa Dzelzīša dzejoļa "Ticība" noslēguma pants viņa dzejoļu krājumā "Iesākumā bija vārds", kas iznāca 1981. gadā.

Dzejoļu krājumam nosaukums ir ņemts no Jāņa evaņģēlija pirmā panta: "Iesākumā bija vārds, un vārds bija pie Dieva, un vārds bija Dievs". K. Dzelzītis šo pantu turpat dzejoļu krājuma titullapā izskaidro savā izpratnē: "Ar vārdu izteic ideju. Arī pasaules radīšanas iesākums bija ideja un šī ideja pie Dieva un tā kā vēl nekā nebija, tad Dievs personificēja šo ideju".

GODA FILISTRA PROF. Dr. H. BIEZĀ CIEMOŠANĀS.

Valdemārijas goda filistrs prof. Dr. H. Biezais 1979. gada aprīļa mēnesī zinātniskos nolūkos ieradās ASV un apmeklēja Vašingtonu DC, Sanfrancisko, Losandželosu, Čikāgu, Ņujorku, St. Pēterburgu (Floridā) un Toronto, Kanādā. Būdam Sanfrancisko un Čikāgā goda filistrs ciemojās pie valdemāriešiem un referēja par "kultūras sakariem" un "Dievturu" jautājumu.

Goda filistrim Dr. H. Biezajam 10. jūlijā piepildījās 70 mūža gadi, to atceroties valdemārieši viņu sveica ar ziediem, veltēm un pateicās par viņa lielo devumu zinātnei, tēvzemei un brīvībai, vēlot vēl ilgus gadus raženi strādāt un paveikt visus iecerētos darbus.

* * *

Dr. H. Biezo Čikāgā dzejniece M. Čakare apsveic ar ziediem

Dr. H. Biezais: "Ar visskaistākiem sapņiem savu tēvzemi apciemo mūsu jaunatne. Viņas braucieni turp tiešām ir saistīti ar patiesu vēlēšanos iepazīties ar zemi, par kuŗu tēvi un mātes tik daudz stāstījuši. . .

Arī Latvijas cietumā mīt un darbojas daudzi teicami amata meistari literatūrā, glezniecībā, mūzikā. . . Jaunatne, aizbraukusi Rīgā, aizmirst, vai vēl labāk, neapzinās, ka atrodas cietumā. Viņi par sasniegumiem okupētā Latvijā jūsmo gluži, kā mēs jūsmojam par senās Romas skaistajiem tempļiem, ko patiesībā cēluši vergi. . .

Tad sākās "slavenie kursi" trimdas jaunatnei Rīgā. . . Jaunatne neko nebija redzējusi no tik atbaidošām briesmām, kas viņai par komūnismu bija stāstīts. . .

Ar šīm izjūtām un gaviļejošu prieku viņi atgriezās savās trimdas zemēs un nesa savu "priecas" vēsti tālāk. . .

Ceļš uz Rīgu bija grūts un dažkārt arī pret vecāku gribu ar īstu jaunatnes spītu. Taču ceļš atpakaļ pie vecākiem un trimdas latviešiem nav bijis mazāk sarežģīts. Līdz šim šo ceļu ir spējuši noiet tikai daži zināmie, varbūt daudzi nezināmie". . .

* * *

Dr. H. Biezais Kalifornijā stāstot par "kultūras sakaru" braucējiem.

Apsveikšanas laikā

Dr. H. Biezais: "Cauri vēstures gājumam, nenoliedzami, latviešu tauta varēja sevi saglabāt tikai tādēļ, ka dažādie okupanti, paši varbūt neizprastdami, bija uzcēluši sētu, kas latviešus pasargāja no svešajām kultūrām un līdz ar to arī no bojā ejas. Tas apstiprina tēzi, ka svešu kultūru apbrīnošana samazina tautas pašapziņu un līdz ar to dzīvotspēju"...

No kreisās puses: Valdemārijas seniors T. Sīlis, goda filistrs Dr. H. Biezais un Valdemārijas Kalifornijas kopas seniors L. Stabulis. Otrā rindā: Kalifornijas kopas viceseniors J. Kanaševics, Valdemārijas sekretārs A. Langmanis, Kalifornijas kopas sekretārs Egils Stabulis un Valdemārijas revīzijas komisijas loceklis A. Bleķis.

No kreisās puses: L. Stabulis, A. Langmanis, goda filistrs Dr. H. Biezais un T. Sīlis.

Goda filistrs ar Valdemārijas centrālo prezidiju. No labās puses: sekretārs A. Langmanis, seniors T. Sīlis, Dr. H. Biezais un centrālā prezidija konsultants L. Stabulis. ◊

Pēdējo gadu kopas vadība

Valdemārijas Kalifornijas kopas seniors L. Stabulis kopu vadīja divus periodus, katru trīs gadus, bet pārceļoties dzīvot ap 130 jūdzes tālu no kopas centra, vairs seniora pienākumiem nekandidēja. Kopas konvents 1981. darbības gadam par senioru ievēlēja Alfredu Grīslī, par vicesenioru J. Kanaševicu, par sekretāru T. Sīli, par kasieri A. Rengi, par revidentu L. Stabuli un par audzinātāju A. Langmani. Dziesmotāja pienākumus pildīja seniors.

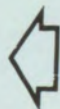
Šīs amatpersonas konvents amatos ievēlēja vēl atkārtoti divus gadus. Pēc tam 1984. darbības gadam par senioru ievēlēja Arturu Langmani. Pārējos amatos ievēlēja: viceseniors-dziesmotājs A. Grīslis, sekretārs-audzinātājs T. Sīlis, kasieris-grāmatvedis J. Kanaševics un revidents-bibliotekārs Ervīns Antons. Šīs amatpersonas konvents ievēlēja arī 1985. darbības gadam. * * *

Valdemārijas Kalifornijas kopas prezidijs un revidents sākot ar 1984. gadu. No kreisās puses: sekretārs T. Sīlis, kopas seniors A. Langmanis un viceseniors A. Grīslis. Aizmugurē stāv kopas revidents Ervīns Antons.

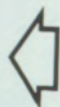

Valdemārijas Kalifornijas kopas prezidijs un audzinātājs no 1981. gada līdz 1984. gadam. Priekšā sēd kopas seniors A. Grīslis. No kreisās puses stāv: sekretārs T. Sīlis, viceseniors J. Kanaševics un audzinātājs A. Langmanis.

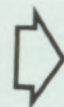

Seniori amatos mainijās
bet
sekretārs nemainijās

Valdemārijas Kalifornijas
kopas seniors A. Grīslis
un kopas sekretārs T. Sīlis.

Valdemārijas Kalifornijas
kopas seniors A. Langma-
nis un sekretārs T. Sīlis.

No labās puses: vijol-
nieks Adolfs Upenieks,
A. Langmanis un E.
Blumbergs 1978. gada
Ziemsvētku konventa
laikā. Draugam Adol-
fam Upeniekam šīs
bija pēdējais konvents
kuņā viņš piedalījās.
Pēc tam viņš saslima
ar ļaundabīgu audzēju
un pēc grūtas cīņas
ar slimību mūžībā aiz-
gāja 1980. gada 9. maijā.

**Mīlais draugs,
Tava vijole un
balss apklusa,
bet mūsu drau-
dzība un milesti-
ba Tevi pavada
MŪŽĪBĀ.**

Pie filistra Ervīna Antona (Ēra) Orindā Kalifornijā 1983. g.
No labās puses: A. Grīslis, A. Langmanis, F. Antons (Ē r i s)
J. Kanaševics, T. Sīlis, A. Renga un Alfreds Bleķis.

* * *

1984. g. Ziemsvētkos. No kr.
puses priekšā: L. Sīle, A. Lang-
manis, A. Bleķis, D. Lejniece,
un T. Sīlis. Aizmugurē stāv:
Benita Veisberga, H. Lejniece,
E. Blumberga, G. Kolba, E. An-
tons un Z. Lēnerte.

* * *

Pēc ziemsvētku dāvanu sa-
ņemšanas. No kr. puses:
A. Langmanis, E. Antons,
J. Kanaševica, A. Bleķis un
T. Sīlis.

No labās puses B. Antona (rakstniece Beni-
ta Veisberga), D. Lejniece un L. Sīle.

Benīta Veisberga kļuva pazīstama ar ro-
mānu "Es Tavš maigais jērs" un ar grāma-
tu "Orindas piezīmes", kur ir publicētas
arī viņas vīra Ēra četras gleznu reproduk-
cijas.

Kā pastāvēsim nākotnē

Nenoliedzami trimdas gadiem ieilgstot sabiedrībā un visās organizācijās rodās bažīgs jautājums, kā pastāvēsim nākotnē?

Neviena trimda nav mūžīga, - tai agrāk vai vēlāk pienāk noslēgums: atgriešanās atkal atbrīvotā tēvzemē, vai pārtautošanās.

Trimdā esošo dzīves jēga un mērķis ir politiskā cīņa par savas tēvzemes brīvību. Tāpēc, latviskā izglītība, latviešu skolu uzturēšana, nacionāli kultūrālās rosmes un nacionālā gaŗa uzturēšana, ir tikai politiskās cīņas veicināšanai, - jaunu nacionāli pārliecinātu cīnītāju izaudzinašanai. Ja trimdiniekos pazūd politiskais mērķis, - brīvības atgūšana tēvzemei no kuŗas viņi devušies trimdā, tad pazūd arī trimdas jēga un nenovēršami trimdinieki ieslīd pārtautošanās ceļā.

Par nākotni domājot ir vaļsirdīgi jāpasaka, ka arī Valdemārijas Kalifornijas kopa nav pasargāta no "vecuma dienām", - enerģijas apsūkuma, kas ir raksturīga parādība visām trimdas latviešu organizācijām un draudzēm biedriem novecojoties.

Ja pēc Valdemārijas kopas noorganizēšanas darbības sākumā varējām konventos sapulcēties visi reizi mēnesī un vēl spējām rīkot sanāksmes un diskusiju vakarus, tad tagad konventi un sanāksmes ir jau skaita ziņā samazinājušās uz pusi. Arī Valdemārijas Kalifornijas kopas dalībnieku skaits ir uz pusi mazāks. Šai lejupslīdēšanai pamatā ir dalībnieku lielās gadu nastas, jo nav vairs spara vēlu vakaros braukt lielos ceļa gabalus uz sanāksmēm un vēlu naktī atgriezties mājās. Sestdienas un svētdienas reti kad var izmantot sanāksmēm, lai tās netraucētu citu organizāciju vispārējus sarīkojumus un draudžu dievkalpojumus, jo šajās aktivitātēs ir iesaistījušies arī valdemārieši.

Tāpat Lielais Likteņa Lēmējs mūžības ceļos no Valdemārijas Kalifornijas kopas ir aizsaucis **d e v i ņ u s v a l d e m ā r i e š u s**: goda filiistri ģen. Ed. Kalniņu, fil. A. Cimdiņu, fil. Dr. Ojāru Turaidu, fil. H. Pāvuliņu, fil. A. Upenieku, fil. R. Blāķi, goda fil. J. Turaidu, fil. L. Grāveri un goda fil. N. Kreišmani (skat rakstu "Mūžībā aizgājušie")

Visi viņi bija personības, kas ar saviem garīgiem talantiem cēla Valdemārijas Kalifornijas kopas dzīvi. Viņi konventos un sanāksmēs veidoja garīgo gaisotni, ritēja spraigas domu izmaiņas, kuŗās mēs visi kā draugu pulks degām Valdemārijas idejās un ticībā tautas labākai nākotnei. Vairāki dedzīgi valdemārieši, mainot dzīves vietu, tagad ir iesaistījušies citu Valdemārijas kopu darbībā.

Valdemārijas Kalifornijas kopai bija arī krietns pulciņš jauno, trimdā dzimušo valdemāriešu, bet viņiem saites ar Valdemāriju kā mūža organizāciju, vienam otram tomēr nebija tik stipras, lai trimdas nelabvēlīgos apstākļos droši izturētu. Pēc studiju beigšanas pārceļoties darbā citur, vai apprecot cittautietes viņi lēni ieslīga pasivitātē un vienaldzībā iepretī nacionāliem centieniem. Arī viens otrs vidējās paaudzes valdemārietis ir palicis pasīvs un tagad sanāksmēs parādās pavisam reti.

Valdemārijas Kalifornijas kopas saraksts rāda, ka kopā ir bijuši 35 dalībnieki: goda filistrs ģenerālis Eduards Kalniņš, Aleksandrs Cimdiņš, Leopolds Grāveris, Andrejs Arājs, Teodors Sīlis, Laimonis Stabulis, goda filistrs Jānis Turaidis, Ojārs Turaidis, Aivars Savelis, Tālvaris Turaidis, Dainis Turaidis, Adolfs Upenieks, Andris Stabulis, goda filistrs Nikolajs Kreišmanis, Valdis Gudrais, Alfreds Grīslis, Rūdolfs Blāķis, Alvils Renga, Hugo Pāvuliņš, Adolfs

Samts, Egils Stabulis, Juris Kanaševics, Jēkabs Zalte, Gunārs Galviņš, Andrejs Matisons, Normunds Alens, Ilmārs Bergmanis, Ojārs Krātiņš, Juris Stabulis, Alfreds Bleķis, Guntis Rapa, Andris Sīlis, Nikodēms Bojārs, Arturs Langmanis un Ērvīns Antons (Ēris).

Tagad no šī skaita esam palikuši tikai puse un pārsvarā sirmās galvas. Konventos un sanāksmēs viens otru sākam jau uzmundrināt ar vārdiem: "Jāturās, jāturās, lai arī skaitā esam maz, tomēr Valdemārijas ideja ir liela. Tā ir jāsaglabā dzīva līdz labākiem laikiem un to mēs saglabāsim".

Domāju, ka šis gara spēks, - apņēmība izturēt un palikt uzticīgiem lielai idejai, kas vēl ir Valdemārijas Kalifornijas kopas aktīvā kodolā līdz ar materiālo nodrošinājumu, viež pašlāvīgu ticību, ka Valdemārijas Kalifornijas kopa iespēju robežās vēl ilgi kalpos brīvās Latvijas un Valdemārijas idejai, kaut arī sašaurinātā veidā. To rāda arī tas, ka valdemārieši vēl arvien ir vadošos amatos citās sabiedriskās rosmēs: Alfreds Grīslis ir Oaklandes latv. draudzes priekšnieks un DV apv. valdes loceklis. DV apv. valdē darbojas arī Juris Kanaševics un Alfreds Bleķis. Ērvīns Antons pilda vicepriekšsēža pienākumus Amerikas Latviešu Mākslinieku Apvienībā, bet Arturs Langmanis veic dekoratora pienākumus vietējā teātra kopā, ir mēnešraksta "Zelta Vārtu Vēstis" mākslinieciskais redaktors un viņa zīmējumi bieži parādās laikrakstā "Laiks" un žurnālā "Treji Vārti". T. Sīlis ir ievēlēts par 1985. g. 18. novembra svētku Sanfrancisko rīcības komitejas priekšsēdi.

Valdemārijas Kalifornijas kopa ir iecerējusi 1986. gadā rīkot plašus Latvijas universitātes atceres svētkus Sanfrancisko un aicināt goda filistri, gleznotāju Jāni Kalmīti teikt akadēmisko runu par lat-

viešu mākslas jautājumiem un svētku laikā sarīkot arī J. Kalmītes gleznu izstādi.

Kopas konventā ir arī jau pārrunāts, kādā veidā atzīmēt Valdemārijas 60 gadu darbības atceri, kas būs 1987. gadā.

Valdemārijas Kalifornijas kopai vēl nav šaubu, ka spēsim pastāvēt arī nākotnē !

Concordia res parvae crescunt !

* * *

Jānis Kalmīte

R i j a

Guaša

Rīgas laikus atceroties

Šeit ievietojam fotogrāfijas, ko mūžībā aizejot atstāja fili-
strs Leopolds Grāveris. Fotogrāfijās redzami "Rīgas
laika" valdemārieši Ziemsvētku un krāsu konventos, bet,
diemžēl, fotogrāfijās redzamiem nav uzrakstīti vārdi.

Filistra L. Grāvera māsa Benita bija precējusies ar
Valdemārijas goda fil. prof. Dr. K. Bikši un L. Grāveris ir
atstājis arī trīs fotogrāfijas no Bikšes ģimenes.

Goda filistrs ar ģimeni bija ieceļojuši Austrālijā un
tagad jau aizgājuši mūžībā. Dēls un meita dzīvo Austrālijā.

Rīgā 1937. g. Valdemāri-
jas dāmu komiteja. No
kr. puses: Ozola, Bikšes,
Lazdiņa, Zāles, Lažes
un Elšņa kundzes.

* * *

1939. g. Ziemsvētku kon-
vents kopā ar Valdemā-
rijas dāmām un zintenie-
cēm. Otrā rindā no labās
puses otrā Benita Bikše,
goda fil. prof. Dr. V. Bur-
kevics, Burkevica kundze,
goda fil. prof. Dr. Kārlis
Bikše, ... Ceturtā rindā
pirmais Vasars, otrais
A. Cimdiņš, ... desmitais
Jānis Laganovskis ("Jā-
pukš" Jelgavas lauks, aka-
dēmijas mācības spēks).

No kreisās puses otrā
rindā pirmais Dr. Zaube,
trešā rindā 4. Jēkabs Gai-
lītis un ceturtā rindā
6. Eduards Avots.

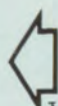

Krāsu konvents Rīgā. Pirmā rindā jaunuzņemtie juniori. Otrā rindā no kr. puses Ed. Avots, goda fil. J. Madernieks, goda fil. Atis Ķeniņš, ??, goda fil. ģen. Ed. Kalniņš, goda fil. Ed. Ramats, P. Ozols un ...

Valdemārijas mītne Rīgā, Cēsu ielā 43

Valdemārijas eglītes vakars Rīgā 1935. gadā.

Krāsu konvents Valdemārijas mītnē. Redzami latviskie logu aizkari, kas gatavoti pēc goda fil. Jūlija Madernieka zīmējuma.

No labās p. pirmais goda filistrs Jānis Siliņš un goda filistrs Jūlijs Madernieks. Viņiem aizmugurē Stāv Valdemārijas dibinātāji Kārlis Elksnis un Aleksandrs Cimdiņš. Kreisā pusē pirmais sēd goda fil. A. Lazdiņš.

J. MADERNIEKA ogle zīmējums "Pededzes upe ap Maderniekiem". Valdemārijas goda filistrs, gleznotājs un grafiķis Jūlijs Madernieks Pededzes skistos krastus ap Madernieku mājām ir iemūžinājis vairākos zīmējumos un gleznās. J. Madernieks bija beidzis Štiglica mākslas skolu Pēterburgā, vadīja savu mākslas studiju Rīgā un strādāja par zīmēšanas skolotāju vidusskolās. Viņš izveidoja īpatu, šķautainu, no latviešu rakstu elementiem kombinētu kompozīciju klāstu un publicēja krāsainu audumu metu krājumu "Ornaments". Ornamentalizēdams formas, viņš gleznoja arī akvareļus un gleznas eļļā.

Jūlijs Madernieks ir pamatu licējs arī latviešu lietišķai mākslai. Viņš mūžībā aizgāja 1956. gadā Latvijā.

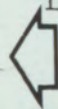

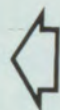

Valdemārijas goda filistra prof. Dr. Kārļa Bikšes
kāzas 1925. gada Ziemsvētkos Jelgavā.

Vidū sēd līgavainis K. Bikše un līgava Benīta
Grāvere-Bikše. No kreisās puses pirmais
Valdemārijas filistrs L. k. o. k. N. Bebris,
ceturtais arch. prof. Stālbergs, piektais prāv.
K. Ķulītis, Ķulīša kundze, K. Prauls (vēlāk aiz-
sargu priekšnieks). Labā pusē pirmais fil.
Leopolds Grāveris un Bebra kundze.

Goda filistra prof. Dr. K. Bikšes meitas
Ārijas kāzas Austrālijā 1952. g. 5. maijā.
No kreisās puses līgavainis, gleznotājs
Zusters, līgava Ārija Bikše-Zustere un
Valdemārijas goda filistrs prof. Dr. K. Bikše.

Valdemārijas goda filistrs prof. Dr. K. Bikše
ar kundzi, dēlu un meitu 1951. g. Austrālijā.

Mūžībā aizgājušie

Ar skumjām jāpiemin, ka Valdemārijas Kalifornijas kopas aizvadītos 25 darbības gados ir bijis jāšķiras no deviņiem mīļiem un tuviem konventa draugiem, ko Lielais Likteņa Lēmējs aizsauca mūžībā. Viņu aktivitātes Valdemārijā un sabiedrībā jau ir atspoguļojušās šīs grāmatas iepriekšējās lapās, tāpēc šeit viņu piemiņai skicēšu vēl tikai katra dzīves gājumu un centienus, kas man zināmi un kas palikuši atmiņā no kopējām gaitām.

GODA FILISTRS ĢENERĀLIS

EDUARDS K A L N I Ņ Š

mūžības ceļos aizgāja 1964. gada 28. jūnijā Holivudā, Kalifornijā.

Viņš dzimis 1876. g. 31. decembrī Plāteres pagasta Plaužu mājās. Tur viņš pavada savu bērnību un sāk skolas gaitas Plāteres pagasta skolā un pēc tam turpina Rīgā. 1894. g. viņš iestājas Pēterpils artilērijas pirotehnikajā skolā un to beidz 1898. gadā. Pēc tam vēl mācās artilērijas kara skolā, ko beidz 1901. gadā. Sākoties krievu-japāņu karā leitnants E. Kalniņš piedalās Port Artūras aizstāvēšanā, kur visi krīt gūstā. Pēc izklūšanas no gūsta 1906. gadā Ed. Kalniņu nosūta uz Somiju Sveaborgas cietoksnī, kur komandē krasta artilērijas bataljonu. 1917. g. no krievu armijas demobilizējas pulkveža-leitnanta dienesta pakāpē un paliek dzīvot Somijā.

Uzzinot, ka ir nodibināta neatkarīga Latvijas valsts un organizējas latviešu karaspēka vienības, Ed. Kalniņš 1919. g. 17. janvārī iestājas Ziemeļlatvijas brīgādē, kur viņu ieceļ par brīgādes komandiera palīgu. Piedalās Cēsu kaujās un cīņu laikā pie Juglas tiek iecelts par brīgādes štāba priekšnieku. Baloža un Zemitāna spēkiem apvienojoties Ed,

Kalniņu 1919. g. 15. jūlijā ieceļ par Latvijas armijas štāba priekšnieku. Pēc tam viņam uztic Artilērijas pārvaldes priekšnieka pienākumus un paaugstina par pulkvedi. 1922. g. 1. aprīlī pulkv. Ed. Kalniņš uzņemas Latvijas armijas artilērijas inspektora pienākumus. 1925. g. Ed. Kalniņu paaugstina par ģenerāli. Par kaujas nopelniem viņu apbalvo ar 3. un 2. šķiras Lāčplēša ordeni. Pēc tam ģen. Ed. Kalniņš vēl ir apbalvots ar 2. šķ. Triju zvaigžņu ordeni un viņš saņēma arī 1. šķ. Somijas baltās rozēs, 2. šķ. Francijas goda leģiona, Polijas, Igaunijas un Lietuvas augstākos kara ordeņus. Arī Krievijas armijā viņu par kaujas nopelniem apbalvoja ar Svētā Jura ordeni un zelta zobenu.

Ģenerālis Ed. Kalniņš bija vairāku valodu prātējs un apveltīts ar diplomāta talantu. Viņu arvien izraudzīja par delegācijas locekli dažādās pamiera sarunās un 1920. g. augustā par delegācijas locekli miera sarunām ar Padomu Savienību. Ed. Kalniņš bija arī viens no tiem, kas 1920. g. 11. augustā parakstīja Latvijas miera līgumu ar Padomju Savienību, kuŗā Pad. Sav. uz mūžīgiem laikiem atteicās no Latvijas teritorijas un atzina neatkarīgo Latvijas valsti. To ar savu parakstu apliecināja tā laika Pad. Savienības ārlietu komisārs A. Joffe.

Ģenerālis Ed. Kalniņš piedalījās arī politiskās aktivitātēs pārstāvot "demokrātiskā centra" platformu. Viņš divās valdībās bija kara ministrs un ceturtās Saeimas vēlēšanās viņu ievēlēja par Saeimas deputātu. Viņš no deputāta mandāta atteicās par labu sabiedriskai darbiniecei Bertai Pīpiņai, kas līdz ar to iekļuva Saeimā par deputāti.

Ģenerālis Ed. Kalniņš karavīra gaitas beidza 1935. gada janvārī aizejot pensijā. Pēc tam viņš vēl bija lektors kara skolās, rakstīja par militāriem jautājumiem presē un izvērtēja dažus posmus no Latvijas armijas brīvības cīņām. Viņš ir

līdzautors "Latvijas atbrīvošanas kara vēsturei", kas iznāca 1938. gadā ģenerāļa M. Peniķa virsredakcijā. Trimdā šo vēstures grāmatu ar ģen. Ed. Kalniņa atļauju no jauna izdeva Daugavas Vanagu organizācija un to ātri izpirka.

Abus okupāciju laikus ģen. Ed. Kalniņš pavadīja savā laikusaimniecībā Plūdopus, ko viņam Latvijas valdība bija piešķīrusi par nopelniem Latvijas atbrīvošanā. Saimniecība atradās Bauskas tuvumā un kad sarkanarmija bija jau atkal otrreiz ielauzusies Latvijā, viņš Plūdopus atstāja un 1944. gada rudenī viņam ar laivu izdevās nokļūt Zviedrijā. Tur viņš nodzīvoja līdz 1954. gadam, kad ieceļoja ASV Kalifornijā un dzīvoja pie dēla ģimenes Holivudā līdz aiziešanai mūžībā 1964. gada 28. jūnijā. (Skat rakstu šinī grāmatā "Goda filistrs ģenerālis Eduards Kalniņš.")

* * *

FILISTRS-DIBINĀTĀJS ALEKSANDRS CIMDIŅŠ mūžībā aizgāja 1968. gada 30. jūnijā.

Viņš dzimis 1905. gada 29. decembrī Krievijā, Pēterpils gubernā Strogi-Bjelas miestā. Tur viņa tēvs Antons Cimdiņš bija ieceļojis no Vecpiebalgas. Tani apkārtnē bija ieceļojuši un apmetušies uz dzīvi daudzi latvieši iepērkot lauksaimniecības. Antons Cimdiņš bija apguvis zināšanas zobārstniecībā, nopircis savu māju miestā un tur ierīkojis zobārstniecības kabinetu strādāja par dentistu un atvēra arī aptieku. Viņš apprecējās arī ar latvieti Emmu Balodi, kuņas vecāki bija ieceļojuši no Igaunijas. Cimdiņu ģimenē bija divi dēli un divas meitas un Aleksandrs - Saša. Cimdiņš bija vecākais no tiem. Saša pamatizglītību iegūst tur pat miestā krievu skolā, bet kad sāk domāt par tālāko izglītību, izceļas karš un revolūcija. Viņa tēvu mobilizē, lai pildītu sanitāro dienestu

kādā jātnieku pulkā. Tēvs aiziedams dienēt paņem Sašu līdzī kā kara zēnu sanitārā vienībā...

Aleksandrs Cimdiņš brīvā Latvijā atgriežas 1920. gada pavasarī un rudenī iestājas Bērzaines vidusskolā pie Cēsīm. Vidusskolu beidz 1924. gadā un 1925. g. rudenī sāk tieslietu studijas Latvijas universitātē. Tāpat kā daudziem, Aleksandram pašam ir jānopelna uzturs un studiju nauda, - viņš sāk strādāt Latvijas valsts nodokļu departamentā par ierēdni pilnu darba laiku, tāpēc uz lekcijām var tikt tikai retu reizi, viss jāapgūst pašmācības ceļā un jākārtto pārbaudījumi. Pa vakariem un svētdienās A. Cimdiņš aktīvi iesaistās studentu biedrību dzīvē un raksta arī presē. Piedalās ar dedzību jauna veida akadēmisko organizāciju Konkordiju izveidošanā, noteikumu izstrādāšanā un ir viens no 17 studentiem, kas 1927. g. 11. februārī paraksta Valdemārijas dibināšanas protokolu. Viņu ievēl Konkordijas Valdemārijas pirmajā prezidijā par sekretāru. Strādājot darbā pilnu laiku un visu laiku ļoti aktīvi darbojoties Valdemārijā, viņam studijas ieilgst, tāpēc Latvijas universitāti viņš beidz tikai 1939. gadā. Obligātā kara dienestā viņš beidz virsnieka vietnieka kursus un vēlāk pie kara skolas rezerves leitnanta kursus.

Baigā gadā viņš kopā vēl ar diviem valdemāriešiem izglābj no iznīcināšanas Valdemārijas karogu un pats paglābjas no apcietināšanas slapstoties.

Pēc Baigā gada A. Cimdiņš brīvprātīgi pieteicas cīņai frontē pret komunistu varu. Nonākot Leningradas frontē piedzīvo smagas cīņas un briesmīgu ziemas aukstumu. Zīmīgas ir A. Cimdiņa rakstītās rindas: "Mums bija paredzēts triekties uz Tichvinu, lai savienotos ar somu karaspēku. Tas tomēr neizdevās. Mūs pārsvieda uz Cudovo, vēlāk uz Holmu, kur nokļuvām ielenkumā. Tur cīņās mani ievainoja, ar lidmašīnu izveda uz Pleskovu,

pārtransportēja uz Rīgu, kur operēja un pēc tam sāku atveseļoties". . .

Vācijas DP laikā A. Cimdiņš dzīvoja Memmingenas nometnē, bija ievēlēts nometnes komitejā, darbojās Daugavas Vanagu nodaļā un bija ierēdnis IRO pārvaldē.

A. Cimdiņš ar sievu un meitu ASV ieceļoja 1950. g. 3. augustā un apmetās uz dzīvi Kalifornijas galvas pilsētā Sakramento, kur kalpoja slimnīcā līdz aiziešanai mūžībā 1968. g. 30. jūlijā. (Skat rakstu šinī grāmatā "Lielas sēras Valdemārijai)

* * *

FILISTRS Dr. OJĀRS TURAIDS mūžībā aizgāja 1976. gada 14. novembrī.

Viņš dzimis 1932. gadā 2. martā Rīgā. Pamatskolu beidz Liepājā un tad ar ģimeni ir jādodas trimdā uz Vāciju. Tur viņš 1945. g. sāk apmeklēt DP nometnes vidusskolu Grēvenē.

ASV ieceļo 1949. gadā un visa Turaidu ģimene apmetas uz dzīvi Kalifornijas galvas pilsētā Sakramento. Tur Ojārs Turaidis vienu gadu mācās vidusskolā un to pabeidzot tūlīt sāk studijas Sakramento koledžā. No koledžas viņu iesauc dienestā ASV armijā, kur jākalpo četri gadi. Armijā viņš strādā par tehniķi medicīnas laboratorijā un viņa vienību pārceļot uz Aļasku, tūlīt sāk studijas Aļaskas valsts universitātē. Dienesta beigās viņu pārceļ uz Teksasu, kur viņš nejauši satiek savu skolas biedreni no pamatskolas laikiem Liepājā, kas Memfisā studē farmaciju. Draudzība un mīlestība uzplaukst no jauna un viņi 1955. g. salaulājas. Viņu kopdzīvē Brigita bija Ojāra labais gars un balsts, nekad neļaujot Ojāram iegrimt

pesimismā un dzīves pagurumā. Sevišķi pēc Ojāra smagās sirds operācijas.

Pēc karadienesta Ojārs Turaidis Kalifornijas universitātē Berkalejā iegūst bakalaura grādu psiholoģijā un turpina studijas medicīnas fakultātē. 1962. g. viņš beidz medicīnas studijas, noliek valsts eksāmenus, nostrādā prakses gadu un iegūst ārsta un ķirurga tiesības Kalifornijas valstī.

Izšķīries specializēties ģinekoloģijā, viņš vēl 4 rezidenta gadus nostrādā slimnīcās praktizēdamies un tad 1967. g. uzsāk privātpraksi Sanfrancisko, ko vēlāk pārceļ uz Oaklandi.

Dr. Ojārs Turaidis sagatavojas pārbaudēm un 1971. g. iztur pārbaudījumus pie Amerikas ģinekologu pārvaldes Čikāgā iegūstot arī šīs pārvaldes diplomu. Dr. Ojāram Turaidam, kā saka, bija viegla un laimīga roka, -vissarežģītākās operācijas viņš paveica ātri un bez komplikācijām. Bija daudz pacientu, lieli ienākumi, jo viņš privātpraksi atvēra arī San Leandro pilsētā.

Dr. Ojārs Turaidis pārdzīvoja arī smagu sirds operāciju, - atguva agrāko sparū un turpināja aktīvi darboties dažādos savu interešu lokos.

Viņu līdztekus medicīnai interesēja kosmogrāfija, ģeogrāfija, antropoloģija, socioloģija un citas sabiedriskās zināšanas. Viņš bija ātrlasītājs, tāpēc viņš paguva izlasīt daudzas grāmatas un žurnālus, tos abonēja un krāja savā bibliotēkā.

Savas mājas apakšstāvā viņš bija izbūvējis pirmšķirīgu elektronikas un mehānikas darbnīcu ar metāla un koka apstrādāšanas virpām, urbjmašīnām, kompresoriem, metināmām ierīcēm un citiem moderniem darba rīkiem un aparātiem. Tur viņš izgatavoja arī pēc savas ieceres dažas palīgierīces savam ārsta kabinetam un nodevās daiļamatniecībai.

Pārī visām citām brīvā laika nodarbībām viņam stāvēja kuģošana un zēģelēšana okeāna līčos. Viņš

bija Daugavas Vanagu organizācijas biedrs un dziedāja vīru kori "Krīvs". Tomēr zēģelēšana viņam bija arī liktenīga. Tā bija viņa "ilgstoša nodarbošanās" atvaļinājumu laikā, kas 1976. gada atvaļinājumā beidzās traģiski.

1976. gada atvaļinājuma laikā viņš bija nolēmis zēģellaivā apciemot Virdžīnijas salas. Tur viņi devās abi ar dzīves biedri, Brigitu. Sākumā kādu nedēļu pavadījuši skaistas dienas, - zēģelējot apciemojusi vairākas salas, peldējušies, makšķerējuši un Ojārs nirēja tērpā ieniris dzelmē, lai vērotu krāsainos korāļu rifus un daudzveidīgās zivis.

Bet 13. novembrī cēlies vējš ar krietniem viļņiem un zēģellaivai sabojājies motors. Ojārs krietni piepūlējies līdz vēlu vakarā nonācis Tortolas salā pie mazas pilsētiņas Roadtownas. Pēc tam sajutis lielu nogurumu un nokāpis kajītē atgulties. Atgultoties tūlīt iekritis nesamapā, aizvests uz salas slimnīcu, vēl uz brīdi atgūvis samapu, jautājis cik pulkstenis un tad atkal iegrimis nesamapā. Otrā rītā arī sirds darbība apstājusies, - tā viņš mūžības ceļos aizgāja 1976. g. 14. novembrī.

Ojārs jau tūlīt pēc smagās sirds operācijas bija izteicis vēlēšanos pēc nāves gulēt jūras dzelmē, to arī izpildīja. Dr. Ojāra Turaida zārku nogremdēja Atlantijas okeāna dzelmē 14. novembrī, trīs jūdzes ziemeļos no Jest Vom Dyke salas.

Tā beidzās mūsu mīļā drauga Ojāra mūžs sasniedzot dzīvē tikai 44 mūža gadus.

* * *

FILISTRS HUGO PĀVULIŅŠ mūžībā aizgāja 1977. gada 21. augustā.

Viņš dzimis Stienes pagastā 1905. gada 12. decembrī, bet pamatskolu beidza Valmierā. Viņš sevi uzskatīja par valmierieti, jo arī Valmierā

beidza vidusskolu. Pēc tam tūlīt 1924. gadā iestājās Latvijas universitātē studēt tautsaimniecību.

Arī viņam pašam bija jāsaprot eksistences iespējas un studijām nauda. Viņš līdztekus studijām sāka strādāt Latvijas bankā Rīgas nodaļā. Vēlāk bankā bija jāstrādā pilns laiks kā grāmatvedim, tāpēc studijām atlika maz laika. Tā bija toreiz zīmīga parādība daudziem Latvijas universitātes studentiem, daudzi strādāja pilnu laiku jaunās valsts dienestā, bankās un pašvaldības iestādēs. Tur viņi strauji kāpa uz augšu jaunās valsts atbildīgos postēpos, studijas ieilga un radās apzīmējums "mūžīgie studenti". Liela daļa no viņiem apzinājās, ka ir jau izvirzījušies tik augstos postēpos, ka studiju beigšana viņu stāvokli negrozīs, tāpēc studijas "piemirsa". Varētu teikt, ka Latvijas universitātes studenti bija tie, kas izveidoja Latvijas valsts ministrijās visu departamentu un nodaļu administratīvo iekārtu, - izstrādāja noteikumus un instrukcijas, pēc kuŗām noritēja darbība. Tāpat studenti ar savām akadēmiskām organizācijām panāca, ka studentiem bija savi vēlēti pārstāvji universitātes vadībā un bija sava vēlēta studentu padome. Tikai trimdā esot ievērojām, ka latviešu studenti šīnī ziņā ir bijuši pirmie, kas to panākuši miermīlīgā, lietišķā veidā bez kaut kādām demonstrācijām un tračiem. Likās tā savādi, ka studenti cīnās par tādām tiesībām, kādas Latvijas universitātē bija jau pirms 50 gadiem un cīnās aiziet pilnīgās galejībās.

Hugo Pāvuliņš Latvijas universitāti beidza tikai 1940. gadā un tūlīt Latvijā iebruka sarkanarmija. Viņu no ilggadīgā darba bankā tūlīt atlaida, bija jāstrādā gadījuma darbi un jāslapstās, lai neapcietina. Vācu okupācijas laikā Hugo Pāvuliņš strādāja savā profesijā Rīgas pilsētas pašvaldības dienestā, līdz devās trimdā uz Vāciju.

Vācijā "DP laikus" dzīvoja Fišbakas nometnē, kur

bija nometnes policijas priekšnieks un pirms izceļošanas uz ASV, kādu laiku bija arī ASV armijas darba rotā ("melnajos") pildot tur tulka pienākumus un mācot angļu valodu.

ASV ieceļoja 1950. g. februārī un tūlīt visa ģimene nonāca Kalifornijā Auburnas pilsētā. Hugo Pāvuliņš tur tūlīt dabuja darbu savā profesijā, bija galvenais grāmatvedis kādā tirdzniecības uzņēmumā. Iegādājās savu māju, kurā arī Valdemārijas kopa rīkoja konventus un diskusiju pēcpusdienas.

Hugo Pāvuliņš aktīvi darbojās Sakramento latviešu kopā, vairākus gadus bija kopas priekšnieks un pildīja Ziemeļkalifornijas latviešu draudzes padomes locekļa pienākumus. Viņš bija viens no valdemāriešiem, kas dzīvoja vistālāk no Valdemārijas kopas centra, dažkārt bija jābrauc vairāk kā trīs stundas, tomēr viņš bija priekšzīmīgs konventu un sanāksmju apmeklētājs. Viņš uzpēnās pildīt arī kopas kasiera un dziesmotāja pienākumus. Kur bija Hugo, tur valdīja dziesmu gars, draudzīga un sirsnīga gaisotne.

Hugo Pāvuliņš daudz lasīja grāmatas, pārzināja politiskos strāvojumus, latviešu literatūru un latviešu trimdas dzīves aktualitātes, tāpēc vienmēr bija interesantas pārrunas un domu izmaiņa par "lielo un mazo politiku" un nākotnes izredzēm.

Mūsu mīļā drauga Hugo aiziešana mūžībā bija strauja. Bet pēc ļaundabīgā audzēja atklāšanas viņš sevi pilnīgi nodeva Dieva rokās. Runājoties viņš teica: "Visu jau esmu pārdomājis un nodevis Dieva rokās. Viņš būs tas, kas noteiks aiziešanu, bet tāpat kā visiem tomēr gribas turēties pie dzīvības, cerības, pie Dieva žēlastības"...

Valdemāriešu saimes vidū Hugo ar visu savu ģimeni pēdējo reizi bija Valdemārijas 50 gadu darbības atceres svētkos 1977. g. 18. februārī. Viņš vadīja dziesmas un viņa ierosmē un vadībā, mūžī-

bā aizgājušā A. Cimdiņa piemīnai visi nodziedājām "Šie kauli, šī miesa", - ko Saša visvairāk mīlēja kā savu krāsu dziesmu.

Nenovēršamais tuvojās un draugs Hugo mūžības ceļā aizgāja 1977. g. 21. augustā.

Atvadu dievkalpojumu Auburnas pilsētā vadīja prāvests A. Ernstsons, pie šķirsta stāvēja valdemāriešu goda sardze, dziedāja soliste Velta Ozola-Stuerte un solists Alfreds Grīslis. Lai arī bija darbdiena, sērst pie aizgājēja un atvadīties bija sabraukuši organizāciju pārstāvji un draugi no tuvienes un tālienes. Pāri vainagu un ziedu ielenktam šķirstam, kurā gulēja aizgājējs ar Valdemārijas cepuri rokās, sērās nolaidās Latvijas karogs.

Atvadvārdus no Valdemārijas saimes teica kopas seniors T. Sīlis un no zinteniecēm kopas seniore E. Blumberga. Gaŗa jo gaŗa bija organizāciju un draugu rinda, kas atvadījās un teica pateicības vārdus par padarīto darbu un par draudzību.

Aizkustinošus vārdus teica aizgājēja meita Ruta, - pieminot savu tēvu kā uzticīgu ģimenes sargātāju, mīlestības uzturētāju, saskaņas uzturētāju un kā mīļu tēvu saviem bērniem, kas vienmēr mācījis, ka mīlestība jāliek visas dzīves pamatā.

Sēru dievkalpojumam un apsveicēju vārdiem izskanot, visa klātesošā valdemāriešu saime, savu mīļo draugu pēdējo reizi ieslēdza draudzības lokā un liecot sērās Latvijas karogu, nodziedāja "Integer vitae". Atstājot šķirstu kopas seniors T. Sīlis vēl teica: "Mīļais draugs! Mūsu mīlestība un labākās domas pavada Tevi mūžības ceļos. Tu esi un būsi pie mums atmiņu vizijās ar savu mīlestību, sirsnību, draudzību un ar tām daudzām kopējām dziesmām, ko Tavā vadībā dziedājām. Zaudējums ne ar ko nav aizstājams. Mēs ar dziļāko līdzjūtību esam pie Tavas dzīves biedres, meitas un dēla. Mīlestība nekad nebeidzas"...

FILISTRS ADOLFS UPENIEKS mūžībā aizgāja 1980. gada 9. maijā.

Viņš dzimis 1918. g. 18. janvārī Pēterpilī, Krievijā, bet tūlīt pēc Latvijas atbrīvošanas Upenieku ģimene atgriezās Latvijā un apmetas uz dzīvi Liepājā.

Liepājā arī aizrit visas Adolfa Upenieka skolas gaitas. Tur viņš pabeidz pamatskolu un iestājas Liepājas valsts komercskolā un līdztekus mācās arī Liepājas tautas konservātorijā. Pabeidzot komercskolu viņš tautas konservātorijā pabeidz speciālu divgadīgu kursu vijoles spēlē.

Arī DP laikā Vācijā viņš beidz četrgadīgu kursu vijoles spēlē pie Minchenes operas pirmā koncertmeistara Hansa Keniga (Hans König) un līdztekus divus gadus mācās vijoles spēli arī pie Huberta Amuras, kas bija koncertmeistars Minchenes radiofonā.

Komercvidusskolā iegūtās zināšanas grāmatvedībā Adolfs Upenieks vēl papildina studējot Sanfrancisko valsts universitātē un strādāja savā profesijā labi atalgotu darbu.

Mūzikai Adolfs Upenieks nodevās tikai vaļas brīžos un vairāk kā 30 gadus iepriecināja klausītājus Ziemeļkalifornijā ar savu vijoles spēli. Kopā ar citiem mūziķiem viņš piedalījās koncertos un atsevišķi ar vijoles spēli kuplināja organizāciju sarīkojumus un dievkalpojumus. Par saviem sniegiem Adolfs Upenieks nekad nepēma atlīdzību, bet uzskatīja to kā savu devumu organizācijām un tiem, kam mūzika patīk.

Adolfs Upenieks noorganizēja arī Daugavas Vanagu vīru ansambli, kas viņa vadībā kuplināja sarīkojumus un dziedāja arī Valdemārijas trio. Vairākkārt pildīja Valdemārijas kopas dziesmotāja pienākumus un bija kopas revidents. Dziedāja vīru kori "Krīvs" un bija arī DV apvienības revī-

zijas komisijas loceklis un priekšsēdētājs. Jaunības gados Adolfs bija arī kaislīgs šachists un sacensībā ieguva meistara tituli.

Adolfs Upenieks mūžībā aizgāja arī ļaundabīga audzēja pieveikts un viņa sēru dievkalpojumu ar atvadu brīdi 1980. g. 11. maijā vadīja māc. G. Kness-Knezinskis. Arī no viņa atvadījamies sirsnībā pēc Valdemārijas tradīcijām. Atvadvārdus teica Valdemārijas seniors T. Sīlis, kopas seniors L. Stabulis, Zintenieces kopas seniore E. Blumberga, Oaklandes draudzes priekšnieks A. Grīslis, DV apv. priekšnieks A. Bleķis un draugi. Visu laiku pie šķirsta stāvēja valdemāriešu un DV goda sardze. Zemes klēpī viņu guldījām 12. maijā Kolmas pilsētas Cypress Lavn kapsētā, Kalifornijā. Par viņu līdz ar Valdemārijas saimi skumst dzīves biedre Karmene un radi Latvijā.

* * *

GODA FILISTRS PROF. JĀNIS TURAIDS

mūžībā aizgāja 1980. gada 29. jūnijā arī ļaundabīga audzēja pieveikts.

Viņš dzimis 1902. gada 9. oktobrī Liepājā, kur arī aizritēja viņa pirmās skolas dienas pamat skolā un Liepājas valsts tehnikumā, kur beidz 1923. g. kā kuģu mehanīķis. Vēl kā skolnieks 1919. gadā 17. g. vecumā viņš brīvprātīgi iestājas latviešu rotā, lai cīnītos par Latvijas brīvību. Par priekšzīmīgu kaņavīra pienākumu pildīšanu un centību apgūt militārās zināšanas, viņu paaugstina par kaprāli. Tā viņš kļūst par gados jaunāko instruktoru savā vienībā.

J. Turaidis Latvijas universitātē iestājas 1924. gadā un līdztekus studijām strādā dažādus darbus, lai sagādātu studijām un iztikai naudu. Universitāti viņš beidz 1931. gadā kā inženieris-elektriķis. Jau studiju pēdējā gadā viņš sāk skolotāja darbu

Valkas arodskolā, bet pēc universitātes beigšanas atgriezās savā dzimtajā pilsētā un kļuva par Liepājas valsts tehnikuma elektrotehnisko zinību skolotāju. Strādādams tehnikumā saraksta arī arodskolām vajadzīgās grāmatas: "Techniskā rasēšana", "Elektrotehnika", "Elektriskās mašīnas", "Elektriskā apgaismošana" un "Elektriskie instrumenti". Vēlāk J. Turaidu ieceļ par Liepājas valsts tehnikuma direktoru un Liepājas Krišjāņa Barona tautas augstskolas vadītāju. Līdztekus šiem pienākumiem viņš pilda arī Liepājas pilsētas domnieka un izglītības nodaļas vadītāja pienākumus.

Vācu okupācijas laikā viņš strādā par Liepājas drāšu fabrikas tehnisko direktoru. 1944. g. rudenī visa Turaidu ģimene dodas bēgļu gaitās uz Vāciju un DP laikus vada Grēvenē. Tur J. Turaidis ir no metnes elektroinženieris, strādā par skolotāju no metnes vidusskolā un rediģē nometnē iznākošās "Grēvenes ziņas".

Turaidu ģimene ieceļojot ASV tūlīt 1949. gadā nonāk Kalifornijas galvas pilsētā Sakramento un J. Turaidis sāk strādāt Sakramento pilsētā kā elektriķis. Tūlīt arī līdztekus darbam sāk studijas Sakramento valsts universitātē un pēc tam Kalifornijas universitātes Davis nodaļā 1952. gadā iegūst maģistragrādu pädagoģijā. Tūlīt sāk strādāt par mācības spēku - profesoru Sakramento pilsētas koledžā un Sakramento valsts universitātē mācot matemātiku un elektrozinības.

1956. g. Federālā valdība viņu ieceļ par konsultantu ASV armijas vajadzībām esošo mācības grāmatu elektrotehnikā pārstrādāšanai. Viņš iepazīstas ar vecām grāmatām un atzīst kā tās nav pārstrādājamas bet uzrakstāmas no jauna. Tam piekrīt armijas amatpersonas un visas vecās grāmatas tiešā J. Turaida vadībā elektrotehniskajās zinībās

armijas vajadzībām tiek no jauna uzrakstītas un publicētas.

Prof. J. Turaidis 1968. gadā aizejot pensijā palika vēl darbojoties par konsultantu Kalifornijas valsts Izglītības departamentā elektrotehniskajā arodu nozarē. Prof. J. Turaidis bija aktīvs vienmēr latviešu sabiedrībā no pirmajām ieceļošanas dienām Kalifornijā. Nodibināja latviešu kopu Sakramento, vadīja to un viņa māja kļuva par pirmo latviešu centru Sakramento pilsētā. Tur notika pirmie latv. dievkalpojumi, sanāksmes un sāka darboties latviešu skola.

Skolas vajadzībām J. Turaidis par brīvu nodeva savu dārza māju, kur skola darbojās 20 gadus, kā mēr vien Sakramento bija latviešu ģimenes ar bērniem. Arī viņš pats strādāja skolā, lasīja referātus un teica 18. novembra svētkos runas. Bija biedrs Amerikāņu profesoru apvienībā, Latviešu inženieru apvienībā, Latviešu Fondā ALA, BATUN un c. organizācijās. Kopā ar dzīves biedri Zelmū, kuŗai bija juridiskā izglītība, J. Turaidis izaudzināja trīs dēlus, kas visi ieguva akadēmisko izglītību medicīnas nozarē.

No goda filistra prof. Jāņa Turaida atvadījamies piemiņas brīdī pie viņa pelnu urnas 13. jūnijā pēc viņa paša noteiktās kārtības un izvēlētām dziesmām un mūzikas, ko atskaņoja viņa dēls, pianists Dainis Turaidis. Zinteniece Dr. Silvija Zīraka skandēja Indras Gubiņas "Rezignāciju" un viņa otrs dēls Dr. T. Turaidis nolasīja tēva izvēlētos atvadvārdus:

"Sedz nāve vaigu, kas iemīlēts
Un veras maigums dziļš un kluss,
Zūd viss, kas šķīris un sāpinājis,
Bet dzīvo viss, ko mīlums klājis".

* * *

FILISTRS RŪDOLFS BLĀĶIS mūžībā aizgāja 1981. gadā 23. februārī.

Viņš dzimis 1910. gadā 16. oktobrī Krievijā. Pēc Latvijas brīvības cīņām ģimene atgriežas brīvā Latvijā, sākumā apmetas Cēsīs, bet vēlāk pārceļas dzīvot uz Rīgu. Tur Rūdolfš 1929. g. beidz Rīgas pilsētas 1. ģimnāziju un iestājas Kr. Valdemāra jūrskolā un pa vasarām "brauc jūrīnā". 1936. g. iestājas Latvijas universitātē studēt matemātiku, studijām naudu pelnot Cēpa kuģu būvētavā, vēlāk "VEF" rūpnīcā. 1940. g. universitāte jāatstāj komunistu iekārtas kritizēšanas dēļ un jāslapstās, lai čeka neapcietina.

1942. g. R. Blāķis brīvprātīgi pieteicas cīnīties pret komunistu varu un tiek iedalīts vācu Brandenburgas pulkā, kas cīnījās Kaukāzā. Tur Rūdolfu ievaino, bet pēc atveseļošanās viņš pievienojas Latviešu leģiona 15. divīzijai. Atkāpšanās kaujās vēl divas reizes ievainots un kaŗa beigās sagaida Vācijā slimnīcā. Ģimene ir palikusi Latvijā, un par to nav nekādu ziņu. 1944. g. Rūdolfš apprecēja ar dzīves biedri I r i n u, un viņiem 1946. gadā piedzima meita Līga.

1947. visa ģimene devās uz Angliju, bet 1957. gadā ieceļoja ASV, kur R. Blāķis sāka darbu par inženieri konstrukciju firmā Ņujorkas tuvumā. Līdztekus darbam pabeidza studijas un pārcēlās uz Kalifornijas galvas pilsētu Sakramento un strādāja pie militāriem projektiem kā inženieris dzinējturbīnu nozarē.

Pēc aiziešanas pensijā viņu kā speciālistu vēl aicināja atrisināt dažādus sarežģījumus dzinējturbīnu darbībā lielo firmu projektos. Ilgāku laiku viņš pie šādu problēmu atrisināšanas strādāja Kalifornijā Sendiego pilsētā kuģu būvētavā.

1980. gadā R. Blāķis pārcēlās uz Havaju, lai dzīvotu meitas ģimenē. Tur Rūdolfu 1981. gada 23.

februārī pārsteidza sirdstrieka un viņš aizgāja mūžībā.

Valdemārieši Rūdolfu atcerēsies kā enerģisku, neatlaidīgu un sekmīgu darbinieku sabiedriskās rosmēs, kurš arī Valdemārijai deva savu daļu. Pildīja dažādus amatus Valdemārijas Kalifornijas kopā un ilgāku laiku bija arī Valdemārijas centrālā prezidija kasieris.

Viņa sirds dega Latvijas brīvībai, to viņš bija apliecinājis arī cīņu laukos ar ieroci rokās, liekot savu dzīvību kīlā.

* * *

FILISTRS LEOPOLDS GRĀVERIS mūžībā aizgāja 1981. gada 4. martā.

Viņš dzimis 1902. gadā 10. septembrī Valmierā, bet uzaudzis Jelgavā, kur viņa tēvs Jēkabs Grāveris strādāja kā valsts zvērināts mērnieks.

Jelgavā L. Grāveris beidza Jelgavas vakara vidusskolu un ietājās Latvijas universitātē studēt tautsaimniecību. Līdztekus studijām strādāja Jelgavas pilsētas valdē un vēlāk finanču ministrijas Nodokļu departamentā, Rīgā. Studiju laikā pievienojās Konkordijai Valdemārijai un iestājās arī Latvijas vanagu organizācijā. Nobeidzot tautsaimniecības studijas, Latvijas pēdējos gados darbojās par Auces rajona nodokļu inspektoru. Sarkanarmijai okupējot Latviju, komunistu vara viņu no amata atcēla, bet paturēja kā speciālistu-grāmatvedi.

Bēgļu gaitās Vācijā strādāja ASV sardžu rotās, līdz 1950. ieceļoja ASV un strādāja Ņujorkā par grāmatvedi. 1959. gadā L. Grāveris pārcēlās uz Kaliforniju un Sakramento pilsētā strādāja par grāmatvedi. 1968. gadā aizgāja pensijā, pārcēlās dzīvot Napas pilsētā, kur nopirka nelielu mājiņu. Tur viņš dzīvoja līdz aiziešanai mūžībā 1981. gada 4. martā.

Atvadu brīdis pie drauga pelnu urnas bija 15. martā Sanfrancisko latviešu baznīcīnā. Svētbrīdi vadīja māc. Ed. Putniņš, Valdemārieši stāvēja goda sardzē un nodziedāja "Integer vitae".

Atvadu vārdus no Valdemārijas teica kopas audzinātājs T. Sīlis un no Ziemeļkalifornijas draudzes māc. Ed. Putniņš.

Mīļā drauga pelnu urnu apglabājām Rotas Brāļu kapos pie Ņujorkas, kur ir piestiprināta arī piemīņas plāksnīte.

Aizgājējam paliek radi ASV un Austrālijā.

* * *

GODA FILISTRS PROF. NIKOLAJS KREIŠMANIS
mūžībā aizgāja 1983. gada 4. martā.

Vinš dzimis 1912. gada 26. jūlijā Valmieras pilsētā, tirgotāja Mārtiņa Kreišmaņa un pianistes, mūzikas skolotājas Olgas Kreišmanes, dzim. Balodes, ģimenē. Liekas, ka aizgājējs savas divas mīlestības - mūziku un vēsturi, - bija guvis no dzimtas piederīgiem, jo viņa mātes brālis prof. Dr. Francis Balodis bija vēstures profesors Latvijas universitātē un trimdas laikā Stokholmas universitātē. Mūzikai bija pievērsusies viņa māte un arī brālis Oļģerts Latvijas laikā bija labi pazīstams kā pianists un diriģents Rīgā. Arī viņš tāpat kā Nikolajs komponēja. Nikolajs Kreišmanis pēc Valmieras ģimnāzijas beigšanas iestājās Latvijas universitātē studēt vēsturi un turpināja arī Valmieras mūzikas skolā iesākto mūzikālo izglītību.

Līdztekus studijām N. Kreišmanis strādāja Rīgas radiofonā, pildīja mūzikas konsultanta un drāmaturga pienākumus Ziemeļvidzemes teātri, Rīgas jaunatnes teātrī un bija Nacionālā teātra drāmatisko kursu mūzikas skolotājs. Vācu okupācijas laikā

rosīgi līdzdarbojās radiofona latviešu karavīru pusstundas programmas veidošanā un arī pats šai vajadzībai komponēja vairākas karavīru dziesmas. No tām karavīru vidū populāras kļuva "Dzimtenes meitenes dziesma", "Atmiņu pagalmā" un "Solveigas dziesma". Šīs un citas viņa komponētās dziesmas, kā "Ezera melodija", "Miega dziesma puisīšam", "Dziesma", "Paliec" un "Ardievas", nošu krājumos izdeva A. Kalnāja un A. Andersona apgādi Rīgā. No trimdā aranžētām N. Kreišmaņa tautasdziesmām "Kas kaitēja man dzīvot" kļuva iecienīta, dziedot duetos.

1944. gada rudenī, kad fronte tuvojās Rīgai, N. Kreišmanis kopā ar Rīgas radiofona darbiniekiem evakuējās uz Vāciju. Pēc kara tur iesaistījās par vēstures un mūzikas skolotāju latviešu skolās un arī pats papildināja mūzikālo izglītību. Šinī posmā viņš ļoti daudz laika veltīja, kā pianists pavadot latviešu solistus koncertos, ceļojot ar tiem kopā no vienas latviešu nometnes uz otru.

1950. g. N. Kreišmanis ieceļoja ASV un apmetās Ņujorkā, bet drīz pārcēlās uz Kalifornijas galvas pilsētu Sakramento, kur nodibināja savu mūzikas studiju: kurā dažkārt mācījās ap 70 audzēkņi.

Līdztekus šim darbam N. Kreišmanis atsāka pārtrauktās vēstures studijas Sakramento valsts koledžā, tur iegūdamas maģistra grādu. Pēc tam saistījās par mācības spēku Sakramento pilsētas koledžā, vēlāk arī Sakramento valsts koledžā, mācot Krievijas un Ķīnas vēsturi. Viņam Krievijas vēstures kursā izdevās ietilpināt arī Baltijas valstu un Somijas vēsturi.

1961. g. N. Kreišmanis pārcēlās līdzīgā darbā uz "Holy Name" koledžu Oaklandē un tur 1963. gadā ieguva pilntiesīga profesora tiesības. Kā viesu profesors viņš lasīja lekcijas Krievijas,

Baltijas valstu un Somijas vēsturē arī Sanrafaelas, Merisvilles koledžās un amerikāņu armijas militārosursos.

Prof. N. Kreišmanis bija DV organizācijas biedrs, draudzes ērģelnieks un izcēlās kā saistošs runātājs 18. novembra aktos un Latvijas universitātes gada svētkos. Vairāki viņa raksti ir publicēti "DV Mēnešrakstā" un "Zelta Vārtu Vēstīs". Pēc aiziešanas pensijā viņš bija iecerējis pievērsties tikai mūzikai un jau kārtoja pārceļšanos dzīvot Vīnē, kur, būdams vienu gadu par viesu profesoru, bija iepazinies ar Vīnes mūziķiem. Nodomu aizkavēja pēkšņa sirds lēkme, kas atkārtojās, un viņam vairs neizdevās atgūt veselību. Mūža pēdējā gadā viņu piemeklēja arī smadzeņu trieka, kuņā viņš zaudēja kustības un runāšanas spējas. Nebija nekādu iespēju ar viņu vairs sazināties, tikai varēja nojaust, ka viņš citu runāto saprot. Tā arī viņš 1983. g. 4. martā aizgāja mūžībā. Aizgājējam nebija neviena radnieka, viņš nebija atstājis arī uzrakstītu testamentu, tāpēc valsts iestādes rīkojās strauji, neļaujot nevienam citam kaut ko darīt, - mirstīgās atliekas pārpelnoja un izkaisīja okeānā. Visu mantību un naudas līdzekļus, plašo marku kolekciju (ap 18.000 dol. vērtībā) un grāmatas paņēma valsts.

Prof. N. Kreišmanis tomēr atstāj savu devumu latviešu kultūrai kā komponists un arī paraugu izcilai centībai, kā paša spēkiem var iegūt augstāko izglītību, lai kalpotu zinātnei, tēvzemei un mūzikai.

Konkordijas Valdemārijas Kalifornijas kopa ir rūpējusies, lai viņam būtu piemiņas plāksne Rotas Brāļu kapos pie Ņujorkas.

Lai sabiedrības pateicība un draugu sirsnība pavada viņu mūžības ceļos!

* * *

VALDEMĀRIJAS FILISTRA PULKVEŽA-LEITNANTA L. k. o. k. NIKOLAJA BEBRĀ PĒDĒJIE MŪŽA GADI OKUPĒTĀ LATVIJĀ.

Filistrs L. Grāveris 1979. g. janvāra beigās saņēma ziņu no okupētās Latvijas, ka tur Rīgā 1979. gada 11. janvārī mūžībā aizgājis Valdemārijas filistrs L. k. o. k. pulkvedis-leitnants Nikolajs Bebris, kas viņam bija tuvs radnieks un ar kuņu viņš visu laiku bija uzturējis sazināšanos.

Brīvās Latvijas laikā Bebru ģimene, ar diviem brāļiem lāčplēsiem Raimonu un Nikolaju, kā arī ar māsu Austru, kas bija Latvijas universitātes mācības spēks, bija labi pazīstama. Viņu tēvs Juris bija literāts un izcils pēdāgogs, ko apbalvoja ar Tautas balvu.

Pulkvedis Raimonds arī bija dzejnieks, pildīja Valsts prezidenta pils komandanta pienākumus un kopš 1935. g. bija arī Latvijas vanagu prezidents līdz pat savai aiziešanai mūžībā 1940. g. 11. jūnijā. Pulkvežleitnants Nikolajs Bebris dienēja Jelgavas kājnieku pulkā, darbojās Valdemārijā, Latvijas vanagos un Aizsargu organizācijā. Trimdā bija izklūvusi vienīgi viņu māsa Austru, kas arī tagad jau ir mūžībā. Arī viņu tēvs, -Tautas balvas laureāts Juris Bebris, bija palicis okupētā Latvijā un tur mūžībā aizgāja ap 1958. g. sasniedzot gandrīz 100 gadu vecumu.

Vistraģiskākais mūža pēdējais posms bija Nikolajam Bebrim, kas cīnījās arī Latviešu leģionā. Par pulkvežleitnantu Nikolaju Bebrim ir ieviesušās kļūdas rakstot par viņu trimdā 1983. g. iznākušajā "Latvju enciklopēdijā". Enciklopēdijas redakcijai par viņa dzīves pēdējo posmu nosūtīju precīzas ziņas līdz ar fotogrāfiju, kas uzņemta viņa 70 dzimšanas dienā. Tomēr enciklopēdijas 167. lapa pusē ir nepareizi rakstīts, ka Nikolajs Bebris depor-

tēts uz PSRS un zem fotogrāfijas rakstīts: "Nikolajs Bebris 1968. g., atgriezies no deportācijas akls un slims". N. Bebris nekad nav bijis deportēts un arī viņa miršanas gads enciklopēdijā atzīmēts nepareizi - 1977. g., bet viņš mūžībā aizgāja 1979. gadā 11. janvārī.

P A R F I Z A I S S T Ā S T S

par Nikolaja Bebra dzīvi pēc Kurzemes kapitulācijas 1945. g. 8. maijā ir šāds: Cīnoties Latviešu leģionā viņš bija jau nonācis Vācijā un ar savu bataljonu pārvarējis grūtās atkāpšanās cīņas no Tornas uz rietumiem. Bet kad organizēja papildspēkus Kurzemes cietokšņa aizstāvēšanai, viņš brīvprātīgi pieteicās braukt uz Kurzemi. No Štetinas ostas tikai 1945. g. aprīļa sākumā viņš nonāca Kurzemes cietokšņī un uzņēmās bataljona komandēšanu. Drīz pēc tam sekoja Kurzemes cietokšņa kapitulācija, bet N. Bebrim izdevās 8. maijā nokļūt uz velkoņa "Rota", lai pārbēgtu uz Zviedriju. Pēc nakts brauciena, jau tuvu Gotlandes salai, rīta gaismā velkoni "Rota" pārsteidza sarkanarmiešu ātrlaivas, to ielēnca un no visām pusēm uz bēgļiem atklāja ložmetēju uguni. Pārsteigtie bēgļi uz klaja sakrita aiz mantu saiņiem, bet daudzi jau bija nošauti un ievainoti. Nikolajam Bebrim, kas uz klaja bijis leģiona formas tērpā izšautas abas acis. Viņš pilnīgi akls būdams apzinājies savu stāvokli, kāds būs, ja uz "Rotas" klaja uzkāps krievi. Viņš akls būdams mēģinājis pats izdarīt pašnāvību, bet divi šāviņi nebijuši nāvīgi. Lai savām ciešanām darītu galu, viņš ar pēdējiem spēkiem taustījies uz klaja malu, lai ielēktu jūrā. Bet to ievērojuši uz klaja uzkāpušie krievi un sākuši uz viņu šaut. Viņš trāpīts vēdērā un asinim noplūdis pakritis nesamāpā pie borta malas. Kāds asinainam ķermenim uzsedzis mēteli. Krievi pavēlējuši velkonim braukt atpakaļ uz Ventspils ostu, apsargājuši to līdz ostas

vārtiem un tad atkal aizdrāzušies ātrlaivās meklēt citus upurus. Velkonis bijis tā sašauts, ka tikko paspējis iebrukt ostā seklākā vietā, lai nenogrimtu. Ostā vēl nekādu sarkanarmijas karaspēka daļu nebijis, tāpēc visi, kas vien spējuši, velkoni tūlīt atstājuši un steidzīgi izklīduši. Viens no šīs traģēdijas aculieciniekiem Zvanītājs (tagad DV darbinieks Kanādā) tūlīt pievienojies latv. partizāņiem mežā. Vēl 1945. g. oktobrī viņam kopā ar citiem "nacionalizējot" zvejas laivu izdevies nokļūt Zviedrijā un tur pastāstīt par notikušo traģēdiju un to, ka N. Bebris nošauts. Rakstnieks A. Dziļums šo aculiecinieka stāstu ir ietvēris arī savā romānā "Kurzemes sirds vēl dzīvo", kur 38. un 39. lapas pusē raksta: "Kāds vīrs ar izšautām acīm velkās uz kuģa malu, viņš gribēja izbeigt savas mokas jūras viļņos. Laudis atbrīvoja viņam ceļu, neviens viņu neaizturēja".

Bet Dievs bija lēmis citādi, - Nikolajs Bebris vēl reiz cēlās augšā kaut arī pilnīgi tumsā un nodzīvoja vēl 34 gadus savā tēvzemē. Tālākais stāsts ir no filistrim L. Grāverim radnieku rakstītām vēstulēm. Ventspils ostā aizvācot no velkoņa nošautos un smagi ievainotos, pamanījuši, ka arī N. Bebris izrāda dzīvības zīmes. Viņš nogādāts Ventspils slimnīcā, vairākkārt operēts un sagādījis tā, ka slimnīcā par žēlsirdīgo māsu strādājusi Bebra radniece Vītola, kas savu radnieku tūlīt pazinusi un darījusi visu iespējamo, lai ārsti glābtu viņa dzīvību. Pēc atveseļošanās radniece viņu novietojusi Ventspils neredzīgo patversmē un tur komunisti nekad "kaŗa noziedzniekus" nav meklējuši. Vēlāk radniece izkārtojusi pilnīgi aklā N. Bebra pārvešanu uz neredzīgo patversmi Rīgā, kur arī viņš nodzīvoja pilnīgi akls vēl 30 gadus. Lai vieglas tēvzemes kapsētas smiltis pēc grūtā dzīves posma, ko viņam sagādāja komunistu varas slepkavas,

Šo grāmatu veidojot iznāca izstāigāt atmiņās visas Ziemeļkalifornijas latviešu sabiedriskās rosmes, kuŗās esmu līdzdarbojies sākot ar 1951. g. martu, kad ieradās dzīvot Kalifornijā Palo Alto pilsētā.

Raugoties pēc grāmatai vajadzīgām fotografijām pārcilāju ap 1500 fotografiju, kas pa daļai atspoguļo arī visu Ziemeļkalifornijas latviešu dzīvi un organizāciju darbību. Šinī grāmatā ir publicētas 390 fotografijas galvenokārt no Valdemārijas Kalifornijas kopas konventa dzīves un valdemāriešu sabiedriskām rosmēm. Paldies visiem valdemāriešiem, kas aizdeva fotografijas no saviem krājumiem šīs grāmatas vajadzībām, lai pagātnes atspoguļojums konventa dzīvē un vispārējās sabiedriskās rosmēs būtu pilnīgāks.

Izskatot visu lielo fotografiju klāstu, visi aizvadītie gadi Ziemeļkalifornijā atkal uzziedēja spilgtā atmiņu krāšņumā ar spraigo konventa dzīvi un sabiedriskām rosmēm citās organizācijās un jaunatnes audzināšanas pasākumos. Bet bija arī jāpārdzīvo smeldzīga izjūta: "Tas nenāks, nenāks vairs, tas neatgriezīsies"... Skaidri saredzēju un izjutu, ka viss tas ir aizgājis gluži tā, kā dziedam par skaisto jaunību, kas nekad vairs neatgriezīsies. Redzēju un izjutu, ka vairs nekad nevar atgriezties un tik krāšņi un bagātīgi uzziedēt garīgā Latvija trimdā, kuŗā visi dzīvojām, strādājām, degām un kvēlojam ar visu sirdi. To mums deva garīgais spēks, garīgā Latvija, ko bijām papēmuši līdzī no skaistiem brīvās Latvijas gadiem.

Komunistu varai otrreiz okupējot Latviju, trimdā devās gandrīz visa latviešu inteliģence, - skolotāji, mācītāji, valsts un pašvaldību darbinieki, rakstnieki, dzejnieki, mākslinieki, zinātnieki un sabiedrības darbinieki ar lielu pieredzi kultūrālo un sabiedrisko organizāciju vadīšanā. Tāpēc trimdā, sākot ar DP

laikiem, visa latviešu dzīve it kā pati no sevis sāka pulsēt līdzīgi brīvās Latvijas dzīvei. Atjaunojās Latvijas laika organizācijas, radās latviešu draudzes, profesionāli teātri, augstvērtīgi koncerti, mākslas izstādes, iznāca latviešu grāmatas, žurnāli un laikraksti. Trimdā bija devušies vairāk kā 3000 skolotāju (bija reģistrēti 3084), kas DP nometnēs izveidoja ap 50 bērnu dārzus, 130 tautskolas un 60 vidusskolas. Radās pat augstskola ar iespēju studēt latviešu valodā. Šīs skolas bija pilnīgs Latvijas skolu pārnesums trimdā, kuŗās latviešu bērni pulcējās mācībām katru darbdienu, lai mācītos pēc Latvijas laika skolu programmām un mācību grāmatām.

Ir skaidrs, ka brīvās Latvijas paaudzei aizejot mūžības ceļos, tik plaša un rosīga sabiedriski kultūrālā dzīve vairs nekad neuzplauks, bet ir arī skaidri redzams, ka sašaurinātā veidā tā vēl ilgi turpināsies un ka viss bijušais, - viss ko izveidojām ieliekot savas labākās domas, spējas un brīvības sapņus, ir bijis ļoti nozīmīgs Latvijas brīvības ideāliem un arī mums pašiem. Paši esam dzīvojuši latviskā vidē un saglabājuši arī dzīvus brīvās Latvijas ideālus, ko tagad nes tālāk trimdā dzimušā paaudze.

Redzam visi, ka trimdā dzimušā paaudze jau ir iesaistījusies cīņā un centienos atgūt tautai brīvību un atjaunot neatkarīgu Latvijas valsti. Mums ir ticība un pašāvība, ka brīva un neatkarīga Latvija atkal celsies augšā, ka tā "iznirs no dzelmju pusnaktīm", lai latviešu tauta dzīvotu brīvu un neatkarīgu dzīvi. Tāpēc, lai vienmēr svētu turam Valdemārijas devīzi: "Tēvzemei un brīvībai", kas ar iekalšanu Brīvības pieminekli Rīgā, ir kļuvusi par visas latviešu tautas devīzi.

Dievs, svētī Latviju !

Teodors Silis.

Par grāmatas autoru

Šis grāmatas autors filistrs Teodors Sīlis ir dzimis 1912. gada 1. aprīlī Baltinavas pagastā, Paegļu mājās. Beidzis Malnavas lauksaimniecības vidusskolu, vēlāk mācījies Daugavpils skolotāju institūtā un ieguvis skolotāja tiesības. Pie Latvijas kaŗaskolas beidzis virsnieku kursus un paaugstināts par leitnantu (rezervē). Latvijā, strādājot par skolotāju, līdztekus studējis Jelgavas lauksaimniecības akadēmijā agronomiju nolūkā kļūt par lauksaimniecības vidusskolu skolotāju. Jau no skolnieka laikiem viņš aktīvi darbojies jaunatnes organizācijās Latvijas vanagos un Latvju nacionālā jaunatnes savienībā. Vēlāk darbojies arī skolotāju, preses un lauksaimniecības biedrībās. Vadījis mazpulkus un Aizsargu organizācijā jaunsargus-sportistus. Pirmās gaitas žurnālistikā sācis vidusskolā vadot skolas žurnālu "Censonis" un rakstot Latvijas vanagu mēnešrakstā "Vanags" par jaunatnes organizāciju darbību un jaunatnes nacionāliem centieniem. Vēlāk publicējis rakstus arī lielos laikrakstos un žurnālos.

Protams, tāpat kā visiem nacionāliem darbiniekiem, arī viņam, sarkanarmijai iebrūkot Latvijā, visas aktivitātes organizācijās un presē bija jāpārtrauc un jāslapstās, lai glābtu savu dzīvību.

Arī pēc Baigā gada visu vācu okupācijas laiku viņš presē nedarbojās, bet nodevās tikai jaunatnes nacionālai audzināšanai un turpināja studijas Jelgavas lauksaimniecības akadēmijā.

Tur par mācības spēku bija arī valdemārietis Jānis (Jāņuks) Laganovskis un ar viņa ieteikumu T. Sīli uzņēma Valdemārijā par junioru, lai gan oficiāli akadēmisko organizāciju darbība no vācu okupācijas varas bija aizliegta. Viņam studijas jau pie beigām bija jāpārtrauc, jo nāca iesaukums Latviešu leģionā. Sekoja cīņas krievzemē, tad Latvi-

jā, - Latgalē, Vidzemē, Kurzemes cietoksnī un beidzot Vācijas Oderas frontē. Gūstā T. Sīlis nokļuva pie amerikāņiem, kas gūstekņus nodeva angļiem ievietošanai Putlosas gūstekņu nometnē. T. Sīlis no gūstekņu nometnes "piesita pēdu" un iekļuva tur pat tuvumā esošā DP Neuštates nometnē. Tur tūlīt kopā ar skolu darbinieku Mārtiņu Gaidi noorganizēja mācības un nodarbības latviešu bērniem, lai gan bija skolu brīvlaiks. No šī pasākuma rudenī viņi izveidoja Neuštates nometnes latviešu tautskolu un ģimnāziju. Līdztekus skolotāja darbam T. Sīlis iesaistījās arī daudzās citās sabiedriskās aktivitātēs un pievērsās atkal žurnālistikai. Izveidoja nometnē žurnālu "Latviskais vārds", uzņēmās atbildīgā redaktora pienākumus un kļuva līdzstrādnieks citos latviešu laikrakstos un žurnālos. Noslēdzot skolu darbu 1946. g. pavasarī T. Sīlis pārcēlās dzīvot uz Franču joslu Rāvensburgas pilsētā, kas bija latviešu centrs franču joslā. Tur darbojās L. C. K. 5 apgabala latviešu komiteja, skola, latviešu mākslas salons un citi sabiedriski pasākumi.

Rudenī T. Sīlis sāka strādāt Rāvensburgas latviešu tautskolā un viņu iecēla par franču joslas (L. C. K. 5. apgabala) latviešu tautskolu inspektoru, skolu darbības vadīšanai un pārraudzīšanai. Viņš turpināja arī tiešo skolotāja darbu Rāvensburgas tautskolā, darbojās Rāvensburgas latviešu komitejā, apgabala komitejas kultūras nozarē un bija līdzstrādnieks latviešu laikrakstiem un žurnāliem. Nodibinoties Latviešu preses biedrības Franču joslas kopai T. Sīli ievēlēja par sekretāru un rakstnieku cēlienu organizētāju. 1948. g. viņš apprecējās ar skolotāju Lienīti Kolbu un 1950. g. maijā ieceļoja ASV apmetoties uz dzīvi Oklahomas pilsētā. Tur T. Sīlis tūlīt nodibināja latviešu skolu un DV Apvienību Ok-

lahomā un uzņēmās to vadību. 1951. g. abi ar dzīves biedri pārcēlās dzīvot uz Kaliforniju Palo Alto pilsētā, kur dzīvo vēl tagad savā mājā un ir izaudzinājuši dēlu Andri un meitu Ilzi.

Maizes darbā T. Sīlis strādāja par tehnisko zīmētāju un inspektoru zīmējumu tehniskās kvalitātes un pareizības pārbaudei, bet brīvo laiku veltīja sabiedriskiem pienākumiem.

1952. g. viņš nodibināja Daugavas Vanagu Apvienību Ziemeļkalifornijā, ko vadīja 14 gadus un pēc tam viņu ievēlēja par DV apvienības goda priekšnieku. Viņš darbojās arī draudzes valdē, padomē, Palo Alto latviešu skolā un vēlāk arī Oaklandes latviešu tautskolā un ģimnāzijā. ALA izglītības nodaļa viņu izraudzīja par Rietumu apgabala latviešu skolu referentu skolu darba saskaņošanai, padomdošanai un skolotāju konferenču rīkošanai. Viņš bija arī ALA Izglītības biroja skolu valdes loceklis un Kultūras fonda referents izglītības jautājumos. Tāpat ilgu gadus viņš pildīja DV Centrālās valdes un DV ASV valdes jaunatnes audzināšanas referenta pienākumus. Viņš daudzkārt ir piedalījies kā delegāts ALA kongresos, DV ASV delegātu sapulcēs un Amerikas Latviešu Palīdzības Fonda vēlēto pilnvarnieku sapulcēs no Ziemeļkalifornijas rajona. Ir Latvijas brīvības fonda dalībnieks un visa ģimene ir DV organizācijas mūža biedros. T. Sīlis vairāk kā 30 gadus bija "Laika" Sanfrancisko korespondents un kādu laiku arī laikraksta "Latvija Amerikā" neklātienes redaktors. Par cīņām Latviešu leģionā apbalvots ar Dzelzs krusta otro šķiru, Nopelnu krustu un par darbu Daugavas Vanagu organizācijā apbalvots ar DV nozīmi zeltā.

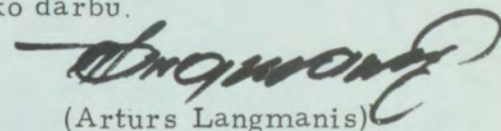
Kultūras fonds viņam par skolu darbu piešķīra Krišjāņa Barona prēmiju pedagogijā, bet preses biedrība balvu žurnālistikā.

T. Sīlis ir sarakstījis atmiņu un pārdomu grāmatu "Par brīvo Latviju domājot" un brošūru "Latviešu karavīri cīņā par tautas brīvību". Grāmatu un brošūru publicēja Artūrs Puriņš Sanfrancisko un tās abas ir izpārdotas. Nu pat šogad iznāca T. Sīļa rakstu kopojums "Cīnītāju paaudzēm mūžībā aizejot!" Tas ir atmiņu stāsts, ko pieredzēja, pārdzīvoja un izjuta brīvās Latvijas paaudze.

Vēl npublicēts ALA Izglītības birojā glabājas T. Sīļa sarakstītais manuskripts "Trimdas latviešu ārpusskolas izglītība", kurā ietvertas ziņas par visiem brīvā pasaulē sarīkotiem kursiem, nometnēm un jaunatnes sanāksmēm līdz 1978. gadam.

Mēs Ziemeļkalifornijā visi redzam un zinām, ka visās pieminētās sabiedriskās aktivitātēs mūsu filistrim T. Sīlim neaizstājama atbalstītāja un palīdzē ir bijusi viņa dzīves biedre L. Sīle, kas arī pati strādāja latviešu skolā, vadīja vanadzēs, darbojās vanadzēnu nometnēs un Valdemārijas dāmu komitejā.

Lai visu mūsu sirsnīgs paldies viņiem abiem par šo lielo sabiedrisko darbu.

(Arturs Langmanis)

Valdemārijas Kalifornijas kopas
seniors.

* * *

KLAUSI, DIEVS, LŪGŠANU CĒLU:
BRĪVĪBU,
MŪŽĪGU BRĪVĪBU
ELPOT GRIB LATVIJAS DĒLI !

Andrejs Eglītis.

Filistra Teodora Sīla skrējienā caur dzīvi saržista skatījumā.

No T. Sīla autobiogrāfijas: "Sava mūža skrējienā visvairāk sirdi esmu ielicis jaunatnes audzināšanā. Kā skolotājs nodevos arī ārpusskolas jaunatnes audzināšanai: biju vadošos amatos Latvju nacionālā jaunatnes savienībā, Latvijas vanagos, mazpulkos, bet Aizsargos kā vada komandieris vadīju un audzināju jaunsargus-sportistus. Pie Latvijas kara skolas beidzu virsnieku kursus un mani paugstināja par leitnantu un cenzēja par militārās audzināšanas skolotāju. Arī trimdā no sevis visvairāk esmu ielicis jaunatnes audzināšanā un Daugavas Vanagu organizācijā. Visā mūža skrējienā bieži ir bijis jāķer rokā spalva un jāraksta tā, ka dzirksteles vien šķīst"...

Zīmējis A. Langmanis

GRĀMATAS UN
BROŠŪRAS
VĀKU ZĪMĒJUMI.

Filistra Teodora Sīļa publikācijas

Teodors SĪLIS

PAR BRĪVO

LATVIJU DOMĀJOT

Zīm. A. Langmanis

Teodors Sīlis

LATVIEŠU KARAVĪRI CĪNĀ PAR TAUTAS BRĪVĪBU

Sasauksimies.
kas vēl dzīvi esam palikušies

Izdevējs: ARTŪRS PURĪNS,
1530 Grove Street, San Francisco, California.

PROF. DR. E. ANDERSONS

1920

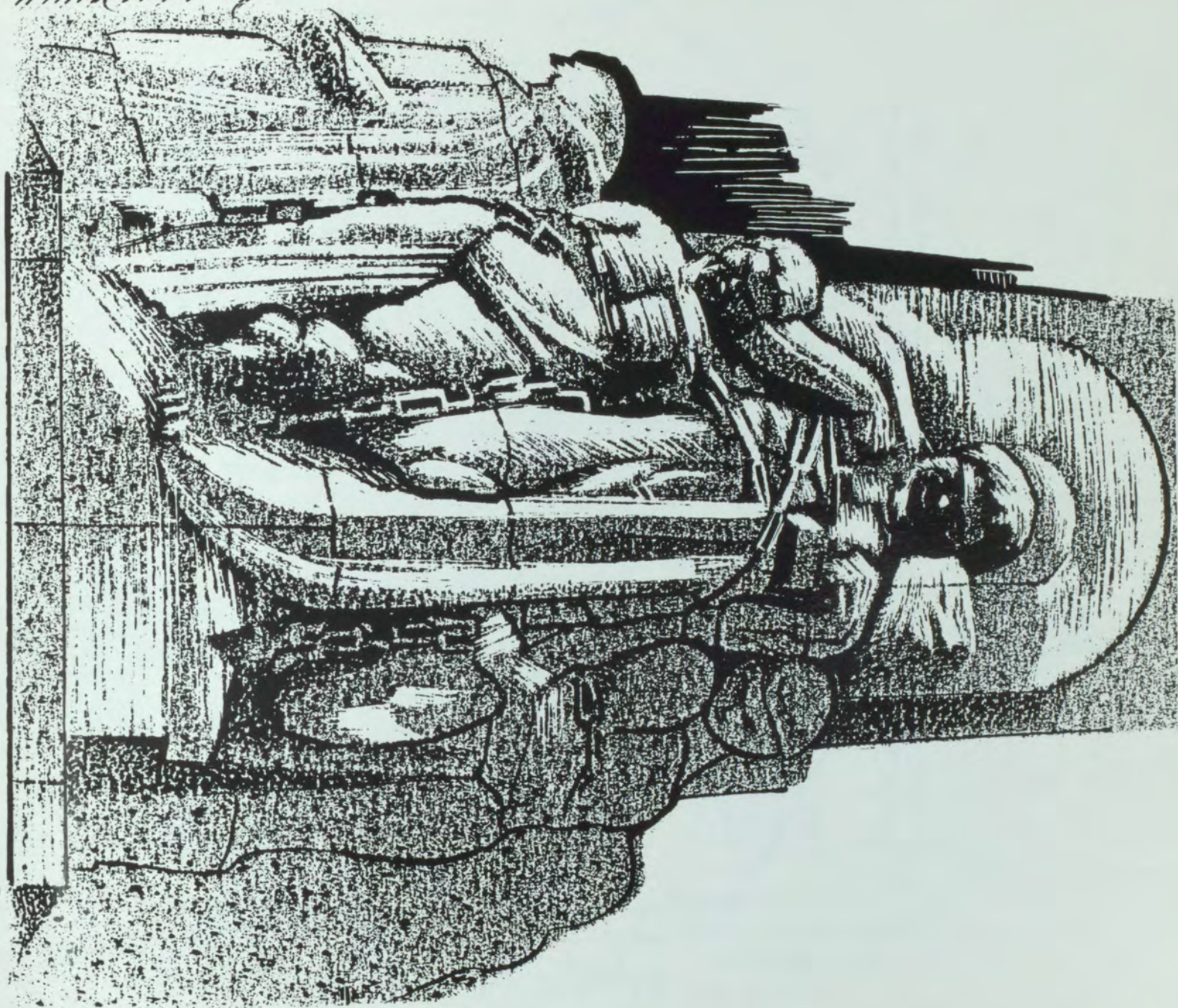
Vēsture dzīvo
mūžīgi!

1985

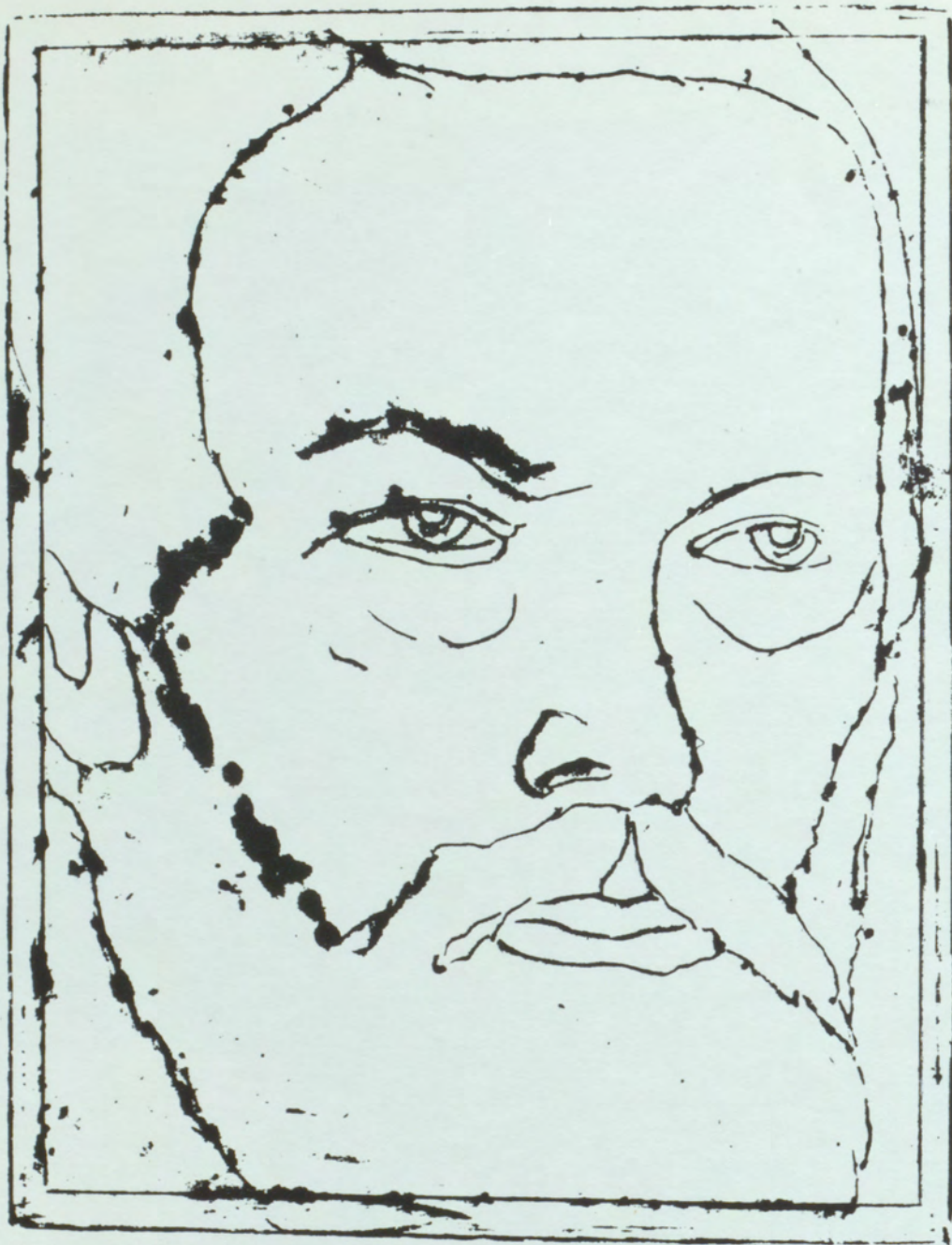

W. Anderson
78

Alina Emilian

TÈVZEMEI UN BRÌVÌBAI

Kr. VALDEMĀRS
(1825 - 1891)

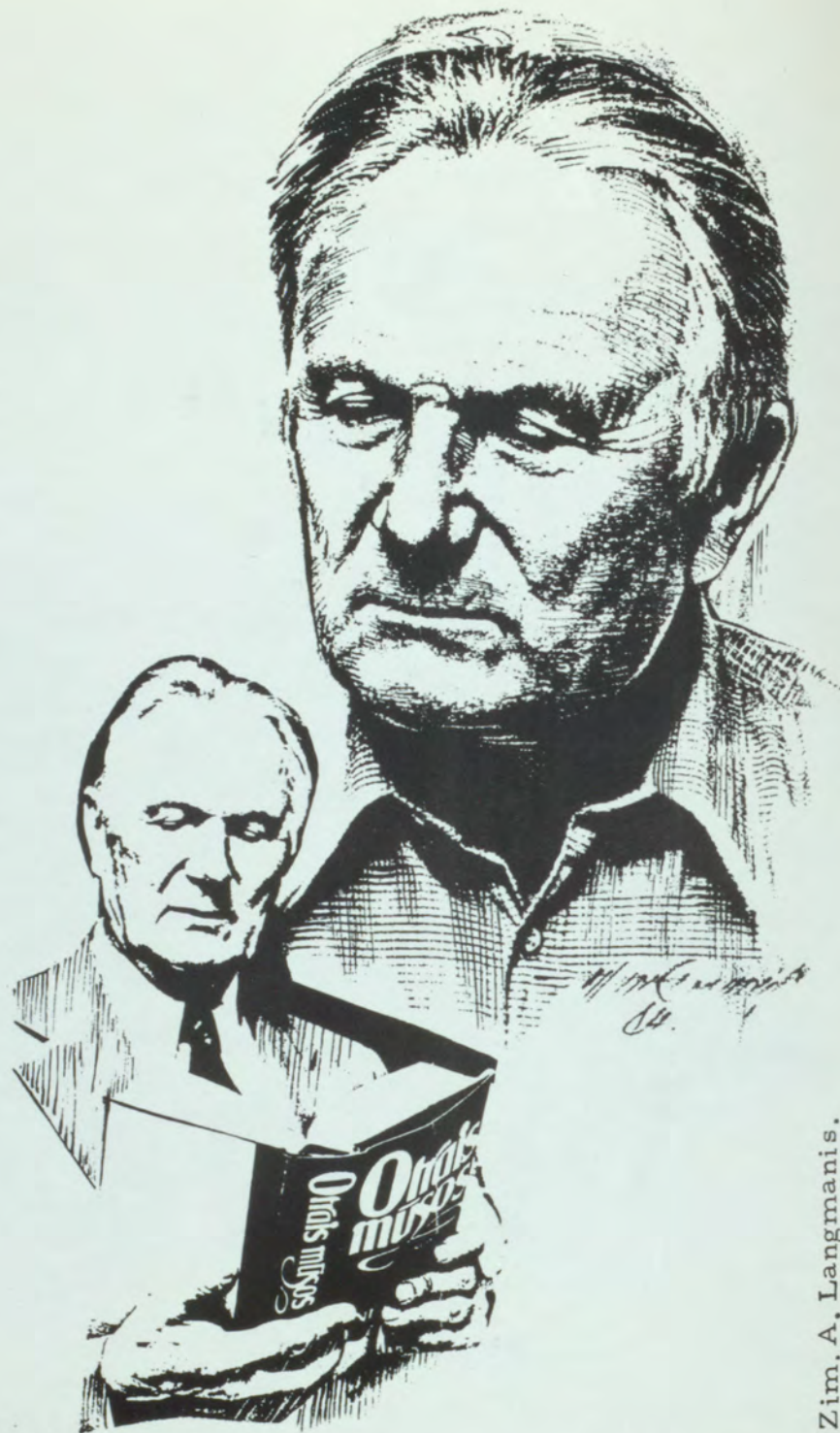
ERIS-

14. Jūnijs

Arturs Langmanis

Zim. A. Langmanis.

1914

Jānis Klīdzējs

1984

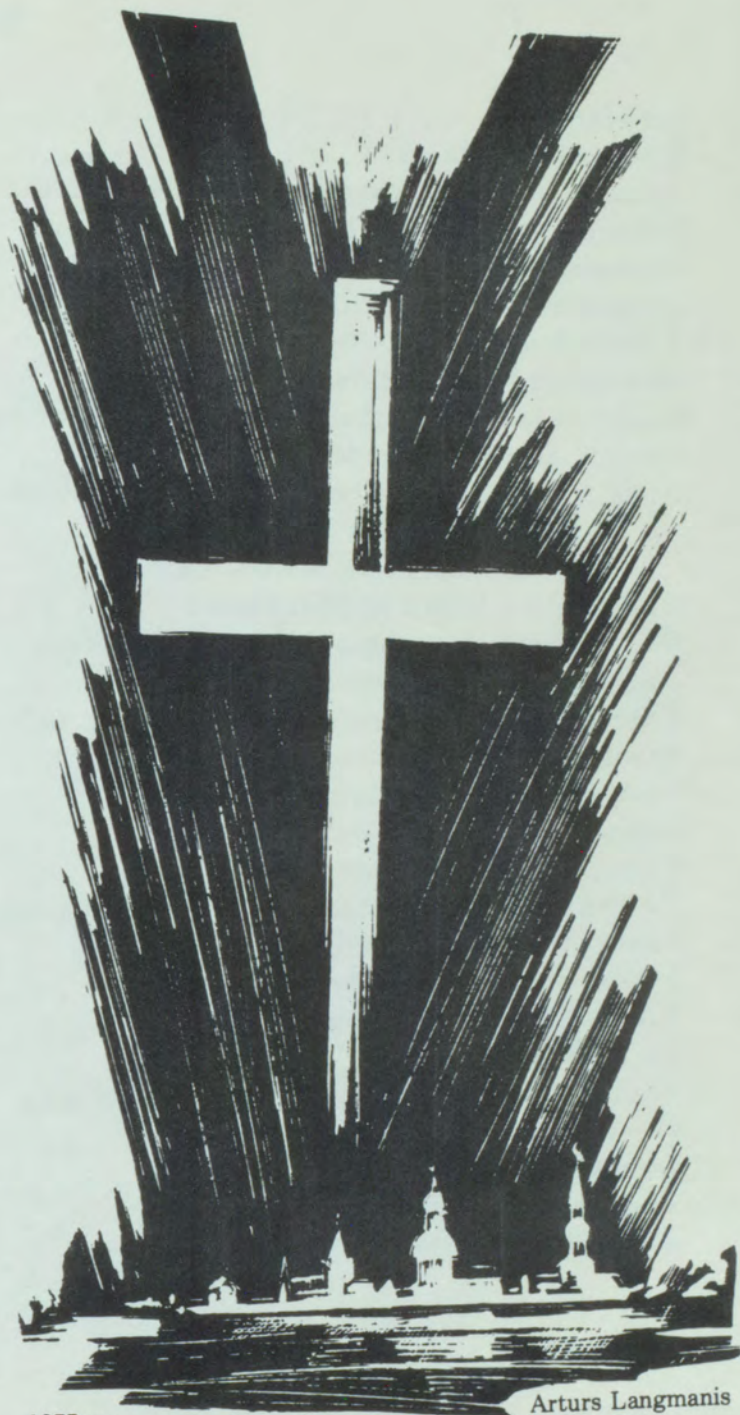

Daina #1656 4/10 ĒRIS 1959

Daina #16566

Gludspiedums 4/10

Ēris 1959. g.

1977. g.

Arturs Langmanis

Satura rādītājs

Ievadam	1	Valdemārijas 45 darbības gadu atceres svētki	121
Krišjānis Valdemārs	3	Ciemos pie zinteniecēm	127
Akadēmiskā organizācija Valdemārija . . .	4	Valdemārijas 50 darbības gadu atceres svētki	139
Valdemārijas dzelzs likumi.	5	Satikšanās ar citu kopu valdemāriešiem. . .	145
Valdemārijas konventa dziesmas	6	Valdemārijas jubilejas svinībās Čikāgā. . . .	151
Valdemārijas goda filistri	7	Citos vējos	156
Telpiskā un garīgā vide, kurā darbojās Val-		Valdemārijas vadība Kalifornijā	163
demārijas Kalifornijas kopa.	8	Goda filistra prof. Dr. H. Biezā ciemošanās	169
Konkordijas Valdemārijas Kalifornijas kopas		Pēdējo gadu kopas vadība	171
seniori aizvadītos gados.	18	Kā pastāvēsim nākotnē	174
Goda filistri, kas darbojās Kalifornijas kopā	19	Rīgas laikus atceroties	176
Atskatoties uz Valdemārijas		Mūžībā aizgājušie:	180
Kalifornijas kopas darbību;		Goda filistrs ģenerālis Eduards Kalniņš . .	180
Kalifornijas kopas nodibināšana.	20	Filistrs-dibinātājs Aleksandrs Cimdiņš . .	181
Darbs pēc visu amatpersonu ievēlēšanas . . .	24	Filistrs Dr. Ojārs Turaidis	182
Junioru uzņemšana un krāsu konventi	25	Filistrs Hugo Pāvuliņš	183
Valdemārijas 35 darbības gadu atceres svētki	31	Filistrs Adolfs Upenieks	185
Spraiga darbība pēc svētkiem rit tālāk . . .	33	Goda filistrs prof. Jānis Turaidis	185
Goda filistra V. Kārklīpa viesošanās	34	Filistrs Rūdolfs Blāķis	187
Goda filistrs ģenerālis Ed. Kalniņš.	39	Filistrs Leopolds Grāveris	187
Kopas vadības sagatavošana	45	Goda filistrs prof. Nikolajs Kreišmanis . .	188
Valdemārijas 40 darbības gadu atceres svētki	46	Valdemārijas filistra pulkveža - leitnanta	
Sanāksme Sanfrancisko dziesmu svētkos . . .	48	L. k. o. k. Nikolaja Bebra pēdējie mūža gadi	
Lielas sēras Valdemārijai	52	okupētā Latvijā.	189
Pie mūžībā aizgājušiem	58	Noslēguma vārdi	191
Uz sadarbības ceļa	61	Par grāmatas autoru	192
Valdemārieši vispārējās nacionālpolitiskās		Zīmējumi	194
un kultūrāli sabiedriskās rosmēs	71		
Latviešu jaunatnes 2 x 2	82		
Vanadzēnu noņemšana	96		
Ziemeļkalifornijas D. V. teātris	112		

* * *